

*Nadbiskupova poruka u prigodi početka školske godine***KRŠĆANSKA VJERA NIJE SKUP PRAVILA ILI ZABRANA, NEGO ŽIVOT S OSOBOM ISUSA KRISTA**

Draga djeco i mladi, poštovani roditelji, ravnatelji, odgojitelji, učitelji i nastavnici, vjeroučiteljice i vjeroučitelji, braćo svećenici!

Srdačno vas pozdravljam na početku još jedne nove školske i vjeronaučne godine! Svaki trenutak života Božji je dar, a svaki početak nova prilika za vlastiti rast i sazrijevanje, izazov koji pokreće naše talente i potiče vrijednosti u nama kojih možda nismo ni svjesni. Nova školska i vjeronaučna godina prigoda je da svi zajedno zahvalimo Bogu na darovima i milostima koje smo od njega primili, ali i da ga zamolimo da nas njegov blagoslov prati i u godini koja počinje.

- **Odgoj - najvažnija ljudska zadaća**

Odgoj je jedinstvena ljudska djelatnost, zahtjevan međuljudski odnos prepun dinamike, koji podrazumijeva ne samo znanje i vještine nego i vrijednosne kriterije na osnovi kojih se oblikuje osobnost pojedinca. Odgojem se čovjek osposobljava za ispravno shvaćanje slobode, zdrav odnos prema sebi, drugim ljudima, materijalnom i duhovnom svijetu oko sebe. To je proces izgrađivanja i oblikovanja ljudskog bića, očovječenje čovjeka. "U odgoju leži velika tajna usavršavanja ljudske naravi. Radošću nas ispunja predodžba da se ljudska narav može putem odgoja sve više razvijati i da može postići oblik koji je čovječstvu najprimjereniji. To nam otvara pogled na sretniju budućnost ljudskog roda" (I. Kant). Odgoj djece i mladih oduvijek je bio jedna od najvažnijih ljudskih zadaća jer se prenošenjem i prihvaćanjem općeljudskih i kršćanskih vrijednosti oblikuje ljudska osoba, stvara humanije i pravednije društvo, gradi budućnost.

- **Najbolji odgovor na krizu je odgovorna sloboda**

Dragi mladi prijatelji, čovjek je autentičan onoliko koliko je svojim mišljenjem i ponašanjem vjeran sebi.

No vrijeme u kojem živimo iskrivilo je ideal autentičnosti u razne samodopadne i sebične forme, što je dovelo do otuđenja čovjeka od sebe samog, od drugih ljudi i od Boga. Živimo u vremenu krize koju svakodnevno iščitavamo na licima koja susrećemo i slikama svijeta u kojem živimo: kriza je smisla i morala, a time kriza čovjeka i vjere. Sv. Pavao u Poslanici Rimljanima s pravom upozorava: "Ne suobličujte se ovom svijetu, nego se preobrazujte obnavljanjem svoje pameti da možete razabirati što je volja Božja, što li je dobro, Bogu milo i savršeno!" (Rim 12, 2). Najbolji odgovor na krizu je odgovorna sloboda koja priznaje Boga apsolutnom istinom, stvoriteljem svijeta i čovjeka, glavnim ciljem kojem teži naš osobni i društveni život, a dostojanstvo ljudske osobe, najsavršenijega Božjeg stvorenja, mjerom demokracije, slobode, pluralizma, dijaloga, mira... I danas kršćanstvo i Crkva imaju što ponuditi suvremenom svijetu i čovjeku, jer je evanđelje uvijek aktualno, životno i izazovno. Treba samo dopustiti da ono oživi i zaživi na što vjerodostojniji način, u našim životima i našim djelima.

- **Roditelji imaju nezamjenjivu ulogu u odgoju**

Budući da je odgoj "osnovno pravo i dužnost roditelja" (usp. FC 37), s osobitim poštovanjem obraćam se Vama, dragi roditelji. Odgoj djece i mladih kvalitetan je onoliko koliko je međusobno prožet i usklađen od strane svih onih koji su odgovorni za odgoj: obitelji, škole i Crkve. Određene tendencije u našem društvu da se izrada nekih školskih programa, primjerice zdravstvenog odgoja, odvija bez znanja i sudjelovanja roditelja, s kozmetičkom javnom raspravom, bez mogućnosti dijaloga i kritičke prosudbe ponuđenih sadržaja, bude u nama neugodna sjećanja na totalitarnu školu. U suvremenom demokratskom društvu različitih svjetonazora, opredjeljenja i uvjere-

nja, pitanje odgoja ne bi smjelo biti pitanje političke moći ili snage ideologije, nego pitanje etike i etičkog konsenzusa svih relevantnih skupina jednog društva. Sadržaj odgoja i obrazovanja, vrijednosna orijentacija i koncept vlastite sreće trebao bi biti rezultat slobodnog izbora svakog građanina, osobito roditelja za svoju djecu, a ne posljedica nametanja od strane države. Stoga je Vaša uloga, dragi roditelji, nezamjenjiva i nenadoknadiva. Budno bdijte nad odgojem svoje djece! Vi ste dužni odgajati ih, uzdržavati i školovati, štiti ih od lošeg utjecaja bez obzira s koje strane dolazi. Vi imate pravo i slobodu samostalno odlučivati o sadržaju i kvaliteti njihova odgoja.

• **Učitelji - prenositelji znanja i istinskih vrijedosti**

Poštovani ravnatelji, odgojitelji, učitelji i nastavnici, ulaskom u novu zajednicu europskih naroda, kojima po svojoj kulturi i tradiciji odavno pripadamo, prilika je da se podsjetimo kako je evanđeoska poruka tijekom duge povijesti našeg naroda prožimala njegova nadanja, stvaralaštvo, vjeru i ljubav. Ona mu je davala snage osobito kad je bilo teško i kad je trebalo izdržati te baštinu vjere i pouzdanja predati generacijama koje su nadolazile. Stoga, ne samo riječju nego i djelima, smjelo i odvažno svjedočimo našu katoličku vjeru, živimo po nauku Evanđelja i Crkve, koja je stoljećima čuvala i njegovala naš narodni, kulturni i

U suvremenom demokratskom društvu različitih svjetonazora, opredjeljenja i uvjerenja, pitanje odgoja ne bi smjelo biti pitanje političke moći ili snage ideologije, nego pitanje etike i etičkog konsenzusa svih relevantnih skupina jednog društva. (...) I danas kršćanstvo i Crkva imaju što ponuditi suvremenom svijetu i čovjeku, jer je evanđelje uvijek aktualno, životno i izazovno. Treba samo dopustiti da ono oživi i zaživi na što vjerodostojniji način, u našim životima i našim djelima.

vjerski identitet. Iz tog identiteta zasigurno proizlazi i brak kao životna zajednica žene i muškarca što je jedna od temeljnih vrijednosti hrvatskog društva. Pokušajte biti ne samo prenositelji znanja nego i svjedoci istinskih vrijednosti. Znanje se prenosi riječima, a vrijednote se prihvaćaju od uzora. Iako je ta zadaća danas veoma zahtjevnja i teška, odgoj čovjeka kojeg će krasiti ljudske i kršćanske vrijednote nema alternative.

• **Vjeroučitelj - vjerodostojan svjedok**

Drage vjeroučiteljice i vjeroučitelji, sestre redovnice i braćo svećenici, vama pripada povlašteno mjesto u odgoju, odgoju u vjeri. Kršćanska vjera nije skup pravila ili zabrana, nego život s osobom Isusa Krista. Stoga je nova školska i vjeronaučna godina prigoda ne samo da učinimo više u školi i u župi, u prenošenju vjere i uvođenju u iskustvo vjere, nego i prilika za preispitivanje vlastite kršćanske autentičnosti. Odknućem pape Benedikta XVI. i izborom pape Franje u žarište zanimanja javnosti još više je došla Katolička Crkva i Petrova služba. Pred Crkvu koja se nalazi u svijetu, ali koja "nije od ovoga svijeta", svijet postavlja svoje zahtjeve i traži vjerodostojnost. To pokazuje koliko duboko i daleko sežu grijesi, sablazni i krivotvorenja vjere u osobnom životu vjernika pa čak i unutar crkvenih struktura. Htjela ili ne, Crkva je neprestano na provjeri. No svijet se tu ne zaustavlja. Koliko god je kritika Crkve zbog neautentičnosti života bila ponekad opravdana i nužna, ona druga još glasnija kritika, u kojoj se pred nju postavljaju zahtjevi čije bi prihvaćanje bilo upravo odricanje od evanđelja, za Crkvu je posve neprihvatljiva. Crkva jest u svijetu i poslana je od Krista da u svijet unese svjetlo Božje ljubavi. Na to smo svi pozvani. No, to svjedočanstvo začas postaje izazov i svijet ga ne prihvaća jer mu ne podilazi i ne priklanja se njegovim mjerilima.

* * *

Neka nova školska i vjeronaučna godina bude prigoda da svatko od nas, na svojem mjestu, u svojoj ulozi i sa svojim talentima učini najbolje što se od njega očekuje i traži! Neka nas na tom putu prati zagovor Majke Marije, odgojiteljice u vjeri, kako bismo mogli odoljeti mjerilima ovoga svijeta i životom radosno svjedočiti vjeru u njezina Sina Isusa Krista, našeg najsavršenijeg Učitelja! Želeći vam puno uspjeha u vašem radu i vašim nastojanjima, zazivam na sve vas obilje Božjeg blagoslova.

Vaš nadbiskup
mons. Marin Barišić

DOKUMENTI

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2013.

NAVIJEŠTANJE EVANĐELJA TRAJNA JE ZADAĆA CRKVE

Draga braćo i sestre, ove godine slavimo Svjetski misijski dan na samom završetku Godine vjere, koja predstavlja važnu prigodu za jačanje našeg prijateljstva s Gospodinom i našega hoda kao Crkve koja hrabro naviješta evanđelje. U vezi s tim želim predložiti neka razmišljanja.

Vjera je dragocjeni dar Boga, koji otvara naša srca da ga možemo upoznati i ljubiti. On želi ući u odnos s nama da nas učini dionicima samog svog života i naš život učini smislenijim, boljim, ljepšim. Bog nas ljubi! Vjera, međutim, treba biti prihvaćena, a to znači da traži naš osobni odgovor, hrabrost da se uzdamo u Boga, da živimo njegovu ljubav i budemo zahvalni za njegovo beskrajno milosrđe. To je, nadalje, dar koji nije pridržan malobrojnima, već se nudi obilno. Svi bi morali uzmoći iskusiti radost da ih Bog ljubi, radost spasenja! I to je dar koji se ne može zadržati samo za sebe, već ga treba dijeliti s drugima. Ako ga želimo zadržati samo za sebe, postat ćemo izolirani, бесплодни i bolesni kršćani. Naviještanje evanđelja sastavni je dio Kristova učenja i trajna zadaća, koja pokreće čitav život Crkve. "Misionarski polet jasan je znak zrelosti crkvene zajednice" (Benedikt XVI., Apost. pobud. Verbum Domini, 95). Svaka je zajednica "zrela" kada ispovijeda vjeru, slavi je s radošću u liturgiji, živi ljubav i neprestano naviješta Božju riječ, izlazi iz vlastitih okvira da Radosnu vijest donese i na "periferije", prije svega onima koji još uvijek nisu imali priliku upoznati Krista. Snaga naše vjere, na osobnoj i zajedničkoj razini, mjeri se također sposobnošću njezina prenošenja drugima, njezina širenja i življenja u ljubavi, svjedočenja onima s kojima se susrećemo i koji dijele s nama životni put.

Godina vjere, pedeset godina od početka Drugoga vatikanskog koncila, poticaj je čitavoj Crkvi na novu svijest o njezinoj prisutnosti u suvremenom svijetu i njezinu poslanju među narodima i nacijama. Misionarstvo nije nešto što bi se ticalo samo zemljopisnih područja već se ono tiče i narodâ, kulturâ i pojedinih osoba, upravo zato što se "granice" vjere ne protežu samo kroz mjesta i ljudske tradicije već i kroz srce svakog muškarca i svake žene. Drugi vatikanski koncil na poseban je način istaknuo kako misionarska

zadaća, zadaća širenja granica vjere, pripada svakom kršteniku i svim kršćanskim zajednicama: "Budući da Božji narod živi u zajednicama, osobito u biskupijskima i župnima, te se u njima na neki način pokazuje kao vidljiv, to i njima pripada da pred narodima svjedoče za Krista" (Dekr. Ad gentes, 37). Svaka je zajednica zato pozvana i poslana prigrлити poslanje koje je Isus povjerio apostolima da budu "svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje" (Dj 1, 8), ne kao neki sporedni aspekt kršćanskog života, već kao njegov bitni aspekt: svi smo pozvani prolaziti putovima svijeta zajedno s našom braćom i sestrama, ispovijedati i svjedočiti svoju vjeru u Krista i postati navjestitelji njegova evanđelja. Pozivam biskupe, prezbitere, prezbiterstva i pastoralna vijeća, sve odgovorne osobe i skupine u Crkvi da u pastoralnim i odgojno-obrazovnim planovima i programima dadnu istaknuto mjesto misijskom vidiku, svjesni da vlastito apostolsko zauzimanje nije potpuno ako ne teži za tim da pruža svjedočanstvo za Krista pred svim narodima i nacijama. Misionarstvo nije samo neka programska dimenzija u kršćanskom životu nego također paradigmatička dimenzija, koja se tiče svih aspekata kršćanskog života.

Često djelo evangelizacije nailazi na prepreke, i to ne samo izvanjske već i unutar same crkvene zajednice. Katkad u naviještanju Kristove poruke svima i pomaganju ljudima našeg doba da ga susretnu nedostaje žara, radosti, hrabrosti, nade. Još ima onih koji smatraju da naviještanje istine evanđelja predstavlja napad na slobodu. Pavao VI. u vezi s tim jasno kaže: "Sigurno da bi pogrešno bilo kada bismo nešto naturalistički savjesti svoje braće. Ali je posve nešto drugo

ako se toj savjesti, u punoj jasnoći i posvemašnjem poštivanju slobode izbora, ponudi evanđeoska istina i spasenje u Isusu Kristu... Daleko od toga da je to napad na vjersku slobodu: to je poštivanje te slobode" (Apost. pobud. *Evangelii nuntiandi*, 80). Moramo uvijek imati hrabrosti i radosti predlagati, uz uvažavanje i poštivanje drugoga, susret s Kristom, i biti blagovjesnici. Isus je došao među nas da nam pokaže put spasenja i povjerio nam je poslanje da to spasenje obznanimo svima, sve do nakraj zemlje. Često imamo priliku vidjeti kako se nudi i u prvi plan ističe nasilje, laž, zabluda. Prije nego je potrebno da u naše doba kroz naviještanje i svjedočenje zasja pred svima dobar život evanđelja, i to iz same Crkve. Važno je u vezi s tim ne zaboraviti temeljno načelo koje vrijedi za svakog vjervjesnika: ne može se naviještati Krista bez Crkve. Evangelizacija nije nikada neki izolirani, pojedinačni, privatni čin, nego je uvijek crkveni. Pavao VI. je pisao da "dok neki neznatni propovjednik, kateheta ili pastir u nekom najudaljenijem kraju propovijeda Evanđelje, okuplja svoju malu zajednicu ili podjeljuje neki sakrament, čak i osamljen on čini djelo Crkve". On to djelo "obavlja u jedinstvu s poslanjem Crkve i u njeno ime, a ne poslanjem koje bi sam sebi pripisivao ili po svom osobnom nadahnuću" (Isto, 60). A to daje snagu poslanju i pomaže svakom misionaru i vjervjesniku osjetiti da nikada nije sam, već da je dio jednog Tijela oživljenog Duhom Svetim.

U naše je doba, zbog rastuće seljivosti i lakoće komunikacije putem novih medija, došlo do miješanja naroda i razmjene znanja i iskustava. U potrazi za poslom čitave se obitelji sele s jednog kontinenta na drugi; profesionalne i kulturne razmjene, turizam i slične pojave potaknuli su velika seljenja ljudi. Zbog toga je ponekad teško, čak i za župne zajednice, znati tko živi stalno, a tko privremeno na pojedinom području. Nadalje, u sve većem broju tradicionalno kršćanskih krajeva povećava se broj onih koji ništa ne znaju o

vjeri, koji su ravnodušni prema vjeri ili se priklanjaju drugim vjerovanjima. Nerijetko se događa da su se neki kršćani svojim načinom života udaljili od vjere, zbog čega su potrebiti "nove evangelizacije". Tome se pridodaje činjenica da radosna vijest Isusa Krista nije još uvijek doprla do velikog dijela čovječanstva. Živimo, usto, u krizi kojom su pogođena razna područja života, ne samo ekonomija, financije, prehrambena sigurnost i okoliš već i duboki smisao života i temeljne vrijednosti koje pokreću čovjeka. I ljudski je suživot označen napetostima i sukobima koji izazivaju nesigurnost i teškoću da se pronađe put koji vodi prema trajnome miru. U tim složenim prilikama, gdje se čini kao da su se nad obzorom sadašnjosti i budućnosti nadvili prijeteci oblaci, još je urgentnije hrabro nositi u svaku stvarnost Kristovo evanđelje, koje je navještaj nade, pomirenja, zajedništva, navještaj Božje blizine, njegova milosrđa, njegova spasenja; navještaj da je snaga Božje ljubavi kadra pobijediti tmine zla i voditi nas putom dobra. Muškarci i žene našeg doba trebaju sigurno svjetlo koje rasvjetljuje njihov put i koje jedino susret s Kristom može dati. Donesimo ovome svijetu, svojim svjedočanstvom i ljubavlju, nadu što je daje vjera! Misionarstvo Crkve nije prozelitizam, već svjedočanstvo života koje rasvjetljuje put, koje donosi nadu i ljubav. Crkva – ponavljam to još jednom – nije neka karitativna udruga, poduzeće ili nevladina organizacija, već je zajednica osoba nadahnutih Duhom Svetim, koje su živjele i žive čudesni susret s Isusom Kristom i žele s drugima podijeliti to iskustvo duboke radosti, poruku spasenja koju nam je Gospodin donio. Duh Sveti je taj koji vodi Crkvu na tom putu.

Želim sve potaknuti da postanu nositeljima Kristove vijesti i na poseban sam način zahvalan misionarima i misionarkama, prezbiterima *fidei donum*, redovnicima i redovnicama i sve brojnijim vjernicima laicima koji, prihvaćajući Gospodinov poziv, napuštaju svoju zemlju da pronose

evanđelje u druge krajeve i kulture. Ali želim također istaknuti kako su same mlade Crkve velikodušno uključene u slanje misionarâ Crkvama koje se nalaze u teškoćama – nerijetko su to Crkve drevnih kršćanskih korijena – donoseći tako svježinu i zanos kojim one žive vjeru koja obnavlja život i daje nadu. Živjeti u toj univerzalnoj dimenziji, odgovarajući na Isusov nalog: “Pođite i učinite mojim učenicima sve narode” (Mt 28, 19), bogatstvo je za svaku krajevnu Crkvu, svaku zajednicu, jer davati misionare i misionarke nije nikada gubitak, već dobitak. Pozivam sve one koji osjećaju taj poziv da odgovore velikodušno na glas Duha Svetoga, već prema vlastitom životnom stanju, i da se ne plaše biti velikodušni s Gospodinom. Pozivam i biskupe, redovničke obitelji, zajednice i sve kršćanske udruge da, dalekovidno i uz pomno razlučivanje, pružaju potporu misijskom pozivu ad gentes i pomažu Crkvama koje su potrebne svećenika, redovnika i redovnica i vjernika laika, jačajući tako kršćansku zajednicu. A ta bi pozornost trebala biti prisutna također među Crkvama koje se nalaze u sastavu iste biskupske konferencije ili regije: važno je da Crkve koje su bogatije zvanjima velikodušno pomažu one koje trpe zbog njihova pomanjkanja.

Ujedno pozivam misionare i misionarke, napose prezbitere *fidei donum* i vjernike laike da s radošću žive svoju dragocjenu službu u Crkvi na koju su pozvani i da donose svoju radost i iskustvo Crkvama iz kojih dolaze, spominjući se kako Pavao i Barnaba na završetku svojega prvog misijskog putovanja “priповjediše što sve učini Bog po njima: da i poganima otvori vrata vjere” (Dj 14, 27). Oni mogu postati svojevrsno sredstvo “povratka” vjere, donoseći svježinu mladih Crkava, kako bi Crkve drevnoga kršćanstva ponovno pronašle oduševljenje i radost dijeljenja vjere u jednoj razmjeni koja je uzajamno obogaćivanje u

nasljedovanju Gospodina.

Briga za sve Crkve, koju rimski biskup dijeli sa subračom biskupima, nalazi svoj važan izraz u radu Papinskih misijskih djela, kojima je cilj buditi i produbljivati misijsku svijest svakog krštenika i svake zajednice, dozivajući u svijest potrebu dublje misijske izgradnje čitavog Božjeg naroda i jačajući osjetljivost kršćanskih zajednica za snažnije širenje evanđelja u svijetu.

U mislima sam, na kraju, s kršćanima koji u raznim dijelovima svijeta doživljavaju teškoće u otvorenom ispovijedanju vlastite vjere i priznavanju i uživanju prava da vjeru žive dostojanstveno. To su naša braća i sestre, hrabri svjedoci – još brojniji od mučenika u prvim stoljećima – koji apostolskom ustrajnošću podnose razne sadašnje oblike progona. Nerijetki riskiraju i vlastiti život da ostanu vjerni Kristovu Evanđelju. Želim zajamčiti svoju molitvenu blizinu osobama, obiteljima i zajednicama koje trpe nasilje i nesnošljivost i ponavljam im Isusove utješne riječi: “Ja sam pobijedio svijet!” (Iv 16, 33).

Benedikt XVI. je pozvao: “Neka ‘riječ Gospodnja trči i proslavlja se’ (2 Sol 3, 1): neka ova Godina vjere učini sve čvršćim odnos s Kristom Gospodinom, jer je samo u njemu naša budućnost izvjesna i samo u njemu imamo jamstvo istinske i trajne ljubavi” (Apost. pismo *Porta fidei*, 15). To je ujedno i moja želja za ovogodišnji Svjetski misijski dan. Od srca blagoslivljam sve misionare i misionarke i sve one koji prate i podupiru tu temeljnu zadaću Crkve, da naviješta evanđelje diljem svijeta, a da mi, služitelji evanđelja i misionari, uzmognemo doživjeti “slatku i okrepljujuću radost naviještanja” (Pavao VI., Apost. pobud. *Evangelii nuntiandi*, 80).

Iz Vatikana, 19. svibnja 2013.

Papa Franjo

Poruka Hrvatske biskupske konferencije

POVODOM ODLUKE USTAVNOG SUDA O KURIKULUMU ZDRASTVENOG ODGOJA

- *Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske*

Roditeljima i javnosti u Republici Hrvatskoj poznato je da je Ustavni sud Republike Hrvatske donio odluku kojom se "ukida Odluka o uvođenju, praćenju i vrednovanju provedbe Kurikuluma zdravstvenog odgoja u osnovnim i srednjim školama... te njezin sastavni dio: Kurikulum zdravstvenog odgoja" (Priopćenje sa sjednice Ustavnog suda, 22. svibnja 2013, 1, I). Premda predmet Ustavnog suda Republike Hrvatske nije bio "sadržaj, a ni navodno vrijednosno opredjeljenje" (Odluka Ustavnog suda, III. 8), ipak on, pozivajući se na Ustav Republike Hrvatske (čl. 63, st. 1. i 2), naglašava obvezu države "da pri oblikovanju nastavnih programa uvažava različita uvjerenja roditelja te njihovo ustavno pravo i slobodu da samostalno odlučuju o odgoju vlastite djece. Tu ustavnu obvezu država može provesti samo tako da u proces oblikovanja nastavnih sadržaja uključujući roditelje" (Odluka, 12. 2).

Ustavni sud osobito poziva državu da omogući roditeljima sudjelovanje u procesu oblikovanja nastavnih sadržaja te da školski sustav "bude neutralan i da u uravnoteženom nastavnom programu u suradnji s roditeljima, omogućiti djeci temeljne informacije, koje moraju biti prenesene na objektivna, kritički i pluralistički način" (Odluka, 12. 2). Premda se u javnosti može steći dojam da će biti dovoljna "pravna" revizija cjelokupnoga Kurikuluma, jasno je da se – kada je riječ o spornome četvrtome modulu – upravo zbog nepoštovanja demokratske i Ustavom zajamčene slobode roditelja pri odgoju njihove djece, mora pristupiti i reviziji sadržaja spornoga modula u suradnji s roditeljima te drugim mjerodavnim institucijama.

- *Upozorenje roditeljima*

Hrvatskoj biskupskoj konferenciji naročito je važno upozoriti roditelje na činjenicu da je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, zajedno s Agencijom za odgoj i obrazovanje, otvoreno ustvrdilo kako u svome pristupu spolnome odgoju slijedi priručnik Standardi spolnog odgoja u Europi. Nažalost, moramo ustvrditi da su prijedlozi za pristup odgoju i razvoju spolnosti djeteta, kako su ponuđeni u tom priručniku, ideološki obojeni te da spolnost žele prikazati kao tjelesni užitek i zadovoljstvo čovjeka, bez ikakvog odnosa prema općim etičkim ili moralnim načelima. Necjelovitost znanstvenih sadržaja koji ljudsku spolnost već u najranijemu djetinjstvu prikazuju prenatlaženo u dimenziji eroskoga pristupa tijelu s temeljnim ciljem traženja i postizanja vlastitoga spolnog užitka, diskriminiraju čovjeka, njegov rast i razvoj kao i njegovu slobodu izbora, shvaćanja i življenja spolnosti. Napominjemo da Svjetska zdravstvena organizacija u navedenom priručniku tek predlaže određena polazišta i standarde za dijalog o spolnom odgoju s interesnim skupinama i osobama koje donose političke odluke. Ta polazišta i standardi nisu nikakva obveza za kurikulum spolnog odgoja ni u jednoj zemlji.

- *Poziv na uključivanje u javnu raspravu o Kurikulumu zdravstvenoga odgoja*

Polazeći od iznesenog, upućujemo svoj poziv najprije vama, dragi roditelji, da pratite daljnji razvoj događaja i da se – kad bude ponuđeno – uključite u javnu raspravu o nacrtu odluka i o predloženim sadržajima Kurikuluma zdravstvenog, odnosno spolnog odgoja. Iskoristite svoje pravo i zauzmite se za cjelovitu sliku čovjeka, utemeljenu na vrijednostima koje ga štite i pružaju mu daleko više od bilo kojega trenutačnog užitka. Četvrti modul Kurikuluma zdravstvenoga odgoja, utemeljen na Standardima spolnog odgoja u Europi, ne uvodi dijete u slobodu rasta i razvoja, u otkrivanje ljepote tijela sukladno njegovoj dobi i kršćanskim vrijednostima. Pristup spolnosti kakav se promovira u spornome modulu, prikriven ideologijom individualnosti, očit je korak prema osporavanju i dokidanju svega svetoga:

najprije bračnoga zajedništva muškarca i žene kao vitalne stanice i prirodne kolijevke svakoga naroda. Osobito pozivamo članove i predstavnike vijeća roditelja u školama da iskoriste svoje pravo te sukladno vjerskom i kršćanskom opredjeljenju kritički vrednuju one dijelove sadržaja koji ugrožavaju integritet djeteta i njegov kršćanski identitet.

Upućujemo svoj poziv svim akademskim građanima i ustanovama, osobito onima koji mogu pomoći stručnijemu i kvalitetnijemu razmišljanju o toj temi. Uistinu je činjenica da su, kako četvrti modul tako i Standardi spolnog odgoja u Europi, istrgnuti iz širega znanstvenog konteksta razvoja čovjeka te

su pritom usredotočeni samo na obranu i služenje onim ideološkim i vrijednosnim smjernicama koje su protivne ne samo kršćanskoj viziji čovjeka nego i tako snažno naglašavanom "holističkom" pristupu spolnosti.

Očekujemo da će i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, zajedno s Agencijom za odgoj i obrazovanje – ako već žele slijediti takav europski priručnik – slijediti i upute koje on daje kad govori o potrebnoj suradnji s roditeljima i zajednicama, uključujući i promišljanja Crkve i njezina rada s mladima (str. 32).

*Biskupi HBK-a
U Zagrebu, 5. lipnja 2013.*

Priopćenje s izvanrednoga plenarnog zasjedanja HBK-a 5. lipnja 2013.

Redoviti godišnji susret biskupa s redovničkim provincijalima održan je 5. lipnja 2013. godine u Zagrebu, u sjedištu HBK-a (Ksaverska cesta 12a). Nazočne su pozdravili predsjednik HBK-a mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup, i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica o. Vinko Mamić. U radnom dijelu susreta biskupi i redovnički poglavari razgovarali su o zajednicama i pokretima u Crkvi, naglasili pozitivne strane i otvorena pitanja glede njihova djelovanja unutar pastorala Crkve. Razgovor je bio usredotočen na liturgijska i druga slavlja karizmatičkih skupina, kao i na potrebu kanonskog poslanja.

Primijećeno je da, nažalost, ima predstavnika katoličkih pokreta koji smatraju da njihovo poslanje dolazi "izravno od Duha Svetoga", pa im nije potrebno kanonsko dopuštenje zakonitih poglavara. "Kako propovijedati bez poslanja?" pitao se davno apostol

Pavao (Rim 10, 15). Dok se s jedne strane zamjećuje pasivnost velikoga broja vjernika laika u Crkvi, s druge strane nameće se potreba i pitanje kako pomoći onima koji se žele više posvetiti evangelizaciji i apostolatu, ali to čine bez poslanja, bez povezanosti sa službenom Crkvom. Istina, dekret O apostolatu laika (AA 3) veli da "laici stječu dužnost i pravo na apostolat iz samog sjedinjenja s Kristom glavom", no isti dekret naglašava da je "bitni element kršćanskog apostolata povezanost s onima koje je Duh Sveti postavio da vode Crkvu Božju" (AA 23). Kad te povezanosti nema, pojavljuju se teškoće koje su teološke i psihološke naravi. Prof. dr. Nikola Vranješ iz Rijeke u svojem je intervjuu podsjetio na pet kriterija crkvenosti koje je svojedobno, kao pomoć laicima i laičkim vjerničkim društvima, istaknuo blaženi Ivan Pavao II. u apostolskoj pobudnici *Christifideles laici* (br. 30).

U raspravu je uveo interventom dr. o. Mijo Nikić koji je, uz pozitivne elemente takvih susreta, istaknuo i opasnosti koje treba imati u vidu. Između ostalog naveo je nekoliko praktičnih uputa kojih bi se trebali držati svi koji se time bave. Također, istaknuto je da se nerijetko na tim susretima naglašava “potraga za izvanrednim i neobičnim pojavama” koje se “proizvodi ritualima, polaganjem ruku, pjesmom i poklicima nabijenim emocijama”. Gotovo da nema mjesta za šutnju. Nedostaje cjelovita slika Krista “koji zahtijeva i traži žrtvu i odricanje, sve do mučeništva” (sv. Toma Akvinski). “Tražite najprije kraljevstvo Božje, govorio je Isus, a sve ostalo će vam se dodati.” Naglašeno je da postoji ozbiljan rizik da se religija svede na paramedicinu. Zbog toga je Kongregacija za nauk vjere objavila Napatuk o molitvama kojima se od Boga moli ozdravljenje (14. rujna 2000.), u kojem “upozorava vođe molitvenih susreta neka izbjegavaju svaki oblik histerije, teatralnosti i senzacionalizma”. U tom vidu rečeno je neka biskupi bdiju nad onim što se u pokretima i na seminarima zbiva. Ali neka i odlučno reagiraju kad su posrijedi zloporabe i odstupanja od liturgijskih i drugih crkvenih norma i propisa.

U vidu pastoralnoga rada i služenja zaključeno je kako se čini nužnim i potrebnim iznova usredotočiti “novu evangelizaciju” na osobu Isusa Krista, pa u susretima, seminarima i duhovnim obnovama nuditi Isusa, a ne zdravlje, nuditi njegov “poraz” na Kalvariji, a ne uspjeh, Kristovu muku i patnju, a ne miran i spokojan život. Dobar i odgojan primjer u tom pogledu pruža nam blažena Chiara Badano, koja je na prijedlog da moli za čudo ozdravljenja odgovorila: “Ne tražim čudo ozdravljenja, jer osjećam da to nije u Božjem planu. Gospodin će znati kad će staviti kraj mojim patnjama.” Ljudi suočeni s trpljenjem svoj uzor imaju i u liku blaženog Ivana Pavla II., koji se sa svojom bolešću postojano i hrabro nosio do zadnjega dana svojega ovozemaljskog života. A desetu obljetnicu njegova trećeg apostolskog pohoda našoj domovini upravo ovih dana slavimo.

Novoj evangelizaciji potrebna je ponizna duhovnost, koja prihvaća volju Božju i uzda se u njegovu Providnost. Prava sakramentalna pobožnost po kojoj dobivamo milost je put koji nas usklađuje s voljom Božjom. Ne tražimo “duhovne gurue koji vežu duše na sebe i praktički ih zarobljavaju”, nego nam trebaju “istinski pastiri, koji su vjerni Crkvi i koji hoće dijeliti sudbinu siromaha”, jer “traže izgubljene, tješe uciviljene i s Bogom pomiruju grešnike”.

U poslijepodnevnom radu, na kojem je svoj pozdrav uputio i apostolski nuncij u RH mons. Alessandro D’Errico, biskupi su, prema uputama Kongregacije za nauk vjere od 3. svibnja 2011., raspravljali i usvojili Smjernice za postupanje u slučajevima spolnoga zlostavljanja maloljetnika. Smjernice su predviđene kao pomoć biskupima u traženju istine i pravde, kažnjavanju počinitelja te liječenju nanesenih rana. One su također vidljiv znak brige koju Crkva pokazuje prema žrtvama spolnog zlostavljanja i prema svakom drugom obliku nasilja i iskorištavanja. Smjernice će biti poslane mjerodavnoj kongregaciji na odobrenje.

Vijeće HBK za život i obitelj pripremiло je osvrt na teze za nacrt prijedloga iskaza za Obiteljski zakon koji će se uputiti kao doprinos javnoj raspravi. S ovoga zasjedanja biskupi su uputili poruku u povodu odluke Ustavnoga suda o Kurikulumu zdravstvenoga odgoja. Poruka je u prvome redu upućena roditeljima i poziva ih da se uključe u javnu raspravu o predloženim sadržajima Kurikuluma zdravstvenog, a posebice spolnog odgoja. Biskupi se nadaju da će i predstavnici vijeća roditelja u školama iskoristiti svoje pravo te, sukladno vjerskom opredjeljenju, kritički vrednovati one dijelove sadržaja koji ugrožavaju integritet djeteta i njegov kršćanski identitet.

*Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije
Zagreb, 5. lipnja 2013.*

Dobar i odgojan primjer u tom pogledu pruža nam blažena Chiara Badano, koja je na prijedlog da moli za čudo ozdravljenja odgovorila: “Ne tražim čudo ozdravljenja, jer osjećam da to nije u Božjem planu.” (...) Ljudi suočeni trpljenjem imaju svoga uzora i u liku blaženog Ivana Pavla II. koji se sa svojom bolešću postojano i hrabro nosio do zadnjega dana svoga ovozemaljskog života. A desetu obljetnicu njegovu trećega apostolskog pohoda našoj domovini upravo ovih dana slavimo.

*Izjava komisije HBK-a „Iustitia et pax“***O NEPRAVOMOĆNIM PRESUDAMA HAŠKOG TRIBUNALA**

Pozivamo na solidarnost hrvatski narod i političke vođe u Hrvatskoj, kako svojim ishitrenim, paušalnim ili subjektivnim izjavama ne bi stvorili krivu sliku o ulozi hrvatskoga političkog vodstva iz vremena rata u Bosni i Hercegovini i samim tim utjecali na konačnu presudu u dijelu koji se odnosi na ujedinjeni zločinački pothvat, te da u pojedinačnim kaznenim djelima koja se Hrvatima iz BiH stavljaju na teret, sudu – bez neizravnog utjecaja – omoguće da donese pravednu presudu. Izjave dijela političkog vodstva, poput “Hrvatska je u BiH imala ambivalentnu politiku” ili “Hrvatska je bila agresor u Bosni i Hercegovini”, ne odgovaraju stvarnom smjeru hrvatske državne politike iz tog vremena. Uz to, agresija nije dio optužnice protiv Jadranka Prlića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Brune Stojića, Valentina Čorića i Berislava Pušića, niti ICTY ima mandat za sporove među državama pa ni za kazneno djelo agresije. Pozivamo sve političke strukture da na tragu izjave predsjednika Vlade Republike Hrvatske podrže uključenje države u ovaj postupak u dijelu opovrgavanja udruženoga zločinačkog pothvata i međunarodnog sukoba, i to svim legalnim sredstvima, te da se obranama okrivljenih olakša pristup arhivima i novim dokazima, ako to bude potrebno.

Pozivamo bošnjačke političke vođe i stranke na razboritost. Kratkotrajni trijumfalizam može donijeti tek kratkotrajnu dobit dijelu političkih snaga u Bosni i Hercegovini, ali dugoročno neće moći sakriti povi-

jesne činjenice prema kojima je predsjednik Franjo Tuđman pozvao Hrvate u Bosni i Hercegovini da na referendumu glasuju za neovisnu Bosnu i Hercegovinu kao za svoju državu, prema kojima je Hrvatsko vijeće obrane prvo bilo uključeno u obranu Bosne i Hercegovine, a Hrvatska poslije cijelo vrijeme Armiju Bosne i Hercegovine opskrbljivala oružjem za vrijeme embarga te, ponajprije i najvažnije, zbrinula na desetke tisuća izbjeglica iz Bosne i Hercegovine. Duboko žalimo što se hrvatsko-bošnjački sukob ika-

da dogodio. Vodstva dviju vojska koje su svoju zajedničku domovinu, Bosnu i Hercegovinu, zajednički branile od velikosrpske agresije, u tom času očito nisu dobro razumjele tendencije međunarodnog okruženja i stranih diplomacija koje su upravljale ratom u Bosni i Hercegovini. Ali tomu unatoč, za povijest ostaje činjenica da su te dvije vojske u Washingtonu ponovno sklopile savez kako bi se nakon operacije Oluja provela zajednička akcija oslobađanja zapadne Bosne, izazvao slom snaga generala Ratka Mladića, a Bihać poslije Srebrenice spasio od novog genocida. Nakon tisuću dvjesto i jednog dana potpune opsade

tzv. bihačkog džepa u operaciji Oluja, deblokirana je i najduže izolirana bosanska enklava. Pripadnici Hrvatske vojske i Petog korpusa Armije BiH spojili su se u predjelu Plitvičkih jezera. Bihać je, baš kao i Srebrenica, bio zona zaštićena od UN-a. Bataljuni, uključujući nizozemski, koji su ondje bili, nisu učinili ništa kako bi spasili živote tisuća civila. Učinile su to u savezu Hrvatska vojska i Armija Bosne i Hercegovine. To je povijesna činjenica koju nitko ne može opovrgnuti.

Pozivamo na jedinstvo Hrvate u Bosni i Hercegovini. Samo jedinstvo, koje nije jednoumlje, nego svijest o važnosti zajedničkih nazivnika, a ne dosadašnja podijeljenost, Hrvatima u Bosni i Hercegovini može osigurati sva prava koja im kao konstitutivnom narodu jamči tzv. Daytonski ustav. S obzirom na to da Sud u Den Haagu svojom politikom optuživanja nije kaznio zločine nad Hrvatima u Bosni i Hercegovini, uz iskreno žaljenje za svakom bošnjačkom žrtvom stradalom u hrvatsko-bošnjačkom sukobu, pozivamo tijela kaznenog progona u Bosni i Hercegovini da istraže i kazne počinitelje zločina nad Hrvatima tijekom rata. U napadima bošnjačke vojske na Hrvate, na malom području ubijeno je 1150 Hrvata, od kojih više od stotinu djece. Procesuiranje počinitelja tih zločina je nužnost, u cilju održanja trajnog mira i prosperitetne budućnosti triju konstitutivnih naroda u cjelovitoj Bosni i Hercegovini.

Nemalo smo iznenađeni oslobođajućom nepravomoćnom presudom Jovici Stanišiću i Franku Simatoviću, šefu "Službe državne bezbednosti" Miloševićeva režima i njegovu prvom agentu zaduženom za posebne operacije, osobito s činjenicom da ni jedan visoki politički dužnosnik tadašnje Srbije, vrh JNA i vrh KOS-a ovim nisu proglašeni dijelom ujedinenoga zločinačkog pothvata za zločine planirane i počinjene u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Kada uzmemo u obzir da je Slobodan Milošević umro bez presude, da je Biljana Plavšić, um zločina u Bosni i Hercegovini, osuđena na 11 godina zatvora, kada iz presuda za Srebrenicu i presude za Ovčaru iščitamo izuzimanje vojno-obavještajnog i političkog vodstva tadašnje SR Jugoslavije i Srbije od odgovornosti za planiranje i organiziranje zločina u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, ne možemo se oteti dojmu da je riječ o cjelovitoj amnestiji Srbije, odnosno njezina vojnog, obavještajnog i političkog vodstva za rat u bivšoj Jugoslaviji. Nepravomoćno osloboditi Stanišića i Simatovića i njihove nadređene za zločine u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini te istodobno osuditi Hrvate i vodstvo tadašnje Hrvatske za planiranje or-

ganiziranog zločina u Bosni i Hercegovini, ostavlja nas iznenađenima. Sud u Haagu time govori da je u politici optuživanja te dijelom u politici osuđivanja dominantno vođen kriterijima politike, a ne prava. Sud time nije ispunio svoju funkciju jer kod napadnutih i žrtava izaziva frustraciju, a onima koji su izvršili agresiju ne daje priliku za suočavanje s istinom i vlastitom katarzom. Nakon ovih presuda neizbježno je pitanje: Kako to da je Herceg-Bosna, koja je formirana radi obrane, a više ne postoji, proglašena zločinačkim pothvatom upravljanim iz Zagreba, a Republika Srpska, nastala na genocidu i etničkom čišćenju, dobila legitimitet državnosti, i to suprotno svim načelima međunarodnoga i humanitarnog prava? Nažalost, takve presude neće krvavi raspad bivše Jugoslavije tako skoro na primjeren način smjestiti u prošlost i u povijest.

Imajući u vidu rečeno, nedosljednost Haaškog suda, pokušaj da se od toga suda napravi pravni eksperiment, a ne instrument pravde, pozivamo Republiku Hrvatsku da nikako ne odustane od optužbe za genocid. To je nužno zbog mira na ovim prostorima. Nužno je pred jednim ozbiljnim, neeksperimentalnim međunarodnim sudištem tražiti pravdu i ustanoviti pravilo za budućnost, a to je da se sukobi rješavaju sudom, a ne ratom. Također, da oni koji započinju agresivni rat, snose posljedice. U protivnome, možemo očekivati nove ratove jer sve upućuje na to da se zločini isplate: što se osvoji, ostaje agresoru, a žrtve odgovaraju zato što su se branile. Ako međunarodna zajednica nije spremna putem ad hoc Suda u Hagu postaviti trajnije temelje mira na ovim prostorima, kako se to dade nazrijeti iz pojedinih optužnica i presuda, onda tu odgovornost na sebe mora preuzeti Republika Hrvatska, ako ni zbog čega drugog, a onda zbog pijeteta prema žrtvama i sprječavanja ponavljanja djela.

Vlado Košić,
predsjednik Komisije HBK-a "Iustitia et pax"
U Zagrebu, 10. lipnja 2013.

*Izjava komisije HBK „Iustitia et pax“***O POŠTIVANJU SAVJESTI PRI SUDJELOVANJU U POBAČAJU**

Ovih dana hrvatsku je javnost zatekla vijest da je gospođa Jaga Stojak, primalja, dobila otkaz jer je odbila sudjelovati u pobačaju u kninskoj državnoj bolnici. Podržavajući nadležne u bolnici u povlačenju odluke o nepravedno danom otkazu, podsjećamo na bitne okolnosti koje treba uzeti u obzir kod ovog slučaja.

Ustav Republike Hrvatske jamči svakome slobodu savjesti i vjeroispovijesti. Odbijanje svakog, pa i medicinskog osoblja da sudjeluju u pobačaju, glas je savjesti, a u mnogim slučajevima i praktični odraz vjeroispovijesti osobe, koja time odbija sudjelovati u ubojstvu nerođenog djeteta.

I Zakon o sestrinstvu daje medicinskim sestrama pravo na priziv savjesti te pravo odbijanja zdravstvene njege, ako se to ne kosi s pravilima struke. Nigdje nije izneseno da je odbijanjem sudjelovanja primalje u prekidu trudnoće, koji je počela provoditi kninska bolnica, bilo ugroženo zdravlje ili život majke, a očito je da je ista osoba više puta ranije odbila sudjelovati u prekidima trudnoće.

Zakon o primaljstvu ne sadrži priziv savjesti, no nigdje u opisu djelatnosti primalje ne predviđa prekid trudnoće, već opisuje sadržaje zdravstvene skrbi o majci i djetetu.

Upozoravamo da je ustavno pravo pojedinca iznad zakona, te je otkaz dan na ovaj način, iako je povučen, ne samo protuzakonit nego i protuustavan.

Naposljetku, više smo puta isticali u svojim izjavama da zakoni lišeni vrijednosnog sustava, a osobito oni koji promiču kulturu smrti, trebaju biti zamijenjeni onima koji potiču na zaštitu čovjeka u cjelini, i to od rođenja do smrti. U ovom je slučaju hrabrim odbijanjem da sudjeluje u prekidu nerođenog života primalja, gospođa Jaga Stojak, pokazala svima kako pojedinac, kada skupi hrabrosti, može učiniti nešto dobro, usprkos sustavu koji zagovara pravo izbora pojedinca nasuprot pravu djeteta na život. Nadamo se da je ovim hrabrim činom gospođa potaknula i svakog od nas na promišljanje o jednom od temeljnih pitanja o kojemu se kod nas šuti: kad počinje život te što činimo da ga zaštitimo?

“Što god ste učinili jednom od moje najmanje braće, meni ste učinili” (Mt 25,40), poručio nam je Isus, a na nama je da razmislimo o njegovim riječima i prepoznamo svoga brata, bez obzira kako malen i bespomoćan bio.

Vlado Košić
predsjednik Komisije HBK-a "Iustitia et pax"
U Zagrebu, 16. kolovoza 2013.

*Priopćenje sa sjednice Vijeća HBK-a za život i obitelj***JAVNA RASPRAVA O NACRTU OBITELJSKOG ZAKONA**

Sjednica Vijeća HBK za život i obitelj održana je u subotu 24. kolovoza 2013. u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu pod predsjedanjem krčkoga biskupa Valtera Župana. Sjednica je sazvana radi osvrta na nedavno objavljeni Nacrt Obiteljskog zakona, ali i kako bi se raspravilo o rezultatima završene javne rasprave o tezama Obiteljskog zakona i tezama Zakona o socijalnoj skrbi kojoj su članovi Vijeća dali svoj doprinos.

Nakon uvodne molitve i pozdravnih riječi biskupa Župana vijećnici su podrobnije upoznati s rezultatima javne rasprave o tezama Obiteljskog zakona te Zakona o socijalnoj skrbi koji su objavljeni na stranicama Ministarstva socijalne politike i mladih. Što se tiče osvrta HBK-a na teze Obiteljskog zakona, vijećnici su zamijetili da je na svaku točku, uz kraće ili duže obrazloženje, napisano prihvaća li se ili ne primjedba, odnosno prijedlog. To upućuje na zaključak da je svaka točka uistinu i razmatrana. Ipak, vijećnici su ostali zatečeni činjenicom da nije prihvaćena primjedba kako je održivost braka važna ne samo zbog dobrobiti djece nego i zbog samih bračnih partnera i čitavog društva te da nedostaje jasan prioritetni naglasak na očuvanje braka, kako u preventivnom, tako i u kurativnom smislu.

Vijećnike je osobito neugodno iznenadilo što se javna rasprava o Nacrtu provodi u vrijeme kada najveći broj građana koristi godišnji odmor, unatoč tome što je upravo ta primjedba HBK-a bila prihvaćena. Dokaz tome je da se u danom obrazloženju, vidljivom na internetskim stranicama Ministarstva, izrijekom navodi da bi Nacrt trebao biti u raspravi do 15. rujna 2013. Uzimajući u obzir veličinu dokumenta (Nacrt zajedno s obrazloženjima ima ukupno

318 stranica), opseg promjena u odnosu na postojeći Obiteljski zakon s kojim se mora usporediti te nadasve važnost ovog organskog zakona, vijećnici smatraju da bi se rasprava o Nacrtu trebala produžiti bar do kraja rujna. Na kraju je donesen zaključak o načinu i dinamici sastavljanja osvrta na Nacrt Obiteljskog zakona.

Razmatrajući sudbinu primjedbi HBK-a na teze Zakona o socijalnoj skrbi, vijećnici su iznenađeni što ih je predlagatelj sve odbacio, očito osvrćući se samo na uvodnu načelnu primjedbu o uopćenosti objavljenih teza, a da ostale vrlo konkretne i konstruktivne primjedbe i prijedloge uopće nije uzeo u obzir. Uz to, za razliku od onih upućenih na teze Obiteljskog zakona, primjedbe HBK-a, kao ni drugih pravnih i fizičkih osoba, ovdje nisu objavljene u cijelosti. Stoga zainteresirana javnost i ne može imati uvid u njihovu opravdanost i argumentiranost.

Dr. Petar Krešimir Hodžić, voditelj Ureda HBK-a za život i obitelj, tijekom sjednice ukratko je izvijestio vijećnike o novostima i aktualnim zbivanjima, a kratka rasprava povela se o dovršenju prijevoda studijskog vodiča za proučavanje teologije tijela u studijskim skupinama u župama; o situaciji oko uvođenja zdravstvenog odgoja; o Europskoj građanskoj inicijativi Jedan od nas, za koju će se 22. rujna organizirati Europski potpisni dan te o Obredu blagoslova djeteta u majčinoj utrobi na engleskom jeziku, koji je Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenta Svete Stolice odobrila Američkoj biskupskoj konferenciji u prosincu 2011.

U Zagrebu, 24. kolovoza 2013.

Poruka predsjednika Vijeća HBK-a za katehizaciju

"UKLESAN U POVIJEST HRVATSKOGA NARODA"

Odvijeka se narod na ovim prostorima dičio svojom kršćanskom vjerom. Već prvi pisani redak "Az, v ime Otca i Sina i Svetago Duha" očituje da je kršćanska vjera u Trojedinoga Boga uklesana u same temelje hrvatskoga jezika i kulture te da ona od početka predstavlja životnu inspiraciju njegova religioznog, političkog i kulturnog života. I danas, stoljećima nakon tih prvih pisanih riječi, o kršćanskoj se vjeri u Hrvatskoj govori i piše. O njoj je riječ ne samo u crkvenim medijima. Ona nije predmet razmišljanja ni samo učenih teologa. Po vjeronauku u školi ponovno je, tijekom posljednjih dvadesetak godina, prisutna i unutar hrvatskog odgojno-obrazovnog sustava (unatoč tome što neki još danas drže da je taj sustav područje privilegiranog promišljanja i proizvoljnog utjecaja vladajućih na političkoj sceni). Uz izvorno mjesto svoga rasta, života i slavljenja, kao što je to župna zajednica, kršćanska vjera danas je česta tema svjetovnih vijesti i internetskih blogova, socioloških analiza i ekonomskih pitanja.

O kršćanskoj vjeri, posebno o Katoličkoj Crkvi, danas se doista mnogo govori. I različito se govori. No, unatoč tome, čini se da je govor o vjeri sveden na njezinu pojavnost, odnosno na očitovanje vjere u životu pojedinaca i društva, na govor o Crkvi i o njezinu djelovanju, ali da sama vjera ne uspijeva sići u riječ svakodnevnoga života, izreći svoj nutarnji sadržaj i artikulirati samu sebe. Drugim

riječima, čini se da svi zajedno zaboravljamo govoriti o Bogu, a ono o čemu se govori i čega su usta mnogih puna, ne hrani srce suvremenog čovjeka, temelj svakog pa i našeg društva. Kao da zaboravljamo pustiti Boga da on progovori: u ljudskoj riječi Crkve i kršćana. Kršćanstvo i Crkva kao da se nalaze na granici između dva svijeta: ili se samo u njima vidi spasenje i nada, ili ih se prokazuje kao nemoćne sukrivce za teško stanje čovjeka i društva. Kršćanstvo je ili duboko duhovna stvarnost pojedinca ili je vidljiva stvarnost u umjetnosti i kulturi, koje su ionako "ljubav" tek pojedinih skupina građana. O kršćanstvu govori vjeronauk u školi, ali se njega shvaća kao predmet izoliran unutar zidina jedne učionice. No istodobno se u drugim prostorijama iste škole o kršćanstvu može govoriti kao o neznatnoj te nedostatnoj ponudi za osmišljanje ljudskoga života.

Bog, čije je ime uklesano u povijest ovoga naroda, kao da je postao "stranac u ovoj zemlji" (usp. Jer 14, 8).

• "TA TI SI MEĐU NAMA, GOSPODINE" (Jer 14, 9)

Kad su suša i glad zaprijetile Judeji, prorok Jeremija vapije i razgovara s Bogom: "Zašto si... kao junak koji ne može pomoći? Ta ti si među nama, o Gospodine, mi se tvojim zovemo imenom – nemoj nas ostaviti." U riječima proroka Jeremije susrećemo na prvi pogled nepokolebljivu sigurnost, koja ne ostavlja prostora pitanjima. Tu se odavno spustio oblak religioznog osjećaja i iskristalizirao se u postojani kredo: Ti si među nama, Gospodine! Bog s kojim prorok Jeremija razgovara, osobni je Bog. Prorokove dramatične riječi nisu rutina, ni površni govor o Bogu. Nisu ni zaziv nekoj "višoj sili". Jeremijin Bog osobni je Bog koji se potvrđuje u času ljudske nedaće i sumnje mnogih. To nije Bog "wellness religioznosti". Bog proroka Jeremije misli ozbiljno!

Ono što su za judejski narod nekoć bile suša i glad, to su danas iznenadne i tragične prirodne nepogode. No, ne samo to. Mnogo je toga što suvremenog čovjeka tjera na rub njegove egzistencije i njegova identiteta. Mnogo je toga što se kao prosvjetljeno predstavlja, veličajući čovjeka i njegovu osobu. Zaslijepljen tom veličinom, čovjek poseže za određivanjem granica Božjem djelovanju u svome

životu. To nažalost pokazuju i mnogi zakoni u našoj zemlji.

U takvoj stvarnosti valja sebi posvijestiti da Bog koji je među nama i kojega možemo dotaknuti (usp. papa Franjo, Svjetlo vjere, br. 31) poziva sve nas kršćane, a na poseban način nas koje je najprije pozvao u živo zajedništvo sa sobom, da još više vjerujemo, poput proroka Jeremije; da vjerujemo i u ime onih koji u Boga sumnjaju. Jer "kada vjera slabi, prijeti opasnost da oslabe i temelji čovječnosti" (Isto, br. 55).

Kako, dakle, iznova "stranca u ovoj zemlji" spoznati kao živoga Boga među nama (usp. Jer 14, 8-9)?

• EVANĐELJE JE RIJEČ ŽIVOTA

Bog je u povijesti svojega prijateljstva s čovjekom na najljepši način progovorio u svome Sinu. O njemu, Isusu iz Nazareta, pripovijedaju evanđelja. Ta Radosna vijest nije samo poruka Isusa Krista nego je ona sama Isus Krist. Evanđelje je tako Riječ života.

Kako bi Radosnu vijest proširio po svem svijetu, Isus šalje svoje učenike ne samo "kao sluge, nego kao prijatelje" (usp. Iv 15, 15). Oni će biti poslani, ali mu se uvijek iznova vraćaju. Drugim riječima, Isus ne treba učenike samo radi toga da naviještaju evanđelje svim ljudima. On zapravo želi svoj život dijeliti s njima. Između Isusa i njegovih učenika nastaje životno unutarnje zajedništvo koje ribare čini apostolima, Isusovim učenicima. Upravo po tom životnom zajedništvu s Isusom učenici postaju svjedoci promjene vlastitog života. U zajedništvu s njim postaju navjestitelji Istine, a nakon njegove smrti i uskrsnuća ostaju gorljivi zagovornici evanđelja – Riječi života.

U evanđelju se Sin Božji u potpunosti otkrio čovjeku. On više nije stranac ljudskoj spoznaji. On poziva svakog čovjeka u zajedništvo sa sobom. Želi život dijeliti s njim. Štoviše: život je svoj dao za čovjeka. "Kristov život, način na koji on poznaje Oca i njegova stalna i potpuna povezanost s Njim, otvara novi prostor ljudskom iskustvu, koji nam je svima pristupačan" (papa Franjo, Svjetlo vjere, br. 18). Kršćanstvo, koje nam se čini kao stvarnost na granici dvaju svjetova, u Isusu Kristu gleda onoga u kojemu ta dva svijeta žive i postaju jedno: neprekinuto zajedništvo s Ocem i želja dijeliti zemaljski život s čovjekom. Ono naviješta utjelovljenoga Sina Božjega u kojemu su izbrisane granice između ovoga svijeta i Božjega kraljevstva. Doista, u Isusu – Riječi života, Bog je s nama.

• KLESAN U SADAŠNJOST

Draga braćo i sestre u istoj vjeri u Trojedinoga Boga, koji i danas progovara u Isusu Kristu – Riječi života! Katehetsko nastojanje Crkve, i u tom okviru i vjeronauk u školi, otkriva i prepoznaje Boga koji snagom Duha svoga uskrsloga Sina trajno ulazi u našu ljudsku povijest, progovara kroz našu ljudsku riječ, kleše svoje ime u naša srca i uzima naše lice. Šalje nas u svijet i vraća nas sebi u zajednici Crkve.

Drage vjeroučiteljice i vjeroučitelji, vi hodate i djelujete na granici između osobnog, dubokog unutarnjeg odnosa s Bogom i svijeta mladih, kojima drugi pokušavaju ponuditi istinu i puninu života. I mladi su, poput vas, putnici na granicama različitih svjetova. Istodobno se, uživajući svijet playstationa i računalnih igara, mnoštva reklama i različitih predstavljanja sreće, i oni otvaraju i Riječi koju im vi donosite. Vi ste zaslužni da se o Bogu govori na mjestu na kojemu se o njemu, prema mišljenju nekih, ne bi trebalo govoriti. Upravo vama, pionirima i prvim teolozima djece i mladih, biskupi naše domovine iskreno zahvaljuju. Vi brinete o tome da se riječ Bog ne tabuizira, niti da se zaboravi.

S dubokom vas sviješću pozivamo da i nadalje, iz perspektive kršćanske vjere u Boga, djeci i mladima nudite život u punini i izobilju (usp. Iv 10, 10). Time ćete ispuniti onaj misionarski nalog u svijetu koji vam Crkva svesrdno povjerava u obliku kanonskoga mandata dok vas šalje u svijet kao izabrane navjestitelje evanđelja, Riječi života. Idite na put s djecom i s mladima i ove školske i pastoralne godine. Na tom putu naviještajte Boga koji ima svoje ime, svoju povijest i svoje lice.

Dragi katehete i katehistice, vi se na temelju svojega kršćanskog poziva odazivate želji Crkve te, zajedno sa svećenicima, izražavate spremnost rada u Božjem vinogradu. Kako smo vam zahvalni na svjedočanstvu koje pružate! Vi, žene i muškarci, očevi i majke, unatoč svim nedaćama i strahovima, usred redovitih svakodnevnih obveza, pokazujete da je pitanje prijateljstva čovjeka i Boga itekako i danas aktualno. To svjedočite najprije kao roditelji, ali istodobno i kao katehete u župnim zajednicama te u drugim oblicima rada s djecom, mladima i odraslima. U vašem se djelovanju očituje sva punina primljenih sakramenata u kojima vas je osobno dotaknuo živi Bog.

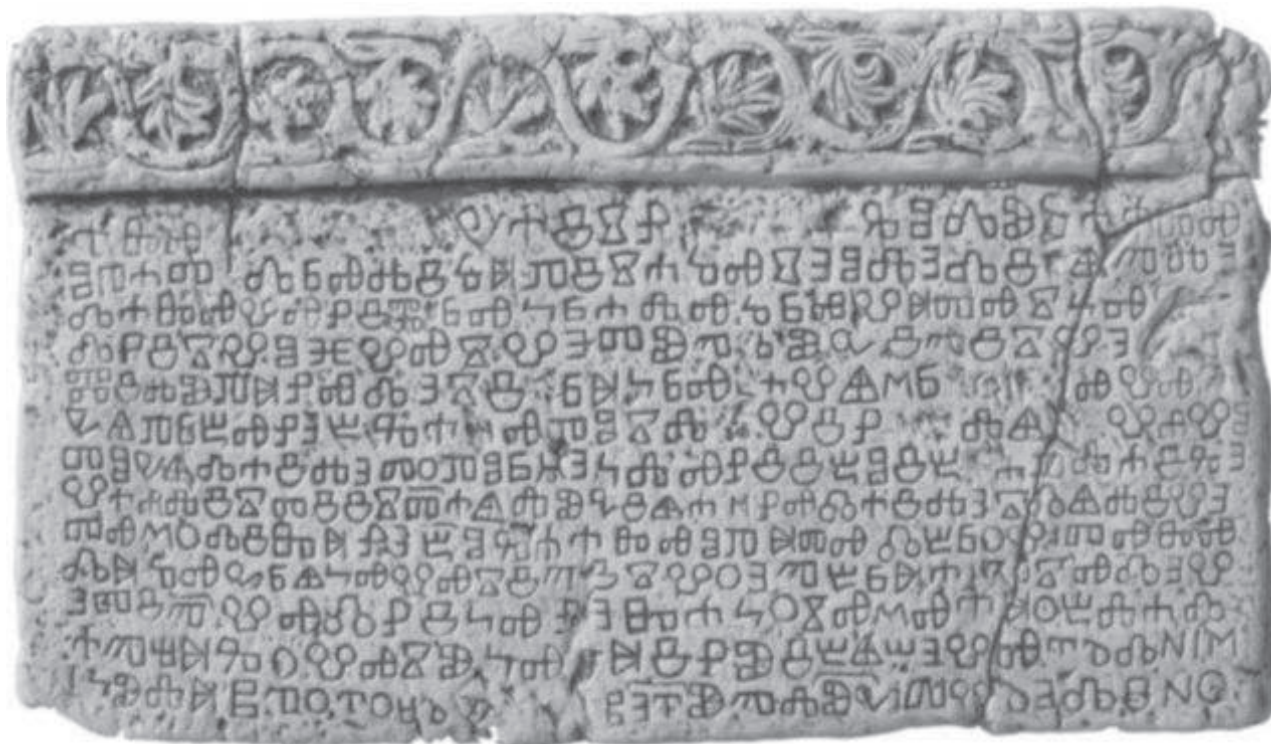
Draga braćo svećenici, dragi župnici! Isus je slao učenike da naviještaju njegovu Riječ. Oni su to, kako rekosmo, činili, ali su mu se uvijek vraćali. Zajedništvo s njim, život s njim, bilo je ono što su htjeli međusobno dijeliti. U skladu s poticajem biskupa okupljenih na ovogodišnjoj biskupskoj sinodi o putovima nove evangelizacije, pozivamo vas da i vi učinite svoju zajednicu zajednicom gostoljubivosti! Neka svi marginalizirani nađu u njoj svoj dom, a svi žedni zdenac istinskog smisla, kojemu je jedini izvor Isus Krist.

Dragi učenici i mladi! Sve te riječi, premda upućene različitim naslovnici, najprije su napisane vama. Vi kršćanskoj vjeri dajete novo lice. O njoj često govorite na drukčiji način od uobičajenoga.

Zahvaljujem vam što pred nas stavljate tako očitu istinu da pitanje Boga u našem društvu nije "u potpunosti riješeno". Vi, naime, želite ići na put s njim. To nam pokazuje vaša zauzetost u vjeronauku u školi, kao i vaša suradnja u pripravi na sakramente u župnim zajednicama. Osim što ćemo vam na tom putu rado pružati "ruksak" Isusove riječi, htjeli bismo naučiti više slušati vas. Govorite nam, stoga, o Bogu! Svjedočite ga! Ispričajte nam kako ste ga dotakli! Svi mi govorimo o istom Bogu, premda ne uvijek na isti način. Pomozite nam, stoga, da bolje razumijemo vaš svijet: svijet u kojemu Bog nije stranac, svijet koji pripada Isusu, svijet u kojemu žive oni koji se zovu njegovim imenom i to žele i ostati; svijet koji je, premda iz godine u godinu stariji, po vama iz godine u godinu sve mlađi! Željeli bismo da se to dogodi i s kršćanskom vjerom: da dok se razvija i "stari", biva mlađom i svježijom!

Svima vama, draga braćo i sestre, na početku nove školske i pastoralno-katehetske godine želim da svjetlo vjere postaje sve jače i sjajnije, da trajno osvjetljava živote vas i vaših bližnjih, kako biste, zajedno s cijelom Crkvom, ispovjedili: "Ta ti si među nama, Gospodine, mi se tvojim zovemo imenom" (Jer 14, 9).

*mons. Đuro Hranić
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju
29. kolovoza 2013.*

GODINA VJERE 2012
2013

DOPISI IZ ORDINARIJATA

Br. 213/2013

Split, 11. lipnja 2013.

OBAVIJEST O SVEČENIČKOM REĐENJU I LJETNOM DOPUSTU U ORDINARIJATU

Svim svećenicima i samostanima u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji

1. Svećeničko ređenje

Poštovana braćo svećenici i redovnici!

Zahvaljujem Bogu što se i ove godine, krajem mjeseca lipnja, možemo radovati našim mladomisnicima. Nekad nam ih Gospodin daruje više, a nekad manje. Ove godine naša Splitsko-makarska nadbiskupija ima četiri mladomisnika, a Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja tri.

Svećeničko ređenje bit će na svetkovinu sv. Petra i Pavla, u subotu 29. lipnja, u katedrali Uznesenja BDM u Splitu, s početkom u 10,00 sati.

Budući da se radi o suboti, sve Vas pozivamo da doživimo i proživimo svečanost ređenja, te duhovnu radost s našim novim prezbiterima koji ulaze u zajedništvo našeg prezbiterija koji se tako pomlađuje i osvježava novim poslanicima na njivi Gospodnjoj!

A Vas, koji ste zbog pastoralnih obveza spriječeni prisustvovati ređenju, molim da potaknete i uključite vjernike u molitvu za ređenike i za nova duhovna zvanja.

2. Ljetni dopust u Ordinarijatu

Istodobno Vas obavještavam da će osoblje ureda u našem Nadbiskupskom ordinarijatu imati godišnji odmor od 22. srpnja do 9. kolovoza 2013.

U tom vremenu neće raditi redovite službe u Ordinarijatu. Zbog toga, ako bude hitnih slučaja,

obratite se voditeljima ureda mobitelom ili na kućne telefone.

Želio bih da i svaki od vas pronađe dovoljno vremena za ljetni odmor u miru i ljepoti prirode, kao i u češćim bratskim druženjima i u duhovnoj obnovi.

Sve Vas iskreno pozdravljam u Gospodinu.

✠ Marin Barišić, nadbiskup

Br. 214/2013

Split, 11. lipnja 2013.

DUHOVNE VJEŽBE MLADIH SVEČENIKA

**Svim svećenicima Splitsko-makarske nadbiskupije
koji su zaređeni tijekom posljednjih 10 godina (2003. - 2012.)**

Poštovana braćo, mlađi svećenici! Iskreno Vam zahvaljujem, pojedinačno i svima zajedno, za uloženi trud Božjeg poslenika i suradnika tijekom

ove pastoralne godine. Siguran sam da se svaki od Vas trudio izgrađivati u zajedništvu s Gospodinom, žaleći istodobno za propuste i grijehe.

Pred nama su Duhovne vježbe, kao posebno milosno vrijeme: za duhovni i pastoralni napredak, za smirenu i dužu molitvu, za povratak korijenima svoga svećeništva i za pronalaženje svježih motivacija za vjernost i pastoralni zanos. Zato, braćo, to revnije uznastojte učvrstiti svoj poziv i izabranje: to čineći ~ ne, nećete posrnuti nikada (2 Pt 1, 10) ! Svake su Duhovne vježbe živo iskustvo produljene tišine i samoće. Upravo je to nužan uvjet da bi u nama i oko nas zašutjeli mnogi glasovi ovoga svijeta i nas samih, kako bismo dali prostora glasu Božjem koji želi govoriti svećeničkom srcu.

Za Vas su, dragi mladi svećenici, ove godine organizirane Duhovne vježbe u Pastoralnom centru u Mukinjama, u župi Marije Majke Crkve (na Plitvicama), u vremenu od 1. do 4. srpnja 2013., tj. od ponedjeljka uvečer (dolazak i smještaj do 18 sati), pa do četvrtka zaključno s ručkom.

Za najlakši dolazak uzmite izlas s autoceste Gornja Ploča, pa pokraj Udbine, preko Korenice do Plitvica. Prije ulaza u Nacionalni park s lijeve

strane je oznaka Mukinje.

Za voditelja ovih Duhovnih vježbi za mlade svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije rado se odazvao duhovnik u Centralnom bogoslovnom sjemeništu u Đakovu mr. don Božo Radoš.

Vjerujem da ste svjesni važnosti trajnoga duhovnog odgoja i rasta u pastoralnom zanosu i osobnom rastu, te je razumljivo da tih dana nećete preuzeti neke druge obveze. U svakom slučaju, dogovorite se sa susjednim bratom svećenikom da Vas zamijeni ako to bude potrebno. Također je potrebno da u dane duhovnih vježbi budete oslobođeni od drugih obveza i briga, kako biste došli na vrijeme i u miru se potpuno posvetili osobnoj i zajedničkoj duhovnoj obnovi.

S radošću Vas očekujem na ovim danima Božje providnosti te Vas srdačno pozdravljam u Gospodinu!

✠ Marin Barišić, nadbiskup

Br. 215/2013

Split, 11. lipnja 2013.

POZIV SVEĆENICIMA ZA DUHOVNE VJEŽBE 2013.

Poštovana braćo svećenici!

Pozivam Vas na sudjelovanje u Duhovnim vježbama koje se upriličuju za svećenike Splitsko-makarske nadbiskupije u marijanskom svećeništvu Vepric.

Duhovne vježbe se održavaju u jednom, zajedničkom terminu, a predviđene su za svećenike čija se imena nalaze na poleđini ovog dopisa. Jasno, svi drugi zainteresirani svećenici mogu se na vrijeme prijaviti i sudjelovati na danima godišnje duhovne obnove.

Duhovne vježbe ove će godini predvoditi karmelićanin dr. o. Dario Tokić, a održat će se u sljedećem terminu: *Od ponedjeljka 26. VIII., s prvim predavanjem u 10 sati, pa do srijede, 28. VIII. zaključno s objedom.*

Za slavlje svete mise sa sobom ponesite albu, pas i štolu bijele boje... te Sveto Pismo i Časoslov!

Duhovne vježbe su posebni dani milosti Božje, te očekujem da dođete doista svi koji ste pozvani sudjelovati ove godine.

U ovom užurbanom vremenu, s mnogo pastoralnih obveza, dani duhovne okrijepe i obnove nužno su nam potrebni.

Stoga Vas bratski potičem da ne dopustite bilo kakvoj drugoj obavezi da Vas spriječi u sudjelovanju na duhovnim vježbama. Na vrijeme osigurajte zamjene ili odgodite tekuće obveze u župi.

Srdačno Vas pozdravljam i želim Božji blagoslov kako u Duhovnim vježbama, tako i u Vašim pastoralnim službama!

✠ Marin Barišić, nadbiskup

Br. 374/13

Split, 5. rujna 2013.

POZIV NA SUDJELOVANJE NA STUDIJSKOMU DANU ZA SVEĆENIKE SPLITSKO-MAKARSKE NADBISKUPIJE 2013.

Draga braćo svećenici!

Krajem mjeseca rujna naša nadbiskupija organizira studijski dan za trajnu duhovnu i intelektualnu formaciju svojih svećenika. Prošle godine papa Benedikt XVI. je proglasio Godinu vjere pa smo na našem skupu u Vepricu (26. rujna) promišljali i raspravljali o toj važnoj temi. Nakon zajedničkog euharistijskog slavlja, što ga je predvodio otac nadbiskup mons. Marin Barišić trojica predavača, profesora na KBF-u u Splitu protumačila su i osvijetlila tri važna vida kršćanske vjere. Ante Mateljan je predstavio Apostolsko pismo "Vrata vjere", Ivica Žižić ocrtao lik svećenika slavitelja vjere, dok je Marinko Vidović prikazao biblijske značajke Radosne vijesti te iznio neke praktične preporuke za svećenike-navjestitelje da bismo što bolje razumjeli Riječ Božju i vjerodostojno je tumačili svojim vjernicima.

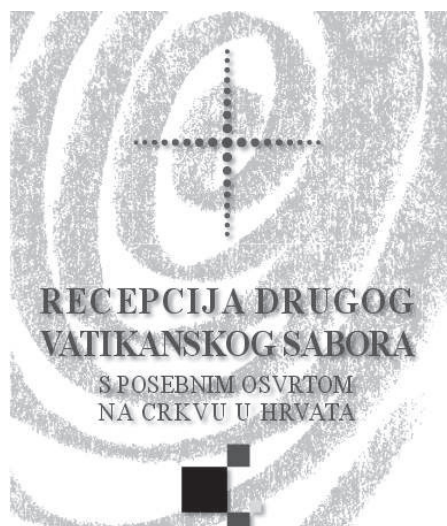
Ove godine nastavljamo proslavu pedesete obljetnice početka i rada Drugoga vatikanskog sabora (1962.-1965.). U svezi s tim naš Katolički bogoslovni fakultet organizira u listopadu svoj XIX. Međunarodni teološki simpozij pod naslovom: *Recepcija Drugoga vatikanskog sabora u Katoličkoj crkvi s posebnim osvrtom na*

Crkvu u Hrvata. Skup se održava od 24. do 26. listopada 2013. (četvrtak poslijepodne do subote priepodne) u prostorijama KBF-a u Splitu, Zrinsko-Frankopanska 19. Predviđeno je pet referata od poznatih hrvatskih i inozemnih teologa s raspravama te rad u četiri tematske skupine objedinjene oko koncilskih konstitucija: *Lumen gentium*, *Sacrosanctum concilium*, *Dei Verbum* i *Gaudium et spes*. Na početku skupa bit će predstavljen zbornik radova s prošlogodišnjeg simpozija "Antropološka i religiozna dimenzija žrtve".

Ne želimo duplirati događaje i rasipati snage. Zato smo odlučili da se neće održati predviđeni studijski dan 25. rujna u Vepricu nego da naš studijski dan ove godine bude gore navedeni simpozij u organizaciji KBF-a. Stoga vas pozivamo da pribilježite datum njegova održavanja, da te dane držite po mogućnosti slobodne od drugih obveza i da na simpoziju sudjelujete. Uskoro ćemo Vam dostaviti i cjeloviti program rada toga skupa.

Iskreno vas pozdravljam u Gospodinu i svi-
ma želim obilje Božje pomoći u pastoralnomu radu.

✠ Marin Barišić, nadbiskup

PRIGODNE PROPOVIJEDI

Mons. MARIN BARIŠIĆ, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

VELIKA GOSPA - SINJ, 2013.

1. "Tek što mi do ušiju doprije glas pozdrava tvog, zaigra mi od radosti čedo u utrobi." (Lk 1, 44). Kad je Marija pokucala na vrata Elizabetina doma, Elizabeta se iznenadila i obradovala. Marija dolazi bez poziva jer je Elizabeti potrebna pomoć. Braćo i sestre, često smo i mi u potrebi, ali nerijetko prepušteni sami sebi, zaboravljeni ne samo od poznanika, susjeda nego i od onih najbližih, rodbine, pa čak i svojih u obitelji. I drugi pored nas znaju ostati sami u svojoj potrebi. Reklo bi se: vrijeme je takvo. Zahvaća nas mentalitet u kojemu se sve rjeđe kuca na vrata bližnjih, a još manje ide u pohode potrebnima. Ako se to i dogodi, obično kucamo radi sebe i svojih potreba. U opasnosti smo da postanemo zatvoreni, sebični i proračunati, izolirani pojedinci, a sve manje osobe sa sviješću pripadnosti zajednici. U takvom mentalitetu gubi se kultura zajedništva, solidarnosti, suživota, dara i darovanosti.

2. Poremećeni odnosi rađaju strah, nepovjerenje, samoobranu kroz vlastite interese. Bližnji nam postaje sredstvo za naše potrebe. Teško drugoga uvažavamo i prihvaćamo kao cjelovitu osobu, no rado se poslužimo bližnjim, ovisno o tome tko je i što je, što nam od njega ili od nje koristi. Psihološki analitičari upozoravaju na opasnost nezrelosti koja kod tolikih danas ostaje na razini prvih mjeseci malog djeteta. Dijete ne treba majku, nego dio nje, njezine grudi. Neljudski i primitivno je izabrati samo jedan dio osobe koji nam se sviđa ili nam koristi. Vješto upotrebljavamo i tehnička sredstva, tako da se osoba i lice svodi na glas i sliku. Ipak, na kraju se čuje: "A kad ćeš doći?" Uvijek se nađe neki razlog odgode: samo da je malo bliže, samo da prođe ova vrućina, samo da se ima malo više vremena. Ili se pravi račun: ni on meni nije došao kad mi je bilo potrebno; tko će sada moći s njima; neka se sami raduju rođenju; da je smrtni slučaj, to bismo lakše prihvatili. Ponekad je jednostavnije pomoći nekom drugom nego rodbini. Narušeni odnosi u našoj sredini udaljavaju nas i čine slijepima, gluhima, nijemima. Zato iznenadno kucanje na vrata poput Marijina pohoda Elizabetinu domu u našem vremenu postaje još poželjnije i radosnije. Dragi vjernici, u Godini smo vjere, koju je otvorio Benedikt XVI. apostolskim pismom upravo

s naslovom Vrata vjere. Vrata vjere itekako su povezana s vratima našega srca, s vratima naših domova, s vratima budućnosti našeg naroda i društva. Ovu povezanost koju Marija, učenica i učiteljica vjere živi, Elizabeta odmah prepoznaje. Zato kliče Mariji: "Bla-go tebi što povjerova" (Lk 1, 45).

3. Sami, bez drugih, ne možemo živjeti ni biti sretni. Isus Krist upućuje nas na bližnjega, ne da nas osiromaši i ponizi, već obogati i usreći. U potrebama drugih On nas poziva i očekuje, prisutan u njima. Ako u svojoj sebičnosti zaobilazimo bližnjega, doista se krećemo lažnim i zavodljivim putem, putem udaljavanja od Boga i od čovjeka, pa i od samih sebe. Još je veća opasnost navike da sve to s vremenom postane čak normalno, ništa neobično, ne samo na polju međuljudskih odnosa, nego i za svoje sebične i pohlepne želje tražimo razlog i opravdanje: jer je to moderno, jer se tako čini. Neprimjetno, ono neljudsko postaje prihvatljivo, neprimjetno prirodno, nenormalno normalno. S pravom se kao ljudi pitamo: Imamo li još uvijek kriterija po kojima možemo razlikovati zlo i dobro, zid i vrata, smrt i život? Imamo li ih mi kršćani? Jesmo li i koliko mi kršćani uključeni u život svog

naroda? Ne bismo bili ljudi, a još manje vjernici, kada bismo ostali indiferentni i neutralni prema pojavama i događajima u našem društvu. Krist nas poziva i šalje u našu stvarnost biti sol zemlje i svjetlo svijeta, poštujući i uvažavajući druge i drugačije.

Vjera nas ne ostavlja u prošlosti niti udaljava u budućnost, nego nas vidi prisutne i odgovorne na polju odgoja, kulture, zdravstva, zakonodavstva, politike, gospodarstva. Svojim kršćanskim svjedočenjem ne želimo biti opozicija društvenoj stvarnosti, nego je obogatiti temeljnim ljudskim i evanđeoskim vrijednostima: općeg dobra, dostojanstva čovjeka i obrane života, ne samo na početku i kraju nego tijekom cijeloga hodočasničkog puta ovom zemljom. Međutim, zbog ostatka ideološke prošlosti, kršćani kao da su još uvijek za neke opasna i donekle tolerirana društvena hereza.

4. Kako se danas ovdje ne prisjetiti nedavnog slučaja, štoviše, jedne osobe. Ne znam je li među nama, ali danas pozdravljam gospođu Jagu Stojak, primanju Opće bolnice Hrvatski ponos u Kninu. Čestitam, gospođu Jago, na ljudskom i kršćanskom ponosu. Jaka si, Jago, jer uza sve poteškoće povezuješ vrata vjere i vrata života. Onaj koji vjeruje da s Kristom uskrslim i Marijinim uznesenjem grobna ploča nije zid, već otvorenost budućnosti, ne može po svojoj savjesti dopustiti da majčina utroba postane grob, a prestane biti vrata života. Dakako, sam naziv i profesija primalje govori nam o primanju na ruke nevinog stvorenja, a ne o odbijanju i ubijanju novog života.

Zaštitom ljudskoga života dovela je sebe i svoju obitelj u nepovoljan društveni položaj. Kolike će majke i očevi s ovakvim svjedočenjem odustati od smrti svoga djeteta te ljudski, majčinski, roditeljski prihvatiti svoje čedo? Osobna svjedočanstva jača su od svih uvjeravanja i argumenata. Kolike su Jage u odgoju, zakonodavstvu, kulturi i zdravstvu, pa i u strankama sputane u svojoj ljudskosti, ugrožene u savjesti, zarobljene u slobodi? Toliki će vam iskreno reći: *"Znate, ja se s time nikako ne slažem. Ja sam posve drugačijeg mišljenja. Ali isto sam digao ruku. Morao sam. Znate koje bi bile posljedice za mene. Moram kuću dovršiti, kredit otplaćujem."* Ali Jaga je prihvatila posljedice. Nažalost, tako se u našem društvu ono što nije naše, ono što nije istina, ono tuđe, strano, ideološko, nameće i pobjeđuje. Koliko smo još daleko od slobode i demokracije!

5. Braćo i sestre, kakav život i budućnost gradimo ako nam vrata vjere i života ostanu međusobno udaljena, zatvorena, ako postanu zidovi? Potrebno je odgovorno i savjesno graditi budućnost solidarnosti i dijaloga, u povezanosti razuma i vjere, u otvorenosti razuma i u cjelovitom pogledu na život. Nužno je osobno i zajedno, u iskustvu kriterija ljudske mudrosti i u svjetlu vjere, s poštovanjem i uvažavanjem drugoga, tražiti vrata života, kako bismo izbjegli zid budućnosti. Valja nam podržati, zaštititi, promovirati brak i obitelj, moralno i duhovno, materijalno i zakonodavno, kako bi nam se matice rođenih, krštenih, vjenčanih više otvarale životu i blagoslovljenom za-

jedništvu. Dobro smo svjesni da se osobni izazovi i društveni problemi sve više nameću, ali uza sve poštovanje i uvažavanje, toleranciju i skrb za svakog čovjeka bez razlike, nije razborito tražiti vrata na kojima nema ni života ni budućnosti. Nije sve za prodaju. Poglavitito nisu za trgovinu kulturne, duhovne i moralne vrijednosti. Nije dobro praviti parodiju od braka i obitelji. I sama rastava ranjava brak, ali još više društveno zdravlje ranjava rastava kulture od nature. Parodija je šaljivo i nagrđeno oponašanje stvarnosti. Doista je parodija osobu, majku, oca, zamijeniti brojem jedan, dva ili slovom A, B. Djeca bi sama to prepoznala kao svetogrđe i osjetila bi se poniženom zajedno sa svojim roditeljima. U svojoj širini i jasnoći, zar nas četvrta zapovijed Dekaloga danas ne upozorava: *Poštuj brak i obitelj da dugo živiš i da ti dobro bude na zemlji.*

U središtu kršćanske vjere jest događaj Boga koji iz ljubavi prema grješnom čovjeku čovjekom posta. Stoga je kršćanima strana svaka homofobija, strah i prezir čovjeka. Krist, ljubitelj čovjeka, sa svojim čovjekoljubljem, utemeljuje i brani dostojanstvo svake ljudske osobe, bez obzira na naciju, jezik, kulturu, vjeru, spol, subjektivnu orijentaciju. S pravom nas sv. Leon Veliki poziva: *"Kršćanine, upoznaj svoje dostojanstvo."* No, moramo priznati da ponekada nismo svjesni svoga dostojanstva, a još manje dostojanstva našeg bližnjega. Ne znam koliko se mogu riječi sv. Ivana Zlatoustog uzeti u apsolutnom smislu, ali dobro ih je i danas čuti: *"Ne bi bilo nijednog poganina, da smo mi pravi kršćani."*

6. Povezanost vrata vjere i života, put odgovornosti i savjesti vodi nas do solidarnosti i zajedništva, gdje je moguće otvarati ona zatvorena kao i nova radna mjesta, pokrenuti ugašene strojeve i povećati proizvodnju. Solidarnost i zajedništvo znat će u poteškoćama i krizama potražiti vrata bližnjega u potrebi. Samo tako, na radost svih nas i naših mladih, omogućit ćemo im da u Domovini rade, dom grade i nalaze vrata suživota i budućnosti naše. Mlade ne smijemo ostaviti na periferiji društva jer oni su sredi-

šte naše budućnosti, poručuje nam iz Rio de Janeira papa Franjo.

7. Majku Mariju nazivamo *Vrata nebeska* jer je po njoj u našu stvarnost ušao Onaj koji je Put, Istina i Život. U vjeri Crkve po krštenju pošli smo tim putem istine i života. Postali smo dionici Kristova križa i uskrsnuća. Od sada, i *naš je život skriven s Kristom u Bogu* (usp. Kol 3, 3). Po vjeri smo uključeni u dijalog ljubavi Oca i Sina. Vjera je osobni, ali ne osamljeni čin. Nitko sam sebi nije dao vjere, kao što nitko sam sebi nije dao život. Život i vjeru primamo od drugoga i drugima ih predajemo. Bog ne želi biti samo na periferiji našeg života i na granicama naših mogućnosti, već želi biti stožer našega smisla, naših patnji i nadanja života. Vjera nam daje snagu i zamah da usmjereni prema Kristu, stožeru naše vjere i života, možemo nadvladati zapreke i odgovoriti na zov Njegovе ljubavi. Vjera ljubavlju djelotvorna stvara odnose u kojima je osoba iznad stvari, potrebe drugih ispred profita, pomirenje ispred osвете, zajedništvo ispred sebičnosti.

Stožer ste i vi, oče i majko, mali stožer, ali važan u životnoj igri i odgoju svoje djece. Bez vas, vašega ljudskog i kršćanskog svjedočenja, oni gube svoje središte, uporište, usmjerenje. Dakako, svi se gubimo ako nam Bog, početak i smisao našega života, Stožer svega stvorenoga, postane suvišan, opasan, staromodan i nazadan. Na svoj način, stožer nam je i bližnji u potrebi, jer ni ja ne mogu biti sretan ako drugi pati.

8. Braćo i sestre, Benedikt XVI. i danas papa Franjo pozivaju nas da u zajedništvu vjere i života otkrivamo ljepotu, bogatstvo, radost i snagu vjere ljubavlju djelotvorne. Traži to naše dostojanstvo sinova i kćeri Božjih! Traži to i naš bližnji. Povrh svega naš Bog to zaslužuje! On jedini zaslužuje naše potpuno predanje, cjelovitu ljubav, trajno povjerenje.

9. Majko Marijo, Vrata nebeska, uznesena na nebo, vèzu neba i zemlje! Evo nas danas k tebi. Kucamo na vrata tvog doma u svetištu Gospe Sinjske. Ohrabri nas, Majko, u našim poteškoćama i strahovima, u nadi i solidarnosti s bližnjima. Gospe Sinjska, Majko naša, učenice i učiteljice vjere, budi s nama i u ovom zahtjevnom vremenu našega naroda i Domovine. Uči nas povezivati vrata vjere i vrata života, kako bismo svi mi tvoji hodočasnici nakon ovoga zemaljskog puta, prispjeli u istu nebesku slavu tvoga uznesenja.

O, Marijo, Zvijezdo naša jutarnja, Vrata naša nebeska, Zagovornice i Kraljice Hrvata, naša majko, naša zoro zlata, odanih ti srca primi dar, primi čiste ljubavi nam žar. Amen.

Mons. MARIN BARIŠIĆ, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

VELIKA GOSPA - SPLIT, 2013.

1. *Marija žurno pohiti Elizabeti u pohode.* I mi često žurimo našim ubrzanim putovima i sve bržim prometnim sredstvima. No Marijino hitanje Elizabeti razlikuje se od naše užurbanosti jer nam redovito nedostaju humani ciljevi. Vode nas sebični interesi, a manje potrebe bližnjih. Više bismo se mogli prepoznati u Elizabetinoj potrebi nego u Marijinom pohodu. Stoljećima Majka Marija iz svoga doma, svetišta Gospe Pojišanske, hita na vrata Grada i dolazi u pohode svojim Splićanima. Generacijama Splićani, ribari, težaci, mornari, svečano su je dočekivali u katedrali njezina Uznesenja, a potom je zahvalnom molitvom i pjesmom u svečanoj procesiji pratili preko polja žita, vinograda i maslinika u Pojišansko svetište. Poljski putovi bili su uski i duži, ali otvorenim srcima uvijek je Majka Marija bila bliska. Pojišan se u međuvremenu širokim ulicama spojio s Gradom. Čim smo se demokratskim promjenama udaljili od totalitarne ideologije, Splićani su odmah oživjeli stoljetnu tradiciju, uz sudjelovanje ljetnih gostiju, hodočasnika iz svih krajeva Domovine. Tako danas nastavljamo svečano i pobožno dočekivati i pratiti svoju Majku koja je živa memorija i budućnost našega grada i naroda.

2. Rijetko nas koja svetkovina tako okuplja i sve povezuje kao Velika Gospa. U slavlju Marijina Uznesenja naslućujemo da po njezinu primjeru i naša svakodnevna užurbanost može biti usmjerena humanijim sadržajima i pravim ciljevima. Sve smo ubrzani, a bez pravoga cilja. Stvari nam se nameću kao cilj, a osobe postaju sredstvo do cilja. Opasnost je da i naše međusobne odnose svedemo na stvari i objekte. Lažna zavodljivost obećava da nas stvari usrećuju. Želimo imati što više i nikad nam dosta. Zbog imanja i posjedovanja stvari ulazimo u sukob s drugima. No, braćo i sestre, na taj način mi postajemo ne samo zarobljenici, ovisnici o stvarima, nego i same stvari zarobljujemo i degradiramo. A često je naša pohlepa i nepravda razlog da drugi među nama oskudijevaju. Smisao stvari nije zarobljenost i posjed, nego darivanje i sloboda. To od nas očekuje i sama materija koja, kako kaže sv. Pavao, uzdiše u porođajnim mukama svoga ostvarenja (usp. Rim 8, 22). Materijalna dobra žele čovjeka, a ne roba; traži slobodna čovjeka koji će

ih po svojoj humanosti oplemeniti i preobraziti. Tko to od nas nije u primanju dara osjetio preobraženost materije, u njoj prepoznao ljubav i lice svoga darovatelja? Ljubav, da bi bila vidljiva, ima potrebu materije. Jesmo li svjesni da ovo materijalno očekuje i traži osobu, da se želi predati u ruke humanog, solidarnog, pravednog čovjeka, koji će ga obilježiti ljubavlju i solidarno podijeliti sa svojim bližnjima, a osobito s onima koji su u potrebi?

3. Ali, dragi vjernici, nije to i krajnji domet materije i materijalnih dobara. Ona su otvorena i za još uzvišenije ciljeve. Primjer nam je pšenica koju su nekad na njivama oko Gospina svetišta sijali splitski težaci da bi prehranili svoju obitelj i svoj kruh lomili i dijelili s drugima. Kruh u svojoj konačnosti daleko nadilazi ljudsku potrebu utaženja gladi kao i samu gestu podjele s potrebnima. U euharistijskom slavlju na žrtveniku ljubavi, taj isti kruh s obiteljskog stola, snagom Duha Svetoga, postaje preobraženi, božanski Kruh života – Tijelo Kristovo. U euharistijskom slavlju kruh i vino, kao i ulje i voda u sakramentima vjere, oslobođeni su ljudske zarobljenosti, pohlepe

i egoističnog posjedovanja. Tako postižu svoju svrhu, ne samo humanu razinu, već i onu najuzvišeniju koja je bila u Božjem planu prije čovjekova pada. Doista, kad Ljubav takne materiju, ona više nije ista. To nam svjedoči zaručnički prsten – jasno: prsten muža i žene – a njihova ljubav jest sakrament Kristove ljubavi prema nama. Zato je u svakom društvu potrebno poštivati brak i obitelj da dugo živimo, da budemo otvoreni životu, kako bismo imali dovoljno materijalnih dobara i rasli u duhovnim vrijednostima, te nam tako svima dobro bude na zemlji.

4. Materijalna dobra usmjerena su prema čovjeku da s njime i preko njega ostvare svoju puninu. Kad bismo mogli razumjeti jezik stvari, razumjeli bismo i onu Pavlovu misao o porođajnim mukama materije. Sve stvorenje nam šapće: „Čovječe, za tebe smo. Tebi pripadamo. Želimo tvoju i svoju slobodu.“ Ali, braćo i sestre, komu mi pripadamo? Spomenusmo da svojom dobrotom i ljubavlju, na svoj način, utiskujemo svoje lice i srce u stvari. I sami smo dotaknuti ljubavlju, ali onom božanskom. Stvoreni smo na sliku Božju, odraz smo lica i srca Božjega. Štoviše, sam Bog

iz ljubavi prema nama čovjekom posta. U Sinu smo postali sinovi i kćeri Božji. *Od sada, život je naš skriven s Kristom u Bogu* (usp. Kol 3, 3). *Sve je naše – sve stvoreno, mi smo Kristovi, a Krist Božji* (usp. 1 Kor 3, 22-23). Zato mi nikada ne možemo biti sretni ni bogati sa samim stvarima koje su nam darovane. Naše bogatstvo je sam Darovatelj – Bog. To nam svjedoči i Majka Marija upućujući nas na naše istinsko i trajno bogatstvo: *Silne zbací s prijestolja, a uzvisi neznatne. Gladne napuni dobrima, a bogate otpusti prazne*. (Lk 1, 52-53). A sam Krist Gospodin reče: *Čovjek se ne bogati zgrćući blago, već se po vjeri bogati u Bogu* (usp. Lk 12, 21). Vjera i krštenje povezuju nas s našim bogatstvom – Kristom, raspetim i uskrsnim. On, Prvorodenac od mrtvih, novi je Adam, koji cjelovito zahvaća i ostvaruje čovjeka, tjelesno i duhovno.

5. Bogatstvo i ljepotu vjere otkrivamo u euharistijskom nedjeljnom slavlju, u molitvi, u sakramentima, u svojim životnim izborima, stavovima i odnosima prema bližnjima i stvorenom. U vjeri i nadi u Kristovo i naše uskrsnuće pozvani smo živjeti i čitati znakove vremena. Kršćanin ne ostaje na razini meteorologije i kronologije, već je pozvan živjeti milosno vrijeme u kojemu će biti sol zemlje i svjetlo svijeta. Međutim, zbog ostatka ideološke prošlosti, kršćani kao da su još uvijek za neke opasna i donekle tolerirana društvena hereza. Ipak, uza sve to, svjesni svoga identiteta i poslanja, u preobrazi društva i svijeta Gospodinovi smo suradnici. Zahvalni smo Bogu za dar vjere. Ponosni smo na sve one koji su u nizu stoljeća svjedočili i predali nam blago vjere. Mi, grješni i ograničeni, imamo ovo blago u glinenim posudama, s iskrenom i dubokom željom da ga predamo svojim sinovima i unucima. Zato smo prihvatili poziv Benedikta XVI. kao i pape Franje na obraćenje i rast u vjeri, u iskoraku na periferije osobe i društva. Ne želimo ni u kom slučaju biti heretici društva ni krivovjerci u Crkvi Božjoj. Želimo da naš svakodnevni život, osobni i društveni, bude potvrda i svjedočanstvo naše vjere.

6. U kazališnom komadu jednog austrijskog književnika s naslovom *Svatko* pisac opisuje glavnog junaka imenom Svatko kako pred kraj svoga života u viziji susreće čisti i sjajni ženski lik. Ta žena upita gospodina Svatko zašto nju tijekom svoga života nije ozbiljno primijetio, uočio, vrjednovao i na nju više mislio. Gospodin Svatko odgovara: „*Čuj, naporan život, posao, obveze, nedostatak vremena, toliko trke, svakodnevnih izazova...*“ Tko je zapravo ovaj lik u njegovoj viziji pred kraj života? To je kršćanska vjera, vjera koju je gospodin Svatko ignorirao, zapostavio, dajući prednost naoko ugodnijim i zavodljivim po-

nudama života. Vidi da je pogriješio. Žao mu je. Ovaj Svatko živi na svoj način u svima nama. I s nama koji smo u sredini svog životnog puta, ali često s vjerom na periferiji. Ako nam je vjera na periferiji života, nikada ne ćemo uspjeti doći do periferije društva! Vjera je Božji dar. S ljubavlju nam je predana u nizu generacijskih karika i tolikim karikama ove stoljetne splitske procesije. Predana da je i sami predamo svojoj djeci, unucima, bližnjima.

7. Draga braćo i sestre, u slavlju Marijina uznesenja na nebo, iz nebeske perspektive, kamo smo svi usmjereni, bolje se vidi zemaljska stvarnost. Ako same stvari imaju u sebi ne samo humanu razinu već i božansku usmjerenost, koliko li je tek vrijedan čovjek u Božjim očima! To vidimo po utjelovljenju i uskrsnuću Njegova Sina. To nam svjedoči i današnja svetkovina Marijina uznesenja dušom i tijelom u nebesa, u kojoj je naša nada i budućnost.

Slavlje Velike Gospe želi uskladiti naše putove, žurbe, pohode i ciljeve da budu humani i usmjereni prema čovjeku, osobito bližnjemu u potrebi, da svojom dobrotom i plemenitošću oslobađamo stvari iz zarobljenosti i posesivnosti u prostor Božje slobode i darovanosti, gdje će nam osoba biti iznad stvari, potrebe drugih važniji od profita, pomirenje umjesto osvete, zajedništvo umjesto sebičnosti. Bog nam je u Mariji pokazao kakav divan plan ima sa svakim od nas. Njegovo je potpuno ostvarenje u vječnosti, ali već ovdje, na zemaljskom hodočašću, u svom osobnom životu i društvenim odnosima, pozvani smo kao braća i sestre dostojanstveno živjeti predokus naše konačne budućnosti.

8. Majko Marijo, Gospe od Pojišana, učenice i učiteljice vjere, odgojiteljice naša, pomози nam da naše zemaljske putove, osobne i društvene, učinimo plemenitijima i solidarnijima te ih s našim ciljevima u vjeri i nadi usmjerimo prema Bogu. On jedini zasluđuje naše potpuno predanje, cjelovitu ljubav, trajno povjerenje.

Majko Marijo, Zvijezdo mora, Vrata naša nebeska, ti nam budi svjetlo na nemirnom moru života, kako bismo i mi nakon zemaljskog putovanja stigli u slavu tvoga uznesenja. Po Kristu, Gospodinu našem. Amen.

Mons. MARIN BARIŠIĆ, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

MALA GOSPA - VEPRIC, 2013.

1. Marijanska svetišta mjesta su duhovnog i povijesnog sjećanja, naše memorije kao i naše otvorenosti budućnosti. Mjesta generacijske pobožnosti, izljeva duše i srca, zahvale i molitve. Svetišta svjedoče susret Neba i zemlje, govore o zlatnoj niti biblijskog i našeg rodoslovlja koje danas slavi Marijino rođenje – Malu Gospu, od koje se rodio Krist Gospodin. U Lurdscome svetištu Vepricu radosno slavimo rođendan Gospodinove Majke i naše duhovne majke. Slavimo najuzvišeniju, “blagoslovljenu među ženama”. Svakodnevno ovdje k Majci Mariji vraćaju toliki pojedinci i skupine. Oni je žele pozdraviti i izreći zahvale i molitve za sebe i svoje, otkriti joj svoje tjeskobe, izazove, križeve, ali i svoje radosti. Jednostavno, dolazimo joj poput djeteta koje najprije traži majku, bilo da se radi o padu i suzama, bilo o uspjehu i radosti. Doista, ovdje stvarnost života svakodnevno progovara u tolikim radosnim i umornim licima u najrazličitijim oblicima. Progovara u svemu što čovjeka može snaći, a štošta nam se grješnicima i ograničenima može dogoditi. Nešto od toga je vidljivo i primjetljivo. Ali čuti šapate i tišinu srca, to može potpuno samo Majka Marija.

2. U svetištu, mjestu tišine riječi i govora srca, pjesme i molitve, život progovara na svome putu umora, praznine i ponora, s ruba i dna stvarnosti, progovara sa svojim radostima i tjeskobama, žalostima i nadama. Sve ovo primijetio sam i doživio u Vepricu ovih dana. Spomenut ću samo dio složenog ljudskog mozaika s kojim večeras i mi dolazimo k Majci Mariji. Tolike obitelji mogu normalno prihvatiti i živjeti bolest i hendikepiranost svoga člana samo uz Marijinu blizinu i njezinu utjehu. Toliki bračni drugovi i članovi obitelji uspijevaju prihvatiti poteškoće i nositi se s njima jedino uz obiteljsko toplinu i ohrabrenje Djevice Marije. Jedan mladić dugo se molio pred špiljom, i na kraju je otkrio svoju nakanu. Vidjevši me u kolaru, reče: “Velečasni, pomolite se za mene jer imam važan događaj: susret i razgovor s mojom bivšom djevojkom. Želim se pomiriti i zatražiti oprost.” Majka Marija iz svoga osobnog zaručničkog slučaja može im biti pouzdana sugovornica.

3. Isto tako pred Gospinom špiljom dvoje drugih zaručnika koji, držeći se za ruku, pred oltarom i Djevicom Marijom, u tišini, zajedno mole. Što su i zašto su molili? Ne znam, to samo njih dvoje i Majka

Marija znaju. Smijemo li se usuditi odgonetnuti njihovu molitvu? Ona sigurno dolazi iz iskrenog srca koje je svjesno tolikih izazova i opasnosti hedonističkog mentaliteta i sebične ljubavi. Ovi zaručnici u iskrenoj ljubavi, snagom milosti, plivaju protiv struje. Svjesni su svoje ranjivosti i ograničenosti. Ali uza sve izazove, ostaju vjerni, iskreni, odgovorni jedno za drugo, rastući u svojoj ljubavi. Nastoje svoju ljubav graditi i pripremati, da njihova ljubav bude sakrament božanske ljubavi. Zato se njih dvoje drže za ruku u zajedničkoj molitvi pred Majkom, na pragu svoga životnog “da” i obećanja vjernosti pred oltarom.

Braćo i sestre, koliki su na putu svoje izgubljenosti i promašenosti, površnosti i praznine, u pustinji svoga života, otkrili ono bitno, najvažnije: radost i dar vjere, njezinu ljepotu i bogatstvo. Žele zahvaliti Majci Mariji. Mnogi od njih spremni su svoju radost, ljepotu i bogatstvo dara vjere svjedočiti i podijeliti sa svojim roditeljima, prijateljima te biti ohrabrenje svima koji su na istom putu traženja.

4. Dragi vjernici, želio bih vam predstaviti snažan događaj koji je pun ljudske simbolike i kršćanske poruke, koji je u sebi na svoj način smisao današnjega slavlja. Događaj zavrjeđuje i spomen na mjesto, vrijeme i okolnosti. Bilo je to 21. kolovoza poslijepodne. Dan je bio sparan, vruć, teško se

disalo. Skoro iz vedra neba prosuo se svježi oblak kiše. Zatečeni, pred iznenadnom olujom, ljudi su se strčali i sklonili u špilju kod Majke Marije. Dok su se cijedile zadnje kapi kiše, otvorio sam prozor da unutra uđe svježina i ugledao prizor: Pred Meštrovićevim kipom Srca Isusova, eno ga gore, mlada majka, držeći svoga sina od pet-šest godina za ruku, u dubokoj sabranosti stajala je pred Srcem Isusovim. Dijete se otrglo majci iz ruke, a majka i dalje ostade u dubokoj sabranosti. Nakon nekog vremena majka je otišla do sina, nešto mu šapnula, dovela ga do Srca Isusova, stavila ga na svoje koljeno, grlila ga, podižući pogled prema božanskom Licu i Srcu, i šaputala nešto svome djetetu. Dijete se smirilo u majčinu krilu i sve se više privijalo uz njezine grudi. Majka ga je radosno gladila rukom po kosi, ljubila u čelo, povezujući uvijek pogledom svoga sina sa Sinom Marijinim. U snažnom i nježnom zagrljaju poljupci su postali sve učestaliji. Dječak je bio vrlo smiren. Prizor je doista bio poput iskustva psalmista koji predan u ruke Božje reče: „Ja sam se smirio i upokojio dušu svoju; kao dojenče na grudima majke, kao dojenče duša je moja u meni.” (Ps 131, 2). U jednom trenutku sin raširi svoje ruke, zagrlji majku i poljubi je. Trajalo je to nekoliko minuta, ali mi se čini da su u Marijinu svetištu, one koju u litanijama nazivamo Vrata nebeska, dodirnuli vječnost. Ohrabrena ljubavlju božanskoga Srca, Majka se pobožno naklonila, prihvatila Sina za ruku i uputila se niz stube. Dječak je radosno i ponosno poskakivao držeći se majke.

5. Ovaj nijemi film bez riječi snažan je i jasan. Da vam je samo bilo vidjeti radost i prepuštenost maloga u naručju na grudima svoje majke! Vjeru-

jem da je u zagrljaju svojim licem osjetio ne samo ljubav nego radosne otkucaje majčina srca, koje mu je prevađalo božansku ljubav Srca Isusova. U tom trenutku rekoh: „Hvala ti, Bože, za ovaj čudesan događaj!” Skoro mi je došla ideja da potrčim za njima, da ih sustignem, nešto upitam, da čujem njihovo iskustvo, za koje su mislili da ga nitko nije primijetio osim Majke Marije i Njezin Sina. A evo, danas svi to čujemo, gledamo i prepoznamo kao snažnu poruku koje smo na svoj način i mi sudionici. Dijelimo isto iskustvo susreta s Majkom Marijom i po njoj susreta s njezinim Sinom. Spontano sam se pomolio za sve vas, za vaše obitelji, za sve one koji će na Malu Gospu sa svojim nevoljama i radostima doći k Majci Mariji za njezin rođendan. Mala Gospa nas večeras radosno prima, nas i naše čestitke, molitve i zahvale. Tko nas može bolje razumjeti, gdje možemo biti tako sigurni, zaštićeni, biti doma kao uz Majku Mariju?

6. Ona mlada majka pogledom je povezivala svoje čedo i ljubav Srca Isusova. Večeras i nas Majka Marija na svoj rođendan hrabri i upućuje stubama do Njega, svoga Sina, Srca Ljubavi Božje. Nije li ovaj prizor mlade majke i njezina djeteta, koja od Gospe ide do Srca Isusova, jedna snažna poruka svim roditeljima i odgojiteljima na početku nove odgojne i obrazovne godine? Priznat ćemo da su naša srca često prazna, izranjena, zatvorena, površna. Potrebni smo preobraženja, svježine, ohrabrenja. Svaki dan je dug, a godina je prezahtjevna i za djecu, roditelje, prosvjetne djelatnike. Zato je potrebno na početku nove školske godine podići svoj pogled prema Srcu koje je izvor, temelj i punina roditeljske i svake iskrene ljubavi. I Božansko Srce kao i Srce Marijino je ranjavano i probodeno. Zato je izvor snage i svjetla svima nama u našim poteškoćama, ranama i križevima, jer samo ranjena ljubav je vjerodostojna ljubav. Križ je znak autentične ljubavi. Ljubav bez križa nije uvjerljiva. Ljubav bez žrtve je sebeljublje. Ljubav Srca Isusova i Marijina osposobljava roditelje, prve odgojitelje, da one geste ljubavi, glađenja po kosi i cjelivanja, znaju trajno riječju i životom prilagođivati dobi i rastu svoje djece. Dok je mlada majka gladila svojom rukom kosu svoga djeteta i cjelivala ga, vjerujem da je s ljubavlju i pažnjom to promatrala Mala Gospa. U tom trenutku se sjećala odgoja, pažnje i ljubavi, gesta svojih roditelja, Joakima i Ane. Radovala se toj majci i sinu jer je i sama kao majka često gladila i ljubila Maloga Isusa. A Isus, promatrajući te geste, zar se nije zahvalno prisjetio ljubavi i odgoja svoje Majke Marije?

7. "Gdje ti je blago, ondje ti je srce." (Lk 12, 34), podsjeća nas Isus. Dragi roditelji, oče i majko, blago ne mogu biti stvari: karijera, uspjeh, profit. Vaše blago jesu vaša djeca. Ona su s vama blago našega i naroda i društva. Roditelji su najbolji odgojitelji svoje djece, osobito kad su u pitanju moralne i duhovne vrijednosti. Država ne može i ne smije protiv volje roditelja nametati odgoj. Država treba poštivati demokratska načela, a ne postavljati se totalitarno, namećući ideološki odgoj. To bi bio povratak prošlosti, za koju smo mislili da se ne će više ponavljati. Odgoj u našim školama treba biti produžena ruka roditeljske ljubavi, a ne šaka totalitarne ideologije. U tako važan mozaik odgoja i obrazovanja prije svih uključeni ste vi, dragi roditelji, kao i prosvjetni djelatnici, katehete, vjeroučitelji, ravnatelji. Glas svih vas i vaš primjer zahtijeva usklađenost i harmoničnost, poput tolikih zborova naše Nadbiskupije koji večeras u Vepriću u Godini vjere skladno pjevaju istu melodiju. I svi mi s njima. Ne znam je li onaj mali bio za vrtić ili prvi razred škole, ali, svakako, po susretu s Majkom Marijom i ljubavlju njezina Sina, za njega i njegove roditelje doista će ovo biti blagoslovljen početak nove školske i vjeronaučne godine. Takav blagoslovljen početak želimo svoj djeci i roditeljima, ravnateljima i

prosvjetnim djelatnicima u domovini Hrvatskoj.

8. Majko Marijo, svatko od nas dio je složenog mozaika nevolja i potreba, molitve i zahvale, radosti i nade. U tom mozaiku prisutna je i nova školska i vjeronaučna godina. Blagoslovi, Majko, naš novi početak, pomози roditeljima i svim odgojiteljima u odgovornom poslanju te prati i usmjeruj sve naše mlade na putu njihove ljudske i kršćanske zrelosti. Pomози im otkriti blago i ljepotu vjere. Mala Gospe, daj da naši domovi i obitelji, uza sve poteškoće, s tobom i tvojim Sinom budu svetišta života, djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade.

Majko Gospodinova i naša majko,

k tebi dolazimo svi,

svak ti iznosi srce puno ljubavi.

Primi, Majko, uz svoj rođendan dar naše ljubavi!

To je sve što tebi danas mogu dati,

tvojom ljubavlju ohrabrena tvoja djeca! Amen.

Mons. MARIN BARIŠIĆ, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

MALA GOSPA - SOLIN, 2013.

1. Draga braćo i sestre, u Godini smo vjere koju je najavio Benedikt XVI., Apostolskim pismom Vrata vjere. Dok nas on prati molitvama, hodočasnici smo vjere s papom Franjom. Naslov Vrata vjere uzet je iz Djela apostolskih, gdje sv. Pavao poslije svoga prvoga misijskog putovanja izvješćuje braću "što sve Bog učini po njima: da i poganima otvori vrata vjere" (Dj 14, 27). S obnovljenim zanosom duše i srca želimo da ova Godina bude vrata nove evangelizacije, življene i svjedočke vjere, osobne, u obitelji i u društvu.

2. Danas slavimo blagdan Rođenja Blažene Djevice Marije na našem svetom i povijesnom tlu, Gospe od Otoka, koje je u zemljopisnom, povijesnom i simboličnom značenju za hrvatski narod doista Vrata vjere. Blaženi Ivan Pavao II., koji je posjetio ovo sveto tlo, za marijansko svetište u Loretu reče da je ono glavno duhovno središte europske mladeži. Te iste riječi možemo primijeniti na naše solinsko prasnvetište kroz sva naša rodoslovlja, prošla, sadašnja i buduća, od stoljeća sedmog do danas. Prasnvetište Gospe od

Otoka trajno nas podsjeća na spomen našega preporođenja, na silna djela koja nam učini Gospodin: po krsnom zdencu iz vode i Duha Svetoga uveo nas je iz tame u svjetlo, iz prošlosti u budućnost, iz poganstva u novost života Crkve Kristove, u obitelj kršćanske i europske kulture i civilizacije.

3. Vrata su simbol otvorenosti, susreta, blizine, prihvaćanja, zaštite i sigurnosti doma. Po krštenju, vrata vjere uvela su nas u novost odnosa s Bogom i čovjekom, u novost ovozemaljskih i nebeskih obzorja, novost braće i sestara te sinova i kćeri Božjih. Ova novost nam je došla po Majci Mariji koju nazivamo Vrata nebeska, koja je rodila Bogočovjeka Krista Gospodina. Hrvatski narod, kojemu je Gospodin otvorio vrata vjere, krenuo je putem budućnosti. Raštvorio je sebe i svoju povijest Radosnoj vijesti života. U Kristovu evanđelju prepoznali smo svoj izvor, temelj, smisao i konačno odredište života. Svjetlo vjere preobražavalo je generacije, moralno i duhovno, te oplemenjivalo našu tradiciju i uzdizalo našu kulturu.

U svjetlu vjere učili smo čitati i pisati, humano i znanstveno razmišljati te kršćanski djelovati. Vjera nam je započela otvarati vrata škola, sveučilišta, znanosti, kulture, bolnica, sirotišta. S krstom nam je rasla domovina i sloboda.

4. Danas smo došli k Majci Mariji ponosni i zahvalni za dar vjere i slobodne domovine. Mariji, našoj dobroj Majci, dolazimo s našim snovima, ali i s našim poteškoćama, ne samo kao pojedinci već kao članovi svoga društva i naroda. Obećanja bez pokrića opustošila su nas gospodarski i demografski. Redovito se dolazi na vlast na krilima obećanja novih radnih mjesta, investicija, većih primanja, posla mladima, smanjenja poreza i papirologije. No vrata se tu nisu otvarala, već zatvarala. U Godini smo vjere, a Evanđelje naviješta praštanje i pomirenje, ali i pokoru. Oni koji su davali obećanja bez pokrića samo da bi došli na vlast, kao i oni koji su prouzročili zatvaranje tih radnih mjesta, po pravdi bi ponekad trebali završiti iza zatvorenih vrata.

Zatvorena su tolika radna mjesta i rodilišta, a sada i toliki razredi, pa čak i neke škole. A da ne spominjemo zatvorena vrata srdaca, odgovornosti, suradnje, solidarnosti, poštenja. Nažalost, i dalje ostajemo samo zemlja obećanjâ, a imamo sve uvjete da postanemo Obećana zemlja. K tomu, na naša vrata dovode se misionari novoga poganstva koji žele obezvrijediti moralne i duhovne, tradicionalne i kulturne vrijednosti hrvatskog naroda, i to one najvažnije, prirodne i nosive života, naroda i društva: brak i obitelj. Pored prirodnog braka muža i žene te umjesto roditelja, oca i majke, kriomice, "kroz prozor", uvode se nazivi i odnosi čudne i strane kulture koja nas ne samo udaljava od općih ljudskih vrijednosti, nego je ta kultura u suprotnosti sa samom logikom i naturom. Čudno je da se u napetosti zdravstvenog odgoja i duhovno-moralnih vrijednosti propagira da je to znanstveni odgoj. No moralna i duhovna uvjerenja, odgoj djece nisu poput biologije i fizike, jer se tu ne radi o laboratorijskim eksperimentima, nego o ljudskim savjestima.

5. Ako odgovorni u društvu ne budu štitili svoj narod, služili mu i vodili brigu o njemu, kakva je budućnost ovoga naroda? Generacije su kroz dugu povijest uz tolike patnje, žrtve i darovanost vlastitog života sanjale svoju domovinu kao obećanu zemlju. Upravo na današnji dan 1976. u Solinu slavili smo jubilej 13 stoljeća pokrštenja Hrvata, ulaska na Vrata vjere. I dok je kršćanski svijet s nama slavio naš jubilej, pored kasarne i bodljikave žice ondašnje ideologije, jedan od sanjara hrvatske slobode svojim je

opasnim pothvatom koji je za osudu, uznemirio čitav svijet, kako bi skrenuo pažnju i upozorio da jedan narod sanja slobodu svoje domovine, tražeći vrata i put izlaska iz ropstva. Žao mi je što tada nisam bio u Solinu, već u Engleskoj. Pred televizorom pratio sam vijesti otmice zrakoplova sa željom da svijet čuje naš vapaj za slobodom, a da nitko ne nastrada. Nažalost, dogodila se jedna žrtva. Sanjar je za to platio tridesetdvogodišnjim zatvorom. Konačno je dočekaao dan ulaska u zemlju svoga sna. Ali nije ju prepoznao jer je ona još uvijek zemlja pukih obećanja, zemlja podijeljenosti, interesa, karijerizma, nepoštenih pretvorbi i usputnog kriminala. Prepuštamo ga Božjem milosrđu, ali ne možemo prihvatiti njegov očajnički izbor, da je prihvatljivija smrt nego život u društvu koje je još daleko od onoga sanjanoga.

Zatvorena su tolika radna mjesta i rodilišta, a sada i toliki razredi, pa čak i neke škole. A da ne spominjemo zatvorena vrata srdaca, odgovornosti, suradnje, solidarnosti, poštenja. Nažalost i dalje ostajemo samo zemlja obećanjâ, a imamo sve uvjete da postanemo Obećana zemlja.

6. Dok su prije ljudi u zarobljenoj Hrvatskoj, željni slobode, bježali u inozemstvo, što nam to govori ovaj sanjar i još 1700 branitelja koji su potražili slobodu u bijegu iz života? Nisu li svi oni svima nam ozbiljan poziv na ispit savjesti na osobnoj, društvenoj i crkvenoj razini? Ispit savjesti za biračko tijelo i nositelje vlasti. Ovu zemlju tolikih stoljetnih snova slobode, s tolikim žrtvama duhovnim i tjelesnim, pa i samoga života, dostojni su voditi i odgovorne uloge imati samo oni koji su domovinu Hrvatsku doista sanjali, željeli i trajno je vole, te poštuju njezine duhovne i moralne, kulturne i povijesne vrijednosti, one osobe koje se ne stide svoga rodoslovlja, a druge i drugačije prihvaćaju i poštuju.

7. Dragi vjernici, na svetom smo tlu vrata vjere, naše pripadnosti Isusu Kristu i Katoličkoj Crkvi. Početkom ovoga tjedna ponovno su se otvorila još uvijek mnoga vrata naših škola i razreda, premda se nji-

hov broj iz godine u godinu znatno smanjuje. Škola je mjesto znanja, rasta, odgoja i obrazovanja, intelektualnog i duhovnog, gdje je stručnost u službi osobe i ljudskosti. Ponekad se čuje čime se to bavimo, kojim temama: *“Opremimo i usavršimo naše škole da budu prikladna mjesta, da stropovi ne padaju po djeci. Pustimo rasprave o duhovno-moralnim vrijednostima!”* Ali škola je odgojna i obrazovna ustanova. Jedno i drugo je itekako važno: sobe, a još važnije osobe. Ili, kako jednom zgodom reče Isus: *“Ovo je trebalo činiti, a ono ne propuštati.”* (Mt 23, 23).

Dragi roditelji, oče i majko, vi ste najbolji odgojitelji svoje djece, osobito kada su u pitanju moralne i duhovne vrijednosti.

8. Školska vrata imaju svoj korijen u vratima vjere, u učitelju Isusu Kristu koji je mjera i punina čovječtva. Cjeloviti ljudski i kršćanski odgoj novih generacija otvara nam pogled na sretniju budućnost. Ta nas budućnost upravo susreće preko naših mladih. Obnavljanjem školskih zgrada, a prije svega moralno-duhovnim odgojem novih pokoljenja, gradimo svoju budućnost. S naše strane potrebno je s njima rasti i s njima ne prestati sanjati, da se naši snovi mogu roditi, postati nova stvarnost očovječenog čovjeka i humanijeg društva, da Hrvatska, zemlja obećanja, može i treba postati obećana zemlja za sve svoje građane. Na tom zahtjevnom, osobnom, zajedničkom i trajnom programu odgoja i obrazovanja, ne zaboravimo: vodi nas put uskih vrata odgovornosti, rada, poštenja, solidarnosti, pravednosti, žrtve, odricanja.

9. Dragi roditelji, oče i majko, vi ste najbolji odgojitelji svoje djece, osobito kada su u pitanju moralne i duhovne vrijednosti. Zato bismo još jednom pozvali odgovorne u društvu da ne nameću državni ideološki odgoj, jer je to prošlost, već da u dijalogu s roditeljima i kompetentnim osobama traže odgoj za život i budućnost svoga naroda. Željeli bismo da školski odgoj bude prepoznatljiva produžena roditeljska ruka ljubavi i pažnje prema njihovoj djeci. Neka otvorena vrata nove školske i vjeronaučne godine, sa svojim

odgojem i obrazovanjem, osposobe djecu i mlade za život u slobodi, odgovornosti i solidarnosti ovdje u Hrvatskoj. Neka pridonesu izgradnji humanijega i pravednijega društva koje su toliki sanjali i žrtvom svoga života nas obvezali.

10. Stoga vjerujemo da će nova pokoljenja, oslobođena od ideološkog ujeda i otrova zmija, s pogledom na svoga Učitelja – na križ Kristov, na našem putu slobode, kao ljubitelji istine, a ne osvetnici, bez poteškoća poštivati propise i napraviti sve popise: popis branitelja i popis suradnika Udbe, popis žrtava svih totalitarnih režima, pa konačno i onoga nakon Drugoga svjetskog rata, kao i popis birača i točan broj stanovnika u svim hrvatskim gradovima. Jučer smo s papom Franjom molili i postili za mir u Siriji i u svijetu. A jedan vjernik me upita: *“Nadbiskupe, a Vukovar?”* Vjerujem u razborito rješenje koje će poštivati pijetet i žrtvu Vukovara. Isto tako, nadamo se da lažnih invalida u obećanoj zemlji ne će ni biti, jer to ne dopušta savjest i pijetet prema onima koji su dali svoje zdravlje, a osobito svoj život. Oni su nam ispit savjesti i mjera naše humanosti. I ne samo oni, nego nas kršćane, koji smo ušli na vrata vjere, još više poziva Kristova žrtva ljubavi na križu.

11. On nas poziva da budemo sol zemlje i svjetlo svijeta i u obitelji i u društvu. Po naravi, krvi i rodu, svi smo povezani jedni s drugima u jednu obitelj. Upućeni smo jedni na druge, trebamo jedni druge. Još više smo povezani, po milosti krštenja i euharistije, u jedno Tijelo. Isus Krist je nadahnuće naših snova i nadanja. Potrebni su nam sanjari i svjedoci, koji ne će našu domovinu ostavljati u obećanjima, već je svojom odgovornošću i suradnjom izgrađivati u obećanu zemlju. Otvarajući vrata nove školske i vjeronaučne godine, želimo s našim mladima biti na istome putu obećane zemlje.

12. Majko Marijo, Vrata naša nebeska, na ovom svetom tlu molimo te da naša sadašnjost i budućnost budu osvijetljene svjetlom tvoga Sina – našega Učitelja i Spasitelja koji reče: *“Ja sam Vrata, Put, Istina i Život.”* Mala Gospe, neka ova školska i vjeronaučna godina, kao i sve naše društvene razine, budu nadahnute programatskim riječima bl. Ivana Pavla II., koji je upravo ovdje s našim mladima pjevao i molio: *“Ne bojte se! Otvorite, štoviše, raširite vrata Kristu. Otvorite Njegovoj spasiteljskoj vlasti granice država, gospodarske i političke sustave, široka područja kulture, uljudbe, razvitka. Ne bojte se! Krist zna što je u čovjeku. Samo On to zna!”* Mala Gospe, Sinu svome nas vodi! Jer samo s tvojim Sinom Hrvatska može postati obećana zemlja, Nebu otvorena. Amen.

*Don Tomislav Ćubelić***MALA GOSPA - SOLIN, 2013.**

Pozdrav ocu nadbiskupu, i svima koje je on pozdravio, ovdje u pravedištu u Solinu, na povijesnom tlu iz kojega je u mnogočemu izvrao nacionalni i katolički identitet. Ne bi bilo poželjno da ostanu samo uspomene bez budućnosti. Malo bi trebalo podrhtati, mahati blagdanskom zastavom neće biti dovoljno. Ako izgubimo identitet svoje duše i svoga naroda..., iznad svega izgubimo li vjeru u Krista... ostaje nam teško životarenje.... Živimo u vrijeme kad se Boga više i ne uzima ozbiljno. I mi pred Boga dolazimo s onim što jesmo. Svatko sa sobom, svojom životnom pričom, sa svojim mukama i svojim molitvama. Da naše muke i naše molitve dođu u dodir s Bogom. U vjeri se gleda naprijed, ne natrag. Predi se poštuju, ali ne mogu vjerovati umjesto nas. Hvala im za svjedočanstvo vjere.

Večeras slavimo osobu BDM, njezino rođenje, u kojoj je ljubav Boga zaustavila sve vrste zla i mržnje u svim oblicima i nijansama... jer, paktirajući sa zlom, sve je izgledalo drugačije... Samo novi čovjek, rođen i obnovljen Bogom, može otvoriti nadu koja je zamagljena. Marija - okrenuta Božjem planu i poslanju i dobroti prema čovjeku... bez crte egoizma... Ne traži nikakvu povlasticu ni u patnji ni u boli... ni u štali, ni pod križem. Mogla je reći Bogu, slušaj, ti si sve stvorio, nemoj me ponižavati... što nisi pronašao dostojnije mjesto i sebi i meni! Marija je bez prijedloga kad je Bog u pitanju. Čestitamo joj rođendan! Trebalo bi joj nešto darovati, ali što? Ne znamo što

bismo joj dali za rođendan. Ono što bi ona htjela, mi to teško ispuštamo. Ono što joj dajemo, opasnost je da je neće obradovati. Marija je svjedok ne samo da u Bogu postoji prostor za čovjeka; nego u čovjeku ima prostora za Boga.

Govorila je malo. Šutjela puno. Duša joj je bila velika, jer je bila puna Boga. Marijin život bio je život bez računice. Nije usmjerena na mrtve stvari. Aktivna pred Bogom i čovjekom, nezainteresirana je za pokretnu i nepokretnu imovinu. Drukčija od nas. Marija je osoba koja je primila, nosila i na svijet rodila Boga. I povjerovala da sve bitno polazi od Boga. Dakle, Marija je Boga vidjela drukčije. Ovdje smo da BDM zamolimo za svoje živote i živote nama povjerenih, u domu i šire, da je zamolimo za sve što pripada čovjeku, Crkvi i hrvatskom narodu. Što Marija može dati, a što bismo mi kršćani htjeli? Marija ne živi samo za sebe. Majka živi za druge. Drugi za sebe rade i mirno i vješto... Pokušajmo iz evanđelja iščitati što je Marija tražila za sebe. Ništa. Često zaziremo. Prema Kristu i Mariji molitva nam uska i površna... mi bismo malo zdravlja, malo moći, malo bogatstva... i to na brzinu, i to na crno... i to lukavstvom. Mariji je povlastica nepoznanica. Strah me vjere u kojoj bi čovjek tražio i uzeo od Marije sve osim Isusa Krista. Skloni smo razmišljanju da je Marija ovim svijetom prošla kao kakav turistički vodič ili hitna pomoć. S Marijom i Kristom treba stalno kretanje kroz oblikovanje života, a ne prazno priznavanje.

Marija ništa Kristova nije dovela u pitanje. Mi patnju i bol poistovjećujemo s vjerom i molitvom za zdravlje. Vjerujem, ako je zdravlje. Na crti, ili to ili ništa. Neka ga Marija daje svima. Ali Marija je patnju i bol vidjela drukčijom vjerom od moje i vaše. U Godini smo vjere i: vjerovati u Boga ne znači biti zaštićen od patnje i boli. Vjerovati u Boga ne znači biti zaštićen od smrti. I tu je Marija drukčija. Vjeruje da se kroz patnju i bol oblikovanu vjerom čovjek spašava. Nikad Marija ne kaže što mi Bog dao Sinu u štali, na križu. Boga se ne može naći ako se samo bavim samim sobom. Kretala se u određenom krugu, s obiteljskim brigama i naporima, pila je vodu iz istog izvora kao i susjedi, sjedila u istom dvorištu... Razgovarala sa susjedima. Što? O čemu? O svojim promišljanjima i iskustvima s Bogom. Ne spominje razočaranja. Ne bilježi Novi zavjet da je govorila o razočaranjima što smo učinili Kristu. O našim promašajima ne govori. Marija prenosi čovjeku iskustvo Božjeg života.

Što ćemo prenijeti generacijama iza nas? Je li moguće da im možemo prenijeti zlo koje smo podnijeli, a nismo u stanju prenijeti da je Bog došao u naš život? Ovdje. U konkretnoj zbilji. U mojoj životnoj priči - gdje je Bog? U priči oca, majke, bake, djeda - gdje se pojavljuje Bog? Što je činio? Ima li ga u mom životu i životu moje obitelji? Što mi tražimo od Marije: Boga ili... nešto privremeno? Ako u mojem pamćenju nema Boga, ja sam sastavljen od ljudskih stvari. I ništa više. A to je moj život. Osim Isusa Krista, Marija nema što drugo dati. Marija traži malo i zauzima malo prostora u životu čovjeka i obitelji. Vratimo ih u svoju obitelj. Tu im treba biti mjesto. Obitelj ima prijatelja liječnika, svećenika, teologa, profesora, TV-servisera i automehaničara, a Krista? A Boga? A Mariju? A molitvu? Nikad čuo. Nemojmo Mariju pretvarati u čarobnu ženu. Zahvalni budimo svakome u čijoj obitelji Krist ima prebivalište.

Isus Krist i Marija nisu za ispunjenje popisa njihovih želja, Isus Krist je za ispunjenje Božjih obećanja. I kao čovjek vjere pripadam Božjim obećanjima. Darovano nam je tu naše mjesto. Ali... malo čovjek

vjere moli za drugu vrstu vrednota, kao što su produbljenje osobne vjere, za snagu vjere u patnji i boli, da djeca i mladi rastu u istini Isusa Krista. Ne molimo da u hrvatskom narodu bude više poštenja, etičnosti, pravednosti. Ne molimo da nam svake godine bude u razredu više prvašića, a ne manje. Ne molimo da ljudi ne ostaju bez posla. Molimo da nije isto napadati drugoga ili braniti svoju domovinu. To molimo vjerom u jednoga Boga, u kojeg je Marija vjerovala i nije imala drugih bogova.

No mi živimo u vremenima u kojima je ponižena, razgrađena, rastočena svaka misao koja nosi istinu o čovjeku. U vremenu smo kad je Kristov model prekriven lažnim modelima. Kad čovjek učini odmak od Boga, namjerava samog sebe učiniti Bogom. No Biblija svjedoči drukčije. I čovjeka vidi drukčije. Bog čovjeka vidi drukčije i zato kaže: Ja sam Gospodin Bog tvoj - nemaj drugih bogova uz mene! S ovog izvora Jadra i ovog podneblja kad je čovjek vjere krenuo s prvom zapovijedi Boga kroz život... ukorak s nama, iza naših leđa ili pred nosom, a da ga ne vidimo, pojavio se onaj krivi bog. Ne kao saliveni kip zlatnog telca pod Sinajem, jer takav ne može nikome ništa. Zlatni telac pod Sinajem ima oči, ali ne vide, kaže prorok. Dočim, ovaj krivi bog koji se krije u čovjeku, koji u njemu čuči, taj govori, taj može, taj hoda. Taj može učiniti zlo.

Pojavljuju se uvijek na pozornici povijesti oni koji hoće ponovno biti bog. Povijest Salone svjedoči da je i rimski car bio bog. Nemojmo misliti da je to vrijedilo samo za careve. Vrijedi to i za vlastodršce u tzv. demokratskim sustavima. Određuju ne samo što je život nego kad počinje život, kad završava život. Određuju što jest zlo i što nije zlo. Ponašaju se kao da imaju vlast nad našom nutrinom. I kažu da nije važno što kaže Bog, nego što kažu oni. Jer oni su bog. Pa kažu, to što ti misliš - to je tvoja privatna stvar. E, ne, gospodo! Ono što ja vjerujem, to je moja javna stvar. Samo se po tom uvjerenju ponašam u javnosti. Nemam dvije istine. Nemam dva Boga. Jednog za javno, drugog za privatno područje života. Nemam dvije etike - jednu za javno područje, a drugu za privatno. Nemam dva odgoja za djecu i mlade jedan privatni, drugi javni. Nemam dva braka, jedan javni, drugi privatni... Ako se ponašamo tako - što onda ostaje?

A ostaje da treba reći - ne, niste bogovi! Ali koliko ima onih koji su u stanju reći: Gospodo i drugovi, i prošli, sadašnji i budući, vi niste bogovi! Vi niste moj Bog. Vi niste Bog moje obitelji. Vi niste Bog mojih roditelja. Ja vas kao bogove ne moram ni slušati. Nemate pravo nad mojom savješću. Vi nemate pravo

preodgajati mene i cijeli narod, jer za to niste dobili mandat. Vaše je odgajati, a ne preodgajati. Nitko nema pravo izvršiti desant na većinu naroda i preodgajati djecu kršćanskih roditelja kao janjičare koji će sutra ići ideološki protiv svojih roditelja kao što su išli oni janjičari u ono vrijeme Sulejmana (od koje serije se moja nacija trese u transu).

A nije uvijek bilo tako. I nije danas tako. I ne treba biti tako. Među vama na ovom povijesnom tlu u Solinu ima ljudi koji drže do one prve: Ja sam Gospodin Bog tvoj i nemaj drugih bogova uz mene. I nema privatnoga Boga. I nije Bog za privatno - za osobno da, nije samo za unutra, za kapitulaciju. Ako je Bog Bog, a jest Bog, onda se ponaša po Božju tamo gdje god se ponaša kao čovjek. I nije ovaj hrvatski narod i država privatno vlasništvo, prćija ideologa u krutom, tekucem i plinovitom stanju, nego građana ove zemlje, i mi u njoj nismo podstanari. Jer se od podstanara traži da malo priča i tiho hoda, da podmiruje račune. Da šuti. Da se ne oglašava. To ne želimo ni biti. Kažu, ima nas 86 % - ali gospodo!

Ali kakav nam je stav kad je riječ o vjeri u Krista i Mariju? Imamo li uopće stav? Gdje je ono - gospodo, niste bogovi! Djelujemo pokunjeno. Oborili pogled. Spustili glavu! Dezertiramo od istine jednoga Boga. Bacamo mi tamjan pred krivoga boga... onako... radi mira u kući... pa pusti... ti misli što hoćeš... ali ono javno - što javno? Čiji je javni prostor, Božji ili vražji? Koji je bog - Bog? Kako to da na javnom nema pravo javnosti samo Bog? Svi drugi bogovi imaju to pravo. Čiji je prostor škola? Javni ili privatni? Ideološki ili roditeljski, čija su djeca unutra. Tko hoće svoje dijete odgajati po falsifikatu *lex paedagogiae* - neka odgaja.

Ali dajmo, roditelji kršćani! Imajte hrabrosti! Strah nas. Čega? Odgoja svoje djece. Vjere svoje djece. Strah nas reći je li dijete muško ili žensko. Strah nas reagirati da čovjek nije za prekrajanje. A prekrajaju... Da u meni ubiju ljudskost. Da u nama ubiju Boga. Da nas pretvore u bezlične ljude. Da djeci i mladima unište identitet. Da roditeljima lažu kako nije bitan ni rod ni spol? Da roditeljima otmu odgoj. Utjeraju malo straha? Očevi, gdje ste? Čuli smo Matejev tekst o Josipu. Dakle, Josipu jasnoća dolazi ne iz njegova umovanja, nego iz sna. Kad se on povuče, kad se njegovo razmišljanje povuče, kad Josip ode korak unatrag, anđeo Božji otvori prostor i unese svoje svjetlo. Životne odluke ne donose se samo svojim razmišljanjem. Povučemo se u tihi šutnju i bijeg.

I kad ne razumijemo, potrebno se povući i dati Bogu riječ. Potrebno se povući unatrag i dati prostor Bogu. I onda je sve drukčije... Kao da mu anđeo kaže

- Josipe, nisi u životu ostavio prostora za Boga, za njegov udio, za ono što Bog čini i može. Pustimo Kristu i Mariji prostora u životu i obitelji. Budi otac! Vodi svoje dijete kroz život! Osposobi ga za život! Budi mu moj svjedok! Zaštiti i Mariju i Krista! Ti si suprug i otac. Ti posvjedoči stav vjere u Boga djetetu... Josip se suočava. Brine o Kristu. Ne bježi od odgovornosti.

Nije mu anđeo nakon rođenja rekao - neka ti rimski, poganski, ideološki pedagozi i psiholozi odgajaju dijete. Josipe, ti si otac. Zaštiti svoje dijete. Budi hrabar. Upoznaj svoje dijete i s drugim ljudima. Otvori mu vidik i smisao života. Ne daj, Josipe, da ti dijete odgajaju za tržišne potrebe (janjičari). Dijete je tvoja ljubav, tvoja budućnost, tvoja nada... Na takvo je svjedočanstvo pozvan suvremeni kršćanin. Reći ćete, to košta. Da, košta! A plaćala se cijena i prije za to. Mnogo teže nego danas. Ali - Boga se ne prodaje niti rasprodaje! A to onda znači životom svjedoči. Mnogi su životom posvjedočili da ima Boga. Da je samo Bog i Bog! Da ima Isus Krist koji je spasio čovjeka. To su vjerovali javno i svjedočili javno.

Dakle, postoji čovjek koji je hrabar ili kukavica, pa bio muško ili žensko. Tako da nitko nije privilegiran. Može izdat' i muško i žensko. A može posvjedočiti' i muško i žensko..., a trebalo bi posvjedočiti i muško i žensko ako vjeruje u pravoga Boga.

Kad je Isus Krist ustanovio svoju Crkvu, tj. kad je okupljao i slao svoje učenike, nije ih slao da budu nečije marionete, nečiji pijuni, statisti ili pak infantilni preživaci stare demagoške i ideološke slame, nego im je stavio u zadatak da uzmu sami svoj život u vlastite ruke i da, oslonivši se na Boga u svim pitanjima života, prvotno drže korak s vlastitom sviješću i savješću, koja je opečaćena Duhom Svetim. I cilj i put do cilja za Crkvu i kršćane uvijek su isti - Isus Krist: "Ja sam put, istina i život".

I onda nam kažu kako Crkva ponovno "diže glavu". A riječ je samo o tome da je ona nije ni prignula. Crkva, naime, prigiba svoju glavu samo pred Bogom, dok pred ljudima stoji uspravno, ma što god se događalo. Amen.

Mons. IVAN ĆUBELIĆ, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije

BLAGOSLOV KRIŽA NA MARJANU

Poštovani Splićani, na najvišem smo vrhu župe Svetog križa – Veli varoš. A blagdan Svetog križa slavi se već od 335. godine, kad je sveta Jelena među stijenama strme Golgote pronašla ostatke Kristova križa, te vidljive znakove našeg spasenja. Njezin sin, rimski car Konstantin na istome je mjestu podigao dvije bazilike, na mjestu Kristove muke i ponad nje-gova groba. Velikom svečanošću s narodom započelo je slavlje Svetog križa kao posebnog blagdana u Crkvi, a tom je blagdanu posvećena i splitska župa Veli varoš. Pobožni ljude ove drevne župe ribara i težaka tijekom prošlih su stoljeća na južnim padinama svog Marjana izgradili više crkvice i podizali križeve. Bila su to mjesta za obnovu duhovne povezanosti s Bogom i s nebeskim zaštitnicima: Sv. Nikola, Sv. Jere, Sveta Obitelj i druge. Na ovom mjestu pomorci su zajedno s vjernicima svojega grada podigli križ 1900. godine, uz jubilej 19 stoljeća rođenja našeg spasitelja Isusa Krista. U nekim povijesnim nevremenima porušen je taj znak duboke pobožnosti splitskog puka, kao i ostali križevi po Marjanu.

Ove godine kršćanski svijet slavi 1700 godina Milanskog edikta o vjerskoj toleranciji, kojim je kršćanima bilo dopušteno da konačno iziđu iz mračnih katakombi, da pod suncem nebeskim slobodno žive te vidljivim okupljanjem i znakovima iskazuju svoju odanost Bogu u svjedočanstvu čovjekova besmrtnog dostojanstva. Upravo u ovoj obljetnici, 17 stoljeća kršćanske slobode, okupilo nas je ponovno podizanje križa blizu mjesta gdje su ga već bili izgradili naši preci prije više od sto godina. Dok su u sumrake iz splitskih luka isplivljavali na nemirno more ili odlazili u daleke krajeve, dok su u rane zore kretali prema svojim poljima... uz pogled na ovaj križ, započinjali su svoja putovanja po nesigurnome moru i molili Božji blagoslov za svoja polja, njive i vinograde.

Kršćanski vjernici križeve su oduvijek podizali na raskrižjima putova i na vrhovima planina, a one manje nosili na lančiću oko vrata i obvezno postavljali na grobljima uz svoje pokojnike. U križu Kristovu vidimo svoju nadu i naše spasenje!

Kristov križ bio je znak patnje i poniženja, mjesto smrti onih najmanjih i posljednjih u društvu robova. Po Kristovoj žrtvi ljubavi za sve ljude, križ je postao znak nade, spasenja i oslobođenja čitavoga ljudskog roda... *da bi svaki koji njemu vjeruje imao život vječni*. Najveća poruka u povijesti ljudskog

roda došla je upravo s križa: Bog nas ljubi i želi da se svi ljudi spase. Naši mladi lijepo pjevaju Isusu: *U tvome srcu ima mjesta za ljude sve, jer došao si svima, svi da te zavole*. Krist nam je brat i prijatelj, pomoćnik i suputnik, put, istina i život. Pod križem njegove ljubavi svoju nadu i utjehu nalaze svi koji padaju pod težinom svojih životnih križeva, koji trpe društvenu nepravdu, nevino osuđeni, siromašni i zaboravljeni, nezaposleni, bolesni i umirući. Nakon Velikog petka i Uskrsa, mi kršćani možemo podnositi svoje križeve života s više mira i nade, jer se iza Golgote uvijek javlja zora novog dana, naše uskrsnuće; nakon grijeha u vjeri molimo oprost; nakon padova i neuspjeha Bog nas ne zaboravlja i ne napušta. On pati s nama i želi da uspijemo obnoviti zanos života i uvijek ponovno radosne početke oporavka.

Ovdje smo danas u molitvi za našu Crkvu katoličku, za našu domovinu Hrvatsku, za naš grad Split

i za sve njegove građane; za djecu, mlade i starije; da nam Gospodin obnovi vjeru, nadu i ljubav; mir, slogu i marljivu zauzetost za opće dobro svih ljudi.

Stoga je lijepo da je prethodna uprava grada Splita, na čelu s gradonačelnikom Željkom Kerumom, a uz jednoglasnu podršku svih gradskih vijećnika, donijela odluku o ponovnom postavljanju križa na mjestu gdje su dopirali pogledi naših građana kroz stoljeća. Teško je ovo vrijeme za mnoge stanovnike grada, ponajprije zbog globalne ekonomske krize, nedostatka radnih mjesta i sve većeg siromaštva. Križ je poziv na žrtvu i na nadu. Poziv je to na vjeru u svoje snage i u Božju pomoć. Poziv je to na međusobnu solidarnost, istinu i zalaganje svakog pojedinca za javni napredak i opće dobro svih građana, poglavito onih kojima je najteže.

Svima nam je drago da se opet sjaji križ spasenja na suncem obasjanom, a često i vjetrovima milovanom Marjanu. No ovaj križ njegovim postavljanjem nije završio svoju priču. Upućuje nam i nekoliko pitanja: Ima li još uvijek mjesta za Boga u našim životima i obiteljima? Započinjemo li i završavamo svoj dan i posao u ime Oca i Sina i Duha Svetoga? Vidimo da ovaj križ ima svoju horizontalu i još veću vertikalu. Jesmo li mi svjesni te vertikale svoga osobnog i društvenog života ili robujemo horizontalnoj filozofiji života? Obdržavamo li obiteljsku molitvu i nedjeljnu svetu misu? Jesmo li hrabri ustati nakon

grieha i promašaja, pa tražiti oprost i pomirenje s Bogom i s ljudima? Neka nam i ovaj podignuti znak bude poziv na obnavljanje žive vjere, čvrste nade i međusobne ljubavi prema Bogu i prema svom bližnjemu!

Na kraju se još jednom prisjećam 1700. obljetnice Milanskog edikta o vjerskoj toleranciji. Konstantinu se prije odlučnih borbi ukazao Kristov križ s porukom: *U ovom ćeš znaku pobijediti!* Nakon pobjede i sam se je obratio i prestao se kao car proglašavati božanstvom. U duhu evanđelja dao je slavu Bogu, a svu ljubav posvetio izgradnji dostojanstva svakog čovjeka. S istim geslom: *In hoc signo vinces* – slavna Četvrta splitska brigada hodila je putovima oslobođanja porobljene domovine Hrvatske. Uz ovaj križ sa zahvalnošću se sjećamo svih hrvatskih branitelja i njihove žrtve prinesene za našu slobodu. Prisjećam se i pokojnog nadbiskupa Ante Jurića, koji je već ranih devedesetih pokrenuo ideju o obnavljanju križa na Marjanu. U njegovu biskupskom grbu stajao je moto: *U križu je spas*.

Uz zahvalnost sadašnjemu splitskom gradonačelniku gospodinu Ivi Baldasaru, koji je potaknuo ovo molitveno slavlje pod križem, želim da nam svima ovaj križ bude poticaj na obraćenje, na međusobnu slogu i ljubav, na svekoliki duhovni i materijalni napredak te put prema vječnom spasenju! Amen.

IZ ŽIVOTA SPLITSKO-MAKARSKE CRKVE

Susret nadbiskupa Barišića s volonterima inicijative “U ime obitelji”

U ponedjeljak 10. lipnja u zgradi Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu održan je susret volontera inicijative *U ime obitelji* i splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića. Susretu su nazočili volonteri iz Splita, Solina, Kaštela, Trogira, Sinjske i Imotske krajine, Omiša i okolice, Makarskog primorja i doline Neretve, kao i predstavnici brojnih molitvenih zajednica. Oni su prikupili više od 110.000, od ukupnih više od 750.000 potpisa.

Mons. Barišić je naglasio kako je bitno zastupati i svjedočiti kršćanski stav u današnjem društvu te da je radostan što su volonteri upravo u ovoj inicijativi utjelovili svoju volju za pomaganjem. Rekao je i da su zajedničkim snagama položili veliki test i pridonijeli demokratizaciji društva. “U ovoj situaciji nema protivnika, pa samim time ni pobjednika. Ima samo drugih mišljenja iza kojih stoji čovjek. Htio bih da svi shvate kao ova inicijativa nije protiv njih, nego upravo za njih. Mi smo Crkva i imamo evangelizacijsku misiju, i zato ne smijemo šutjeti nego djelovati. Zapravo, za nas je ovo na neki način poraz. Poraz je svaki put kada se čovjek udalji od nas, od Crkve. No mi svjedočimo i vjerujemo

da smo na strani čovjeka i budućnosti.” Nadbiskup je sve nazočne, a posebno roditelje, pozvao da izraze svoje mišljenje i u javnoj raspravi o zdravstvenom odgoju.

Susret je završen misnim slavljem na kojem je mons. Barišić podsjetio da je i sam Isus bio demokratičan i da je uvijek bio na strani potlačenih i odbačenih. Vjeruje da je i u ovoj inicijativi bio prisutan, kako bi zaštitio svetinju braka i obitelji koja je ugrožena, a pomogli su mu volonteri koji su sudionici Gospodnji u spašavanju čovjeka, obitelji i života. “*Ne trebamo biti iznenađeni ovolikim odazivom volontera i građana koji su dali svoj potpis. Trebali bismo se iznenaditi zlim ljudima, jer je svaki čovjek u srcu dobar. Dobri ljudi nisu iznimke ni iznenađenja. To je normalno, kao što je normalan brak između muškarca i žene.*” (Kristina Bitanga)

Proslava blagdana sv. Ante u Splitu

Blagdan sv. Antuna Padovanskog koji se 13. lipnja obilježava diljem svijeta, proslavljen je i u Splitu, misom u crkvi sv. Frane na Obali. Slavlje je predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. Prepuna crkva potvrdila je da je sv. Ante omiljeni svetac u našem narodu. Mons. Barišić ukazao je na to da je sv. Ante prisutan posvuda, te gotovo i nema crkve u kojoj nema njegova oltara, kipa ili slike, jer on je prijatelj i Boga i čovjeka.

Nadbiskup je u propovijedi rekao: “*Znanje nije dovoljno, ono samo daje informaciju, a biblijski sveti pisci znali su da postoji nešto više - mudrost. Mudrost*

nije nešto naše, što je od nas, i čime možemo upravljati. Za mudrost se treba moliti, i to nas stavlja u suodnos s nekim, s Bogom, izvorom mudrosti. Dar mudrosti dar je Božji. Ako tako promatramo, onda ljubav prema mudrosti postaje mudrost ljubavi. A s njom nam dolazi i sve drugo.” Istaknuo je i da je sv. Ante cijeli život tražio tu životnu mudrost te kako, unatoč svem civilizacijskom napretku, svijetom i dalje haraju različite krize. “*Jednostavno ne ide. Ljudima treba mudrost, smisao i ljudskost. Kod sv. Ante osjećamo tu prisutnost mudrosti, smisla i ljudskosti. To je ono što želimo za sebe i za naše bližnje, zato je sv. Ante toliko omiljen svetac.*”

Sveti Antun rođen je 1195., kao Ferdinando, u bogatoj plemićkoj obitelji u Lisabonu. U petnaestoj godini napušta obitelj i pridružuje se Redu sv. Augustina. Nakon zaređenja za svećenika prelazi u Malu braću i posvećuje se širenju vjere i podučavanju. Umro je u Padovi, 13. lipnja 1231. godine, u 36. godini života. (KB)

Susret isusovačkih novaka iz srednje i istočne Europe

U splitskoj katedrali sv. Dujma nadbiskup splitsko – makarski mons. Marin Barišić slavio je misu s isusovačkim novacima iz Srednje i Istočne Europe, i njihovim odgojiteljima. Njih trideset i osam iz Poljske, Mađarske, Slovačke, Češke i Hrvatske u Splitu je boravilo od utorka, 11. lipnja do ponedjeljka 17. lipnja.

“Naša je povijest puna nedosljednosti i konflikta. Evo, crkva našega najvećeg zaštitnika, sv. Dujma, nalazi se unutar palače najvećeg progonitelja kršćana, cara Dioklecijana.” Stoga je katedrala u kojoj se nalazimo, nastavio je biskup, simbol za razumijevanje prošlosti, ali i putokaz za budućnost.

Biskup je novacima približio povijest katedrale i Splita. Sveti Pavao u Poslanici Timoteju spominje Dalmaciju, kamo je otišao Tit. Tada je Salona bila glavni grad provincije Dalmacije. Za ovaj grad važan je prvi biskup Salone, sv. Dujam. U to je vrijeme progon kršćana na ovim prostorima bio u zamahu. Tadašnji rimski car Dioklecijana dao je mučiti i pogubiti Dujma godine 304., u gradskom amfiteatru. Srećom, Milanskim ediktom godine 313. Crkva je dobila slobodu ispovijedanja vjere, čime su završili

progoni. Kršćani su tada počeli javno štovati sv. Dujma kao svog sveca i mučenika. Papa Ivan IV. poslao je u Dalmaciju opata Martina, da otkupi kršćane koji su postali roblje i pronađe relikvije solinskih i istarskih mučenika. On je dio kostiju sv. Dujma prenio u Rim, u kapelicu sv. Venancija unutar Lateranske bazilike. U njoj je glasoviti mozaik, na kojem je i sv. Dujam.”

Nadbiskup je rekao i kako je katedrala sv. Dujme izgrađena u 4. stoljeću te da je to najstarija katedrala na svijetu. Mnogi turisti dolaze ju vidjeti, a posebno drag gost bio je Papa Ivan Pavao II., godine 1998., koji je pomno pratio objašnjenje vodiča te je uvidio da se cijela povijest svijeta i naroda može sabrati u jednoj rečenici: “Povijest ovdje nije šutjela.” Povijest dobra, borbe, svjedočanstva, ali i gradnje budućnosti. Budućnosti koju nagrizaju moderni odnosi u društvu i obitelji, te oblici suživota koji su neprirodni.

“Naš život je vrt, ali kakav vrt? Trudimo se da je lijep, održavan, čuvan i natapan Božjom ljubavlju, ali moramo biti oprezni, jer u njega upadaju različite zvijeri koje ga žele uništiti. Mi nismo vlasnici svojih života i zaboravljamo da on pripada Bogu, a ne nama. Ovo je poruka svetog Dujme i svih drugih svetaca iz povijesti Crkve kao i onih iz njene današnjice. Ova poruka je univerzalna za sve, za one u Istočnoj i u Zapadnoj Europi, ali i cijelom svijetu. Dragi novaci, vi ste izabrani da budete svjedoci Božje ljubavi i želim vam da budete radosni svjedoci i dobri evangelizatori modernog društva i civilizacije. Svi smo iz raznih krajeva i lijepo je da svi govorimo engleski jezik pa da se možemo sporazumjeti. No još je bitnije da svi poznajemo Kristov jezik, koji nas ujedinjuje, a to je jezik ljubavi”, zaključio je nadbiskup. (KB)

Župan Zlatko Ževrnja u posjetu nadbiskupu Marinu Barišiću

Novoizabrani župan splitsko-dalmatinski Zlatko Ževrnja i njegovi zamjenici Ante Šošić i Luka Brčić, posjetili su 18. lipnja nadbiskupa mons. Marina Barišića u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu.

Nadbiskup je čestitao županu na osvojenom mandatu te iskazao nadu u još bolju suradnju i što brži napredak Županije. Ževrnja je kazao da Županija ima bitnu ulogu, posebno u području prostornog uređenja, poduzetničkih zona, sufinanciranja kredita za razvoj gospodarstva i poljodjelstva te u korištenju EU fondova i sl. Nadbiskupa je zanimalo hoće li Županija uspjeti iskoristiti sredstva iz europskih fondova te na

koji način se to postiže. Šošić je pojasnio kako je nužno da se njihov razvojni plan uklapa u ucrtanu europsku politiku te dodao da "većina projekata ide preko ministarstava, oni su prvi filter. No postoje i neke iznimke, posebno ako su projekti socijalnog karaktera. Naš plan je potaknuti lokalne vlasti da pripreme što više projekata, i to što prije, kako bismo, kad dođe vrijeme, bili spremni. Ključ uspjeha je u suradnji države, Županije i Grada".

"Prostor na potezu od Trogira do Omiša je prenapučen, posebno Split. Treba potaknuti ljude da se vrate, obnove kuće svojih djedova, posvete se obnovi svojih polja i od njih žive. No da bi se ljudi odvažili na taj korak, potrebno je za njih osigurati povoljne uvjete", zaključio je nadbiskup, osvrnuvši se na konkretne planove za oživljavanje Dalmatinske zagore koje je županov tim predstavio u svojem izbornom programu.

Posebna je pozornost posvećena planovima koji su od važnosti za Crkvu, kao što su izgradnja crkava na Spinutu i na Škrapama te u Solinu, kao i dovršetak restauracije katedrale. Nezaobilazno se uz Crkvu vežu i kulturni projekti, od kojih je među najvažnijima projekt Muzeja sakralne umjetnosti. "Muzej je potreban jer promovira naš grad, kulturu i naše temelje", kazao je nadbiskup, te nadodao da je Crkva dobila natrag dvije male kapelice na Peristilu te da je potrebno osmisliti njihovu buduću namjenu, kako bi bile korisne, ali i privlačne turistima.

Novi je župan poručio nadbiskupu da u Županiji Biskupija ima potporu i oslonac. Zajedno su zaključili da je koordinacija i suradnja između Biskupije i Županije od iznimne važnosti, posebno u socijalnim pitanjima. Biskup je na dar dobio monografiju Županije. (KB)

Misa zahvalnica za kraj školske godine

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić 19. je lipnja u prostorijama Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu slavio misu zahvalnicu s učenicima Nadbiskupijske klasične gimnazije *Don Frane Bulić*.

Nadbiskup je zahvalio ravnatelju, profesorima, odgojiteljima i roditeljima za sve što su učinili kako bi učenici uspješno kraju priveli ovu školsku godinu. "Što danas slavimo? Netko bi rekao, kraj školske godine. Ja mislim da je to samo povod, mi zapravo danas zahvaljujemo Gospodinu na svemu što smo prošli u protekloj školskoj godini, pojedinačno i zajedno, u brigama i teškoćama, ali i radostima i uspjesima. Za sve to došli smo mu danas reći hvala", kazao je nadbiskup.

U propovijedi se osvrnuo na riječi sv. Pavla koje je uputio Korinćanima: "Tko oskudno sije, oskudno će i žeti". Pavao je time htio poručiti da trebaju raditi

i ostvariti talente koje imaju. Onaj tko više radi, sabire više plodova, a onaj koji malo radi, on će imati mali snopić. Dakle, da bi se čovjek ostvario i imao dobar urod, treba raditi. No, nadbiskup je ukazao da je još važnije ne misliti samo na sebe, nego biti solidaran, jer će uvijek postojati oni kojima je suša ili tuča uništila urod pa oskudijevaju. Mladima je poručio da ako imaju dobar urod, trebaju imati i veliko srce i dijeliti ga drugima.

"Dobro je činiti dobro, ali smo u opasnosti da to dobro ispraznimo. Da dajem milostinju samo da svi vide da sam dobar, da molim i postim da svi vide da sam duhovan. Tu je problem u nezrelosti, ali i današnjem mentalitetu, po kojemu moram biti viđen, vrjednovan, da me cijene. U takvom stanju možemo se deformirati i postati zarobljenicima mišljenja drugih, uvažavanja i priznanja ili graditi kult sebe,

te, ako toga nema, misliti da ne postojimo, da smo bezvrijedni i suvišni. Isus nas upozorava na to raspoloženje”, rekao je nadbiskup te nadodao kako je jedino bitno da nas vidi On.

Nakon mise u sjemenišnoj su dvorani dodijeljene svjedodžbe maturantima te nagrade najboljim učenicima, a sve je uvećao učenički zbor škole pod ravnanjem č. s. Lidije Matijević. (KB)

Susret nadbiskupa Barišića s gradonačelnikom Baldasarom

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić primio je 20. lipnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu novoga splitskoga gradonačelnika Ivu Baldasara i njegova savjetnika Dragu Davidovića. Nadbiskup je čestitao gradonačelniku na mandatu za tu časnu i

odgovornu dužnost te mu poželio uspješan rad, na dobrobit svih građana grada Splita.

Glavna tema razgovora bila je suradnja Grada i Nadbiskupije, i to na području socijalne i karitativne skrbi za siromašne i nezaposlene. Gradonačelnik je pokazao veliko zanimanje za konačnu obnovu palače Skočibušić na Peristilu, koja bi trebala postati Muzej sakralne umjetnosti Splitsko-makarske nadbiskupije. Nadbiskup je spomenuo i dvije splitske župe, Blatine-Škrape i Spinut, koje još nemaju sakralni prostor i pastoralni centar.

Susret je rezultirao dogovorom o osnivanju mješovitoga povjerenstva koje će nastaviti raditi na ostvarenju spomenutih projekata. Na kraju je nadbiskup poveo gradonačelnika na terasu Biskupove palače gdje mu je gradonačelnik izložio svoj plan uređenja istočne obale. (KB)

Te Deum u Splitu za kraj akademske godine

Dana 20. lipnja u splitskoj su prvostolnici, crkvi sv. Dujе, studenti i profesori Sveučilišta u Splitu slavili Te Deum, misu zahvalnicu za proteklu akademsku godinu. Misu je predvodio veliki kancelar KBF-a u Splitu splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, u koncelebraciji s dekanom Katoličkoga bogoslovnog fakulteta fra Antom Vučkovićem, povjerenikom za pastoral mladih don Mihaelom Provićem i ostalim svećenicima.

Nadbiskup je u središte svoje propovijedi stavio moto Ora et labora. Kazao je kako je prirodno da svaki pojedinac želi znati, vjerovati, raditi i moliti se. Objasnio je i kako ta izreka u sebi sadrži dvije dimenzije s kojima su studenti mogli hodati kroz akademsku godinu. Prva dimenzija je učenje, činjenice, spoznaja, a druga je molitva. “Za molitvu nam je potrebno obraćenje. Molitva se razlikuje od molbe. Ona je nešto potpuno drugo. Nešto osobno. Kroz nju se obraćam jednoj Blizini, jednoj Ljubavi koju nazivamo Oče. Isus nas je učio moliti Očenaš kako bi nas očistio od poganske, sebične molitve. I time nas želi posiniti, učiniti suradnicima”, rekao je nadbiskup.

“Molitva Oče naš... govori nam nešto više. Taj ‘Oče’ znači da ja nisam jedina u Oca, a nisam ni bez

Oca. Ja sam siguran jer imam Oca, ali imam i braću i sestre. Zato vjerujem da ste uz znanje gradili i odnose prema Bogu i bližnjima. Upravo to je ta duhovna dimenzija koja znanje pretvara u mudrost”, kazao je nadbiskup te ukazao na to da se uz bližnje veže i otpuštanje naših grijeha, dugova koje imamo jedni prema drugima i koje nosimo u sebi. „Gospodin nas kroz molitvu treba osposobiti da možemo opraštati i graditi mostove u našem društvu. Molitva je opasna ako je sebična, ona se može živjeti samo u zajednici”, nastavio je nadbiskup.

Povjerenik za pastoral mladih don Mihael Prović zahvalio je svim okupljenima koji su došli bez obzira na

vručinu i podsjetio je da se u vručini i znoju sve rađa. "Toliko ste se morali oznojiti kako biste uspješno priveli ovu godinu studija kraju. S vjerom ste hodili kroz svoj studij. Sada slijedi odmor, ali samo od učenja. Pred vama je vrijeme u kojem možete formirati sebe, rasti u vjeri i promišljati o onome što želite biti, za što vas Bog zove", poručio je studentima don Mihael.

Rektor Splitskoga sveučilišta prof. dr. sc. Ivan Pavić podsjetio je kako živimo u razdoblju rastrganoga društva, pluralizma mišljenja i oprečnih ideologija koje nas razdvajaju više nego ikad u povijesti. Studentima je poručio da kao budući akademski građani nose odgovornost za svoje vrijeme te da se od njih očekuje da budu prvi koji će zagovarati vjernost svoje narodu, tradiciji i nacionalnim i duhovnim vrijed-

nostima, a bez Boga je to nemoguće.

Gordana Raos, ravnateljica Studentskog centra u Splitu, iskazala je svoje zadovoljstvo što akademska godina završava upravo misom. Podsjetila je kako svi djelatnici SC-a rade na tome da u život studenata unesu dio duhovnosti. "Tako smo, po želji studenata, zajedno s uredom za pastoral mladih pokrenuli *Čakulu s duhovnikom*, koja okuplja sve više studenata", kazala je Gordana Raos te najavila daljnju uspješnu suradnju.

Misno slavlje uvećao je Zbor Umjetničke akademije u Splitu Schola cantorum, a biskup je slavlje zaključio porukom studentima. "Neka vas Gospodin učini svojim prijateljima i prorocima, suradnicima i svjedocima, jer trud i rad neće ostati skriven Njemu, prijatelju i Ocu." (KB)

Članovi Europske mreže zajednica u posjeti nadbiskupu Barišiću

Nadbiskup splitsko-makarski mons. Marin Barišić primio je 21. lipnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu članove Europske mreže zajednica. Dvadeset i pet sudionika iz Izraela, Švicarske, Nizozemske, Slovačke, Engleske, Poljske, Njemačke, Austrije, BiH i Hrvatske predstavljalo je Mreže zajednica u svojim zemljama. Nadbiskup Barišić iskazao je radost što ih može primiti te istaknuo kako je dobro što postoje takve mreže koje su zapravo produžetak one Petrove mreže s Galilejskog mora.

Europska mreža zajednica (ENC) osnovana je godine 1998. u Švicarskoj, u želji da se ujedine sve vjerničke zajednice koje žele intenzivnije živjeti svoju vjeru te jačati i širiti kršćanske vrijednosti u svojim lokalnim sredinama. ENC okuplja najviše katolika, no velik je broj i ostalih kršćanskih zajednica čiji članovi žele zajedno živjeti, moliti, raditi i pomagati drugima. Na europskoj razini susreću se dva puta godišnje, a Hrvatska je domaćin već treću godinu. Europskoj mreži zajednica pridruženo je petnaestak karizmatičkih zajednica.

Kroz razgovor članovi su predstavili svoje zajednice, a nadbiskup je pričao o povijesti grada, biskupije i katedrale. Rekao je da se nadbiskupija trenutačno bori za očuvanje obitelji i prenošenje žive vjere mladim naraštajima. Pojasnio je da se u Hrvatskoj Crkva puno napada zbog miješanja u politiku, no važno je naglasiti da Crkva ne želi klerikalizirati, nego evangelizirati društvo i upravo su zbog toga vjerničke zajednice potrebne i bitne. (KB)

Proslava blagdana sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku u Splitu

Župa sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku u Splitu proslavila je 24. lipnja blagdan svojega nebeskog zaštitnika. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je mons. Pave Banić, u koncelecijaciji sa župnikom Ivanom Simunićem, sužupnikom Carlosom Tabordom te don Frankom Prnjakom.

Mons. Banić je rekao da je Ivan Krstitelj toliko velik svetac da je i sam Isus za njega rekao kako se veći

od žene nije rodio te da se posebno zbog toga valja radovati, i to u zajedništvu s Blaženom Djevicom Marijom, koja je bila među prvim čestitarima Zahariji i Elizabeti kad im se rodio sin, i to u starosti, kad su već bili izgubili nadu da će imati potomstvo. Naglasio je kako je Sveti Ivan živio u pustinji, propovijedao Božju dobrotu i krstio ljude, a o njegovoj skromnosti svjedoči i njegova izjava da onom koji za njim dola-

zi nije dostojan ni remenja na obući odriješiti.

“Ivan je imao puno toga reći političarima svog vremena. I govorio je. Govorio je i zalagao se za obitelj, za brak muškarca i žene. Danas je borba za istu temu

i jednako je teško istupiti. No on je bio svjestan da ne propovijeda sebe, nego Božji zakon, istinu koja ga je stajala glave. Zato nam je Ivan blizak i danas. On

ni danas ne bi šutio. Stoga se, ako promatramo njega, moramo zapitati kakvi smo mi kršćani danas? I koliko gorljivo zagovaramo svoje vrijednosti u našem Saboru i društvu”, kazao je u propovijedi mons. Banić.

Zaključio je da i povijest našeg naroda poznaje 665 mučenika koji su se, poput Ivana Krstitelja, opredijelili za Krista te da je u vremenu u kojem živimo na nama red, posebno na mladima, da ne budemo kršćani na papiru, već da izgradimo bolju budućnost i intenzivnije pokazujemo ljubav prema Bogu i domovini.

Misno je slavlje svojim pjevanjem uvećao župni mješoviti zbor i zbor mladih „Krstitelji“. Župa se za blagdan pripremala trodnevnicom, od 21. do 23. lipnja, a mise je predvodio don Mirko Mihalj. (KB)

Proslava 25 godina misništva u Trilju

U crkvi sv. Mihovila u Trilju 26. lipnja četvorica su svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije, don Tomislav Topčić, don Stipe Ljubas, don Jurica Petković i don Ivan Čotić, proslavili srebreni jubilej, 25 godina misništva. Svečano misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić.

U pozdravnoj riječi triljski je župnik i slavjenik don Stipe Ljubas kazao da je “današnja liturgija zahvala, pjesma slave, obnovljeni aleluja i ponovni amen za naš pristanak da cijeli život posvetimo Bogu”. Zahvalnost Bogu na daru svećeništva iskazao je i nadbiskup te podsjetio što se sve u tih 25 godina promijenilo. Pao je komunizam, pali su zidovi koji su dijelili ljude, pao je i čovjek koji se suprotstavljao Bogu, a dobili smo slobodu Hrvatske o kojoj smo sanjali. Kazao je kako su i slavljenici tijekom tih godina promijenili nekoliko službi i kako je potrebno na tome zahvaliti Bogu jer je sve to njegovo djelo.

“Bog zna da smo mi svećenici slabi i ograničeni, ali ima povjerenja u nas i prati nas, a ako je to povjerenje uzajamno, onda radi čuda. To čudo je svećenik. Taj grešni i slabi čovjek. Biti svećenik nije neko zanimanje. To je zvanje, sakrament koji uprisutnjuje, predstavlja i djeluje u ime Božje. To je čudo u koje svećenici ni u 25 godina nisu sposobni do kraja proniknuti”, rekao je nadbiskup. Za primjer je uzeo Abrahama koji je vidio da se sprema nešto veliko, što ne može sam, stoga s povjerenjem stavlja svoj život u Božje ruke. Borio se, othrvao i postao otac naroda. “Svaki se svećenik vidi u Abrahamu, u borbi sa sobom i pobjedi s Gospodinom. Tako i mi postajemo duhovni oci svojeg naroda, kojemu moramo služiti i ugraditi

svoju ljubav i pomnju u njegovo odrastanje i hod u vjeri.” Nadodao je i da svako stablo ima duboke korijene koje pruža prema vodi, hrani. Ta voda i hrana za svećenike je Riječ Božja, euharistija, to je utemeljenje svakog svećenika i iz toga sve proizlazi. “Euharistija je ono što određuje svećenika, to je najvažnije u njegovu životu. To preobraženje Kristovo na oltaru ne može a da ne zahvati živog čovjeka. Stoga Gospodin od nas svećenika očekuje da budemo stabla s dobrim plodovima”, zaključio je nadbiskup Barišić.

Don Tomislav Topčić je u slavjenika zahvalio nadbiskupu na njegovoj prisutnosti te je vjernicima poručio kako nije lako biti svećenik. On treba biti prorok svoga vremena i naroda, u isto vrijeme je čašćen, ali i prezren i odbačen. “Zahvaljujemo Bogu što smo uspjeli sačuvati svećenstvo i bili na ponos svoje Splitsko-makarske nadbiskupije. Na tom putu Blažena Djevica Marija bila nam je primjer kako se potpuno prepustiti Božjoj volji. A vama, dragi vjerni-

ci, veliko hvala na molitvama, one su nam potrebne kako bismo mogli živjeti dar svećeništva. I ne gledajte naše slabosti, nego gledajte na milost koju preko nas od Boga dobivate”, rekao je don Tomislav te poručio da i svećenici mole za svoj narod, jer jedni bez drugih ne možemo.

Misno je slavlje pjevanjem uvećao Zbor župe sv. Mihovila, a proslavu i druženje koje je nastavljeno i nakon mise, svojim su nastupom obogatile triljske mažoretkinje. (KB)

Svećeničko ređenje u Splitu

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić zaredio je za prezbitere sedmoricu đakona predvođeci euharistijsko slavlje u splitskoj katedrali sv. Dujma, u subotu 29. lipnja, na svetkovinu sv. Petra i Pavla. Na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije zaređeni su Josip Bečić (Srinjine), Domagoj Jelača (Split), Zvonimir Mijić (Split) i Franjo-Frankopan Velić (Köln, Njemačka), a na naslov Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Šimun Markulin (Hrvace), fra Antonio Mravak (Gala) i fra Ivan Vuletić (Slivno).

„Mnogi svećenici zaređeni su na današnji dan, to je dar na kojem trebamo stalno zahvaljivati. Raduje se danas cijela Nadbiskupija i Provincija, ali i čitav puk koji predstavlja Crkvu“, rekao je nadbiskup te pozdravio sve okupljene, provincijala Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Jošku Kodžomana, generalnog vikara Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Ivana Čubelića, odgojitelje mr. don Borisa Vidovića i dr. fra Stipu Nimca, profesore, šezdesetak prisutnih svećenika, redovnike i redovnice te posebno obitelji, rodbinu i prijatelje ređenika.

„Isus pita učenike: ‘Što ljudi kažu tko sam ja?’. To zvuči kao lagano pitanje koje se čuje ušima i na koje odgovaramo usnama. No kad pita: ‘Što vi kažete tko sam ja?’, to je već teže. To vas, dragi ređenici, Isus pita danas, a za taj odgovor nije dovoljno uho ili usta, ono se tiče osobe, ono je osobno, i na njega možete odgovoriti samo uz osobni razgovor s Gospodinom“, rekao je nadbiskup u homiliji te pojasnio kako se na to pitanje nikad ne može odgovoriti do kraja, ali smo pozvani neprestano odgovarati i rasti u tom odgovoru, i to ne samo učeći, kroz studij i razmišljanje, već je potrebno srce, ljubav i molitva. „Samo u ozračju molitve možete proniknuti u odgovor. Svećenik je čovjek molitve i ona nas stavlja u najdublji odnos dostojanstva, odnos Oca i Sina, ali i u odnos s bližnjima. Zato su u molitvi svećenika prisutni i svi problemi koji opterećuju današnjeg čovjeka“, naglasio je nadbiskup i nadodao kako nitko ne može biti toliko blizak čovjeku kao svećenik. Stoga ređenima želi da budu istinski duhovni oci svojim vjernicima, da upoznaju život čovjeka, njegovu patnju i nadu, uspjeh i neuspjeh, kako bi im mogli dati potporu i ohrabrenje. „Budite na čast i slavu, radost i ponos svoje obitelji, Crkve i naroda“, zaključio je nadbiskup.

Nakon homilije uslijedio je središnji čin ređenja, polaganje ruku i posvetna molitva, koje je tumačio mr. don Mario Buljević, vicerektor Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Na samom kraju slavlja, koje je svojim pjevanjem uvećao Mješoviti pjevački prvostolni zbor sv. Dujma pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, okupljenima se obratio i provincijal fra Joško Kodžoman, koji je podsjetio da je vjera u Boga i ljubav prema Crkvi zaslužna za ovaj značajan događaj. „Draga mlada braćo, suradnici na njivi Gospodnjoj, želim Vam prije svega dobro zdravlje, dug i plodonosan svećenički život, puno snage i strpljivosti i posebno dar pastoralne i ljudske razboritosti. Sve što budete činili, činite mudro, s ljubavlju i u duhu Kristovu“, rekao je ređenima fra Kodžoman te zaželio da ih trajno nadahnjuju primjeri svetih Petra i Pavla te da, poput njih, u Crkvi nađu smisao života. (KB)

Duhovne vježbe mladih svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije

Duhovne vježbe mladih svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije, ređenih u posljednjih deset godina, održane su u Pastoralnom centru u Mukinjama, na Plitvicama, u župi Marije Majke Crkve, od 1. do 4. srpnja 2013. Za voditelja duhovnih vježbi izabran je duhovnik u Centralnom bogoslovnom sjemeništu u Đakovu mr. don Božo Radoš. U ovogodišnjem duhovnom susretu sudjelovalo je dvadesetak svećenika, kojima su se u ime Nadbiskupije splitsko-makarske pridružili generalni vikar mons. Ivan Ćubelić i koordinator svećeničkih susreta i permanentnog obrazovanja don Jenko Bulić.

Voditelj je u razmatranjima, homilijama i meditacijama dotaknuo bitne dimenzije svećeničkog identiteta, života i poslanja, s posebnim naglaskom na molitvu koja proizlazi iz Kristove molitve i Njegovog dijaloga i povjerenja u Nebeskog Oca, kojem je ostao poslušan sve do smrti na križu, koji je izraz i izričaj ljubavi, žrtve i predanja do kraja. Upravo je u razmatranjima i molitvama o križu produbljena njegova znakovitost, sadržaj, poruka te pedagoška dimenzija žrtve, poslušnosti, darivanja, poniznosti i kršćanskog optimizma utemeljenog u nadi. Križ kao znak vertikale i horizontale

uključuje bližnjega, drugoga, u svoj njegovoj sličnosti i razlikama. Zato je voditelj s posebnom pomnjom govorio o svećeniku kao čovjeku Crkve, zajednice i zajedništva, čovjeku suradniku i suradnji s drugim, s jednim istim ciljem, s Kristom i prema Kristu.

Trećeg dana svećenici su posjetili župu sv. Antuna Padovanskog, Drežnik Grad, gdje je župnik don Mile Šajfar predstavio pastoralni identitet župe i crkve koja je bila razrušena u domovinskom ratu, te naknadno potpuno obnovljena. Nakon toga u župnoj je crkvi slavljena sv. Misa kojom je proslavljen blagdan sv. Tome Apostola.

Na kraju duhovnih vježbi generalni vikar mons. Ivan Ćubelić je u ime splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića zahvalio don Boži Radošu na poticajnim i konkretnim razmišljanjima o svećeniku danas. Zahvalnost je izrazio i domaćinima Duhovnog centra kao i svima koji su pridonijeli da duhovne vježbe budu doista duhovne i dobro pripremljene.

Duhovne vježbe bile su protkane duhovnim ozračjem u svježini oaze Plitvičkih jezera i radošću svećeničkog zajedništva u molitvama, lomljenju kruha i zahvaljivanju. (Don Jenko Bulić)

Proslavljen jubilej 600. godine crkve u Srinjinama

Župa Porođenja Blažene Djevice Marije u Srinjinama proslavila je u nedjelju 7. srpnja 150 godina izgradnje nove crkve te 600 godina spomena stare crkve.

Proslava jubilejske godine započela je izlaganjem dr. don Josipa Dukića, koji je ukratko predstavio povijest župe od 7. srpnja godine 1413., kada se spominje prvi put, do danas. Svoje izlaganje zaključio je zahvalom precima, posebno župnicima i vjernicima, koji su prenijeli vjeru i koji svima trebaju biti primjer jer su se i u najtežim vremenima žrtvovali kako bi danas imali crkvu.

Svečano misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, koji je kazao da je ova proslava zahvalnost Bogu i svim generacijama koje su nam prethodile, i obogatile našu povijest i kulturu vjerom i trudom. "Danas obilježavamo 600 godina udaljenosti i povezanosti. Ovo nije spomen prošlosti, nego okrenutosti prema budućnosti. Zanimljivo je da su naši preci ovu crkvu posvetili upravo Porođenju Blažene Djevice Marije. To nam govori da su vjerovali u život, da su vjerovali kako je život blagoslov Božji i dar", naglasio je nadbiskup u svojoj propovijedi te se osvrnuo na opasnost u kojoj se nalaze obitelj danas. U njima se više ne moli, domovi se pretvaraju u skladišta

stvari, a postajemo gladni ljudskih i kršćanskih odnosa. Svaki je vjernik pozvan da u svoj život i u svoju obitelj unosi mir i svjedoči vjeru. Ukazao je i da je život naših predaka bio obilježen križem Isusa Krista kojim su se, poput sv. Pavla, ponosili i iz kojeg su crpili snagu potrebnu za život.

Župnik don Ante Delić zahvalio je nadbiskupu za njegovu prisutnost, a okupljenim mještanima poručio da i dalje nastave voljeti i čuvati svoju povijest. Misno slavlje pjevanjem su obogatili Mješoviti zbor pod ravnanjem don Marka Klarića te Pučki pivači iz Srinjina. Proslava je nastavljena druženjem pred crkvom, gdje je bio upriličen prigodni domjenak. (KB)

Alkari posjetili nadbiskupa Barišića

Izastanstvo Viteškog alkarskog društva u Sinju posjetilo je 8. srpnja splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića, kako bi mu uručili poziv za ovogodišnju Sinjsku alku te ga izvijestili o odvijanju

priprema za obilježavanje tristote obljetnice Sinjske alke (1715.-2015.), hrvatske kulturne, vjerničke i viteške baštine. Nadbiskup je rado prihvatio poziv i naglasio da je ovo prva Alka u Europskoj uniji, što nas sve obvezuje da još više vrjednujemo i podržimo tu vitešku igru, koja je simbol slobode, otpora agresiji, zdravoga natjecateljskog duha, zajedništva, a iznad svega pouzdanja da je Bog uvijek na strani ugroženog pravednika. Kulturna baština Sinjske alke u Europskoj uniji postaje još jedan od prepoznatljivih znakova hrvatskog identiteta.

Tom prigodom gradonačelnik Ivica Glavan i predstavnici Viteškog alkarskog društva darovali su nadbiskupu Barišiću figuru alkara na konju, rad akademskog kipara Stipe Sikirice, i novu monografiju Sinj i njegova Gospa, fra Mirka Marića. (Don Mijo Šurlin)

Nightfever Split

U četvrtak 11. srpnja u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu održan je drugi po redu Nightfever. Podsjetimo, Nightfever je međunarodni događaj koji se već godinama održava u nekoliko zemalja Europe sa svrhom da ujedini katolike različitih nacionalnosti koji se nađu u blizini mjesta događanja. Ovogodišnji splitski Nightfever započeo je u 20.30 sati svetom ispovijedi u Pinakoteci Franjevačkog samostana, a potom je uslijedila sveta misa, koju su predvodili otac Peter Lauer, don Mihael Prović, povjerenik ureda za pastoral mladih, i fra Ante Udovičić, župnik Gospe od Zdravlja. Nakon završetka svete mise uslijedilo je dvosatno klanjanje pred Presvetim i blagoslov svih okupljenih.

Na samom početku programa vjernicima se obratio povjerenik Ureda za pastoral mladih don Mihael Prović, koji je izrazio oduševljenje susretom i iskrenu želju da se cilj ovoga susreta i ostvari, te je zahvalio svima koji su pripomogli da se on održi. Propovijed je održao otac Peter Lauer, uz pomoć Ivana Čotića kao prevoditelja. Otac Peter je u propovijedi rekao kako je već prošle godine bio dionik splitskoga Nightfevera, ali kako su ove godine stvari drukčije jer je Hrvatska članica Europske unije. Simbol i zastava Europske unije nose dvanaest zvijezda – zvijezda oko glave Blažene Djevice Marije. “Želja mi je”, naglasio je otac Peter, “da Europa bude simbol da smo svi pod blagoslovom naše Majke.” Rekao je i kako mu je drago što se ovaj događaj održava upravo na dan svetoga

Benedikta, oca i zaštitnika Europe. Naglasio je kako je sveti Benedikt znao da treba napustiti egoizam i živjeti u zajedništvu, pridonoseći svakim svojim radom i plodom dobrobiti zajednice u kojoj se nalazimo. To je otac Peter poželio i svim okupljenim vjernicima, da žive u zajedništvu u svojoj Crkvi i svojoj Europi.

Po završetku svete mise uslijedilo je klanjanje pred Presvetim, tijekom kojeg je crkva cijelo vrijeme bila puna. Vjernici su sa svijećama u rukama u redu krenuli pred oltar i Sveto Tijelo kako bi se poklonili, preporučili svoju molitvu te se potom vratili na mjesto ostavljajući svijeće pred Živim Kristom. Imali su prigodu uzeti citat iz Biblije, napisan na nekoliko jezika, kao osobni Kristov govor njima, te svoju napi-

sanu molitvu ostaviti na za to predviđenom mjestu. Do kraja večeri oltar je blistao u svijetlu više od 800 svijeća, stvarajući nezaboravnu atmosferu. Večer su svojim pjesmama i slavljem uljepšali VIS Mihovil i

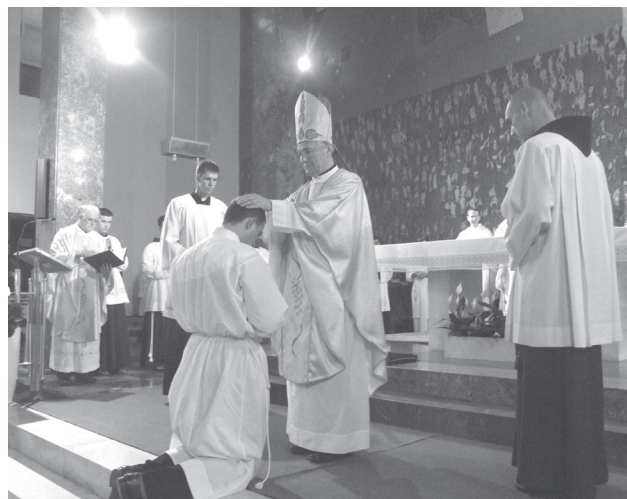
VIS Božja ljubav. Na kraju klanjanja župnik fra Ante Udovičić blagoslovio je okupljene vjernike, koji su se potom u miru i radosti razišli svojim domovima. (Marija Jurić Čivro)

Đakonsko ređenje u Splitu

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, predvođeci euharistijsko slavlje u petak 12. srpnja u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, na naslov Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja za đakona je zaređio fra Ivana Šimunca iz Župe sv. Mihovila Arhandela - Lišane Ostrovičke.

“Ovo ređenje dar je Provinciji i našoj Crkvi. Dar je to koji moramo prepoznati, na njemu biti zahvalni i prihvatiti ga otvorena srca”, rekao je nadbiskup na početku misnoga slavlja te pozdravio braću franjevce, župnike, odgojitelje, profesore, obitelj, rodbinu i prijatelje ređenika kao i sve okupljene vjernike. U slavlju koje je svojim pjevanjem uvećao Župni zbor Gospe od Zdravlja, sudjelovali su provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, vikar Provincije i župnik Gospe od Zdravlja fra Ante Udovičić, gvardijan fra Jakov Begonja, odgojitelj ređenika i profesor na KBF-u Splitu fra Stipe Nimac, koji je tumačio obred đakonskog ređenja te jamčio da je kandidat prikladan za đakonsku službu.

U svojoj homiliji nadbiskup je kazao kako se Josipa Egipatskog može smatrati đakonom, jer je u teškim, kriznim vremenima bio u službi bližnjega, a takav je mogao biti jer je poštivao čovjeka i bio vjeran Bogu. Ta slika sebedarja doseže svoj vrhunac u Isusu Kristu. “Nažalost, danas se u svijetu događa negativan pomak. Pomak u zatvorenost, egoizam i sebičnost”, istaknuo je nadbiskup te pojasnio kako je čovjek zaboravio na bližnjega, gleda samo sebe i čini samo ono što njega zadovoljava i čini sretnim. “Ovo ‘ja’ nije nevažno, ali nije dovoljno. Danas svijetu nedostaje ljubav prema bližnjemu i želja da se čini dobro za čovjeka, i upravo to želim tebi, fra Ivane, da svojim životom ugodiš Bogu i budeš na korist ljudima”, poručio je ređeniku nadbiskup te nadodao kako ga Bog šalje da bude svjetlo i njegov mudar i jednostavan svjedok u svijetu koji sve više postaje nehuman i u kojem ima previše vučje naravi. On ne želi da budemo zabrinuti već da se oslonimo na njegovu zaštitu, a ne na vlastite sposobnosti. “Uvijek imaj na umu da imaš puno toga dati. Osmijeh, dobra riječ i uvažavanje osobe, sve su to velike stvari koje nedostaju čovjeku, a upravo to je jedna od uloga đakona, pomagati ljudima”, naglasio je

nadbiskup, osvrćući se na riječi pape Franje koji neumorno ponavlja koliko je bitno biti blizak čovjeku.

Na kraju misnog slavlja provincijal fra Joško Kodžoman zahvalio je Bogu na daru ljubavi prema svima nama i na daru vjere koja je potaknula novozaređenoga đakona Ivana da spremno služi narodu, Crkvi i Bogu. Zahvalio je i Ivanovoj obitelji, koja je u njemu razvijala i odgajala osjećaj pripadnosti Crkvi. “Dragi fra Ivane, kao tvoj redovnički poglavar neizmerno se veselim tvojoj odluci da nastaviš raditi i živjeti na njivi Gospodnjoj. Po zagovoru našeg oca sv. Franje neka te čuva i štiti, te u svemu što je dobro i plemenito nadahnjuje i prati dragi Bog, izvor svake životne milosti i razlog našeg vjerničkog optimizma i zahvalnosti”, zaključio je provincijal. Gvardijan samostana Gospe od Zdravlja fra Jakov Begonja čestitao je fra Ivanu i zahvalio svima koji su pridonijeli ovom slavlju, a sve okupljene pozvao je na druženje i malo obiteljsko slavlje u prostorijama samostana.

“Želim ti da uvijek u sebi imaš ljubav, zahvalnost i raspoloživost za čovjeka i da neprestano otkrivaš karizmu i veličinu svojega utemeljitelja sv. Franje Asiškoga, koji je svojim životom posvjedočio ljubav prema bližnjemu. Tu ljubav svjedoči riječima i životom. Na tvom putu neka ti pomognu Isus Krist i Majka Marija, a mi ćemo te pratiti molitvama i biti ti ohrabrenje”, zaključio je nadbiskup te udijelio svečani blagoslov. Fra Ivan Šimunac đakonsku će službu obavljati u Župi sv. Ilije u Metkoviću. (KB)

Koncert mladih *Maranatha* - *Dođi Gospodine Isuse* u Opuzenu

Pod geslom *Maranatha* - *Dođi Gospodine Isuse* u subotu 13. srpnja održan je u Opuzenu koncert duhovne glazbe. Koncert je započeo u 21.30, na glavnom trgu, ispred župne crkve sv. Stjepana, a otvorio ga je povjerenik Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije don Mihael Prović, koji je u ime nadbiskupa mons. Marina Barišića i u svoje ime pozdravio sve okupljene. Na koncertu je nastupilo sedam glazbenih sastava, a svaki je otpjevao tri pjesme duhovnog sadržaja.

Prvi je nastupio Župni zbor Sv. Stjepana iz Opuzena, na čelu sa s. Marielom, koji je tako pozdravio sve sastave koji su došli u njihov grad. Nakon njih pjevao je VIS Zvijezda Mora iz Neuma, koji u sastavu od 10 članova izvode duhovne šansone i djeluju kao ženska klapa. Treći po redu nastupio je VIS Izidor iz Župe sv. Andrije u Splitu, gdje uz potporu i duhovno vod-

stvo svojega župnika don Ivana Čotića djeluju već 13 godina. Četvrti su nastupili mladi iz Frame Posušje, bratstva mladih katolika nastalo u duhovnosti franjevačkog reda, koji u svakodnevnom životu sudjeluju u javnom i kulturnom životu svojega grada. Potom je večeri pridonio Antonio Tkalec, skladatelj, kantautor i aranžer moderne duhovne glazbe, a nakon njega nastupili je skupina Emanuel iz Velike Gorice. Osnovani su godine 2001., a česti su posjetitelji festivala, susreta mladih i duhovnih obnova. Predzadnji je nastupio VIS Mihovil iz Župe Kamen, osnovan 2006. godine, koji broji dvadesetak članova, a svojom su glazbom uveličali brojne koncerte, festivale i kulturne manifestacije. Na kraju je nastupio Zbor mladih Shalom iz Županje, koji djeluje već 13 godina. Zbor broji 25 članova, a nastupa na različitim euharistijskim slavlja. Na samome kraju okupljene su još jednom pozdravili mladi iz Župnog zbora Sv. Stjepana, nakon čega su sudionicima uručene zahvalnice. Na kraju koncerta svoje je oduševljenje i zahvalu izrazio gradonačelnik Opuzena Ivo Mihaljević, koji je pozdravio hrvatsku mladež te im poželio svima da se sretno vrate svojim domovima, s lijepim uspomenama iz grada Opuzena. Don Stjepan Jerković, župnik u Opuzenu, zahvalio je svima koji su omogućili da se ovaj festival ostvari i koji su pridonijeli njegovoj organizaciji. Posebno je zahvalio mladima iz svih sastava koji su sudjelovali i izrazio nadu da će ovaj koncert prerasti u tradiciju Opuzena. (MJČ)

Blagdan Gospe od Karmela u Pasikama

U Župi sv. Lovre u Trogiru, u Pasikama, dijelu stare gradske jezgre, 16. je srpnja ove godine svečano proslavljen blagdan Gospe od Karmela. Svetkovini je prethodila devetnica kao duhovna priprava, koju je svake večeri predvodio drugi svećenik iz Dekanata i Nadbiskupije, uz koncelebraciju župnika don Pavla Piplice. Na sam blagdan procesiju i svečano misno slavlje predvodio je mons. don Jure Vrdoljak, dušobrižnik za duhovna zvanja Nadbiskupije splitsko-makarske, uz koncelebraciju trogirskog dekana i župnika don Pavla Piplice, dr. don Marinka Vidovića, fra Nediljka Jerkana, župnika Župe sv. Jakova u Trogiru, don Jure Strujića, župnika Župe Varoš u Splitu, don Branimira Marinovića, don Dražena Balića, don Vinka Beusa i don Tomislava Bašića, uz pratnju žu-

pnog zbora (u kojem pjeva i gradonačelnik Trogira Ante Stipčić!). Procesija je krenula od crkve Gospe od Karmela do katedrale, gdje je održano svečano misno slavlje, a Gospin kip nosili su članovi Bratovštine Gospe od Karmela, kao i križ te zastave trogirskih župa i podžupa. U procesiji su uz brojne Gospine štovatelje s područja biše Općine Trogir sudjelovali i gradonačelnik Ante Stipčić te dogradonačelnik Radovan Slade Šilović kao i brojni gradski vijećnici.

U propovijedi don Jure je naglasio kako svatko od nas ima svoje brdo Karmel, mjesto susreta s Gospodinom. To je naše srce, obitelj i Crkva. Suvremeni zapadni svijet vodi do jedne nove vizije čovjeka i čovječanstva, a to je "čovjek bez zvanja". Riječ je u biti o tome da se mladi sve više odgajaju s nedovršenim

i slabim identitetom, što onda stvara slabe karaktere – neodlučne u izboru zvanja. Čovjek kojeg je iznjedrila suvremena zapadna kultura i civilizacija zapravo je osoba koja ne želi odrasti, želi ostati vječni adolescent, tj. odbija preuzeti odgovornost za vlastiti život i za svijet u kojem živi. Tako je čovjek današnjice sagradio svoje nove katedrale – šoping centre u kojima je raj na dohvatu ruke. Svoj komad raja želi se odmah i ovdje. U suvremenoj zapadnoj misli Bog ne samo da pada u zaborav nego se čini da je njegova negacija nužna za afirmaciju čovjeka. Čovjek je žrtva dileme: ili Bog ili čovjek. Ako izabereš sebe, odbacuješ Boga. Tako život tumačimo u svjetlu razuma, a to je kratko. Kao jedini put ostvarenja sreće moderni čovjek predlaže odnos prema stvarima. To je ekonomska dimenzija koja kratko drži vodu. Bez Boga nema sreće ni duhovnog bogatstva ni ovdje na zemlji ni poslije, u vječnosti. Kad je s pozornice povijesti uklonjen Bog, pokopane su vrijednosti: ljubav, poniznost, skromnost... Jednom riječi, uklonjen je križ kao put spasenja. Lice suvremenog čovjeka lice je čovjeka bez prošlosti i budućnosti, a proklamiraju ga brojni tiskovni i elektronički mediji.

Nedavno je papa Benedikt u Zagrebu zatražio neka dopustimo Isusu da nas uzme za ruku. On nas neće nikada razočarati i u svim nevoljama najbolji je naš prijatelj. Roditelji su prvi i glavni odgojitelji svoje djece. Vjerski odgoj u obitelji prvi je i najvažniji čimbenik istinskog odgoja djece. U obitelji se raste preko vrednota, a to je prisutnost Krista u vlastitom domu. Jedan ovisnik, izliječen metodom rada i molitve u specijalnoj zajednici, svjedočio je zašto je pao u pakao droge: "Moji su roditelji bili bogati, davali su mi novac, ali ništa mi nisu dali za dušu!" Tako bez pravoga vjerskog odgoja u duši izraste šikara poroka. "Neka nam u svemu tome pomogne moćna zaštita one koja je lijepa i najljepša, Blažene Djevice Marije. Kako bi bilo lijepo da se više približimo njoj, jer ona u sebi

nosi nerazorivo obilježje neprolazne mladosti i ljepote, jer ona je Gospa od Karmela, Gospa od Ljepote, a grijeh nas umara i čini nas ružnima, zamućuje nam pogled! Ona, sva čista, milosti puna, neka nas zagarava i neka bude majka na našem životnom putu", zaključio je mons. don Jure Vrdoljak.

Pred kraj misnog slavlja nazočnima se obratio župnik don Pavao Piplica, izrazivši zabrinutost što je prije petnaestak dana naša domovina postala članom "kluba B" - poslije Budimpešte, Beča, Beograda, sada i Bruxelles! Čini se da smo ostali glupi kod zdrave pameti, jer ne znamo kuda idemo, mi, naš narod i Domovina. Bojimo se da će siromaštvo i nezaposlenost biti još veća, da će mnogi mladi ljudi napustiti našu domovinu. Bojimo se za budućnost našeg naroda, posebno zbog odbacivanja ljudskih i moralnih vrijednosti koje su držale i sačuvale naš narod, a sada se grijesi proglašavaju vrlinom, a kreposti zaostalošću. S takvim pogledima i stilom života upitna je budućnost naroda i cijele civilizacije. U takvim uvjetima slavimo blagdan naše nebeske majke, Gospe od Karmela, te danas sklopimo ruke pred Gospom da ona svom sinu Isusu preporuči naše obitelji, djecu, mladež, Crkvu i cijeli hrvatski narod, koji je Bogu i Gospi vjeran već 14 stoljeća. S tom vjerom ovaj narod pobijedio je sve nedaće, sve osvajače i sve opasnosti. S tom nadom i ohrabrenjem mi slavimo Gospu od Karmela i zazivamo: Gospe od Karmela, Kraljice naroda našega, moli za nas!

Potom je don Pavao zahvalio mons. don Juri Vrdoljaku na predvođenju svete mise i lijepoj bratskoj i svećeničkoj riječi. Zahvalio je i svim svećenicima koji su predvodili devetnicu i onima koji su koncelebrirali na svečanoj misi. Potom je zahvalio svima koji su pridonijeli proslavi blagdana, – posebno Bratovštini karmelićana, koji su nosili Gospin kip i stjegove župa te priredili pučko veselje za vjernike, turiste, goste i prijatelje na trgu ispred crkve.

Po završetku svete mise iz crkve se preko rive zaputila procesija, kojoj se pridružila i trogirski Narodna glazba. Zvonila su zvona svih crkava u starom gradu, a strane mega-jahte usidrene u luci sirenama su pozdravile Gospu. U crkvi Gospe od Karmela don Jure je izmolio posebnu Gospinu molitvu za ovu prigodu i udijelio svima Božji blagoslov, a u ime Bratovštine karmelićana nazočnima se obratio prof. Renato Sarttori. Slavlje je potom nastavljeno, uz pečene srede, vino i sokove te svirku benda Show Legende iz Šibenika s voditeljem i pjevačem Žarkom Šuperbom. (Ivan Marjanica)

Proslava Gospe od Karmela u Blatu na Cetini

Blagdan Gospe Karmelske, suzaštitnice Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije, svečano je proslavljen 16. srpnja u Blatu na Cetini. Proslava je počela velikim ophodom s Gospinim kipom, nakon čega je uslijedila svečana misa koju je predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelecijaciji sa župnikom don Jurom Marasovićem. Za vrijeme euharistijskog slavlja, koje je svojim pjevanjem obogatio Župni zbor mladih, nadbiskup

je podijelio sakrament potvrde za devetoro mladih župljana.

Nadbiskup je u homiliji naglasio kako zajedno slavimo Majku Mariju, Gospu Karmelsku, a gdje je ona, tu su uvijek i radost, zajedništvo, prošlost, budućnost i život. "Ne smijemo zaboraviti da imamo duhovnu majku. Ona nas vodi prema Kristu. Neka vam ona bude uzor jer nitko nije bio toliko otvoren Duhu kao Marija", kazao je nadbiskup te naglasio da danas nažalost nemamo obitelj, nego zbroj pojedina. Nedostaje nam ljudskosti, blizine, razgovora i slušanja. "Netko nam tu stvarnost mora osvijestiti i pohoditi naše domove i obitelji, a nitko to ne može kao Marija. Želim da Majka Marija uđe u domove i srca svih vas, da otvoreno primite darove Duha Svetoga i da na putu vjere ne zastanete i ne zastranite, nego idete dalje i budete radosni što pripadate našoj Crkvi", zaključio je nadbiskup te čestitao krizmanicima i izrazio želju da ih Duh Božji prati i da im pomogne u trajnoj izgradnji, da postanu kvalitetni i zdravi ljudi. (KB)

Misa za uspješan rad Opće skupštine dominikanskoga Reda

U dominikanskoj crkvi sv. Križa u Arbaniji na otoku Čiovu pokraj Trogira 21. je srpnja 2013. služena sveta misa uoči početka rada Opće skupštine Reda dominikanaca, koju je predvodio o. fr. Anto Gavrić, provincijal Hrvatske dominikanske provincije, uz koncelecijaciju fr. Anastazija Perice Petrića, delegata Hrvatske dominikanske provincije, fr. Bruna Cadoréa, učitelja Reda i bivšeg učitelja Reda argentinske, fr. Carlosa Azpiroze Coste i tridesetak drugih dominikanaca. Pjevao je Zbor dominikanskih bogoslova, a za glasovirom je bio fr. Mladen Polnović. Među nazočnim vjernicima bio je i gradonačelnik Trogira Ante Stipčić.

U propovijedi o. Anto Gavrić je istaknuo kako u svakome čovjeku možemo prepoznati obrise lica Božjega, kako je lijepo rekao francuski dominikanac: "Bližnji je vidljivi sakrament nevidljive stvarnosti." Bližnji je vidljivi znak nevidljivog Boga. Stoga nas današnja čitanja pozivaju na otvorenost i predano služenje Bogu i braći ljudima, što se navodi i u pročitanoj Evanđelju.

"Danas, uoči početka Opće skupštine Reda propovjednika, dok se nalazimo u crkvi sv. Križa na Čiovu, mi dominikanci definiramo jednog našeg brata koji

je pozorno slušao Riječ Božju, poput Marije u današnjem Evanđelju. On tu Riječ propituje, istražuje, studira i, zahvaćen njome, prenosi je drugima, te tako dijeli plodove svojeg promišljanja i svoje kontemplacije. Upravo na takav način možemo promatrati život brata dominikanca Nikole Milinovića, koji je u 15. st. utemeljio ovaj samostan te je pokopan u ovoj crkvi. Iako nije službeno proglašen blaženim, u tradiciji ga se časti tim nazivom, kako piše i na njegovu grobu: blaženi Nikola. Blaženi Augustin Kažotić, rodom iz Trogira, na poseban način zahvaćen Riječju, stupio je u Red braće pro-

povjednika te je poslije kao zagrebački biskup i biskup u Luceri znao pomno oslušivati tu Riječ i djelovati po njezinu nadahnuću snažnom obnovom u Zagrebačkoj biskupiji, zatim na papinskom dvoru u Avignonu u Francuskoj, kao i u biskupiji u Luceri, gdje je u nepunih godinu dana osvojio sve svoje vjernike upravo takvim načinom života. Naš subrat Dominik Barač strijeljan je godine 1945., u 33. godini života, na trogirskome groblju. On također svjedoči to pouzdanje i povjerenje u Riječ koja ga je zahvatila, koju je on prihvatio te ju živi i svjedoči, ne bojeći se za nju ni svoj život položiti. Neka nam današnje Evanđelje, ovaj susret sa Marijom i Martom, bude poticaj da i mi što više produbljujemo svoj osobni odnos s Isusom u molitvi, oslušujući njegovu Riječ, te tako budemo u prijateljstvu s Isusom! Odvažno svjedočimo i živimo tu Riječ koju smo primili i koja

nas je zahvatila, bilo kao redovnici i redovnice, bilo kao svećenici ili kršćani laici!” zaključio je fr. Anto Gavrić.

Valja napomenuti da je u sklopu pripreme za proslavu 800. obljetnice potvrde Reda, Hrvatska dominikanska provincija domaćin velikog događaja na svjetskoj razini. Opća skupština Reda, Generalni kapitul (Capitulum generale) najviše je zakonodavno tijelo Reda. Na Skupštini Reda od 22. srpnja do 8. kolovoza nastavit će promišljati o obnovi i restrukturiranju Reda na temelju odluka i smjernica Opće skupštine u Rimu godine 2010. U postupku restrukturiranja Reda važnu ulogu imat će i ova Skupština definitora. Osam povjerenstava određuje okosnice rada braće na Skupštini: jubilej 2016. i obnova Reda, konstitucije Reda, propovijedanje, formacija, studij, zajednički život, uprava i restrukturiranje Reda te ekonomija. (IM)

Započela Opća skupština dominikanaca u Trogiru

Na blagdan svete Marija Magdalene, 22. srpnja, proslavom mise i zazivom Duha Svetoga započela je Opća skupština Dominikanskog reda, koja se prvi put održava u Hrvatskoj. U samostanskoj crkvi Svetog Križa na Čiovu misu je predvodio Učitelj Reda propovjednika fr. Bruno Cadoré, uz koncelebraciju fr. Timothyja Radcliffea i Carlosa A. Coste. U svojoj homiliji Cadoré se osvrnuo na život Marije Magdalene te njezino iskustvo i puninu prijateljstva s Kristom. Ona je dobar primjer kako navješćivati Krista. “Slijedeći Mariju Magdalenu, sv. Dominik nam govori: Idite i recite mojoj braći da će, dok budu navješćivali da je Krist uskrsnuo, polako otkrivati koliko vas On voli”, kazao je Cadore.

Nakon euharistijskog slavlja u dvorani obližnjeg hotela Sveti Križ otvoren je radni dio Skupštine, na kojem će se promišljati o obnovi i restrukturiranju Reda na temelju odluka i smjernica Opće skupštine u Rimu 2010., o formaciji, studiju, zajedničkom životu te ekonomiji, a bit će riječi i o proslavi jubileja 2016., kad će se napuniti 800 godina otkako je papa Honorije III. godine 1216. potvrdio Red propovjednika.

Dominikanci će u Hrvatskoj boraviti tri tjedna, u sklopu kojih će otići na nekoliko izleta. Tako će u nedjelju 28. srpnja sudionici posjetiti franjevački samostan na Visovcu i slapove Krke, te će se u šibenskoj katedrali susresti sa šibenskim biskupom Antom Ivasom. U Trogiru će se 3. kolovoza svečano proslaviti blagdan bl. Augustina Kažotića, a euharistijsko slavlje pred samostanom sv. Dominika predvodit će zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Opća skupština Dominikanskog reda okupit će stotinjak dominikanaca iz cijelog svijeta, a završava 8. kolovoza proslavom svetkovine sv. Dominika, u samostanskoj crkvi u Splitu, gdje će euharistijsko slavlje predvoditi splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. (KB)

Predstavnici Gradskog vijeća grada Splita kod nadbiskupa Barišića

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić primio je u utorak 23. srpnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu predsjednika Gradskog vijeća Grada Splita Borisa Ćurkovića te njegove zamjenike Igora Mladinića i Petra Škorića. U razgovoru koji je pro-

tekao u srdačnom i otvorenom ozračju, dotakli su se niza tema značajnih za grad Split i njegov razvoj. Osobito su istaknuli potrebu suradnje i dijaloga, kako između vlasti i oporbe u Gradskom vijeću, tako i na širem planu, između politike i drugih društvenih

čimbenika, među kojima Crkva zauzima posebno mjesto. Samo uz nesebično zalaganje za opće dobro bit će moguće očuvati kulturnu i povijesnu baštinu

grada Splita te pridonijeti njegovu sveukupnom duhovnom i materijalnom napretku, zaključili su. (Franjo-Frankopan Velić)

Proslava sv. Jakova apostola na Čiovu

U Trogiru je, u Župi sv. Jakova Apostola na Čiovu 25. srpnja 2013. proslavljen blagdan istoimenog sveca, zaštitnika župe. Blagdanu je prethodila trodnevica, kao duhovna priprava vjernika iz cijelog Dekanata. Svečano misno slavlje predvodio je župnik fra Nediljko Jerkan, uz koncelebraciju don Dražena Balića, župnika Drvenika, te ministriranje Marka Bakice. Misu je uvećao Župni zbor pod vodstvom prof. Vinka Buble, koji i svira na klavijaturi, te brojni vjernici iz cijelog Trogira, među kojima je bila i izaslanica gradonačelnika Patricija Pavlov Petričević. Prvi put u novijoj povijesti kip svetog Jakova ukrašen je lovorovim vijencem i zlatnim lančićima, kronicama i bedževima, što su osmislili ministrant Marko Bakica i njegov prijatelj Josip Đerek.

Fra Nediljko je u propovijedi napomenuo da se sv. Jakov prvi od apostola odazvao na Isusovu Riječ, i ostavio svoje mreže, svoga oca i brata Ivana. Prvi je koji se odazvao na glas Božji i dao krv za Isusa Krista. Prvi je mučenik među apostolima u svetom gradu Jeruzalemu. Sv. Jakov je onaj koji se htio potpuno predati u ruke Božje – nije bio neodlučan. Položio je svoj život kao voditelj kršćanske zajednice jeruzalemske biskupije. Uspoređujemo Isusa, sv. Antu i sv. Jakova. Isusov grob je najsvetije mjesto na svijetu, grob svetoga Ante u Padovi pohodi danas najveći broj hodočasnika na svijetu, a grob sv. Jakova u Santiago de Compostela u sjeverozapadnoj Španjolskoj bilo je u srednjem vijeku najposjećenije hodočasničko mjesto – posvećivali su ga sveci i vladari, kao što su sv. Franjo, sv. Dominik, sv. Brigita

Švedska.... Grob sv. Jakova bio je i ostao mjesto kojem su hodočasnici hrlili. Htjeli su ga uništiti u građanskom ratu, ali Franko je oživio svečev kult i čitavu Španjolsku stavio pod zaštitu sv. Jakova. Santiago je mjesto i simbol katoličanstva u toj zemlji. Mi u našoj župi častimo sv. Jakova. Njegova vrlina bila je u tome što je bio odlučan za svoju vjeru, bio je uz Isusa Krista kad mu je bilo najteže. Bio je i na brdu Taboru, kad se Isus preobrazio, bio je nazočan kada je Isus uskrisio Jairovu kćer... Imao je Isusov duh, kao što i mi kršćani trebamo imati Isusov duh, što bi značilo da budemo blagi jedni prema drugima te oprostimo jedni drugima. Na kipu našeg zaštitnika stoje sva obilježja koji govore o njemu. Drži knjigu kao propovjednik Evanđelja, drži štap kao biskup svetog grada Jeruzalema, drži malu tikvicu, koja je simbol vode što ju je nosio kao putnik i hodočasnik, drži šešir kao simbol hodočasnika koji bi, kad bi došli na njegov grob, dobili šeširić ukrašen školjkama, pa je tako nastao naziv 'školjka sv. Jakova'.

“Neka moli za nas da budemo odlučni u svojoj vjeri, da budemo snažni kad nam je teško trpjeti zbog svoje vjere, da znamo da živimo za vječni život, a da je ovozemaljski prolazan. To je snaga vjere koju nam daje Onaj koji je davao snagu i sv. Jakovu. Jakov na židovskom jeziku znači ‘Božji sljedbenik’. Mi smo sljedbenici sv. Jakova, a time i sljedbenici Božji. Neka on za nas moli da budemo dobra djeca na zemlji, onda ćemo biti okrunjeni životom vječnim na nebu koji nam je Bog dao da budemo u kraljevstvu Božjem. Da patimo s onima koji pate, da se radujemo s onima koji su radosni, da molimo s onima koji su tužni. Nažalost, jučer su hodočasnici došli u Santiago, ali dio njih je izgubio svoj tjelesni život – dobit će ga sigurno na nebu. Neka moli za nas ovdje na zemlji i da nam bude utjeha Božja u svim životnim nevoljama. Onda će Bog znati kako će najbolje upravit sa svima nama i primit će nas u svoje kraljevstvo koje ćemo uživati u vijeke vjekova”, zaključio je fra Nediljko Jerkan.

Pri kraju mise fra Nediljko je izmolio svečani blagoslov po zaštitniku sv. Jakovu. Zahvalio je svima koji su pridonijeli da se ovaj blagdan svečano proslavi, posebno Marku Bakici i Josipu Đereku, koji su kip sv. Jakova svečano okitili lovorovim vijencem te ga uresili prigodnim darovima, prvi put u novijoj hrvatskoj povijesti. (IM)

Blagdan sv. Marte u Bijaćima

U trogirskoj župi Gospe od Anđela u Planome, na lokalitetu Bijaći, gdje su temelji hrvatstva i katoličanstava, 29. je srpnja 2013. svečano proslavljen blagdan sv. Marte.. Ime Hrvat spominje se u Bijaćima godine 852., što je u svojoj pjesmi posvećenoj sv. Marti opjevala pučka pjesnikinja prof. Katica Maravić. Prije misnog slavlja nazočnima se obratio dogradonačelnik Radvan Slade Šilović, koji je istaknuo kako se nalazimo na nesvakidašnjem uporištu, poveznici vjere i hrvatske povijesti, gdje smo više nego drugdje zajedno u Kristu. Od devetog stoljeća, od Trpimira i Mislava, poznate su darovnice koje, uz povijesnu, imaju nedvojbeno već tada i pravno-jezičnu, administrativnu i diplomatsku vrijednost te su značajan dokument naše povijesti. A sve se to događa u trogirsko-kaštelanskome polju, u Bijaćima. Isječak iz trogirskoga kulturnog ljeta prenesen je iz prenapućenog i bučnog Trogira u mir čempresa, miris smilja i metvice. Tekstove Kordića, Matoša, Ivaniševića, Slade Šilovića i pjesnikinje Katice Maravić recitirali su mladi umjetnici Ivan Šustić i Donat Zeko.

Svečano misno slavlje predvodio je don Ivan Babić, župnik Lokve Rogoznice, uz koncelebraciju tro-

girskog dekana don Pavla Piplice, omiškog dekana don Ljube Bodrožića, te don Josipa Dukića, fra Nediljka Jerkana, župnika domaćina don Stipana Bodrožića, don Dražena Balića, don Marina Barišića i ostalih svećenika, uz pratnju Župnog zbora, kojim ravna Ivana Milin, a na klavijaturi prati Sara Zeko, te uz nazočnost velikog broja štovatelja sv. Marte iz Planoga, Trogira i Kaštela. Među nazočnima bio je novi trogirski gradonačelnik Ante Stipčić sa suradnicima, gradonačelnik Kaštela Ivan Udovičić sa suradnicima, načelnik Policijske postaje u Trogiru Ante Doljanin te brojni gradski vijećnici obaju gradova.

U propovijedi don Ivan je istaknuo kako se nalazimo u Bijaćima, na pradjedovskim korijenima, te imamo mogućnost višestruke baštine. Možemo se napojiti na izvoru evanđeoske stvarnosti, tom zbiljom veličanstvenog događaja i susreta Isusa, Marte, Marije i Lazara. Potrebno je najprije pronaći sebe u jednoj od tih osoba. Na pitanje Martino Isus odgovara: "Marta, Marta, brineš se za mnogo, a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala najbolji dio, koji joj se neće oduzeti." Te Isusove riječi postaju poziv Marti i svima nama da ga slijedimo kako bi nam svima božanske riječi bile život. Božja milost uz Martin zagovor učinit će da nam je lakše otvarati srce Gospodinu, da ga snažnije slijedimo. "Neka nas prati moćni zagovor sv. Marte. Vjerujte Gospodinu, slavite ga, častite i hvalite, zaključio je don Ivan Babić."

Na kraju misnoga slavlja župnik don Stipan Bodrožić zahvalio je propovjedniku na poticajnim riječima, kao i subraći koncelebrantima, Župnom zboru i svima koji su na bilo koji način pridonijeli da se u Bijaćima svečano obilježi ovaj blagdan, od velikog značenja za naš hrvatski narod. (IM)

Nadbiskup čestitao Ramazanski bajram

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić uputio je čestitku za Ramazanski bajram predsjedniku Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj muftiji Azizu Hasanoviću te imamu Medžlisa Islamske zajednice u Splitu Vahidu Hadžiću, kao i svim članovima Islamske zajednice. Izrazio je želju da vrijeme ramazanske pripreve pridonese dubljij duhovnosti i solidarnosti svih vjernika. "Svevišnji neka nas postom, molitvom i dobrim djelima pročisti, hrabri i snaži na zajedničkom putu budućnosti, našeg međusobnog poštovanja i svekolikog dobra i mira!" (KB)

Blagdan Gospe od Anđela u Trogiru

U Župi Gospe od Anđela u Trogiru 2. je kolovoza ove godine svečano proslavljen istoimeni blagdan. Prethodila mu je trodnevnica i duhovna priprava, koju je predvodio don Dražen Balić. Misno slavlje i procesiju predvodio je prof. dr. sc. don Ivan Bodrožić, profesor na Katoličkim fakultetima u Splitu i Zagrebu, uz koncelebraciju trogirskog dekana don Pavla Piplice, fra Šimuna Škibole, gvardijana samostana sv. Ante na Dridu, don Josipa Dukića, don Stipana Bodrožića, župnika Župe Gospe od Anđela, fra Nediljka Jerkana, fra Ferde Jukića, don Dražena Balića, don Marina Barišića, don Ante Čulića i ostalih svećenika, uz pratnju Župnog zbora pod vodstvom Ivane Milin te uz pratnju Sare Zeko na klavijaturi i Anđele Liović na violini. U procesiji oko gradske četvrti Travarica ukrašeni Gospin kip nosili su mladići iz Zajednice mladih Gospe od Anđela. Uz brojne štovatelje iz Trogirskog dekanata i šire okolice, misnom slavlju nazočio je i gradonačelnik Trogira Ante Stipčić, dogradonačelnik Filip Anđelić, načelnik PP Trogir Marko Doljanin, vijećnik Ivan Bojić te mnogi drugi gradski dužnosnici.

Don Ivan je u propovijedi istaknuo kako je prema predaji Franjo Asiški, utemeljitelj Franjevačkog reda i anđeoski svetac, u 13. stoljeću bio na ovome mjestu, odnosno da je grad Trogir zapala ta čast da je svetac iz Asiza prošao i ovim stranama. Svetac iz Asiza pronio je svijetom blagdan Gospe od Anđela. Slaveći ovaj blagdan, i mi ovdje okupljeni osjećamo se dionicima Franjina duhovnog naslijeđa. Ta nas baština i duhovno naslijeđe zadužuju i obvezuju da slavimo Gospu od Anđela. Zadaću koju su anđeli is-

punjavali na nebu Marija je ispunila na zemlji. Ako je ona za života živjela anđeoskim životom, onda je i nama to putokaz, naš životni imperativ. Živjeti anđeoski znači živjeti u potpunom predanju Bogu, potpuno se Bogu klanjajući, potpuno Boga ljubeći i Njega spoznavajući, noseći tu veliku radosnu vijest svakom čovjeku tijekom našeg života ovdje na zemlji.

Danas živimo u vremenu kad se društvo naziva modernim, suvremenim, civiliziranim, naprednim i odnedavno europskim, a u čovjeku se sustavno zatiru anđeoske vrijednosti. Živimo u vremenu kada se čovjeku sustavno zatvara put prema nebu. Živimo u vremenu kada se želi proglasiti da nema nebeska obzorja, da postoji samo ovozemaljsko. Živimo u vremenu kada se čovjeka želi odvojiti od Boga. Živimo u vremenu kada se zagovara ljudsko društvo bez ikakvih dodirnih točaka s Bogom. Živimo u vremenu kada se ljude uvjerava da smo jedna od životinjskih vrsta. Ne možemo se oteti dojmu da upravo taj moćni svijet, oni koji njime upravljaju i koji žele biti gospodarima svijeta i povijesti, čovjeku sijeku granu

na kojoj sjedi, jer sijeku one kršćanske korijene koji su iznjedrili civilizaciju slobode, napretka, dostojanstva i prava čovjeka. Čudno je kako moćnici ovoga svijeta dovode u pitanje obiteljske i vjerske vrijednosti – svetost i neprovedivost odgoja. Guše se anđeoski odnosi u obitelji, a ostavljaju samo ljudski odnosi – to su životinjski odnosi. Danas prisustvujemo opakom scenariju po kojem bi čovjeku trebalo oduzeti pripadnost nebu i anđeoskom životu. Taj se prljavi scenarij provodi najprije prema onima koje zovemo anđelima, a to su djeca. Svjetski bi moćnici upravo preko njih htjeli manipulirati, prevesti čovječanstvo s

anđeoske na životinjsku stvarnost. Htjeli bi zaraziti obiteljsko gnijezdo, djecu kao ptičje toga gnijezda. Upravo se danas i u našem društvu, drsko i bez pitanja, djeci želi oteti obitelj utemeljena na braku oca i majke. Želi ih se svesti na neakve brojke, roditelja 1 i roditelja 2, gdje nema ni muškog ni ženskog, ni oca ni majke, gdje postoje samo administrativne jedinice. Danas, pod zaštitom Gospe od Anđela, obitelj je pozvana biti anđeosko gnijezdo – mjesto odgoja, svetosti, duhovnog zajedništva i blagoslova. Pod na-

vodnim zdravstvenim odgojem želi se onim anđelima uskratiti duhovno zdravlje, svetost, čudoredna ispravnost. Danas smo došli ovamo kako bismo se osobno i obiteljski stavili pod zaštitu nebeske majke Marije i preporučili joj svoje najmilije, posebno one najmlađe. Danas smo pozvani biti spremnima živjeti anđeoskim životom pod njezinim budnim majčinskim pogledom. Pozvani smo na zemlji biti anđelima jedni drugima, a to znači navjestitelji Božje Riječi, prenositelji Njegove ljubavi i djelitelji Njegove istine. "Budimo anđeoski naraštaj pod zaštitom svoje nebeske zaštitnice, naše Nebeske Majke, kako bismo mogli trajno častiti Sveto Trojstvo", zaključio

je don Ivan Bodrožić.

Na kraju misnog slavlja župnik don Stipan Bodrožić zahvalio je predvoditelju na poticajnim riječima, braći svećenicima u konceleciji te svima onim koji su na bilo koji način pripomogli da se ovaj blagdan dostojno proslavi. Najavio je da je sve spremno, osim dopuštenja oca Nadbiskupa, za početak izgradnje nove crkve i pastoralnog centra na nasipu Brigi, za najveću trogirsku župu, uz potporu novoga gradonačelnika, koji je vjernik. Potom je don Stipan izmolio molitvu za bolesnike i pošćropio ih svetom vodom. (IM)

Bl. Augustin Kažotić proslavljen u Trogiru

U dominikanskom samostanu i svetištu bl. Augustina Kažotića u Trogiru 3. je kolovoza 2013. proslavljen blagdan blaženog Augustina Kažotića, Trogiranina, uglednoga hrvatskog dominikanca, znamenitoga zagrebačkog biskupa te biskupa južnotalijanskoga grada Lucere.

Svečano misno slavlje i procesiju preko rive s moćima Blaženika predvodio je uzoriti kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački, uz koncelebraciju nadbiskupa splitsko-makarskog Marina Barišića, šibenskog biskupa Ante Ivasa, fr. Bruna Cadoréa, Učitelja Reda propovjednika, i fr. Ante Gavrića, provincijala Hrvatske dominikanske provincije. Slavlje je pjevanjem uveličao mješoviti zbor trogirskih župa kojim je ravnao maestro Vinko Buble, uz klavirsku pratnju maestra Marina Ugrina. Na svečanoj euharistiji, osim braće dominikanaca iz cijelog svijeta, sudjelovali su trogirski dekan Pavao Piplica, fra Nediljko Jerkan, fra Šimun Škibola i drugi svećenici te sestre dominikanke, uz nazočnost velikog broja štovatelja bl. Augustina Kažotića, među kojima su bili župan

splitsko-dalmatinski Zlatko Ževrnja, gradonačelnik Trogira Ante Stipčić, sa zamjenicima Filipom Anđelićem i Radovanom Sladom Šilovićem, zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, načelnik PP Trogir Marko Doljanin, obitelj Kažotić te mnogi trogirski uglednici. Proslavi je prethodila trodnevna duhovna priprava koju je predvodio fr. Petar Galić iz Splita.

U ime domaćina nazočnima se najprije obratio nadbiskup Marin Barišić, koji je naglasio da se danas u Trogiru odvija značajan događaj, na ponos grad Trogira, Splitsko-makarske nadbiskupije, Crkve i Domovine. "Slaveći blagdan bl. Augustina Kažotića, prvoga hrvatskog blaženika, na svečan način pokazali smo veliko štovanje prema njemu koji bi skoro trebao biti proglašen svecem. Tu je među nama kardinal zagrebački nadbiskup Josip Bozanić koji je nasljednik bl. Augustina biskupa na zagrebačkoj stolici. Drago nam je, Uzoriti, da ste među nama, jer donosite poveznicu između Zagreba i južne Hrvatske", istaknuo je nadbiskup. Na osobit je način pozdravio braću dominikance iz cijelog svijeta koji na Čiovu sudjeluju na Općoj skupštini Dominikanskog reda. "Bl. Augustin Kažotić biser je hrvatske Crkve i hrvatskog naroda, ali pripada univerzalnoj Katoličkoj Crkvi. Ne samo da je rođen u Trogiru i bio zagrebački biskup koji je ostavio duboke tragove u duhovnosti, kulturi i znanosti, već je Augustin bio i biskup u Luceri. Na svoj način, on je horizontalna poveznica, koja briše sve granice, a s druge strane vertikalna je poveznica s nebom. Danas smo i mi povezani preko njega jer je blažen, jer je svet. Želimo ga zamoliti da moli za svoj Trogir i hrvatsku Crkvu i narod preko svoje braće dominikanaca te da učini da se Radosna vijest evanđelja širi do krajnjih

granica, svih kultura i jezika”, zaključio je nadbiskup Barišić.

Potom se nazočnima obratio provincijal HDP-a fr. Anto Gavrić, koji je napomenuo da se upravo ovih dana odvija povijesni događaj, jer su prvi put u 800 godina Reda propovjednika dominikanci iz cijeloga svijeta okupljeni u Hrvatskoj, u Trogiru. Kardinal Josip Bozanić u homiliji je naglasio kako nas je na blagdan blaženog Augustina Kažotića, ovdje u njegovu rodnome gradu Trogiru, Bog sabrao iz raznih krajeva svijeta. “Sve vas od srca pozdravljam, na čelu s vašim Pastirom, nadbiskupom splitsko-makarskim Marinom. Raduje me što mogu biti dio ovoga slavlja. Poštovani sudionici Generalnog kapitula Reda propovjednika, uistinu je znakovito da upravo u Trogiru raspravljate o najvažnijim pitanjima svoga Reda, u okviru pripreme velike proslave jubileja 800. obljetnice otkako je papa Honorije III. potvrdio vaš Red. Nama je u Hrvatskoj posebno drago što po vama možemo snažnije osjetiti crkveno zajedništvo te zahvaliti Bogu za mnoštvo plodova Božjih darova Dominikanskomu redu, koji su od samih početaka ugrađeni i u hrvatsku kulturu i duhovnost”, kazao je kardinal te istaknuo kako s posebnim žarom zajednički molimo za milost proglašenja svetim blaženoga Augustina Kažotića, sina ovoga grada, u kojemu je i grob ovog blaženika. Odazivajući se pozivu blaženog pape Ivana Pavla II. da ne pustimo zaboravu spomen onih koji su u dvadesetom stoljeću pretrpjeli mučeništvo za velike Božje stvari, kardinal je podsjetio da se spominjemo i dubrovačkog dominikanca fr. Dominika Barača, kojeg su u 33. godini života komunisti strijeljali u Trogiru, 17. studenoga 1945. godine.

“Božja riječ upućena proroku Ezekijelu poziva nas na odgovornost za bližnjega; odgovornost koja proizlazi iz oslušivanja Riječi i poziva da se Riječ prenosi drugima. Odgovornost se rađa iz slušanja Boga koji govori čovjeku. Odgovornost prema Božjoj riječi zapravo je drukčije izražena poslušnost, a baš su to odlike čuvara izabranog naroda. Čuvar Božjeg naroda treba biti u stalnoj pozornosti prema Bogu, otvoren njegovim znakovima, zauzet ne toliko za vlastite planove, nego raspoloživ za Božji naum, kako bi mogao bližnje opominjati i odvraćati od zla puta, zato što je u pitanju život povjerenog mu puka. Čuvar Božjeg naroda osjetljiv je na osobe koje su mu povjerene, tumači s realizmom događaje, pažljiv je prema bližnjima i zna donositi najmudrije

odluke”, kazao je kardinal u homiliji. Odgovornost za bližnjega u Evanđelju pretočena je u dobrotu pastira koji ostaje uz one koji su mu povjereni, polažući svoj život. Dobri pastir poznaje svoje, što se očituje u darivanju života i u jedinstvu. To su odlike istinskog pastira, čiji glas čuju i drugi, svi koje Gospodin želi u svome stadi. “Braćo i sestre, naglasak je upravo na polaganju života, što Isus dvaput spominje. Jer pastir, oblikovan po Kristovu primjeru, prožet Božjim Duhom, trajno polaže svoj život. Ponekad mu drugi nasilno oduzmu život, ali svemu tome prethodi svakodnevno, iz dana u dan obnavljano darivanje vlastitog života za one koji su mu povjereni”, nastavio je kardinal te ustvrdio kako istu stvarnost Božjega poziva nalazimo i u životnom putu blaženog Augustina Kažotića. “I nakon sedamsto pedeset godina otkako je ovdje ugledao svijet, djelo koje je Bog po njemu ostvario ostaje nam blisko, radujemo mu se i zahvaljujmo za stvarnost Crkve koja osobito po otajstvu svetosti povezuje prošlost sa sadašnjošću. U Godini vjere s posebnom jasnoćom osjećamo vrijednost Kažotićeva odgovora Božjoj riječi i njegove odgovornosti za Crkvu, za čovjeka i svijet”, zaključio je kardinal.

Nakon zahvale provincijala svima koji su pridonijeli da se ovaj blagdan svečano proslavi, nazočnima se obratio gradonačelnik Trogira Ante Stipčić. Prigodne darove dominikanci su uručili nadbiskupu Barišiću i biskupu Ivasu, a potom je gradonačelnik Trogira učitelju Reda Brunu Cadoréu uručio kipić sv. Ivana Trogirskog, a kardinalu Bozaniću sliku Gospe Lucerskete. Nakon kardinalova blagoslova braća dominikanci zapjevali su pjesmu bl. Djevice Mariji Salve Regina. Potom su Jelšanski kantaduri, pjevačko društvo iz Jelse, kratko predstavili korizmene napjeve iz procesije Za križem koja se u noći Velikog četvrtka odvija u središnjem dijelu otoka Hvara, a uvrštena je na UNESCO-ov popis nematerijalne kulturne baštine. (IM)

Opuzen proslavio zaštitnika sv. Stjepana i Dan grada

U subotu 3. kolovoza Opuzen je proslavio svojega zaštitnika sv. Stjepana i Dan grada. Središnje misno slavlje u crkvi sv. Stjepana u koncelecijaciji don Stipe Jerkovića, župnika i neretvanskog dekana, i svećenikâ okolnih župa predvodio je vlč. don Damir Bistrić. Misno slavlje uveličao je Župni zbor kojim ravna č. s. Marinela Delonga.

“Po krštenju smo predodređeni za dar svetosti. Kad razmišljamo o tom misteriju, danas nam je još više i potrebije svjedočiti svoju vjeru”, naglasio je u propovijedi vlč. Damir Bistrić i zapitao se “bismo li, mi koji se nazivamo vjernicima, da se nalazimo u istim vremenima i kušnjama koje je prolazio sv. Stjepan, bili spremni svoj život darovati za Boga?. Nalazimo se u vakuumu ravnodušnosti prema vjeri, u kojem ne razmišljamo o njoj niti je dobro sagledavamo, pa bismo više mogli reći da živimo kršćansku religioznost zato što ona teži za onim slatkastim, lijepim, umiljatim, onim ‘Lijepo nam je, Gospodine, ovdje biti ‘! Vjera je sasvim nešto suprotno”, naglasio je don Damir i pozvao vjernike da rastu svjedočeći svoju vjeru, ali ne šutnjom, jer onaj koji vjeruje, ne može šutjeti. (Antonija Menalo)

Nadbiskup Barišić krstio šestu djevojčicu u obitelji Prcela

“Svaka je nedjelja slavlje, a kad je obogaćena krštenjem, onda je to slavlje još posebije i radosnije, jer djeca su naša stvarnost, budućnost i bogatstvo”, kazao je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u nedjelju 4. kolovoza u župi Marije Pomoćnice na Kmanu u Splitu, predvodeći euharistijsko slavlje u sklopu kojega je krstio dvije djevojčice, Karmen Mihaeljević i Mihaelu Prcelu, šestu djevojčicu u toj obitelji.

Župnik don Mihovil Kurkut pozdravio je roditelje, kumove, prijatelje i sve nazočne vjernike te zahvalio ocu nadbiskupu na njegovoj prisutnosti. Izrazio je želju da Gospodin blagoslovi sve naše župe i napuni ih dječjim smijehom.

Razmatrajući evanđelje, nadbiskup je u svojoj homiliji ukazao na opasnost pohlepe i navezanosti na stvari, koja se često javlja pri vrednovanju zemaljskog rada i stjecanju materijalnih dobara. “Isus nije htio biti sudac ni djelatelj pravde u obiteljskoj svađi oko baštine. On želi da uočimo kako je on tu za nešto više, bolje, vrijednije, a da je svatko od nas u svojoj slobodi dužan znati razdijeliti što je dobro i pravedno, a što nije”, kazao je nadbiskup te pojasnio kako bogatašu koji skuplja blago na zemlji, Isus nije prigovorio zbog njegove grešnosti. On je svoj urod pošteno zaradio i nikome nije ukrao. Isus prigovara takvom stavu u životu, jer je pogrešno zatvarati se u okvire stjecanja i posjedovanja te tako život učiniti ispraznim. “Danas je, nažalost, važan odnos ‘ja i stvari’, no to moramo

nadići i u središte staviti odnos ‘ja i bližnji’, ali i odnos ‘ja i Bog’. Bogatstvo nije u stvarima, nego u osobama. Kada imamo skladne odnose s bližnjima i s Bogom, tek tada imamo radost i mir”, poručio je nadbiskup te zaključio da ovu stvarnost najbolje svjedoče roditelji, jer kada ih se pita što im je najveće bogatstvo, ponosno odgovaraju da su to njihova djeca.

Na kraju misnog slavlja nadbiskup je čestitao obiteljima te im zahvalio što su otvoreni životu. Obitelji Prcela udijelio je knjigu, pismo i novčani poticaj, dar kojim Splitsko-makarska nadbiskupija podupire obitelji s četvero i više djece. Stanko i Gabrijele Prcela imaju, osim Mihaele, još pet kćeri: Zvonimiru, Mateu, Anu, Luciju i Mariju. Nadbiskup je roditeljima krštenica poručio da se potrudite da im djeca odrastaju u domovima ispunjenim mirom, te da vode računa o tome da postanu mudra i bogata, ali ne u stvarima, već u ljubavi i vjeri u Boga. (KB)

Održan Hod Franjevačke mladeži

Imotske krajine. Prvi dan hoda započeo je molitvom krunice i sv. misom, ujedno i danom devetnice uoči svetkovine Gospe od Anđela, koju je predvodio fra Dinko Bošnjak, župnik župe Lovreć - Opanci, koja je taj dan zajedno sa svojim župnim zborom uveličala misno slavlje. Nakon mise održano je predstavljanje sudionika Hoda, koje je vodio Pero Mihaljević, područni predsjednik; objasnio je geslo ovogodišnjeg Hoda, „Daj

Tradicionalno hodočašće Franjevačke mladeži održano je i ove godine, šesnaeste godine za redom, u organizaciji Splitsko-dubrovačkog područnog vijeća Frame. Hodočašće mladih framaša podijeljeno je u dva dijela. Prvi dio podrazumijeva sam hod kroz određena mjesta, a drugi dio je četverodnevni boravak u Asizu, gradu zaštitnika Franjevačke mladeži, sv. Franje Asiškog. Tridesetak mladih s područja od Dubrovnika do Sinja, predvođeno duhovnim asistentom fra Matejom Jovanovcem, okupilo se prvoga dana u imotskom samostanu i župi, gdje ih je srdačno dočekao fra Kristian Stipanović, imotski gvardijan i župnik. Govorio im je o djelovanju franjevaca u Imotskom te o djelovanju župe i privrženosti Gospi od Anđela, suzaštitnici imotske župe i zaštitnici cijele

mi pravu vjeru“, geslo svih framaša diljem Europe koji će se susresti u Asizu. Hod je potom nastavljen pješačenjem u jutarnjim satima kroz mjesta Studenci, Katuni, Kućice, Omiš, Srinjine i Split. U Splitu završava prvi dio hoda, gdje im se pridružuje dvadesetak framaša iz susjednog područnog bratstva, Zadarsko-šibenskog. Potom dva područna bratstva zajedno nastavljaju susret u Asizu, obilaskom značajnih mjesta iz života Franje Asiškog: Asiza, Greccie, La Verne i Fonte Colomba. Framasi su se u Asizu susreli s pripadnicima Franjevačke mladeži iz niza europskih zemalja, sa svrhom moljenja porcijunkuskog oprosta u bazilici Marije Anđeoske u Asizu. Petog kolovoza framaši su se nakon završetka skupa vratili kućama. (Josip Šerić)

U Trogiru proslavljena sveta misa za Domovinu

Na trogirskome su groblju dana 5. kolovoza, u povodu Dana pobjede i državne zahvalnosti te Dana hrvatskih branitelja, vijence i svijeće ispred središnjega križa položili predstavnici gradske vlasti, na čelu s gradonačelnikom Antom Stipčićem, političkih stranaka i udruga proizišlih iz Domovinskog rata. Gradonačelnik se kratko obratio nazočnima i zamolio za jedinstvo svih političkih opcija, jer je trenutak kad trebamo biti zahvalni svima koji su dali i najmanji doprinos za stvaranje Domovine koju danas imamo, posebno onima koji su položili život na oltar Domovine. Molitvu odrješenja za duše poginulih branitelja izmolio je trogirski dekan don Pavao Piplica uz asistenciju don Dražena Balića. Isto je ponovljeno i u memorijalnoj kapelici sv. Sebastijana na Trgu Ivana Pavla II. Potom je u trogirskoj katedrali održana

sv. misa za Domovinu, koju je predvodio don Pavao Piplica, uz koncelebraciju don Stipana Bodrožića, fra Nediljka Jerkana i don Dražena Balića, župnikâ svih

triju župa u Trogiru i župnika Drvenika, uz sudjelovanje Župnog katedralnog zbora, kojim je ravnao i na orguljama svirao maestro Marin Ugrina. Uz vjernike iz cijelog grada misnom slavlju nazočili su gradonačelnik sa svojim suradnicima, predstavnici političkih stranaka i udruga proizišlih iz Domovinskog rata, te gradski vijećnici.

U propovijedi don Pavao je rekao kako smo danas ponosno sabrani u crkvi kako bismo izrazili svoju radost i sreću u slobodnoj Domovini, a ovu svetu misu prikazujemo za Dan pobjede i domovinske zahvalnosti te za dan hrvatskih branitelja. Don Pavao je izrazio zadovoljstvo što su na misnom slavlju za Domovinu sabrani župnici svi trogirskih župa, jer se i na taj način se pokazuje zahvalnost i zajedništvo prema jedinoj nam Hrvatskoj. "Danas je dan kada bismo svi trebali biti ponosni, radosni i zahvalni Bogu za našu tešku povijest i u molitvi za našu bolju budućnost. Pet vrućih ljeta i šest hladnih zima s krunicom oko vrta i s puškom u ruci hrvatski su branitelji, a 900 godina istinski rodoljubi ovoga naroda čekali slobodu svoje domovine i svoga naroda. Ako su političari zaboravni, mi kao narod moramo biti ponosni i zahvalni na one koji su nam nakon devet stoljeća donijeli slobodu i državnost pod vodstvom dvojice velikana našeg naroda koji nisu više među nama, predsjednika dr. Franje Tuđman i ministra obrane Gojka Šuška, kao i

svih hrvatskih generala i branitelja koji su vodili najpravedniji i najplemenitiji obrambeni rat u povijesti svih ratova. Ovdje smo danas okupljeni za istinu o Domovinskom ratu koja je bila prešućivana. Ovo je mjesto ljubavi, ali sjećati se možemo i moramo, kada je to potrebno, ukazivati na manipuliranje istinom. Želimo danas u slobodi, zajedništvu i miru živjeti svoju sadašnjost i budućnost u oslobođenoj Domovini, koja je 1991. bila dobrim dijelom okupirana i razorena, a veličanstvenom i zakonitom Olujom oslobođena. Ne dopuštamo da se ta pobjeda omalovažava i krivo tumači. Molimo Gospodina za kršćansku hrabrost i jakost duha, za zajedništvo našeg naroda, da uzmognemo bez mržnje, koja nikome ne koristi, a svima šteti, dopustiti i pomoći da se istina otkrije, jer samo nas istina može osloboditi. Treba nam Kristove istine kako bismo mogli Istinu živjeti, istinito opraštati i istinito se miriti – biti u miru i ljubavi, živjeti i graditi bolji život i sretniju domovinu, domovinu koja će biti bogata i sretna za sve njezine ljude. Molimo za one koji su na vlasti da počnu konačno voljeti ovaj narod. Neka umjesto pomodarstva i istospolnih zajednica promiču obitelj i pronatalitetnu politiku, da ne izumre ovaj narod. Želimo da u Hrvatskoj vlast i narod budu skupa. Neka nam živi jedina i vječna Hrvatska! Neka je Bog čuva!" zaključio je don Pavao Piplica.(IM)

Blagdan Gospe Snježne u Vidu

Na blagdan Gospe Snježne u ponedjeljak 5. kolovoza u crkvi posvećenoj Gospi Snježnoj u Vidu slavljena je misa za hrvatske branitelje. Misi je prethodila tradicionalna procesija, ovaj put s novim Gospinim kipom, koji je blagoslovljen prvog dana trodnevnice. Misu je, u koncelecijaciji neretvanskog dekana Stipe Jerkovića, župnika don Mladena Margete i petnaestak svećenika Neretvanskog dekanata, predvodio fra Ivan Jukić.

Čestitajući vjernicima blagdan zaštitnice i Dan domovinske zahvalnosti, fra Ivan se prisjetio teške povijesti ovih prostora te je između ostalog kazao: "Naša je domovina toliko lijepa da su je kroz povijest pokušali mnogi prisvojiti; pljačkali su, palili, na kolce nabijali, ali, zahvaljujući Bogu i zagovoru Blažene Djevice Marije, othrvali smo se i ostali na svome!" Slavlje su uveličali Pučki pjevači i Mješoviti župni zbor kojim je ravnala Marija Maja Jerković.

Nakon mise vjernici su mogli kupiti knjige u izdanju Matije Maše Vekić, među kojima su i najnovija

izdanja knjižica o blaženoj Majci Tereziji i ocu Anti Gabriću. "Plod tišine je molitva, plod molitve je vjera, plod vjere je ljubav, plod ljubavi je služenje, plod služenja je mir", stoji među ostalim u knjižici *Naša blažena Majka Terezija sve za Isusa*. (AM)

U svetištu Gospe na Hladi proslavljen blagdan Gospe od Sniga, Dan hrvatskih branitelja te Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti

U ponedjeljak 5. kolovoza u Svetištu Gospe na Hladi u Kaštel Sućurcu svečano je proslavljen blagdan Gospe od Sniga, Dan hrvatskih branitelja i Dan pobjede i domovinske zahvalnosti. Svetu Misu za Domovinu predvodio je vlč. Mario Mesić, mladomisnik Požeške biskupije, uz koncelebraciju mjesnog župnika dr. don Emanuela Petrova.

Sućurani ovim slavljem zahvaljuju Bogu za dar slobodne i neovisne domovine, po zagovoru Majke Božje na Hladi, koja se u povijesti mjesta i župe pokazala moćnom zagovornicom i zaštitnicom. Njoj u čast toga dana započinju devetnicu, kao pripremu na svetkovinu Uznesenja Marijina i blagdan sv. Roka Ispovjednika. Ujedno, ove godine navršava se 70 godina otkako je u Drugome svjetskom ratu bombardirano Svetište Gospe na Hladi i župna crkva sv. Luke, u kojoj su poginuli župnik don Ante Rubignoni i vjernici koji su došli na sv. misu.

Na početku slavlja sućurački župnik don Emanuel blagoslovio je obnovljeni križ iz stare crkve i istaknuo da je raspelo znak našeg spasenja i života. "Krist je svojom smrću smrt usmrtio, te je on svima koji su u njega ucijepljeni svojim krštenjem, ali i živom vjerom izvor novog, vječnog života", rekao je dr. don Emanuel Petrov.

U pokorničkoj procesiji za križem vjernici su potom potvrdili vjeru krsnog zavjeta s Bogom i vjeru svojih pradjedova. U poticajnoj propovijedi vlč. Mario istaknuo je žrtvu koja je krvavo plaćena za slobodu i neovisnost jedine nam Hrvatske: "To je žrtva hrvatskih branitelja, ali i njihovih majki s krunicom u ruci. Stoga se valja zapitati koliko mi danas vrjednujemo tu skupu cijenu naše slobode, ali i kakav je naš odnos

prema majci. Iz tog odnosa proizlazi i naš stav i odgovornost prema budućnosti!"

Na koncu misnog slavlja vjernici su ohrabreni crticom iz povijesti župe i primjerom vjere hrabrog Antona Kovača, koji je u vrijeme II. svjetskog rata obnašao dužnost sakristana svetišta. Čvrsto je vjerovao da Gospa

na Hladi čuva svakoga koji joj se utječe, te mu se i u najgorim ratnim vremenima ništa ne može dogoditi. Takve poticajne crtice iz povijesti župe svake godine priredi i objavi dr. sc. Ivan Sarajčev, član Pastoralnog vijeća Župe sv. Jurja Mučenika u Kaštel Sućurcu.

Svečano misno slavlje zaključeno je pjevanjem himni majkama. Najprije je otpjevana pjesma Gospi na Hladi Zdravo, Zvijezdo mora, a potom državna himna Lijepa naša domovino. Slavlje devetnice u Svetištu Gospe na Hladi okupljat će svaku večer u 19 sati, sve do blagdana Uznesenja Marijina, rijeke Sućurana i hodočasnika, koji će u ovim teškim vremenima relativizma upravo u Bogu pronaći čvrst oslonac svojim životima. (Renata Dobrić)

Sprovodna misa za sestru Nikolinu Čapkun

U crkvi sv. Nikole u Trogiru, koju opslužuju sestre benediktinke, 6. kolovoza ove godine održana je sprovodna sv. misa za preminulu sestru benediktinku Mariju Nikolinu (Mirjanu) Čapkun, koju je predvodio splitsko-makarski nadbiskup dr. Marin Barišić, uz koncelebraciju trogirskog dekana don Pavla Piplice, splitskog dekana don Tomislava Čubelića, fra Nediljka Jerkana, duhovnog pastira sestara, o. Jozu Milanovića, benediktinca iz samostana Čokovac, i ostalih svećenika, uz pratnju crkvenog zbora kojim je ravnao maestro Vinko Buble. Sv. misi nazočile su

sestre benediktinke iz samostana sv. Nikole, rodbina preminule sestre te mnoštvo vjernika koji su zalazili u crkvu sv. Nikole i susretali se s pokojnom sestrom Nikolinom.

U propovijedi nadbiskup Barišić je napomenuo kako se ova sv. misa poklapa s blagdanom Preobraženja Gospodinova, koji slavimo kao važan događaj u Isusovu životu, kao i u životu svih nas. "Danas, na ovaj blagdan, opraštamo se od pokojne sestre Nikoline. Osjećamo njezin iznenadni odlazak kao rastanak, kao bol. Bez tog ne možemo biti jer ljudi smo, ali ovaj rastanak živimo u svjetlu kršćanske vjere i nade. Riječ i koje se na sprovodu izgovaraju: 'On će preobraziti ovo naše smrtno tijelo i suobličiti ga tijelu svome slavnog' postaju nam razumljive na današnji blagdan Preobraženja Gospodinova, na oproštaju od sestre Nikoline. Ovom preobraženju teži svaki čovjek i stvaranja oko nas. Može se reći da je svaki čovjek poput ikone kod koje je pozadina zlatna. Zlatna boja predstavlja božansku dimenziju. Može se reći da je svatko od nas na svoj način ikona Božja – slika Božja. Kažu da je zlato kondenzirana svjetlost, svjetlost koja je u materiji i želi prosvijetliti, prožeti tu materiju, želi se osloboditi jer je ona tu skrivena – zarobljena. Tako je i sestra Nikolina svoj život – materiju pokušavala osvi-

jetliti ovim božanskim svjetlom koje je u sebi imala. Mi smo nedovršena ikona, a Gospodin želi svakog od nas kao svoju sliku ostvariti u punini. Naša je sestra svoj život vidjela u jednom trajnoj dinamici preobraženja preko molitve. Dok nekoga slušamo, u sebi vidimo njega. Tako je i sestra Nikolina preko molitve u sebi vidjela Gospodina. Sestru Nikolinu nosilo je ovo svjetlo kroz tamu i križ koji joj je uvijek bio snaga i uskrsnuće. Može se reći za nju da je ikona koja traži svoj original, odnosno izvor – Boga", zaključio je nadbiskup Barišić.

Pri kraju sv. mise don Pavao se kao župnik obratio nazočnima te napomenuo da ikona, život, preobraženje i spoznaja jesu pojmovi kroz koje je otac nadbiskup htio sažeti život sestre Nikoline. Čovjek, koliko god živio, nije dovršen, nego tek kad se susretne s Bogom. Sestra Nikolina je u tom stanju, a mi smo na putu. Don Pavao je u ime časnih sestara zahvalio nadbiskupu i ostalim svećenicima, crkvenom zboru, kao i vjernicima koji su došli na oproštaj od časne sestre Nikoline. Odrješenje je udijelio nadbiskup Barišić uz asistenciju o. benediktinca Joze Milanovića i župnika don Pavla. Časna sestra Nikolina pokopana je na trogirskom groblju, u grobnicu sestara benediktinki Sv. Nikole. Na grobu je govorila časna majka Opatica.

Životopis s. Nikoline

Sestra Marija Nikolina Čapkun rođena je 1938. u Konjskom pokraj Klisa, kao sedma od osmero djece Joze i Kate r. Pandić (pet sestara i tri brata). Dolazeći na misu u Klis za vrijeme krizme, susrela se s pok. nadbiskupom Franićem i zamolila ga za savjet budući da ima malo drugačiji pogled na život i svijet. Nadbiskup Franić dao joj je savjet za njezine čežnje, monaški poziv, te ju preporučio sestrama benediktinkama u Trogiru. Tako je došla u samostan sv. Nikole 1960., a monaško posvećenje imala je godine 1962. Dana 4. kolovoza 2013. godine, okrijepljena otajstvima svete vjere, u 76. godini života i 51. godini monaškog života, blago se preselila u Vječnu domovinu. U samostan sv. Nikole u kojem sestre benediktinke djeluju u kontinuitetu 950 godina, dovela je i dvije svoje nećakinje, sestru Ivanku, danas poglavaricu samostana, i sestru Alojziju, te i na taj način dala veliki prinos svojem Redu. (IM)

Susret svećenika, redovnika i redovnica iz Cetinske krajine u Sinju

Svećenici, redovnici i redovnice, bogoslovi, sjemeništari, kandidatice i novakinje iz Cetinske krajine hodočastili su u srijedu 7. kolovoza u Sinj, u Svetište Gospe Sinjske. Susret je započelo procesijom u 11.00 sati iz samostanskog dvorišta, nakon čega je, u samostanskoj crkvi Gospe Sinjske, splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić predvodio euharistijsko slavlje na kojem je sudjelovalo 97 svećenika, 214 časnih sestara, bogoslovi i sjemeništari, kandidatice i novakinje rodом iz Cetinske krajine, među kojima su

bili provincijal fra Joško Kodžoman, sinjski gvardijan fra Petar Klapež te provincijalka s. Anemarie Radan.

Na početku slavlja riječi pozdrava uputio je sinjski gvardijan fra Petar Klapež, koji je izrazio dobrodošlicu u svetište Gospe Sinjske i zahvalio Bogu za otajstvo Euharistije koje je stavljeno u središte susreta, a po kojem se hrani vjera i svećenički te redovnički poziv. "U ovoj Godini vjere mi Bogu posvećene osobe ovog plemenitog Cetinskog kraja došli smo u devetnici Velike Gospe u Sinj kao hodočasnici. U ovom susretu blisko

smo povezani s Čudotvornom Gospom Sinjskom, koja je snažno obilježila naše živote, a posebno naše pozive i odazive. Želimo biti živa kršćanska i molitvena nazočnost, ovdje gdje je molitva jedini odgovor na pitanja koja toliko puta u našem pozivu nadilaze ljudsku ograničenost", kazao je gvardijan te istaknuo kako je toliki broj duhovnih zvanja posebnost cetinskog kraja te kako je za ovaj susret upućeno oko 500 pozivnica časnim sestrama i oko 170 pozivnica svećenicima i redovnicima. "Braćo svećenici, cijenjene časne sestre, neka ovo euharistijsko slavlje bude naša molitva zahvale za darove koje nam Gospodin daje po zagovoru naše nebeske Majke, da se pomoću njih služimo i donosimo radost onima kojima nas Isus svaki dan šalje", zaključio je gvardijan.

Pozdravivši sve okupljene, mons. Marin Barišić kazao je kako u Godini vjere trebamo biti zahvalni Bogu za dar posvećenog života i moliti da Gospodin još više umnoži tu milost dara posvećenog života te da su ovakvi susreti prilika za zahvalu Bogu, roditeljima i svima koji su bili pratitelji na putu svećeništva i redovništva. Na početku homilije nadbiskup je naglasio kako je lijepo biti biskup, svećenik, redovnik, redovnica te da, poput izviđača istupaju u društvo kao proroci, ljudi nade i budućnosti. "Draga braćo i sestre, u ovom vremenu važno je vidjeti sebe kao izviđače obećane zemlje poput Kaleba i Jošue koji su bili svjesni da je ulazak u Obećanu zemlju Božja stvar i povjerovali da nisu sami, nego da je Gospodin s njima",

rekao je nadbiskup. U nastavku homilije nadbiskup je kroz tri zavjeta, djevičanstva, siromaštva i poslušnosti, ukratko protumačio kako osoba koje su posvećene Bogu nisu razumljive svijetu, koji na njih gleda kao na životne promašaje jer u njima, navodno, nema slobode, individualnih prava te se narušava dostojanstvo ljudske osobe. "Ako itko štiti dostojanstvo osobe, onda je to Gospodin i Evanđelje. Zavjet djevičanstva pročišćava ljubav od narcisoidnosti. Po zavjetu djevičanstva osoba raste u ljubavi za druge. Zavjet siromaštva pročišćuje čovjeka da, živeći u solidarnosti, dijeli i pomaže drugima. Čovjeka ne obogaćuju titule jer je jedino bogatstvo Bog, sve drugo je isprazno. Zavjet poslušnosti pročišćuje čovjeka da bude svjestan drugoga, svoga bližnjega i da taj odnos modelira mene koji nisam sam. To je važno jer suprotnost tome jest individualizam", pojasnio je nadbiskup te je ponovio riječi pape Ivana Pavla II. kako svećenik, redovnik i redovnica uvijek moraju biti izvan vremena, ali na način da su otvoreni budućnosti, jer onaj tko je povezan s Kristom, ne može pripadati prošlosti. "Naša unutarnja radost plod je novih zvanja. Želio bih da svaki od nas kaže iskreno Bogu i Mariji – hvala! Želio bih da svaki od nas otvori potpuno svoje srce i zamoli Boga i Mariju da uvećaju plodove našeg života. Budimo radosni što pripadamo obitelji Crkve jer i pripadnost Crkvi nosi svećenika, redovnika i redovnicu. Marijo, Majko naša, umnoži nam vjeru u Boga da možemo biti istinski izviđači", zaključio je nadbiskup.

Nakon homilije uslijedila je obnova krsnih obećanja i molitve vjernika. Pri završetku slavlja riječ je uputio provincijal fra Joško Kodžoman, koji je istaknuo kako nam je ovaj susret zajedništva u molitvi omogućila milost Božja. "Ovaj je susret poticaj da ne zaboravimo odgovornost prema svome hrvatskom narodu. Kao redovnicima i redovnicama na njivi Gospodnjoj Bog nam je dao različite službe koje se očituju u odgojiteljima, katehetama, profesorima... i svi skupa smo neprocjenjivo blago", kazao je provincijal te čestitao organizatorima susreta i zaželio da svi skupa rastemo u ljubavi prema Bogu i blišnjima te izrazio

nadu da će se ovakav susret ponoviti u što skorijoj budućnosti i u još većem broju. Sinjski gvardijan fra Petar Klapež zahvalio je Bogu i Gospi Sinjskoj na svim udijeljenim milostima te mons. Marinu Barišiću na njegovoj prisutnosti. Posebno je zahvalio voditeljima zbora s. Mirti Škopljanac i fra Stipici Grgatu te s. Zorislavi Radić koja je svirala na orguljama. Sve sudionike susreta pozvao je na domjenak i rekao da mogu u samostanskom dvorištu preuzeti uspomenu na ovaj svečani dan. Prije blagoslova i otpusta svi okupljeni izmolili su posvetnu molitvu Gospi Sinjskoj. (KB)

Proslava svetkovine sv. Dominika u okviru završetka Generalne skupštine Dominikanskoga reda

U okviru završetka Generalne skupštine Dominika u okviru završetka Opće skupštine Dominikanskog reda, u četvrtak 8. kolovoza u dominikanskom je samostanu u Splitu proslavljen je blagdan sv. Dominika, utemeljitelja Reda propovjednika. Tom prigodom trojica mladih dominikanaca, od kojih dvojica iz Hrvatske dominikanske provincije, fr. Dominik Kristijan Gerbic i fr. Ivan Gavranović, te Amerikanac Joe Trout položili su redovničke zavjete.

Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelecijaciji s hvarsko-bračko-viškim biskupom mons. Slobodanom Štambukom, provincijalom Hrvatske dominikanske provincije o. Antom Gavrićem, provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, priorom dominikanskog samostana sv. Katarine u Splitu fr. Nikolom Dugandžićem i stotinjak dominikanaca iz cijeloga svijeta, predvođenih Učiteljem reda Brunom Cadoréom, koji su od 22. srpnja do 8. kolovoza okupljeni u Trogiru na Općoj skupštini Dominikanskoga reda. Liturgijsko pjevanje animirao je zbor župe Gospe od Ružarija i zbor dominikanskih

studenata iz Zagreba.

Dobrodošlicu i riječi pozdrava svim okupljenima uputio je domaćin, prior dominikanskog samostana u Splitu fr. Nikola Dugandžić koji je podsjetio da su dominikanci, prije nešto više od 770. godina, došli na vrata palače cara Dioklecijana kako bi nastavili svjedočiti i propovijedati vjeru koju je on nekoć progonio. "Danas u našu provinciju i grad Split dolaze dominikanci iz cijelog svijeta da pokušaju postaviti temelje novoj budućnosti Dominikanskog reda. To je za nas velika čast i priznanje", kazao je prior te zaželio da proslava blagdana sv. Dominika bude poticaj daljnjoj suradnji i zajedništvu.

Na samom početku misnog slavlja nadbiskup Barišić pozdravio je sve nazočne, a dominikancima čestitao blagdan njihova utemeljitelja i zahvalio im na njihovoj prisutnosti, ne samo u hrvatskom narodu nego i u Katoličkoj Crkvi, koju već osam stoljeća obogaćuju u filozofskoj, teološkoj i duhovnoj dimenziji. "Neka vas ovaj blagdan vašeg utemeljitelja učvrsti u karizmi i učini svjedocima svjetla", kazao je nadbiskup.

Nakon Službe Riječi započeo je obred redovničkog zavjetovanja triju dominikanaca prostiranjem pristupnika ispred oltara u obliku križa. Upravo taj čin zavjetovanja i veličina dara posvećenog života bili su okosnica homilije Učitelja Reda o. Brune Cadoréa. "Na taj izvanredni dar koji nam Sin daje u svom prijateljstvu, svakoga dana imamo isti odgovor. Taj odgovor je dar, a istodobno i žurna molba. On je ponajprije dar jer što bismo mogli zauzvrat dati osim svoje nazočnosti, vlastitog života do smrti? To je i molba da nas podigne i nosi, da nas zahvati Božje milosrđe", kazao je o. Cadoré. Mladim dominikancima koji su položili redovničke zavjete poručio je da na svom putu nadiđu sve podjele i napasti te da postanu propovjednicima zajedništva i mira.

Nakon homilije uslijedio je polaganje zavjeta. Zavjetovanici su stavili svoj život u ruke Učitelja Reda iskazujući spremnost sudjelovanja u poslanju Reda u službi Crkve te su obećali posluš Bogu, Blaženoj Djevici Mariji, sv. Dominiku i Učitelju Reda.

Na kraju misnog slavlja o. Ante Gavrić, provincijal Hrvatske dominikanske provincije, zahvalio je Bogu na svim darovanim milostima, zagovoru sv. Dominika i zaštiti bl. Augustina Kažotića te svima koji su na bilo koji način pridonijeli organizaciji Skupštine. Posebnu zahvalu uputio je i ocu Nadbiskupu za sudjelovanje u euharistijskom slavlju, ali i na molitvi i potpori koju im je neprekidno pružao. "Molite za braću iz samostana, a oni će moliti za vas i vaš pontifikat", kazao je provincijal Gabrić te je u znak zahvalnosti nadbiskupu Barišiću

i biskupu Štambuku poklonio stole s motivima Opće skupštine.

"Duboko smo počašćeni vašom prisutnosti u Hrvatskoj, Trogiru i Splitu. Nemojte nas zaboraviti u svojim molitvama. Bog vas blagoslovio i puno vam hvala", zaključio je slavlje nadbiskup Barišić i udijelio svoj blagoslov.

Proslavi svetkovine sv. Dominika u Splitu prethodila je trodnevna duhovna priprava. Trodnevlje su propovijedali dominikanci sudionici Opće skupštine Reda. Prvoga dana, 5. kolovoza, propovijedao je o. Diethard Zils, njemački dominikanac koji tečno govori hrvatski, a potom dvojica nekadašnjih vrhovnih poglavara Reda, 6. kolovoza o. Timothy Radcliffe iz Engleske i 7. kolovoza o. Carlos Azpiroz Costa iz Argentine. (KB)

Blagdan sv. Dominika u Trogiru

U crkvi sv. Dominika i svetištu bl. Augustina Kažotića u Trogiru 8. je kolovoza proslavljena svetkovina sv. Dominika, osnivača Dominikanskog reda, Reda propovjednika. Kao što je uobičajeno da franjevci predvode sv. misu na Sv. Dominika, a dominikanci na Sv. Franju, tako je ove godine svečano misno slavlje predvodio župnik iz trogirske župe sv. Jakova fra Nediljko Jerkan, uz koncelebraciju dr. fr. Ante Gavrića, provincijala Hrvatske dominikanske provincije, fra Šimuna Škibole, gvardijana samostana sv. Ante na Čiovu, fra Stjepana Pupića Bakrača, fra Ferde Jukića, don Pavla Piplice, trogirskog dekana, te fr. Veseljka Begića, priora samostana sv. Dominika. Slavlje je uvećao crkveni zbor kojim je ravnala i svirala na klavijaturi Milka Perkušić. Fra Nediljko Jerkan u propovijedi je rekao kako se on kao franjevac misli koga uzeti za uzor - sv. Franju ili sv. Dominika, jer uzor su mu obojica, jedan u jednom, a drugi u drugom smislu.

Sv. Dominik je bio učen čovjek, postigao je najviše što se moglo postići u ono vrijeme, ali nije gledao samo na znanost, nego je imao osjećaja za brata čo-

vjeka. Znao je i svoje najdragocjenije knjige prodati kako bi nahranio gladnog čovjeka. Na kraju svog života rekao je samo tri riječi: ljubav, poniznost i dragovoljno siromaštvo. Nije imao ništa što bi ostavio svojoj braći osim primjera krjeposti – rekao je za njega Marko Marulić. Tko njih baštini, bit će baštinik kraljevstva nebeskoga. Sv. Dominik se borio za istinu Božju i za istinu Crkve. Tijekom godine dana nakon njegove smrti niklo je 60 samostana, zavoda koji će ljude voditi do Isusa Krista, koji će pokazati pravi put kroz život. "Neka sv. Dominik, koji je uzor pobožnosti, svetosti i učenosti nama svijetli danas u Trogiru. Bilo bi šteta da nema dominikanaca u ovom lijepom samostanu iz kojeg je nikao prvi hrvatski blaženik, Augustin Kažotić, kojeg smo neki dan proslavili. Neka on i svi sveci na čelu sa sv. Dominikom mole za nas, da nam samostani budu puni. Da svoje samostane otvorimo onima koji žele ući u njih, kao i da otvorimo svoja srca o svoje kuće. Zato budimo otvorena srca kao sv. Dominik. Moli, sv. Dominiče, za svoj Red i sve redove u Katoličkoj Crkvi, posebno za Opću skupštinu Reda propovjednika, koja se prvi put odvija u Hrvatskoj, neka uspješno dade smjernice svoga Reda. Molimo jedni za druge, a sv. Dominik moli za nas. Mi ćemo biti s njime budemo li išli njegovim putem i tako stići u kraljevstvo nebesko", zaključio je fra Nediljko Jerkan.

Prior samostana fr. Veseljko Begić zahvalio je predvoditelju misnog slavlja na poticajnim riječima, kao i ostaloj braći svećenicima koji su suslavili ovu svečanu misu, crkvenom zboru i svima koji su pripomogli da ovo slavlje bude na dostojnoj razini. (IM)

Proslava sv. Lovre u Trogiru

U župi sv. Lovre u Trogiru 10. je kolovoza u istoimenoj katedrali proslavljena svetkovina sv. Lovre. Svečano misno slavlje predvodio je fra Žarko Lerota, župnik sv. Frane na Obali u Splitu, uz koncelebraciju župnika don Pavla Piplice, fr. Ante Gavrića, provincijala HDP-a, fra Nediljka Jerkana, don Stipana Bodrožića, don Dražena Balića i još desetak svećenika iz Dekanata i Nadbiskupije, a uz pratnju katedralnog župnog zbora kojim ravna maestro Marin Ugrina. Misnom slavlju nazočili su brojni štovatelji sv. Lovre iz grada i Dekanata, među kojima i gradonačelnik Trogira Ante Stipčić sa zamjenicima Radovanom Sladom Šilovićem i Filipom Anđelićem, načelnik PP Trogir Marko Doljanin, pročelnik Konzervatorskog odjela u Trogiru dr. Miroslav Katić i mnogi drugi gradski dužnosnici.

Fra Žarko Lerota u propovijedi je kazao je kako se rijetko nalazi sveca poput sv. Lovre, koji istinski nasljeduje Isusa Krista u punini. Za njega vrijedi ona biblijska "Tko izgubi svoj život poradi mene, pronaći će ga". Tako je činio i sv. Lovre, i nije gledao kako sačuvati svoj život na ovome svijetu. Nije strepio ni pred kojom vlašću pa ni pred onom koja je progonila kršćane, već je hrabro i odlučno svjedočio za Krista i zato nam i u današnje vrijeme može biti primjer da se u svim okolnostima, ma kakve bile, može nasljedovati Isusa Krista. Svoje je razmišljanje fra Žarko podijelio na tri cjeline: život sv. Lovre, usporedba između njegovog i našega vremena i određeni poučak za svakog od nas iz života sv. Lovre. Predanje kaže da ga je papa Siksto II. susreo za jednog od svojih putovanja kroz Španjolsku i da ga je doveo u Rim, u Vatikan, te ga instalirao na jedno od sedam mjesta rezerviranih za đakone. Dobio je ključno mjesto i bio je protođakon, zadužen za financije te za one koji su na rubu društva. Papa mu je povjerio tu ulogu jer je imao u njega veliko povjerenje. Bilo je to u vrijeme cara Valerijana, koji je progonio kršćane i sve one koji su ispovijedali vjeru u Boga, a nisu se klanjali rimskome caru kao Bogu. Među takve je spadao i đakon Lovre, svetac kojeg danas slavimo. Sveti Lovre je platio svoju vjeru životom tri dana nakon pogubljenja pape Siksta II. Kako je đakon Lovre bio zadužen za financije u Vatikanu, car Valerijan je htio preko svojih namjesnika uzeti svu imovinu i blago koje je tada Crkva posjedovala. Lovre je sve to blago podijelio siromasima, pa je njih doveo pred cara Valerijana i rekao: "Evo, to je crkveno blago". Cara je to razbjesnilo te je naložio da se Lovro pogubi mučeničkom smrću, pečenjem na gradelama.

Ova nam priča sve govori: da je Lovre bio hrabar, odlučan, nepokolebljiv, da je znao što u životu hoće, da je beskompromisno slijedio Gospodina Boga te da se nije bojao položiti svoj život za Njega. Lovre je umro za blago vjere, koja se i nakon njega dalje širila.

Neka primjer sv. Lovre pomogne i nama da, ako treba, budemo mučenici današnjeg vremena, ali da nikome ne ugrozimo svijet postojanja. Ako treba da budemo i žrtve današnjeg vremena, da se suprotstavimo onima koji žele samo posjedovati i time uništiti onoga koji želi samo postojati. To se danas traži od svakoga od nas. Bitno je to što ne možemo cijeli život živjeti polovično svoju vjeru. Mi bismo malo jedno, pa malo drugo – malo svijet posjedovanja, a malo svijet postojanja. To tako ne ide. Lovro je živio svoju vjeru, izginuo je zbog ideala, ali nije zbog toga bio budala, već naprotiv - od Gospodina je nagrađen životom vječnim zato što je znao zašto živi i htio je svom životu i tuđim životima dati smisao te čovjeku vratiti dostojanstvo življenja. "Neka primjer ovog sveca bude primjer nama da budemo autentični kršćani, koji u svakom trenutku imaju hrabrosti usprotiviti se svemu onome što se protivi kršćanskim načelima i nauku sv. Evanđelja", zaključio je fra Žarko Lerota.

Pri kraju misnog slavlja župnik don Pavao Piplica zahvalio je svemogućem Bogu za ovaj dan koji je kroz povijest Bog iskazivao gradu Trogiru po zagovoru sv. Lovre, te je zahvalio fra Žarku na poučnim i poticajnim riječima. Zahvalio je i braći svećenicima koji su suslavili svetu misu po ovoj teškoj vrućini. Posebno je zahvalio fr. Anti Gavriću, provincijalu HDP-a, koji je predvodio jutarnju misu i koji je najzaslužniji što je Opća skupština Reda propovjednika održana u Trogiru. Zahvalio je i svima onima koji su na bilo koji način pridonijeli svečanom obilježavanju blagdana sv. Lovre. (IM)

Hodočašće mladih Gospi u Sinj

Tradicionalno hodočašće Gospi Sinjskoj, u organizaciji Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, okupilo je i ove godine, u subotu 10. kolovoza, nekoliko tisuća mladih vjernika. Okupljanje je počelo ispred crkve Gospe od Otoka u Solinu, gdje su mladi mogli pristupiti sakramentu pomirenja kako bi čista srca mogli krenuti put Sinja. Nakon zajedničke molitve krunice uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelebraciji s provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, predstojnikom Ureda za mlade don Mihaelom Provićem, župnikom Gospe od Otoka don Vinkom Sanaderom i nadbiskupovim tajnikom don Franjom Frankopanom Velićem.

Pozdravivši braću svećenike i sve hodočasnike, nadbiskup je izrazio radost što vidi toliko mladosti koja hodočasti od Gospe od Otoka do Gospe Sinjske. "Još sam pod dojmom hodočašća mladih u Rio de Janeiro. Kad vas vidim ovako radosne, osjećam da je ovo hodočašće produžetak toga", kazao je nadbiskup i osvrnuo se na prvotno hodočašće, ono Izraelaca kroz pustinju do Obećane zemlje. Ljudima je s vremenom postalo teško, počeli su posustajati, no Gospodin je bio s njima kao što je s hodočasnicima večeras, samo treba otvoriti uši i srce i imati povjerenja u Njega. "Ljudski život je hodočašće, on ima svoj početak, rast, cilj i smisao. Dogodi se da na tom putu često budemo izgubljeni i ne znamo kako se vratiti. Možemo se vratiti ako Gospodina upišemo duboko u srce", kazao je nadbiskup i pojasnio kako je svrha ovog hodočašća upravo to, postaviti Gospodina na prvo mjesto u našem životu. Nadbiskup je istaknuo kako kršćani ne mogu živjeti sami, već s bližnjima, te da svatko u srcu nosi svoje teškoće, ali i brige svojih bližnjih. Često zbog toga živimo na distanci s Njim. Ali ne smijemo se tome prepustiti, već moramo poći k Njemu, koji će nas rasteretiti. "Isus je rekao: Da imate vjere koliko je zrno gorušičino, brda biste premještali.

Ovo je hodočašće prigoda da pomaknete i preobrazite brda u sebi, brda egoizma, osvete, zavisti, požude i pohlepe", zaključio je nadbiskup te mladima poručio ono što im je i papa Franjo rekao na Copacabani, da budu pobunjenici protiv ovog svijeta materijalizma i egoizma, i mirni Isusovi revolucionari, koji će u svijet unijeti vjeru, ljubav, nadu i mir.

Domaćin prve postaje hodočašća don Vinko Sanader, župnik Gospe od Otoka, zahvalio je ocu Nadbiskupu na riječima poticaja, svećenicima koji su ispo- vijeđali, skupini Papa band iz Solina koja je pjevanjem pratila ovaj susret i svima koji su se odazvali na hodočašće. Mladima je poručio da u hodu između ova dva svetišta ištu ono što je dobro za njihovo spasenje i spasenje njihovih bližnjih. Hodočasnicima se obratio i don Mihael Prović, koji im je poželio sretan put i zamolio da ovu noć hoda i bdijenja, unatoč umoru, provedu dostojanstveno.

Nakon nadbiskupova blagoslova, kolone mladih vjernika krenule su na hod dug tridesetak kilometara, kako bi Majci Mariji donijeli svoje nakane, molitve i pjesme. Kako bi sve proteklo u redu, na putu su imali policijsku i medicinsku pratnju, a župljani iz Dicma su, kao i svake godine, kod crkve sv. Jakova za hodočasnike pripremili tjelesnu okrijepu. Došavši u Sinj u osvit nedjeljnoga dana 11. kolovoza, nakon višesatnog pješačenja u molitvi, u dvorištu svetišta Gospe Sinjske hodočasnici su zajedno sudjelovali na misnome slavlju, koje je predvodio generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Ivan Ćubelić, zajedno s don Mihaelom Provićem i gvardijanom i upraviteljem Svetišta u Sinju fra Petrom Klapežom. Pod misom je pjevao zbor mladih Znak pobjede iz Košuta. Na početku sv. mise fra Petar Klapež izrazio je dobrodošlicu hodočasnicima i pozvao sve one koji se još nisu ispovjedili da to učine u prostorijama samostana. U svojoj homiliji mons. Ćubelić je naglasio kako nismo stvoreni samo radi sebe, kako nismo otok i kako naš život nije smisao samom sebi. Smisao je da u vjeri povjerujemo, shvatimo i živimo da smo Božji i da On kroz život ide s nama. "Volio bih da s ovog hodočašća ponesete sigurnost da je Bog sa mnom, u mojim naporima da ostvarim nešto dobro, a isto tako u mojim križevima, u mojim patnjama, da u svemu što pokušavam nisam sam.", kazao je generalni vikar i mladima poručio da se ne boje jer su u ovoj hodočasničkoj noći mogli vidjeti koliko vjernika putuje k istom cilju, što dokazuje da nismo luralice na ovom svijetu, nego hodočasnici koji znaju svoj cilj. (KB)

Blagdan sv. Klare u Splitu

Blagdan sv. Klare, majke i utemeljiteljice sestara klarisa, svečano je proslavljen u nedjelju, 11. kolovoza, u samostanskoj crkvi redovnica klarisa u Splitu. Večernje svečano misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. Na početku misnog slavlja nadbiskup je pozdravio samostansko-ga kapelana klarisa fra Josipa Lucića, braću svećenike, sestre klarise i sve vjernike i štovatelje sv. Klare koji su došli zahvaliti sestrama na njihovoj prisutnosti u gradu Splitu, nadbiskupiji i domovini.

U svojoj homiliji nadbiskup je kazao kako je sv. Klara kroz svoj život sjedinila ljudsku veličinu i ljubav Božju te da su sveci veliki ljudi poput nje, koji u srcu i u životu ispravno poredaju vrjednote. Kada čovjek poveže srce s Gospodinom, on postaje svezvremenski. "Srce je središte našeg života i Isus nas mjeri po srcu kad kaže 'Gdje ti je blago, tu će ti biti srce', a naše nam srce neprekidno govori da nismo dostatni sami sebi, ono traži uporište u ljudima, u stvarima. Upravo zbog toga često ga vezemo uz pogrešne stvari", kazao je nadbiskup i uputio na primjer sv. Klare, kojoj nije bilo teško ostaviti sve što ima jer je pronašla najveće blago, a to blago je Bog. "Brate, sestro, što je s tvojim srcem? Je li pasivno, ravnodušno, zatvoreno ili budno i otvoreno? Jesmo li zamijenili cilj za sredstva i sredstva pretvorili u život? Ako jesmo, onda smo zaista siromašni", upozorio je nadbiskup i savjetovao da se što prije riješimo ovakvog siromaštva i budemo radosni i bogati. Naglasio je kako i Bog ima svoje blago, a njegovo blago je čovjek. Na kraju svoje homilije nadbiskup je istaknuo kako je potrebno neprestano

zahvaljivati Gospodinu jer nam je dao veliku i snažnu ženu koja neprestano rađa svoje kćeri diljem svijeta. "Sestre klarise blago su ovoga grada jer je njihovo bogatstvo Bog i bližnji", zaključio je nadbiskup te čestitao imendan svima koji nose ime ove asiške svete.

Okupljenim vjernicima obratio se i samostanski kapelan klarisa fra Josip Lucić, koji je ponovio kako nas je, u ovom samostanu u kojemu se sestre klarise okupljaju svaki dan i noć kako bi svoj život, naše živote i našu domovinu približile Bogu, okupila vjera, ljubav i zahvalnost. Zahvalio je ocu Nadbiskupu na njegovoj pastirskoj i ohrabrujućoj riječi, propovjednicima koji su predvodili devetnicu i vjernicima koji su se, unatoč visokim temperaturama, radosni okupljali u čast sv. Klare. Posebnu zahvalu uputio je sestrama klarisama koje su pjevanjem ovu proslavu učinile još svečanijom i bogatijom. (KB)

Proslava sv. Klare, zaštitnice OFS-a Podbablje

Članovi mjesnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda koji djeluje u župi Podbablje, u zajedništvu s ostalim članovima bratstava FSR-a koja djeluju na području Imotske krajine (Imotski, Proložac, Runovići, Vinjani i Zmijavci), u nedjelju 11. kolovoza proslavili su blagdan svoje zaštitnice sv. Klare.

Uoči svečanog misnog slavlja u središnjoj je crkvi sv. Ante u Podbablju održana molitva Gospine krunice koju su predmolili predstavnici pristiglih bratstava Franjevačkoga svjetovnog reda. Nakon toga uslijedilo je svečano misno slavlje, koje je predvodio fra Zoran Kutleša, koordinatorski OFS-a za imotsko samostansko okružje, uz koncelebraciju fra Nedjeljka Čarapića, župnika u Podbablju, te duhov-

nih asistenata FSR-a mjesnih bratstava: zmijavačkog župnika fra Franu Lacu te fra Jakova Udovičića, župnog vikara u Vinjanima.

U svojoj odmjerenom propovijedi fra Zoran je istaknuo važnost sv. Klare i njezinu veliku ulogu u Katoličkoj crkvi te značenje okupljanja vjernika u bratstva

Franjevačkoga svjetovnog reda. Na kraju je pozvao sve nazočne da slijede primjer sv. Klare.

Slavlje je započelo pozdravnim govorom Ljube Vujević, ministre OFS-a župe Podbablje, koja je svima zahvalila na dolasku, a završilo zajedničkim fotografiranjem pred crkvom. (JŠ)

Darivanje krvi i predstavljanje zbirke pjesama "Obraćanje"

U čast blagdana Velike Gospe u župnoj dvorani crkve sv. Jurja Mučenika u Kaštel Sućurcu, u utorak 13. kolovoza održana je akcija darivanja krvi. Tom je prilikom prikupljeno oko 40 doza dragocjene tekućine.

Drugog dana trodnevnice u čast Velike Gospe, u utorak 13. kolovoza, svetu je misu u Svetištu Gospe na Hladi predvodio mons. Božo Renjić, dekan kaštelski. Na koncu misnog slavlja brojni okupljeni vjernici poslušali su još jednu crticu iz povijesti župe, koje svake godine priredi dr. sc. Ivan Sarajčev, član Pastoralnog vijeća Župe sv. Jurja Mučenika u Kaštel Sućurcu. Svi ove godine pročitani tekstovi o bombardiranju Svetišta i stare župne crkve objedinjeni su u knjižici koja je već tiskana, a može se kupiti u Svetištu Gospe na Hladi i u župnoj crkvi sv. Jurja Mučenika.

Svečano misno slavlje zaključeno je, kao i svake večeri devetnice, pjevanjem pjesme Gospi na Hladi Zdravo, Zvijezdo mora, a potom je održano predstavljanje druge po redu zbirke religiozne poezije Marijana Bakotina pod naslovom Obraćanje.

"Marijan je u svojoj drugoj zbirci poezije pisao o

svojoj i našoj Čudotvornoj Gospi na Hladi, Zvijezdi mora, o ljubavi prema bližnjemu i svojoj župi sv. Jurja Mučenika" rekao je sućurački župnik dr. don Emanuel u uvodu, nakon čega se okupljenima s nekoliko riječi obratio autor Marijan Bakotin.

"Zahvaljujem don Emanuelu, a ponajprije zahvaljujem dragom Bogu na daru pisanja pjesama, mojoj obitelji, mojoj župi, kao i svima onima koji su mi pomogli kako bi ovi stihovi bili ukoričeni. Sav prihod od knjige namijenjen je uređenju svetišta Čudotvorne Gospe na Hladi", rekao je Marijan Bakotin, nakon čega je pred okupljenima pročitano nekoliko pjesama iz zbirke.

Svoje vjersko predanje Isusu Spasitelju Marijan je započeo živjeti tek u 38. godini života, nakon obiteljske tragedije, pa se zato zbirka i zove Obraćanje.

Uoči Velike Gospe, u srijedu 14. kolovoza, večernju i sv. misu u sklopu trodnevnice predvodit će don Radojko Vidović, župnik Sv. Petra u Splitu, čemu će, kao i svake godine, s početkom u 19 sati, prethoditi tradicionalna procesija od župne crkve do svetišta. (RD)

U Sinju proslavljen blagdan Velike Gospe

U Svetištu Gospe Sinjske, o svetkovini Uznesenja Blažene Djevice Marije, Velike Gospe, na nebo, 15. kolovoza 2013., pod geslom "O Gospe Sinjska, pogledaj, i čvrstu vjeru ti nam daj!", okupilo se više od sto tisuća vjernika iz svih krajeva Hrvatske, Bosne i Hercegovine i šire regije. Hodočasnici, od kojih su neki pješaci i po nekoliko sati, u svetište su počeli pristizati u ranim jutarnjim satima pa im je već od 3 sata ujutro na raspolaganju za sakrament pomirenja bilo 50 svećenika. Prvu je misu, u 4 sata ujutro, predvodio sinjski župnik fra Ante Bilokapić. Potom su mise slavljene svakih pola sata, sve do 9.30, kada je slavljenje zvona i sviranje fanfara označilo da iz Gospina svetišta kreće svečani ophod, tradicionalna procesija gradskim ulicama sa slikom čudotvorne Gospe Sinjske. Drevnu Gospinu sliku, okićenu zlatom, dragim kamenjem i brojnim zavjetnim darovima nosili su al-

karski momci u odorama, a u procesiji su sudjelovali i bogoslovi, redovnice, alkari, djevojke u narodnim nošnjama, predstavnici gradskih i županijskih vlasti, Hrvatske vojske, MUP-a, braniteljskih udruga, majke, vjeroučitelji, vatrogasci, profesori, glazbenici, djelatnice Caritasa župe Sinj, poduzetnici, medicinsko osoblje, različite crkvene i civilne udruge te puk grada Sinja i Cetinske krajine. Tekstove za razmišljanja za vrijeme procesije s temom "Otajstva svjetla – Svrni svete oči blage" priredila je s. Judita Čovo, a čitali su ih fra Stipe Šušnjara, fra Antonio Mravak i Helena Balajić.

Euharistijsko slavlje i svečani ophod predvodio je mons. Marin Barišić, nadbiskup i metropolit splitsko-makarski, u konceleciji s provincijalom fra Joško Kodžomanom, sinjskim gvardijanom fra Petrom Klapežom, župnikom Gospe Sinjske fra Antom Bilo-

kapićem, dekanom Cetinskog dekanata don Stipom Ljubasom, provincijalom iz Foggie (Puglia) fra Giuseppeom Pomirijem i još 25 svećenika.

U homiliji nadbiskup je podsjetio na Marijin pohod Elizabeti. Marija dolazi bez poziva, jer je Elizabeti potrebna pomoć. Danas, oni pokraj nas znaju ostati sami u svojoj potrebi. Često smo i mi u potrebi, no ostajemo zaboravljeni i prepušteni sami sebi. "Zahvaća nas mentalitet u kojemu se sve rjeđe kuca na vrata bližnjih, a još manje ide u pohode potrebnima. Ako se to i dogodi, obično kucamo radi sebe i svojih potreba. U opasnosti smo da postanemo zatvoreni, sebični i proračunati, izolirani pojedinci, a sve manje osobe sa sviješću o pripadnosti zajednici", kazao je nadbiskup te nadodao kako se u takvom mentalitetu gubi kultura zajedništva, solidarnosti i suživota te kako poremećeni odnosi rađaju strah i nepovjerenje, a bližnji nam postaje sredstvo za naše potrebe. Teško drugoga uvažavamo i prihvaćamo kao cjelovitu osobu, no rado se poslužimo bližnjim, ovisno o tome tko je, što je i koliko od njega imamo koristi. "Sami, bez drugih, ne možemo živjeti ni biti sretni. Isus Krist nas upućuje na bližnjega, ne da nas osiromaši i ponizi, već obogati i usreći. Ako u svojoj sebičnosti zaobilazimo bližnjega, doista se krećemo lažnim i zavodljivim putem, putem udaljavanja od Boga i od čovjeka, pa i od samih sebe", istaknuo je nadbiskup te nadodao kako je još veća opasnost ako nam taj put postane navika te tako, polako i neprimjetno, ono neljudsko postaje prihvatljivo, neprirodno prirodno, a nenormalno normalno. Ljudi se s pravom trebaju upitati imamo li još uvijek kriterija po kojima možemo razlikovati zlo i dobro, zid i vrata, smrt i život? Imamo li ih mi kršćani, i jesmo li i koliko smo uključeni u život svog naroda? Nadbiskup smatra da ne bismo bili ljudi, a još manje vjernici kada bismo ostali indiferentni i neutralni prema pojavama i događajima u našem društvu jer Krist nas poziva i šalje u našu stvarnost, da budemo sol zemlje i svjetlo svijeta, poštujući i uvažavajući druge i drugačije. Upravo zbog toga kršćanima je strana svaka homofobija, strah i prezir čovjeka jer "Krist, ljubitelj čovjeka, sa svojim čovjekoljubljem, utemeljuje i brani dostojanstvo svake ljudske osobe, bez obzira na naciju, jezik, kulturu, vjeru, spol, subjektivnu orijentaciju", no moramo priznati da ponekad nismo svjesni svog dostojanstva, a još manje dostojanstva našeg bližnjega. "Vjera nas ne ostavlja u prošlosti niti udaljava u budućnost, nego nas vidi prisutne i odgovorne na polju odgoja, kulture, zdravlja, zakonodavstva, politike, gospodarstva. Svojim kršćanskim svjedočenjem ne želimo biti opozicija društvenoj stvarnosti,

nego je obogatiti temeljnim ljudskim i evanđeoskim vrijednostima: općeg dobra, dostojanstva čovjeka i obrane života, ne samo na početku i kraju, nego tijekom cijeloga hodočasničkog puta ovom zemljom", poručio je nadbiskup te izrazio žaljenje što, zbog ostataka ideološke prošlosti, kršćani kao da su još uvijek za neke opasna i donekle tolerirana društvena hereza.

U nastavku svoje homilije nadbiskup je pozdravio gospođu Jagu Stojak, primalju Opće bolnice Hrvatski ponos u Kninu te joj čestitao na ljudskom i kršćanskom ponosu. "Jaka si, Jago, jer uza sve poteškoće povezuješ vrata vjere i vrata života. Onaj koji vjeruje da s Kristom uskrslim i Marijinim uznesenjem grobna ploča nije zid, već otvorenost budućnosti, ne može po svojoj savjesti dopustiti da majčina utroba postane grob, a prestane biti vrata života", kazao je nadbiskup i pojasnio kako sam naziv i profesija primalje govori o primanju na ruke nevinog stvorenja, a ne o odbijanju i ubijanju novog života. Zaštitom ljudskoga života gospođa je Jaga dovela sebe i svoju obitelj u nepovoljan društveni položaj. No, kolike su Jage u odgoju, zakonodavstvu, kulturi i zdravlju, pa i u strankama, sputane u svojoj ljudskosti, ugrožene u savjesti, zarobljene u slobodi? "Nitko sam sebi nije dao vjere, kao što nitko sam sebi nije dao život. Život i vjeru primamo od drugoga i drugima ih predajemo. Bog ne želi biti samo na periferiji našeg života i na granicama naših mogućnosti, već želi biti stožer našeg smisla,

naših patnji i nadanja života”, kazao je nadbiskup te majkama i očevima poručio kako su i oni malen, ali važan stožer u životnoj igri i odgoju svoje djece. Bez roditeljskoga ljudskog i kršćanskog svjedočenja oni gube svoje središte, uporište, usmjerenje, a svi smo na gubitku ako nam Bog, početak i smisao našega života, stožer svega stvorenog, postane suvišan, opasan, staromodan i nazadan. “Majko Marijo, Vrata nebeska, uznesena na nebo, vezu neba i zemlje! Evo nas danas k tebi. Kucamo na vrata tvog doma u svetišću Gospe Sinjske. Ohrabri nas, Majko, u našim poteškoćama i strahovima, u nadi i solidarnosti s bližnjima. Gospe Sinjska, Majko naša, učenice i učiteljice vjere, budi s nama i u ovom zahtjevnom vremenu našega naroda i Domovine. Uči nas povezivati vrata vjere i vrata života, kako bismo svi mi tvoji hodočasnici, nakon ovoga

zemaljskog puta, prispjeli u istu nebesku slavu tvoga uznesenja”, zaključio je nadbiskup svoju homiliju.

Na kraju misnog slavlja, na kojem je pjevao Zbor Svetišća pod ravnanjem fra Jure Župića i s. Jelene Mijić, hodočasnici se obratio gvardijan i upravitelj svetišta Čudotvorne Gospe Sinjske fra Petar Klapež, koji je zahvalio svima koji su sudjelovali u ovoj svečanosti. Proslava svetkovine u Sinjskom svetišću završila je svečanom večernjom misom na Trgu dr. Franje Tuđmana u 18 sati, koju je predvodio provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman. Slavlje je u Sinju potrajalo još nekoliko dana. Tako je u petak 16. kolovoza održana misa zahvalnica na Gospinu Gradu u 7 sati, a u nedjelju, 18. kolovoza, u samostanskom dvorištu u 18 sati, s posvetom djece Gospi Sinjskoj. (KB)

Proslavljena svetkovina Velike Gospe u Splitu

“Rijetko nas koja svetkovina tako okuplja i sve povezuje kao Velika Gospa. Danas je cijela naša domovina jedno veliko svetište”, kazao je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić predvodeći svečano euharistijsko slavlje, uz suslavlje petnaestak svećenika, u svetišću Gospe od Pojišana u Splitu, u četvrtak 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe. Proslava je počela svečanom procesijom s Gospinom slikom u kojoj su tisuće vjernika hodočastili između dvije crkve posvećene Uznesenju Blažene Djevice Marije, od splitske prvostolnice sv. Dujma do crkve Gospe od Pojišana. Procesiju, koju su pratili zvuci sirena s brodova u splitskoj luci te velika zvona splitske prvostolnice, a u kojoj su sudjelovali mladi u narodnim nošnjama, pripadnici Hrvatske ratne mornarice, redovnice i vjernički puk, duhovnim poticajima animirao je don Ante Mateljan.

“Stoljećima Majka Marija iz svoga doma, svetišta

Gospe Pojišanske, hiti na vrata Grada i dolazi u pohode svojim Splićanima. Generacijama su je Splićani, ribari, težaci, mornari, svečano je dočekivali u katedrali njezina Uznesenja, a potom je zahvalnom molitvom i pjesmom u svečanoj procesiji pratili preko polja žita, vinograda i maslinika u Pojišansko svetište. Poljski putovi bili su uski i duži, ali otvorenim srcima uvijek je Majka Marija bila bliska”, kazao je u svojoj homiliji nadbiskup Barišić. Osvrnuvši se na evanđelje u kojem Marija hita Elizabeti u pohode, istaknuo je kako i mi često žurimo našim ubrzanim putovima i sve bržim prometnim sredstvima. No Marijino hitanje Elizabeti razlikuje se od naše užurbanosti jer nam redovito nedostaju humani ciljevi. Vode nas sebični interesi, a manje potrebe bližnjih, te se više možemo prepoznati u Elizabetinoj potrebi negoli u Marijinu pohodu. Nadbiskup je nadodao i kako smo sve ubrzaniji, a bez pravoga cilja. Stvari nam se nameću kao cilj, a osobe postaju sredstvo do cilja te smo u opasnosti da i svoje međusobne odnose svedemo na stvari i objekte. “Lažna zavodljivost obećava da nas stvari usrećuju. Želimo imati što više i nikad nam dosta. Zbog imanja i posjedovanja stvari ulazimo u sukob s drugima. No, braćo i sestre, na taj način mi postajemo ne samo zarobljenici, ovisnici o stvarima, nego i same stvari zarobljujemo i degradiramo. A često je naša pohlepa i nepravda razlog da drugi među nama oskudijevaju. Smisao stvari nije zarobljenost i posjed, nego darivanje i sloboda”, upozorio je nadbiskup i pojasnio da i materijalna dobra žele slobodna čovjeka, koji će ih po svojoj humanosti oplemeniti i preobraziti, a ne roba.

Materijalna dobra usmjerena su prema čovjeku, da s njime i preko njega ostvare svoju puninu.”

U nastavku homilije nadbiskup je naglasio kako moramo biti zahvalni Bogu za dar vjere i ponosni na sve one koji su u nizu stoljeća svjedočili i predali nam to blago. Uputio je i na poziv Benedikta XVI. i pape Franje na obraćenje i rast u vjeri, u iskoraku na periferije osobe i društva. “Želimo da naš svakodnevni život, osobni i društveni, bude potvrda i svjedočanstvo naše vjere. Zato je u svakom društvu potrebno poštivati brak i obitelj, da dugo živimo, da budemo otvoreni životu kako bismo imali dovoljno materijalnih dobara i rasli u duhovnim vrijednostima te nam tako svima dobro bude na zemlji.” Ukazao je i da slavlje Velike Gospe želi uskladiti naše putove, žurbe, pohode i ciljeve da budu humani i usmjereni prema čovjeku, osobito bližnjemu u potrebi, da svojom dobrotom i plemenitošću oslobađamo stvari iz zarobljenosti i posesivnosti u prostor Božje slobode i darovanosti, gdje će nam osoba biti iznad stvari, potrebe drugih važniji od profita, gdje će pomirenje biti umjesto osvete, zajedništvo umjesto sebičnosti. “Bog nam je u Mariji pokazao kakav divan plan ima sa svakim od nas. Njegovo je potpuno ostvarenje u vječnosti, ali već smo ovdje, na zemaljskom hodočašću, u svojem osobnom životu i društvenim odnosima, pozvani kao braća i sestre dostojanstveno živjeti predokus naše konačne budućnosti”. Svoju homiliju nadbiskup je za-

vršio molitvom: “Majko Marijo, Gospe od Pojišana, učenice i učiteljice vjere, odgojiteljice naša, pomози nam da svoje zemaljske putove, osobne i društvene, učinimo plemenitijima i solidarnijima te ih s našim ciljevima u vjeri i nadi usmjerimo prema Bogu. On jedini zaslužuje naše potpuno predanje, cjelovitu ljubav, trajno povjerenje. Majko Marijo, Zvijezdo mora, Vrata naša nebeska, ti nam budi svjetlo na nemirnom moru života kako bismo i mi nakon zemaljskog putovanja stigli u slavu tvojeg uznesenja.”

Okupljenim vjernicima i hodočasnici obratio se i gvardijan samostana, kapucin fra Mirko Varga Ljubić, koji je zahvalio ocu Nadiskupu na njegovoj prisutnosti kao i svima koji su na bilo koji način sudjelovali u proslavi ovog blagdana. Posebnu zahvalu uputio je dragom Bogu i Majci Mariji koja nas je okupila “Neka nam ona bude primjer da uspijemo slijediti biskupove riječi, da promijenimo gledanje na materijalno i postanemo ljudi duhovnosti.” Nakon završnoga blagoslova splitsko-makarskoga nadbiskupa zazvan je Božji blagoslov na sve nabožne predmete. Na samom kraju misnog slavlja Mješoviti je zbor Gospe od Pojišana zapjevao himnu domovini *Lijepu našu*, a potom i pjesmu Gospi *Zdravo, Djevo*.

Devetnicu su u Pojišanskom svetištu predvodili kapucini iz samostana koji upravljaju i župom, a u sklopu pripreve za svetkovinu Velike Gospe u svetištu su upriличene *Pojišanske glazbene večeri*. (KB)

Blagdan Velike Gospe u Trogiru

Na svetkovinu Velike Gospe ili Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo, 15. kolovoza, koji je i državni praznik, u svim trogirskim župama i Dekanatu slavljene su mise kao i nedjeljom, a posebno je bilo u Slatinama i kod braće dominikanaca u Trogiru, gdje je u svetištu bl. Augustina Kažotića i crkvi sv. Dominika svečano misno slavlje održano prije podne. Procesiju s Gospinim kipom koji su nosili članovi Udruge Gospe od Karmela, kao i misno slavlje, predvodio je prior fr. Veseljko Begić uz pratnju Narodne glazbe Trogir i crkvenog zbora pod ravnanjem Anđele Bailo. Misnom slavlju nazočili su brojni Gospini štovatelji, turisti koji ljetuju na području Trogira, kao i gradonačelnik Ante Stipčić sa suradnicima.

Fra Veseljko Begić u propovijedi je napomenuo kako se nalazimo u Godini vjere, kada smo pozvani učvrstiti svoju vjeru, osobito nastojeći da ona tradicionalna vjera postane vjera koja se živi. Kao uzor prave vjernice uzeo je Mariju, koja je vjerovala i izvršila

Božju volju. Marija je neprestano slušala Božju riječ i bila joj poslušna. “Marija nam je pokazala put kojim trebamo ići, a to je put življene vjere”, rekao je fr. Veseljko, ističući kako pritom moramo biti svjesni da živimo u svijetu koji ne pogoduje kršćanskom načinu života, štoviše, izruguje svetinje što ih Crkva čuva, počevši od svetosti samog života do svetosti braka i

obitelji. U Mariji bi životni put trebali vidjeti svi oni pred kojima su raznorazne pošasti i ponude sa strane, od mladih do starijih. Svi oni koji se spotiču jer ne vide pravo svjetlo vjere. "Činit će mnoge pogreške u životu, gradit će mnogo toga što će se srušiti te će ići stranputicama", naglasio je o. Begić te dodao kako nam je Godina vjere poticaj da preispitamo i učvrstimo svoju vjeru kako bismo drugačije živjeli te išli pravim putem, onim kojim je prošla i Marija kao prva vjernica. Neka nam Marija bude svjetlo i zagovornica na našem životnom putu. Ona nam pokazuje kako Bog ima program svjetla za svakog čovjeka. Nije dovoljno samo slušati Božju riječ, o njoj treba razmišljati, te po njoj živjeti poput Marije. Mi ne možemo oponašati u potpunosti Marijinu milost koju je ona živjela, ali je potrebno u vlastitu životu prenositi dar vjere koji smo primili. Razlike među nama ne smiju narušiti naše zajedništvo. Moramo prihvatiti međusobne razlike i obasjani vjerom usmjeriti ih za opće

dobro, naglasio je fr. Veseljko.

Po nauku Katoličke Crkve naše tijelo koje je sa dušom trpjelo zemaljski život, a nije bilo odano grijehu, jednoga dana uživati će slavu tako da će uskrsnuti i biti proslavljeno poput Marijina. Zato danas Gospa pokazuje put prema nebu jer je u njemu sreća i pravo veselje, dok je na ovoj zemlji laž i prijevara. "Jedina je sreća u Bogu te uvijek moramo biti spremni jer svoje bogatstvo nosimo sa sobom i ne znamo kad će nas Bog pozvati. Mi se danas utječemo Mariji za svoje potrebe, ali moramo pokazati da smo njezini sinovi i kćeri, znajući Boga moliti i poštivati kako bismo dušom i tijelom došli u kraljevstvo njegovo", kazao je fr. Veseljko Begić. Pri kraju misnog slavlja zahvalio je Narodnoj glazbi Trogir koja je uveličala ovu svetkovinu, Udruzi Karmelićana koji su nosili Gospin kip te svima onima koji su pridonijeli da se ovaj blagdan dostojanstveno proslavi. (IM)

Velika Gospa proslavljena u Zelenoj katedrali u Prološcu

Blagdan Velike Gospe svečano je proslavljena u četvrtak 15. kolovoza u Gospinu svetištu na izvoru rijeke Vrlike u drevnoj imotskoj Župi sv. Mihovila Arhandela u Prološcu. Na središnjem misnom slavlju koje je održano u prekrasnom prostoru zvanom Zelena katedrala, okupilo se više od deset tisuća vjernika. Misno slavlje predvodio je u koncelecijaciji s trojicom svećenika imotski gvardijan i župnik fra Kristian Stipanović.

Gospin je blagdan ujedno i Dan Općine Proložac. Fra Kristian Stipanović u svojoj je homiliji po-

sebno istaknuo važnost Majke Božje koja je bez oklijevanja prihvatila ulogu majke, a svojom ljubavlju i požrtvovnošću uvijek je stavljala svoga Sina u središte svog života i djelovanja, kao i sve naše majke, koje sve podnose, a raduju se sreći i uspjesima svoje djece. Upravo njezino "da" Bogu i njezina požrtvovnost trebaju biti vodilja svakom čovjeku da na vrijeme, bez oklijevanja, prihvati izazove života, kojih je mnogo, i suoči se s burama i olujama koje prate svaki ljudski život.

Na misnom slavlju pjevao je mješoviti zbor s više od 150 pjevača iz sedam imotskih župa (Imotski, Poljica, Proložac, Podbablje, Runovići, Vinjani, Zmijavci), uz instrumentalnu pratnju s. Jasne Kasalo i pod ravnanjem časne sestre franjevke Filipe Smoljo, koja djeluje u župi Proložac. Na dan Velike Gospe od ranih su jutarnjih sati u Proložac pristizale kolone hodočasnika, a prvo misno slavlje održano je u pet sati u drevnoj crkvi na Opačcu, spomeniku kulture. Nakon toga služene su mise svakoga sata. Misnom slavlju prisustvovao je i general pobjedničke hrvatske vojske Ante Gotovina sa suprugom Dunjom i bliskim prijateljima.

Sve prisutne na misnom slavlju pozdravio je prološki župnik fra Vinko Gudelj. Prigodom svetkovine Velike Gospe izašlo je još jedno izdanje lista Proložac, a župljani su se za blagdan pripremali prikladnom trodnevnicom. (JŠ)

Slavlje sv. Roka u Borovcima

U petak 16. kolovoza župa Borovci proslavila je blagdan dvojega suzaštitnika sv. Roka. Misno je slavlje u crkvi sv. Nikole predvodio župni vikar metkove Župe sv. Nikole don Franko Prnjak, koji se tog dana, zbog premještaja, i oprostio od Župe.

Sveti je Roko rođen u bogatoj francuskoj obitelji. U svojoj dvadesetoj godini ostaje bez roditelja, te napušta sve, kreće u nepoznato, kako bi služio bolesnima. U tom služenju i sam postaje žrtva tadašnje opake bolesti – kuge. Kad se, odbačen od svijeta, zato što nije više bio ugledan, te time ni vrijedan poštovanja, nego odrpanac koji je pregazio kugu i koleru, njegov ga ujak osuđuje na tamnicu, u kojoj umire dan nakon Velike Gospe. Manje-više svi smo pogođeni ranama ove naše moderne kuge, duševnim ranama koje svakodnevno krvare, odnose nam snagu, bolujemo i patimo od svega, i često nam suza krene, ne možemo spavati. Ranu nam je mogao stvoriti bilo tko, a uglavnom sebi sami stvaramo životne probleme i rane, koje teško možemo iscijeliti.

Prisjećajući se životnoga puta sv. Roka koji u dvadesetoj godini ostaje bez roditelja, napušta bogatstvo,

odlazi u nepoznato služeći bolesnima, te i sam obolijeva, don Franko pojašnjava: "Toliko toga lijepog, čestitog želimo u našem svijetu, a toliko toga zaobilazimo. Upravo u onom što zaobilazimo, u onom što nam se čini nedostojnim društva, naše pozornosti, možda se krije nekakav znak za nas. Možda se upravo tu krije Gospodin, koji čeka i kleči u prljavštini zajedno sa psićem koji mu liže rane; čeka i kleči tražeći da mu pružimo ruku, kao nekakav odrpanac kojeg svakodnevno osuđujemo, premda je on naš rod, dio istog društva iz kojeg smo potekli. Prečesto ste možda osuđeni od svoje obitelji, možda suprug svakodnevno napada svoju suprugu, možda vas napadaju vaša djeca ili vaši roditelji, možda su htjeli nešto više od vas, da budete 'netko i nešto' u ovome svijetu, da budete bogatiji, da posjedujete ljepotu. Znajte da niste krivi za takvu situaciju, znajte da se ne treba cijeli život okretati za problemima i grijesima koji su iza nas - koje ste počinili, a ispovjedili."

"Gospodin traži od vas da se podignete iz svoje kuge, svoje bolesti, da se podignete i krenete još jednom, poput sv. Roka. Vaše obitelji htjele su da imate samo jedno - vjeru u Isusa Krista, vjeru koja vas spašava iz svih vaših kuga. Najveći od grijeha je onaj koji nas odjeljuje od pričesti, onaj grijeh koji čini da ne možemo svakodnevno vedra lica doći s posla u obitelj, da ne možemo doći ni u samu crkvu, pred Gospodina."

Opraštajući se od vjernika, don Franko je poručio: "Danas vas želim vedra lica u svim vašim problemima, vedra lica pred Gospodinom, kako bismo iz punog srca, duha i tijela zazvali još jedanput: Smiluj se nama Gospodine, uđi u naše živote, izliječi moj život i učini od mene da budem radosno Evanđelje, Ti koji si mi dao Riječ svoga sina Isusa Krista, učini da budem radosni evanđelist u obitelji i svijetu!" (AM)

Proslavljen blagdan sv. Roka, nebeskog zaštitnika Kaštel Sućurca

Blagdan sv. Roka, nebeskog zaštitnika sućuračke Župe sv. Jurja Mučenika, najstarije župe u Hrvata prema pisanim dokumentima, svečano je proslavljen 16. kolovoza u Svetišću Gospe na Hladi, procesijom i koncelebriranim misnim slavljem koje je, uz sućuračkog župnika dr. don Emanuela Petrova i don Božu Renjića, dekana Kaštelanskoga dekanata, predvodio mons. Mile Bogović, biskup gospičko-senjski.

Pred mnogobrojnim vjernicima, kojima su se pridružili i Sućurani rasuti po svijetu, te hodočasnici iz

svih sedam Kaštela i okolnih mjesta, mons. Mile Bogović je u nadahnutoj propovijedi naglasio kako kao vjernici moramo slijediti životne stavove sv. Roka, kako bismo zavrijedili Kraljevstvo Božje, jer je i on sam bio Božji hodočasnik.

“Sv. Roko je velikodušno i nesebično darovao i žrtvovao sve što je mogao, kako bi život posvetio pomaganju ljudima. Sv. Roko je živio Matejevo Evanđelje i živio je po načelu: Ljubi Boga nadasve, a bližnjega svoga kao samog sebe. Čovjeku ni jedna ideologija nema pravo oduzeti dostojanstvo, a bitno je svake godine slaviti ovaj blagdan, kao i sve ostale, kako bismo se uvijek mogli prisjećati istinskih vrijednosti, prema kojima ćemo živjeti”, rekao je mons. Bogović, istaknuvši kako mu je drago što se nalazi u kolijevci Hrvatske i u najstarijoj hrvatskoj župi, u kojoj se čuva prijepis Trpimirove darovnice iz godine 852.gdje se prvi put spominje ime Hrvat.

“U vašoj je župi ove godine započelo i obilježavanje 70. godišnjice od tragične pogibije stotinjak mještana koji su živote izgubili prilikom savezničkog bombardiranja stare župne crkve u Drugome svjetskom ratu, a to je poveznica s Udbinom, gdje je izgrađena Crkva

Hrvatskih mučenika, kojoj i brojni Sućurani hodočaste svake godine i gdje se nalazi kamen donesen iz vaše župe, Župe sv. Jurja Mučenika. Nadam se kako ćemo se i ove godine 31. kolovoza ponovno ondje vidjeti”, rekao je mons. Bogović.

Misno je slavlje na svetkovinu nebeskog suzaštitnika sućuračke župe zaključeno procesijom s kipom svetog Roka i novoizrađenim barjacima Velike Gospe i Sv. Roka, te Sv. Ivana Nepomuka i Sv. Klementa oko sućuračkoga groblja te drevne crkvice Čudotvorne Gospe na Hladi.

Župnik Kaštel Sućurca dr. don Emanuel Petrov uputio je zahvalu svim župljanima koji su “slijedeći primjer svojih predaka, mirno, ponosno i dostojanstveno hodočastili u Svetište i u župnu crkvu sv. Jurja, kroz sve dane devetnice, a osobito na same blagdane, kada smo u svečanim procesijama ponovili zavjete praotaca i stavili naše vrijeme, naše dane, živote, obitelji, narod i Domovinu pod moćnu zaštitu naših patrona”.

Don Emanuel je sve nazočne pozvao na koncert klape *Podvorje*, koji je pod nazivom *Podvorje u Podvorju*, nakon misnoga slavlja u Svetištu, održan u Gosposkoj štradi u Kaštel Sućurcu. (RD)

U Podbablju proslavljena Kraljica Hrvata

Blagdan Marije Kraljice Hrvata, suzaštitnice župe Podbablje te naslovnice filijalne crkve koja se nalazi u najzapadnijem dijelu župe, Grubinama, svečano je proslavljen u četvrtak 22. kolovoza 2013. godine.

Na sam Marijin blagdan prva sveta misa održana je u 8.30 sati, a središnje euharistijsko slavlje započelo je u 10.30, i predvodio ga je ovogodišnji mladomisnik i župni vikar Župe Imotski fra Ivan Vuletić, uz koncelebraciju desetak svećenika.

U punoj crkvi Kraljice Hrvata fra Ivan je u ho-

miliji najprije opisao situaciju u današnjem društvu, naglasivši da danas mnogi ljudi, među njima i mnogi kršćani, pate od zaborava vječnosti. Nasuprot tom mentalitetu, oslikao je lik Blažene Djevice Marije, koja bi svakom vjerniku trebala biti ideal vjerničkog života u skladu s Božjom voljom.

Uoči mise održana je procesija na čelu koje su išli barjaci iz svih podbapskih crkava, a potom i slika Kraljice Hrvata koju su nosile djevojke odjevene u narodnu nošnju Imotske krajine, te Gospin pralik koji su nosili mladić. Za vrijeme mise pjevao je Mješoviti pjevački zbor Župe Podbablje.

Za blagdan suzaštitnice i zaštitnice Grubina vjernici Podbablja pripremali su se misama koje su služene tri dana uoči blagdana.

Crkva Kraljice Hrvata najmlađa je od pet crkava koje se nalaze na prostranom teritoriju Župe Podbablje. Kamen temeljac postavljen je 25. travnja 1993., crkva je sagrađena u rekordnom roku te je 17. rujna 1995. blagoslovljena.

Program proslave nastavlja se u večernjim satima, kada je predviđen prvi Gangafest, u organizaciji KUU Bile golubice, a potom i finale Prvoga malonogometnog turnira. (JŠ)

Predstavljena knjiga o partizanskoj i komunističkoj represiji

U sklopu Europskog dana sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima (nacizma, fašizma i komunizma), a u organizaciji Udruge Hrvatski domobran, koja je u Metkoviću ustrojena 21. ožujka ove godine, u četvrtak 22. kolovoza u galeriji GKS-a u Metkoviću predstavljena je knjiga dr. sc. Ivana Jurića *Partizanska i komunistička represija i zločini prema Hrvatima u Donjem Poneretavlju 1941.-1990.*

Na konferenciji za novinare koja je prethodila predstavljanju knjige predstavljena je Udruga Hrvatski domobran, koja je osnovana je 27. veljače 1991. u Zagrebu i djeluje kao dobrovoljna izvanstranačka udruga pripadnika Hrvatske vojske 1941.-1945., članova njihovih obitelji, pravnih osoba i ostalih građana prijatelja Hrvatskog domobranstva. Djeluje putem središnjice, ogranka i povjereništava na cijelom području Republike Hrvatske i u inozemstvu. Trenutno broji 14.500 članova organiziranih u 41 ogranku. Udruga izdaje glasilo Hrvatski domobran, koje izlazi od osnutka. Dan Udruge je 5. prosinca, dan ustrojstva Hrvatskoga domobranstva 1868. godine.

Hrvatsko žrtvoslovno društvo (HŽD) utemeljeno je 1991. kao nevladina nestranačka i neprofitna znanstvenostručna humanitarna udruga. Suraduje sa drugim vladinim i nevladinim organizacijama, angažira se u pojedinim slučajevima stradanja ljudi i ostvaruje međunarodnu suradnju, posebno putem članstava u Svjetskom žrtvoslovnom društvu. Tiskano je nekoliko monografija, posebno o žrtvama rata, te knjiga Hrvatski holokaust 2005. Održava javne tribine, znanstvene i druge skupove, od kojih je najvažniji Hrvatski žrtvoslovni kongres koji se održava svake tri godine. Predsjednik Društva je prof. dr. sc. Zvonimir Šeparović.

O knjizi su govorili prof. dr. Nikola Debelić, član predsjedništva HŽD-a, prof. dr. sc. fra Andrija Nikić, predsjednik Uprave Hrvatskoga kulturnog društva Napredak iz Mostara i predsjednik HAZU BiH sa

sjedištem u Mostaru te sam autor. Ulomke iz knjige čitao je Vatroslav Markotić, a nazočnima se obratio i prof. dr. Hrvoje Kačić. Voditelj programa bio je prof. dr. Zvonimir Nikolić, predsjednik HD-a Metković.

Za rada na knjizi dr. sc. Ivan Jurić osobitu je potporu dobio, između ostalih, i od prof. dr. Zvonimira Šeparovića, koji međutim zbog bolesti nije mogao biti nazočan predstavljanju knjige.

U knjizi su donesena imena Hrvata koje su komunisti likvidirali tijekom II. svjetskog rata i poratnoga razdoblja. Tu su i preslike optužnica, presuda, novinskih članaka, fotografija, citati i drugi materijali. Premda je prošlo puno vremena od završetka II. svjetskog rata, istina o tome tko su bile žrtve, a tko zločinci, još uvijek nije izrečena na pravome mjestu, ističe autor i dodaje: "Ovom knjigom nisam želio nikoga staviti na optuženičku klupu; jedini cilj mi je bio kazati istinu o represiji i zločinima nad Hrvatima. Napravila bi se velika nepravda kada bi se grijesi otaca odražavali na njihovim biološkim potomcima i na rodbini!"

Pripadnici jugoslavenske komunističke ideologije na sve načine žele spriječiti pisanje ovakvih knjiga. Povjesničari moraju biti uporni te progovoriti jezikom istine. Dr. Ivan Jurić poručuje mladima da ne zaborave prošlost naroda kojemu pripadaju, a studentima povijesti da se posvete istraživanju ne samo zavičajne već i cjelokupne Hrvatske povijesti. (AM)

Otkriveno spomen obilježje žrtvama u zaseoku Šiljezi

U zaseoku Šiljezi kod Novih Sela 23. je kolovoza, na Europski dan sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima (nacizma, fašizma i komunizma), splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodio koncelebrirano misno slavlje u prigodi otkrivanja spomen-obilježja jedanaestorici mladića koji su smrtno stradali kao žrtve jugokomunističkog zločina.

U organizaciji HD-a i HŽD-a najbolji uvod u ovaj

događaj bilo je predstavljanje knjige dr. sc. Ivana Jurića *Partizanska i komunistička represija i zločini prema Hrvatima u Donjem Poneretavlju*, koje održano dan ranije u Metkoviću. Voditelj programa i autor spomen-obilježja Zvonimir Nikolić, predsjednik HD-a (Hrvatskog domobrana) u Metkoviću, prije otkrivanja spomen-obilježja pozdravio je sve nazočne, napose predstavnike županijskih i gradskih vlasti, Nikolu Debelića, čla-

na predsjedništva HŽD-a koji je zamijenio oboljelog Zvonimira Šeparovića, predsjednika HŽD-a, Nikolu Matičića, predsjednika HD-a, s delegacijama ogranaka iz Zagreba, Bjelovara, Našica, Rijeke, Šibenika, Splita, Omiša i Dubrovnika.

Spomen-obilježje otkrio je dr. sc. Ante Šiljeg, a cvijeće, vijence i svijeće položila su izaslanstva ogranaka iz središnjice HD-a. Zahvalnice je podijelio predsjednik HD-a Nikola Matičić.

“Oživljavamo prošlost, oživljavamo sadašnjost, a vjerujem i budućnost s ovim danom”, naglasio je nadbiskup Barišić pozdravljajući nazočne na početku misnog slavlja, na osobit način predstavnike udruge Hrvatski domobran, sa njezinim područnicama, župana dubrovačko-neretvanskog, gradonačelnika grada Metkovića, načelnika Općine Kula Norinska, predstavnike ustanova, župnika don Senka Antunovića i ostale svećenike, redovnike i časne sestre.

“Ovo je sveti trenutak na jedan humani dan, jer to je humanitarni pogled na čovjeka, na žrtvu, dostojanstvo osobe. S tim pogledom potrebno je pogledati i naše tame, neotkrivene stranice, sakrivene stvarnosti, tajne koje nas obavijaju. Nije pametno kriti svoj grijeh; nije pametno učiniti ga, ali ako smo ga učinili ne činimo drugu pogrešku - priznajmo ga. To je veličina čovjeka i to traži dostojanstvo i žrtve i onoga koji je učinio te žrtve. Na ovaj dan sjećanja nismo okrenuti samo prema prošlosti. Ovo je i dan molitve, otvaranja prema budućnosti. Vjerujem da smo ovdje pozvani u tom zajedništvu žrtava koje su rođene ovdje i svih onih kojih se danas sjećamo, na osobit način s dolinom Neretve, a i s Hrvatskom i svijetom. Želimo biti ljudi koji u svojoj vjeri, humanizmu, ne postavljaju nikakve granice, nego smo svjesni da smo djeca Oca nebeskoga, da smo svi braća i sestre”, naglasio je nadbiskup Barišić.

“Dvanaest obitelji ovoga malog mjesta dalo je je-danaest mladića za nadu izlaska iz groba. Dali su svoje živote, u dobi od 22. do 25. godine. Pred sobom su imali život, nadu, budućnost. Bili su sudionici Bleiburga, Križnoga puta, ali kad su se uputili, zanimala ih je sloboda, stoljetni san koje su sanjale sve generacije u svim vremenima. Svi su plaćali na svoj način, mnogi svojim životom. Oni koji su oblačili druge uniforme, jesu li ih oblačili dragovoljno to mi najbolje znamo. I njih je zanimala slobodna Hrvatska”, zato su pošli, naglašava nadbiskup. Vjerujem da su se, ako su ostali živi, razočarali, jer umjesto slobode došla je ideologija, umjesto jednoga okupatora došla je nova okupacija. Prevareni su, izigrani, kako je to bilo teško; a kada su polazili, njihovi roditelji uputili su ih sa kršćanskim blagoslovom.

Vjerujem da se ova mladost danas raduje. Da nije

bilo njihove žrtve i tolikih žrtava kroz ovo vrijeme koje su žudjele za slobodom, ne bi bilo ni onoga što se dogodilo 1991., kad nije trebalo siliti, nego su dragovoljni svi išli. Prisjetimo se riječi jednog branitelja iz Domovinskog rata: ‘Nikad neću moći oprostiti Srbima što su me prisilili da uzmem pušku i pucam na njih!’

Ovaj spomenik danas s ponosom stavljamo, ali je li ovo konačni spomenik njima? Ima li ova žrtva jedan daleko veći i značajniji spomenik koji treba uvažiti? Naša povijest prožeta je geslom ‘Za krst časni i slobodu zlatnu’. Slobode nema bez vjere. Trebaju nam vidljivi znakovi slobode, ovo nije ideološki spomenik, ovo je znak slobode. Sve su žrtve jednako vrijedne, zato bih želio da budemo manje opterećeni ideologijom, a više istinom, poviješću i objektivnošću. Nije dobro samo žrtve fašizma, nacizma, prebrojiti, naći, popisati. Nema mira, nema uskrsnuća, nema izlaska iz tame povijesti bez objektivne istine i poštenja; tek tad sve možemo pomiriti i možemo gledati u budućnost u slobodi. Isus Krist je najveći spomenik za sve žrtve. On je ušao u sve jame, u sve rudnike, sve skrivene muke i patnje, svojim uskrsnućem dao ostvarenje i puninu života”, zaključio je nadbiskup Barišić i poručio: “Gradimo s Isusom Kristom svoju budućnost!”

Misu je pjevanjem uvećao Župni zbor sv. Nikole iz Metkovića pod ravnanjem č. s. Marijane Cvitanović. Dragica Zeljko Selak recitirala je pjesmu Da ne zaborave, autora Milivoja Grgića, čovjeka koji je preživio križni put. Nakon misnog slavlja nazočnima se obratio fra Josip Bebić, koji je rekao: “Meni kao duhovniku, a vjerujem i svima vama bilo bi puno lakše da smo se danas okupili u nekoj radosnoj prigodi, odnosno da nikad nije pala nijedna žrtva totalitarnih i autoritarnih režima. Kad je već tako, drago mi je što se na ovako dostojanstven način obilježava ovaj spomendan. Dragi Šiljezi: Neka vam ovaj križ kao Kristov znak, bude znak pobjede i nade u uskrsnuće, neka vam služi na ponos, potiče vas na molitvu i pravednost, da budete dobri i činite dobra djela.” (AM)

Ljetni susret bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije

Duhovno-rekreativni susret bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije i njihovih odgojitelja s nadbiskupom mons. Marinom Barišićem održan je i ove godine, kako to već tradicija nalaže, u Vepricu, marijanskom svetištu pokraj Makarske, zadnjeg vikenda u kolovozu.

Trodnevno druženje započelo je u petak 23. kolovoza, zajedničkim ručkom u Bogosloviji, nakon kojeg se krenulo u Vepric. Bogoslovima se pridružio i mons. Jure Bogdan, rektor Hrvatskoga papinskog zavoda svetog Jeronima u Rimu. Kao postulater kauze za proglašenje blaženim don Miroslava Bulešića, po dolasku u svetište održao je iscrpno predavanje o tom skorašnjem hrvatskom blaženiku, o njegovu životu, djetinjstvu, bogoslovskim danima i svećeništvu. Lik ovog mladog svećenika oduševljava i privlači, jer se u autentičnom življenju svojeg svećeništva potpuno predao Bogu, Mariji i Crkvi, te je na kraju mučenički ubijen u 27. godini života. Poslije predavanja mons. Bogdan je predvodio i euharistijsko slavlje, nakon kojeg je nastavljeno druženje.

Subotnje jutro započelo je molitvom, svetom misom i doručkom, nakon čega su bogoslovi, zajedno s nadbiskupom Barišićem i mons. Bogdanom, krenuli u Slime, gdje su posjetili grob duhovnika don Mari-na Škarice i ondje se pomolili za pokojnika.

Usljedio je rekreacijski dio susreta, rafting na Cetini. Nakon vesele i pomalo iscrpljujuće vožnje koja je završila u Radmanovim mlinicama, prepuni dojmova o ljepoti prirode i žustrini rijeke Cetine, uputili su se najprije ponovno u Slime na okrpju, a potom natrag u Vepric.

Kruna susreta bilo je nedjeljno slavljenje euharistije, koje je predvodio mons. Marin Barišić, istaknuvši u homiliji nužnost uskih vrata koja "nisu uska zato što ne bi mogla biti šira, nego zato što je potrebno ući sa svom odgovornošću i osobnom odlukom za Krista, potpuno sam, bez mogućnosti provlačenja pri ulazenju s više osoba. Za takav ulazak potrebna je hrabrost i odlučnost priznat se Kristovim i živjeti Krista svakodnevno. Nemogućnost prolaska kroz uska vrata uvjetovana je Kristovim neprepoznavanjem samog sebe u čovjekovu životu". Nakon mise organizirano je kupanje na obližnjoj plaži, a poslije ručka slijedio je povratak u Split. Bogoslovi su se vraćali prepuni dojmova o boravku u Vepricu, za koji znaju reći da im je kao druga bogoslovija, jer je idealno mjesto za sabranost i meditaciju. Da je Vepric oaza mira u kojoj se po predivnoj prirodi čovjekov duh uzdiže k Bogu, potvrdili su i mons. Nikola Eterović, glavni tajnik Sinode biskupa, i mons. Ante Jozić, voditelj misije Svete Stolicе u Hong Kongu, izrazivši oduševljenje svojim nedavnim posjetom ovom Gospinom svetištu. (Mislav Šaškor)

Vjera započinje obraćenjem – Katehetska ljetna škola u Splitu

Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje osnovnih škola s temom Vjera započinje obraćenjem održana je u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu od 26. do 28. kolovoza, u organizaciji Nacionalnoga kateetskog ureda Hrvatske biskupske konferencije, Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Pozivu na ljetnu školu, koja se već trinaest godina održava u Splitu, odazvalo se 338 kateheta i katehistica iz cijele Hrvatske, a svojom prisutnošću potporu su im iskazali splitsko-makarski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić, predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za katehizaci-

ju i nadbiskup i metropolit đakovačko-osječki mons. Đuro Hranić, šibenski biskup mons. Ante Ivas te dubrovački biskup mons. Mate Uzinić.

Susret je počeo molitvom koju su pripremili i predvodili vjeroučitelji OŠ Kraljice Jelene iz Solina, a okupljenima se najprije obratio mr. sc. Josip Periš, voditelj Povjerenstva Katehetske škole koji je pozdravio prisutne biskupe, prof. dr. Ivicu Pažina, predstojnika Nacionalnoga katehetskog ureda HBK-a kao i sve djelatnike i suradnike Ureda, ravnatelja Agencije za odgoj i obrazovanje prof. Vinka Filipovića, profesore KBF-a u Splitu na čelu s dekanom prof. dr. fra Antom Vučkovićem, predavače i voditelje radionica te sve okupljene vjeroučitelje. Upoznajući sudionike s programom ovog stručnog skupa, pojasnio je i razloge zbog kojih je, u Godini vjere, odabrana upravo ta neiscrpna tema. Između ostalog navodi kako je danas česta pojava da se mnogi nazivaju kršćanima i vjernicima, a da se nikada nisu obratili niti osjećaju potrebu za obraćenjem. Rođeni su kao kršćani, primili su sve sakramente i tradicijski su vjernici, no upravo se zbog toga vidi raskorak između naslijeđene vjere i one koja bi se trebala graditi na istinskom obraćenju. Premda je specifičnost kateheza i vjeronauka odgoj i prodbijanje u vjeri, svjesni situacije ovog kulturološkog kršćanstva, kateheza i vjeronauk moraju na sebe preuzeti zadaću onog prvog navještaja, koji najprije upućuje na obraćenje, kao odlučujuću prekretnicu u životu vjere, koje potom postaje trajna motivacija vjerničkog rasta.

Domaćin mons. Marin Barišić izrazio je sudionicima dobrodošlicu u Split i svima zaželio uspješnu školu, za koju se nada da će omogućiti otkrivanje novih horizonata kako bi uvijek mogli vidjeti lice ispred ideje i istinski doživjeti susrete. Preko vjeroučitelja nadbiskup je pozdravio svu djecu i mladež kojima predaju kao i njihove roditelje. Na svih je zazvao zagovor njihovog zaštitnika sv. Staša, laika i katehete, čiji se blagdan slavi upravo 26. kolovoza. Dobrim željama, ali i pozivu

da škola donese obraćenje u srca i u razrede, pridružio se i mons. Đuro Hranić. Izrazio je zadovoljstvo što je ovako velik broj vjeroučitelja prepoznalo vrijednost i važnost neprestanoga stručnog usavršavanja, ali i duhovnog rasta kako bi, u ovo teško vrijeme u kojem su marginalizirani, postali sposobni mijenjati kriva ljudska vrjednovanja koja su u suprotnosti s ljubavlju Kristovom. Prof. Vinko Filipović pohvalio je ozbiljnost i trud koji je uložen u realizaciju projekta katehetske škole koja, i po organizaciji i po posjećenosti, može biti model drugim stručnim skupovima.

Prvog dana škole održana su dva predavanja, "Biblijsko poimanje obraćenja", prof. dr. sc. Bože Lujica, i "Vjera u rascjepu između naslijeđene vjere i istinskog obraćenja", prof. dr. sc. Tonča Matulića. Dr. Lujic je u svojem predavanju pojasnio kako je pojam obraćenja postao sadržajno ispražnjen i izgubio je svoje egzistencijalno značenje te je lišen svog izvornog konteksta, a zadržao je pomalo ispražnjeno i, površinski gledano, nabožno značenje. Odgovorio je i na nekoliko nezaobilaznih pitanja, poput onoga što dolazi prije, obraćenje ili vjera, tj. treba li se najprije obratiti pa vjerovati ili obrnuto. Ima li u obraćenju mjesta za Boga ili je to pojam vezan samo uz čovjekovu stvarnost? Vraćamo li se u obraćenju Bogu ili se Bog u obraćenju vraća nama? Također naglašava da je bitno znati kome se obratiti, od koga, kamo i što to uopće znači te je li pojam obraćenja isključivo religijski ili etički pojam. Nadalje, razjasnio je razliku u shvaćanju obraćenja u Starom i Novom zavjetu, te kako se zbilo obraćenje kod pojedinih proroka. Zaključio je da je obraćenje prije svega ispružena Božja ruka prema čovjeku koju čovjek može prihvatiti ako hoće, a može je i odbiti. To je proces koji obuhvaća i čovjeka i Boga. Dr. Tonči Matulić je u središte predavanja stavio Drugi vatikanski koncil, za koji kaže da osvjetljava put kojim vjera može izaći iz rascjepa te ga se jedino ispravno može razumjeti kao Koncil obnove vjere Crkve. Crkva je na Drugome vatikanskom koncilu rasvijetlila i predstavila istinsku dubinu naše vjere koju je od Krista primila, a vjera zahtijeva stalnu obnovu snagom obraćenja. Danas svjedočimo i rascjepu naše stvarnosti, koji se ogleda u činjenici da je još uvijek jako puno ljudi primilo sakramente kršćanske inicijacije, ali ih ne živi, a to se vidi po tome što čovjekova razmišljanja i način življenja oblikuje isključivo moderni mentalitet. Rješenje je da uspijemo uklopiti svoje kršćanstvo u moderan način življenja, a put je utrta Crkva na Koncilu.

Nakon predavanja koja su bila popraćena i dinamičnom raspravom, uslijedio je rad u pedagoškim ra-

dionicama na tri teme: znakovita obraćenja u Bibliji, znakovita obraćenja u životu svetaca kroz povijest i znakovita obraćenja danas. Vrhunac prvog dana bilo je zajedničko euharistijsko slavlje koje je predvodio mons. Marin Barišić, u koncelecijaciji s mons. Matom Uzinićem i mons. Đurom Hranićem te još šest svećenika. U svojoj homiliji nadbiskup je usporedio današnje vjeroučitelje i sv. Pavla. Oni su, kao i on, iskusili da često riječ, bez obzira koliko je dobro pripremljena, ne dolazi do srca učenika. Postoji jaz između vjeroučitelja i učenika. Pavao ga je uspio premostiti molitvom. "Ne možete doprijeti do svojih učenika samo riječju, nego snagom duha. Neka vam sveti Staš kojeg danas slavimo i drugi sveti katehisti i katehistice pomognu da budete svjedoci djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade", zaključio je nadbiskup.

Drugoga dana organizatori su učinili korak dalje i progovorili o obraćenju kao ključu obnove Crkve. O institucionalnom obraćenju Crkve je u obliku opuštenog i iskrenog, ali i konstruktivnog razgovora progovorio dubrovački biskup mons. Mate Uzinić, koji je u javnosti prepoznat kao pastir otvoren za dijalog, kao onaj koji se ne boji jakih nastupa s jasnim porukama o kršćanskim načelima. Biskup Uzinić na samom je početku izrazio radost što ima priliku biti s odabranim kršćanima, vjeroučiteljima. Istaknuo je da se ne može koristiti pojam obraćenja Crkve, jer ona je Kristov sakrament, već da se može govoriti o obraćenju institucije, te da je svatko od nas Crkva i da je svatko bitan; zato se mora imati na umu da ni jedna reforma nije počela odozgo, nego sa periferije. Biskup je zaključio da je Crkvi potrebna nova paradigma. Potrebno je naći načina kako današnjem modernom čovjeku dati odgovore na njegova životna pitanja, te kako komunicirati unutar Crkve jedni s drugima, s onima koji su Crkvi blizu, kojima je stalo, ali i onima koji su od Crkve daleko. Jednako je bitno, kaže biskup, ne pustiti da mlade ljude odgajaju mediji te da se prilagode ovoj svijetu, već ih obrazovati i odgojiti da budu spre-

mni, u ime Crkve s Kristom u sebi, djelovati na svim područjima društva. Glavni zaključak razgovora je da je jedino Isus onaj koji mijenja, a ne naša ljudska mjera, te da, želimo li reformirati Crkvu i dati joj novo lice, to mora biti lice Isusa Krista. Vjeroučiteljima je poručio da su odgovorni za trske koje su slomljene zbog obiteljskih situacija ili vremena u kojem živimo. Vjeroučitelji ih, svojim pristupom, ne smiju slomiti do kraja, već im moraju pomoći da pukotina zaraste.

Jednako zanimljivo i poučno izlaganje, "Kršćanski pojam obraćenja – stalno nadahnuće obnovi škole", održala je prof. Ljilja Vokić, ministrica prosvjete i športa od 1994. do 1998. godine, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i ravnateljica VII. gimnazije u Zagrebu, te osoba koja je prva ušla u Vukovar 1996. godine i provela mirnu reintegraciju. Rekla je da je nastavnik važan čimbenik odgoja svakog djeteta te da on mora biti primjer svom učeniku, znanjem, ponašanjem i odijevanjem. Nastavnik ima snažan utjecaj na razvoj djetetove psihe i njegova odnosa prema radu. Za vjeroučitelje smatra da je bitno da isijavaju i žive ono što poučavaju jer su izravni svjedoci vjere u kojima učenici moraju pronaći potporu koju nažalost često nemaju u svojoj obitelji. Istaknula je i kako se taj posao ne može raditi ako nema ljubavi i kako svima primjer treba biti Svevišnji, koji je najveći pedagog, jer Bog pristupa svakom čovjeku u skladu s njegovom naravi. Naglasila je da se odgojni ciljevi mijenjaju kako se mijenja vlast, ali da vjeronauk mora ostati stup. Rješenje za reformu školstva vidi u otvaranju katoličkih škola koje se, osim za obrazovanje brinu i za duhovni rast i razvoj, a to je najsnažniji način promjene.

Da se ne bi samo pričalo o vjeri i obraćenju i ostalo na teološkim analizama i vjerničkoj dijagnostici, vrhunac drugog dana, koji su molitvom animirale vjeroučiteljice OŠ Ivana Lovrića iz Sinja, bio je okrugli stol "Iz različitih kutova o istome", na kojem su gostovale osobe poznate široj javnosti, govoreći svatko iz svoga kuta i profesionalnoga života. O osobnoj vjeri

i obraćenju svjedočila je Marijana Petir, političarka koja je unatoč prijetnjama dosljedna svojim kršćanskim uvjerenjima. Govorila je o svojem osobnom odnosu s Bogom te o teškim trenucima, uvredama, izolaciji i svemu što je prolazila zbog javnog zastupanja svojih stavova. Prepunoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa potom se obratio i Ivica

Ursić, neovisni novinar koji u zadnje vrijeme putuje i svjedoči o vjeri koja je oživjela nakon čudesnog ozdravljenja od karcinoma. Posljednja na redu bila je Blanka Vlašić, hrvatska atletičarka svjetskoga glasa, koja je govorila o svojoj udaljenosti od Crkve i Boga, o zarobljavanju u vlastiti ego i uspješne rezultate te o dirljivim trenutcima svojega obraćenja, ali i obraćenja cijele svoje obitelji. Nakon ovih iskrenih i dirljivih svjedočanstava publika je imala priliku postavljati pitanja gostima. Program je vodila Helena Balajić, a susret je svojim pjevanjem obogatila klapa Žrnovnica.

Program posljednjeg dana započeo je molitvom, za koju su bile zadužene vjeroučiteljice OŠ Stjepana Ivičevića iz Makarske, nakon koje je uslijedilo predstavljanje izvješća i zaključaka o radu u pedagoškim radionicama. Potom se katehetama i katehisticama predstavilo Hrvatsko nadzemlje, skupina mladih koja je već postala i nacionalno poznata animiranjem mjesečnih susreta za mlade iznad 16 godina grada Splita i okolice. Idejni začetnik ovog projekta, Marin Periš, upoznao ih je s teškoćama koje su prolazili na početku, postupnim napretkom i brojnim

plodovima kojima je urodila upornost i mladenački kršćanski duh. Uz potporu Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, organiziraju tribine s aktualnim temama svake treće srijede u mjesecu, u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu, na kojima se okupi po nekoliko stotina studenata i radničke mladeži. Da bi okupljenima približili svoj rad, predstavili su jedan od brojnih video-uradaka i izveli jedan skeč na temu vjere, koristeći se specifičnom metodom i suvremenim jezikom mladih.

Katehetska ljetna škola zaključena je okruglim stolom na kojem su sudionici mogli otvoreno postavljati sva aktualna pitanja vezana uz vjeronauk i vjeroučitelje. Na pitanja su odgovarali voditelj povjerenstva Katehetske škole mr. sc. Josip Periš, predstojnik Nacionalnoga katehetskog ureda HBK-a prof. dr. Ivica Pažin i savjetnici za vjeronauk Agencije za odgoj i obrazovanje. Na samom je kraju predstojnik Pažin zahvalio svim vjeroučiteljima na aktivnom sudjelovanju u Katehetskoj ljetnoj školi i svima koji su dali svoj prinos u njezinoj pripremi, organizaciji i izvedbi, završivši Školu kratkom molitvom. (KB)

Mladi svećenici Splitske metropolije na permanentnom obrazovanju

Svećenici Splitsko-makarske nadbiskupije, Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja i Dubrovačke biskupije koji su zaređeni u proteklih deset godina, susreli su se na godišnjem tečaju permanentnog obrazovanja u Duhovnom centru Karmel u Grabovici u Bosni i Hercegovini. Tijekom tri dana, od 27. do 30. kolovoza 2013., četrdesetak mladih svećenika, okruženi prekrasnim krajolikom Buškoga jezera i prožeti bratskim raspoloženjem, imali su priliku razmišljati i raspravljati o odabra-

nim temama iz Pastoralne konstitucije *Gaudium et spes* Drugoga vatikanskog sabora. Susretu su također nazočili splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, franjevački provincijal fra Joško Kodžoman, generalni vikar mons. Ivan Ćubelić te fra Bruno Pezo, povjerenik za permanentno obrazovanje svećenika franjevac i profesor na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju.

U svojim obraćanjima na početku tečaja nadbiskup Barišić i provincijal Kodžoman istaknuli su prijeku po-

trebu permanentnog obrazovanja u svećeničkoj službi, osobito mladih svećenika koji stoje tek na početku svojega pastoralnog djelovanja. Tečaj im želi pružiti potporu preko aktualnih predavanja i zajedničke rasprave kako bi se što uspješnije suočili s pastoralnim izazovima. Za ovogodišnju temu izabrana je Konstitucija *Gaudium et spes*, zbog Godine vjere i 50. obljetnice održavanja Drugoga vatikanskog sabora.

Susret je zamišljen u četiri tematske cjeline, koje su raspodijeljene u tri dana, a duhovni mu je stožer molitva časoslova i euharistijsko slavlje. Pojedina tematska cjelina započinjala bi predavanjem, potom bi slijedio rad u skupinama te konačno zajednička rasprava, u kojoj su svećenici, nakon predstavljanja rezultata skupnoga rada, postavljali pitanja iz svoje pastoralne perspektive.

Prvo, uvodno predavanje o dokumentu *Gaudium et spes* održao je umirovljeni profesor fra Nikola Mate Rošić, koji je kao mladi klerik u Rimu imao priliku iz blizine pratiti rad Sabora. U izlaganju koje je bilo protkano mnogim osobnim iskustvima i zapažanjima, naglasio je tri glavne poruke Sabora: ulogu laika u Crkvi, Kristovu spasenjsku poruku za sve ljude te načelo utjelovljenja.

Prof. dr. Tonči Matulić, dekan KBF-a u Zagrebu, u svojem je predavanju iznio aktualna promišljanja o dostojanstvu ljudske osobe na temelju istoimenoga prvog poglavlja prvog dijela Konstitucije *Gaudium et spes*. Usporedio je svjetovno i kršćansko shvaćanje pojma ljudskog dostojanstva. Dok se u današnjem društvu, koje je obilježeno dvama duhovnim bolestima, radikalnim individualizmom i ekskluzivnim humanizmom, govor o ljudskom dostojanstvu svodi isključivo na ljudska prava, kršćanstvo zastupa cjelovit pristup, koji vodi računa o duhovnoj i tjelesnoj dimenziji čovjeka, istaknuo je prof. Matulić.

U trećem predavanju obrađena je tema psiholoških, moralnih i vjerskih promjena u odgoju, na temelju broja 7 Konstitucije *Gaudium et spes*. Predavač fra Ivan Udovičić, ravnatelj Franjevačkoga sjemeništa u Sinju te profesor sociologije i psihologije na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, naveo je niz sudionika u današnjem odgoju djece i mladih, izdvojivši posebno društvene i političke čimbenike, medije, školu, Crkvu i roditelje. Budući da mladi doživljaju Crkvu ponajprije

kroz osobno iskustvo i medije, važno je koristiti mogućnosti suvremene komunikacije, ali i jačati modele vjere, napomenuo je Udovičić.

Četvrto i završno predavanje pod naslovom "Komunitarni karakter čovjekova poziva u Božjem planu" održao je mr. Mario Buljević, vicerektor Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Polazeći od broja 24 dokumenta *Gaudium et spes*, Buljević je postavio tri teze: osoba je biće za; ljubav je temeljna značajka komunitarnosti; potpuno predanje Bogu preduvjet je darivanja samoga sebe drugima. Objasnio je kako se čovjek tek u odnosu s Bogom i drugim ljudima ostvaruje kao osoba. Kao primjer potpunog predanja može poslužiti molitva sv. Ignacija Loyolskog iz Četvrtoga tjedna njegovih Duhovnih vježbi.

Osim predavanja, svaki tečaj predviđa posjet jednoj župi i susret s vjernicima. Tako su sudionici tečaja u četvrtak 29. kolovoza, na blagdan Mučeništva sv. Ivana Krstitelja, pohodili Ramu. Razgledali su franjevački samostan na Šćitu i tamošnju etnografsku zbirku te posjetili Župu Presvetog Srca Isusova u Prozoru i zajedno s tristotinjak vjernika proslavili euharistijsko slavlje. U homiliji je nadbiskup Barišić naglasio kako je odgovornost roditelja za odgoj djece neprocjenjiva, što pokazuje odnos Salome i njezine majke Herodijade. Saloma, još neiskusna i naivna, pita majku za savjet, a ova ju upućuje na zlo. Kao suprotan tome može nam poslužiti primjer sv. Ivana Krstitelja, koji pod svaku cijenu, pa i cijenu vlastitog života, brani dostojanstvo braka i obitelji, istaknuo je Nadbiskup.

Na kraju tečaja otvorena je mogućnost osvrta i osobnoga komentara. Jedan od sudionika istaknuo je kako su mu ova tri dana bila dragocjeno iskustvo koje mu je pomoglo dublje shvatiti nužnost da Isusa Krista stavimo u središte svojega svećeničkog života i djelovanja. Drugi su pak ukazali na duhovno bogatstvo koje se krije u saborskim dokumentima, a nismo ga još dovoljno upoznali. U zaključnoj riječi mons. Marin Barišić pozvao je mlade svećenike da osobne poticaje za svoju pastoralnu službu pronalaze u Drugom vatikanskom saboru, a fra Joško Kodžoman upozorio je da ne koristi žaliti se da Sabor nije zaživio ako ga sami ne nastojimo živjeti. (FFV)

Studijski tjedan za dominikanske bogoslove

U Trogiru je od 26. kolovoza do 1. rujna u dominikanskom samostanu u Arbaniji na Čiovu i hotelu Sveti Križ održan XVI. međunarodni studijski tjedan za braću dominikance u formaciji iz Europe pod

naslovom Marija - primjer slušateljice. Kako je ove godine pripremna tema za jubilej "Neka mi bude po tvojoj riječi" (Lk 1,38), bila je dobra prilika razmišljati o mjestu Marije u teologiji i životu Crkve.

U studijskom tjednu sudjelovalo je tridesetak sudionika, najviše iz Hrvatske dominikanske provincije te iz dominikanskih provincija Irske, Španjolske, Slovačke, Švicarske... U tu skupinu spadaju predavači i prevoditelji. Predavači su uglavnom iz Hrvatske, potom iz Švicarske, Italije i Turske. Studijski je tjedan održan u velikoj sali hotela Sveti Križ, koja je za ovu namjenu preuređena, s kabinama za prevoditelje za engleski, francuski i španjolski. Na skupu se okupljaju mladi dominikanci koji se pripremaju za svećeničku službu. "Važan element u dominikanskoj formaciji je razmišljati zajedno i naučiti se razmišljati na jednoj međunarodnoj razini, ne samo u hrvatskom kontekstu, nego osjetiti internacionalnost Reda propovjednika", rekao je moderator koordinatorskog Studijskog tjedna fr. Srećko Koralija.

Za svaki je dan napravljen vremenik događanja, a

zadnjeg dana Studijskog tjedna u crkvi sv. Dominika i Nacionalnom svetištu bl. Augustina Kažotića u Trogiru pod misom u devet sati održani su jednostavni / privremeni zavjeti: Dario Pavlinović (Split-Makarska) i Mihovil Mario Žuljević Mikas (Split / Srijane) te redovničko oblačenje i početak novicijata: Ivan Zrno, ovogodišnji maturant, Matej Biklić, ovogodišnji maturant, Gabriel Baćak, ovogodišnji maturant, Matej Blažević, prošlogodišnji maturant, i Domagoj Duvnjak, student treće godine teologije, KBF-a u Zagrebu.

Braća novaci i kandidati za novicijat imali su duhovne vježbe u dominikanskom samostanu u Bolu na Braču od 24. do 30. kolovoza pod vodstvom fr. Petra Galića.

Uoči ovog Studijskog tjedna održana je jutarnja sv. misa u crkvi sv. Križa koju je predvodio fr. Srećko Koralija, uz koncelebraciju dr. fr. Bože Biškupa i ostale braće Reda propovjednika. (IM)

U Metkoviću predstavljena knjiga "Preživio sam Vukovar!"

Potresnu knjigu autora Vilima Karlovića Preživio sam Vukovar i Ovčaru u sklopu projekta Put Vjere i Nade u crkvi sv. Nikole biskupa u Metkoviću nakon sve tri nedjeljne mise 1. rujna predstavila je katolička novinarka Ines Grbić.

Govoreći o već poznatom autoru knjige između ostaloga je kazala: "Kada u svakoj osobi gledamo Isusa Krista, odnosno da je naša veličina Isus Krist, tada i za neprijatelje koji nam oduzimaju život možemo reći 'Oprosti im, Bože, jer ne znaju što čine!'. To je učinio i Vilim prije mučenja i prijetnje smaknućem.

Knjiga je zapis molitava i vapaja Majci Božjoj da spasi njegov život, svjedočanstvo jecaja, plača, jauka 260 brutalno smaknutih na Ovčari. Opisano je kako im kosti pucaju, kako u trenutku mučenja i smaknuća neprijatelje ljudski mole za život.

U trenutku mučenja djece Vilim zaključuje da to nije povezano s mržnjom između Srba i Hrvata, već da je to očitovanje sotone.

Zbog djece današnjeg naraštaja ova knjiga je zapis istine koju nećete naći u svakodnevnom tisku i govoru. Opisuje kako je Hrvatska prodana, a rat dogo-

voren. Vilim kao zapovjednik sa prve crte, dobitnik sedam državnih odlikovanja, svjedoči argumentirano, istražuje preko tisuću dokumenata jedne i druge strane, zapisuje strukturu zapovijedanja i kako su se bitke vodile.

U Vukovaru je bio od prvog dana, a nakon što se našao pred prijetnjom silovanjem i smaknućem, bio je zatočen u logoru u Srijemskoj Mitrovici; potom se

vratio u obranu Domovine.

Ovo je situacija gdje je čovjek koji ima razlog mrziti, oprostio, a za to je potrebna božanska snaga. Dužni smo stoga tu istinu prenositi budućim naraštajima, da se ne zanemari žrtva nevinih ljudi", zaključila je Ines Grbić.

Vilim se nakon vojne karijere bavi poduzetništvom, u maloj građevinskoj tvrtki; ulaskom u recesiju

2008. zadužuje se kod vjenčanog kuma koji se bavio kamatarenjem i koji ga je i nakon vraćenog duga nastavio ucjenjivati, prijetiti ubojstvom njemu i obitelji, potraživati novac koji Vilim nije mogao dati. Pod pritiskom višemjesečnih prijetnji, za vrijeme jedne prepirke Vilim je pucao u kuma. Osuđen je na šest godina zatvora. Vrijeme u zatvoru provodi pišući. Uskoro se očekuju novi naslovi. (AM)

Potpisan Ugovor o korištenju dvorane za duhovne potrebe u Studentskomu centru Split

Kako iz godine u godinu raste broj studenata Splitskog sveučilišta, raste i potreba za većim prostorom i opširnijom ponudom sadržaja za studente. Nova zgrada Studentskog doma i Studentskog centra u sklopu Sveučilišnog kampusa u Splitu velikim dijelom rješava oba problema. Broj raspoloživih smještajnih jedinica je udvostručen, a novi prostori omogućili su i kvalitetniju realizaciju niza popratnih sadržaja, poput trgovine, banke, ljekarne i sl.

Tako već dulje vrijeme postoji i želja da se u sklopu Sveučilišnog kampusa osigura prostor koji će biti namijenjen duhovnim potrebama. Prvi konkretan korak k realizaciji te ideje učinjen je u ponedjeljak 2. rujna 2013. godine, kada su splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić i ravnateljica Studentskog centra u Splitu Gordana Raos potpisali Ugovor o korištenju dvorane za duhovne aktivnosti Blaženi Ivan Merz. Njime se nadbiskupija obvezala da će osmisliti polivalentnu dvoranu od 80 metara četvornih koji će prema potrebama biti kapelica za molitvu ili dvorana za predavanja i duhovne susrete za koje će se pastoralno brinuti Ured za pastoral mladih na čelu s don Mihaelom Provićem.

Susretu je, osim povjerenika za mlade don Mihaela Provića, prisustvovao i novi pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije dr. sc. Nediljko Ante Ančić te arhitekt Emil Šverko, koji je, zajedno s kolegom Nenom Kezićem, projektant Studentskog doma. Nadbiskup i ravnateljica složili su se kako je ovaj projekt koristan i potreban mladim ljudima, kako bi, usavršavajući se na polju obrazovanja, istodobno mogli njegovati svoj duhovni život, a snažan poticaj dali su i sami studenti. Naime oko 78 % studenata je u anketi koja je provedena prošle akademske godine, izrazilo želju za ovakvim sadržajem. (KB)

Nadbiskupijska klasična gimnazija započela novu školsku godinu

"Vi ste proroci našeg sutra, naša budućnost, ali i nada koja se dodiruje i koja je prisutna danas. Svi smo ponosni na svakoga od vas jer ste mladi proroci Kristovi. Htjeli bismo, i dat ćemo sve od sebe, da i vi s ponosom možete svima reći da ste učenici Nadbiskupijske klasične gimnazije", kazao je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u povodu početka nove školske godine, predvodeći euharistijsko slavlje za učenike i djelatnike Nadbiskupijske klasične gimnazije Don Frane Bulić i Nadbiskupskog sjemeništa

u Splitu, u ponedjeljak 2. rujna u sjemenišnoj kapeli. Koncelebrirali su ravnatelj gimnazije don Josip Dukić, novi ravnatelj Sjemeništa don Jenko Bulić, odgojitelji i profesori, a pjevao je Mješoviti zbor Nadbiskupijske klasične gimnazije pod ravnanjem s. Lidije Matijević.

Na samom je početku ravnatelj Dukić pozdravio sve okupljene, a posebno prvaše, koji su se, prvi put u povijesti škole, upisali elektroničkim putem te je izrazio nadu da će "ova naša škola uskoro postati i vaša". Nadbiskup je u svojoj homiliji kazao kako u Evanđelju Isus uzima knjigu, Sveto pismo, i učenicima daje program rada i upute za očuvanje dostojanstva svake osobe. "Tako ćete i vi, dragi učenici, danas od svojih profesora dobiti raspored i program svojeg obrazovanja. Zapamtite da cijeli vaš školski program i svi predmeti, trebaju biti usmjereni prema osobi Isusa Krista. On je najvažniji", istaknuo je nadbiskup te nadodao kako obrazovanje treba biti usmjereno i na njih te da sve informacije koje nauče trebaju za cilj imati izgrad-

nju osobe, života i odnosa među ljudima. "Ovo je dan zaziva Duha Svetoga, koji je izvor nadahnuća, radosti, mudrosti i ljepote. Neka vam otvori horizonte uma, srca i duše", zaključio je nadbiskup i svima poželio puno uspjeha, sazrijevanja u ljudskosti, vjeri, te rast u intelektualnom i duhovnom smislu.

Sve učenike, svećenike i profesore pozdravio je i ravnatelj Sjemeništa don Jenko Bulić koji je zahvalio ocu Nadbiskupu što ih je svojom prisutnosti ohrabrio na početku ove godine te ga je zamolio da ih prati molitvama cijelu godinu. Učenicima je poželio hrabar hod i traganje te im poručio da se vrata nalaze u srcu svakog čovjeka, "a naša vrata za vas su uvijek otvorena". U novu je školsku godinu upisano 233 đaka u sva četiri razreda gimnazije, od kojih su 3 kandidatice i 22 sjemeništaraca; 20 sjemeništaraca je u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu, a dva su dominikanska sjemeništarca. (KB)

Hodočašće Maloj Gospi u Vepric

Nekoliko tisuća hodočasnika s Makarskog primorja, iz Neretve i Imotske krajine, sa susjednih otoka, iz Bosne i Hercegovine i drugih krajeva Splitsko-makarske nadbiskupije i cijele Hrvatske, hodočastilo je Majci Mariji u Lurdsko svetište Vepric u subotu 7. rujna, uoči blagdana Male Gospe. Proslava rođendana Gospodinove Majke i naše duhovne Majke, započela je u rano jutro slavljenjem misa tokom kojih su hodočasnici mogli pristupiti sakramentu pomirenja. U 15.30 sati upriličen je križni put i molitva krunice, nakon čega je, u 17.30, održano središnje euha-

ristijsko slavlje, koje je predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji četrdesetak svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije. Tog dana u Vepricu se okupilo gotovo 40 župnih zborova Splitsko-makarske nadbiskupije, koji su zajedno, pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, pjevali na misnom slavlju te ga tako učinili još bogatijim i svečanijim. Maloj su Gospi zajedno s vjerničkim pukom, pjevali su zborovi: Sućidar, Škrape, Mertojak, Veli varoš, Brda (Materinstva BDM), Žnjan (Gospe od Milosrđa), Kocunar, Sv. Frane (Obala), Strožanac, Dugi Rat, Tugare, K. Sućurac,

K. Kambelovac, K. Lukšić, Solin (Svetih solinskih mučenika), Dugopolje, Podstrana, Imotski, Runovići, Proložac, Imotska Poljica, Lovreć - Opanci, Trilj, Katuni - Kreševo, Gala - Gljev, Metković (Sv. Nikola), Metković (Sv. Ilija), Opuzen, Makarska (Sv. Marko, Makarska Kraljica Mira), Bast - Baška Voda, Vrgorac te zborovi iz drugih biskupija.

"Marijanska su svetišta mjesta duhovnog i povišnog sjećanja, mjesta generacijske pobožnosti, izljeva duše i srca, zahvale i molitve. Svetišta svjedoče susret Neba i zemlje, govore o zlatnoj niti biblijskog

i našeg rodoslovlja koje danas slavi Marijino rođenje – Malu Gospu, od koje se rodio Krist Gospodin”, kazao je mons. Barišić na početku svoje homilije, u kojoj je govorio o važnosti marijanskih svetišta za čovjeka. Svakodnevno k Majci Mariji vraćaju mnogi da je pozdrave, da joj zahvale i mole za sebe i svoje, da joj otkriju svoje tjeskobe, izazove, križeve, ali i svoje radosti. “Doista, ovdje stvarnost života svakodnevno progovara u tolikim radosnim i umornim licima u najrazličitijim oblicima. Progovara u svemu što čovjeka može snaći, a štošta nam se grješnima i ograničenima može dogoditi. Nešto od toga vidljivo je i primjetljivo. Ali čuti šapate i tišinu srca, to može potpuno samo Majka Marija”, kazao je nadbiskup te nadodao kako u svetištu, mjestu tišine riječi i govora srca, pjesme i molitve, život progovara na svome putu umora, praznine i ponora.

I naša srca često su prazna, izranjena, zatvorena, površna, te nam je potrebno preobraženje, svježina i ohrabrenje. Zato je potrebno podići svoj pogled prema Srcu koje je izvor, temelj i punina roditeljske i svake iskrene ljubavi. “I božansko je Srce kao i Srce Marijino ranjavano i probodeno. Zato je izvor snage i svjetla svima nama u našim poteškoćama, ranama i križevima, jer samo je ranjena ljubav vjerodostojna ljubav. Križ je znak autentične ljubavi. Ljubav bez križa nije uvjerljiva. Ljubav bez žrtve je sebeljublje. Ljubav Srca Isusova i Marijina osposobljava roditelje, prve odgojitelje, da one geste ljubavi, glađenja po kosi i cjelivanja, znaju trajno riječju i životom prilagođivati dobi i rastu svoje djece.”

Nadbiskup se, u svjetlu početka nove školske godine, obratio posebno roditeljima, koje je podsjetio da

njihovo blago ne mogu biti stvari, karijera, uspjeh i profit, već da su najveće blago njihova djeca. Ona su blago cijelog naroda i društva. Istaknuo je i kako su roditelji najbolji odgojitelji svoje djece, osobito kad su u pitanju moralne i duhovne vrijednosti te da država ne može i ne smije protiv volje roditelja nametati odgoj. “Država treba poštivati demokratska načela, a ne postavljati se totalitarno, namećući ideološki odgoj. To bi bio povratak prošlosti za koju smo mislili da se ne će više ponavljati. Odgoj u našim školama treba biti produžena ruka roditeljske ljubavi, a ne šaka totalitarne ideologije”, kazao je nadbiskup te dodao kako u tako važan mozaik odgoja i obrazovanja moraju najprije biti uključeni roditelji, a potom prosvjetni djelatnici, katehete, vjeroučitelji, ravnatelji.

Svoju homiliju nadbiskup je zaključio molitvom: “Majko Marijo, svatko od nas dio je složenog mozaika nevolja i potreba, molitve i zahvale, radosti i nade. U tom mozaiku prisutna je i nova školska i vjeronaučna godina. Blagoslovi, Majko, naš novi početak, pomozi roditeljima i svim odgojiteljima u odgovornom poslanju te prati i usmjeruj sve naše mlade na putu njihove ljudske i kršćanske zrelosti. Pomozi im otkriti blago i ljepotu vjere. Mala Gospe, daj da naši domovi i obitelji, uza sve poteškoće, s tobom i tvojim Sinom budu svetišta života, djelotvorne vjere, zauzete ljubavi i postojane nade.”

Nakon mise uslijedila je veličanstvena marijanska procesija u kojoj je rijeka vjernika s upaljenim svijećama pjevala marijanske pjesme i upućivala svoje prošnje Mariji. Misno slavlje završilo je okupljanjem pred vepričkom špiljom, gdje je nadbiskup svima udijelio svoj blagoslov. (KB)

„Istinom do pobjede“- otvorena izložba Damira Kukavice

Dvori don Ivana Turića u Imotskome bili su mahom popunjeni u subotu 7. rujna u večernjim satima. Razlog tomu bila je izložba portreta domoljubno-vjerske tematike Istinom do pobjede likovnog umjetnika Damira Kukavice

Otvorenje je započelo stihovima Vesne Ujević iz njezine Šarene kuće s natpisima. Među uzvanicima su bili Marko Skejo, pukovnik HOS-a, predstavnik Braniteljskog portala iz Knina te akademska kiparica i slikarica Jasenka Kapitanović. Ivan Budalić, predstavnik Koordinacije braniteljskih udruga Imotske krajine, otvorio je izložbu kratkim i britkim riječima: “Ljubav će pobijediti, ako smo zajedno. Proglašavam izložbu otvorenom!”

Jasenska Kapitanović o autoru je rekla sljedeće: "Klasični mediji nisu iščeznuli, kao ni klasično slikarstvo. Damir prenosi svaki detalj, otima zaboravu sve što vrijedi kao da nam time želi poručiti: Tu smo, još uvijek!"

Na otvaranju izložbe bilo je i recitiranja i glazbe, ponajviše gange. Bile su tu nezaobilazne Bile ruže i guslari Jonjić i Biočić.

Damir Kukavica je na kraju, vidno uzbuđen, rekao: "Ovo je moja najveća izložba, veća od one u Kninu, veća za četiri slike, jer sam morao nekako popuniti jedan hodnik obiteljskim slikama, da ne bude prazan. Zahvalan sam svima koji su večeras došli. Presretan sam, ovo je moje rodno mjesto, koje

mi daje toliku potporu, iako sam iz njega otišao ima 30 godina. Osjećam se ponovno rođenim."

Poruke ove izložbe su vrijednosti danas poljuljane: ljubav i istina. "Samo nas istina može osloboditi, jer je kao voda, planinu buši i ide na more", reći će za kraj Kukavica.

Na zidovima Turićevih dvora moglo se vidjeti Damirovo umijeće, ljubav i suze uronjeni u rad, portreti generala Gotovine, Velimira Đereka, Kristine Ćurković, Karoline Vidović Krišto, Kristova Posljednja večera...

Izložba će, za sve ljubitelje dobrih portreta i likovnog realizma, biti otvorena i sljedećih tjedan dana. (JŠ)

Proslava blagdana Male Gospe u solinskom prasvetištu

U Gospinu prasvetištu u Solinu, koje, u zemljopisnom, povijesnom i simboličnom značenju, za hrvatski narod predstavlja Vrata vjere, okupili su se brojni vjernici i hodočasnici kako bi zajedno, uz pjesmu, zahvalu i molitvu, proslavili rođendan Blažene Djevice Marije, 8. rujna. U 10 sati počeo je svečani ophod oko svetišta s Gospinim kipom koji je prigodnim riječima animirao don Ante Mateljan. Nakon procesije uslijedilo je središnje euharistijsko slavlje ispred crkve Gospe od Otoka, koje je predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, u koncelecijaciji s provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, generalnim vikarom mons. Ivanom Ćubelićem, župnikom don Vinkom Sanaderom i ostalim svećenicima.

Tisućama okupljenih vjernika nadbiskup Barišić uputio je snažne poruke o roditeljskoj ulozi u odgoju djece te o miru u domovini i svijetu. "Danas smo došli k Majci Mariji ponosni i zahvalni za dar vjere i

slobodne domovine. Mariji, našoj dobroj Majci, dolazimo s našim snovima, ali i s našim poteškoćama, ne samo kao pojedinci već i kao članovi svojeg društva i naroda", kazao je nadbiskup, osvrćući se na teško stanje u kojem se danas nalazimo. Obećanja bez pokrića opustošila su nas gospodarski i demografski, zatvorena su tolika radna mjesta, rodilišta i razredi, a najgore je što su zatvorena vrata srđaca, odgovornosti, suradnje, solidarnosti i poštenja. "Nažalost, i dalje ostajemo samo zemlja obećanjâ, a imamo sve uvjete da postanemo Obećana zemlja. K tomu, na naša vrata dovode se misionari novoga poganstva, koji žele obezvrijediti moralne i duhovne, tradicionalne i kulturne vrijednosti hrvatskog naroda, i to one najvažnije, prirodne i nosive, života, naroda i društva: brak i obitelj."

Nadbiskup je posebno upozorio da odgoj djece i njihova moralna i duhovna uvjerenja, nisu poput biologije i fizike, jer se tu ne radi o laboratorijskim eksperimentima, nego o ljudskim savjestima. "Cjelovit ljudski i kršćanski odgoj novih generacija otvara nam pogled na sretniju budućnost. Zato bismo još jednom pozvali odgovorne u društvu da ne nameću državni ideološki odgoj, jer je to prošlost, već da u dijalogu s roditeljima i kompetentnim osobama traže odgoj za život i budućnost svog naroda", rekao je nadbiskup te dodao kako školski odgoj treba biti prepoznatljivu produženu roditeljsku ruku ljubavi i pažnje prema njihovoj djeci. U nastavku svoje homilije nadbiskup je izrazio zabrinutost zbog mnogih branitelja i sanjara hrvatske slobode, koji su bili toliko razočarani svojom zemljom da su radije izabrali smrt nego život u društvu koje je još daleko od onoga sanjanog, društvu pukih obećanja, podijeljenosti, interesa, karijerizma,

nepoštene pretvorbe i usputnog kriminala. Upitao se nisu li svi oni svima nama ozbiljan poziv na ispit sa-
vjesti na osobnoj, društvenoj i crkvenoj razini.

“Majko Marijo, Vrata naša nebeska, molimo te da naša sadašnjost i budućnost budu osvijetljene svjetlom tvoga Sina – našega Učitelja i Spasitelja. Neka ova školska i vjeronaučna godina, kao i sve naše društvene razine, budu nadahnute riječima bl. Ivana Pavla II.: ‘Ne bojte se! Otvorite, štoviše, raširite vrata Kristu! Otvorite Njegovoj spasiteljskoj vlasti granice država, gospodarske i političke sustave, široka područja kulture, uljudbe, razvitka! Ne bojte se! Krist zna što je u čovjeku. Samo On to zna!’ Mala Gospe, Sinu svome nas vodi! Jer samo s tvojim Sinom Hrvatska može postati obećana zemlja, Nebu otvorena”, zaključio je nadbiskup.

Okupljenim vjernicima obratio se i župnik Gospe od Otoka don Vinko Sanader, koji je svima čestitao blagdan Male Gospe i zahvalio na svjedočenju ljubavi prema Mariji i Crkvi. Posebno je izrazio radost i zahvalnost ocu Nadbiskupu što je, upravo na blagdan Male Gospe, obznanio vijest da će Solin, nakon gotovo 70 godina čekanja, dobiti baziliku čija izgradnja uskoro započinje. “Dok smo čekali na izgradnju ka-

mene crkve, u Solinu se rodila poletna, živa, mlada Crkva, i po starosnoj dobi i po broju stanovnika, katolika i djece koja radosno hrle u ovo Gospino svetišće,”

Misno je slavlje uvećao Mješoviti zbor Kraljica Jelena, sastavljen od crkvenih zborova iz Solina, Vranjica, Mravinaca, Kučina, Klisa i Velog varoša iz Splita, ravnanjem prof. Mirka Jankova. Za orguljama je bila časna sestra Arsenija Vidović. Euharistijsko slavlje završilo je pjevanjem državne himne Lijepa naša domovino i Gospinom pjesmom Zdravo, Djevo.

Misi su pribivali i solinski gradonačelnik Blaženko Boban, predstavnici županije Splitsko-dalmatinske, brojni gradonačelnici i načelnici općina, predstavnici crkvenih i društvenih ustanova, predstavnici Polici-
je, Vojske i Mornarice te javni kulturni djelatnici. Za proslavu blagdana i Dana grada Solina Solinjani su se pripremali trodnevicom koju se predvodili don Vlado Strikić, don Jure Strujić i don Ranko Vidović. Euharistijsko slavlje u 16 sati, uz blagoslov djece i bolesnika, predvodio je don Vedran Torić, a pjevao je Papa band. Svečanu misu u 18 sati, kojom je i završila proslava, predvodio je don Tomislav Čubelić. (KB)

Zaziv Duha Svetoga na prosvjetne djelatnike i podjela kanonskih mandata

“Učitelji imaju nezamjenjivu ulogu u životu svake mlade osobe”, kazao je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić predvodeći euharistijsko slavlje za sve prosvjetne djelatnike na području Splitsko-makarske nadbiskupije u četvrtak 12. rujna, u katedrali sv. Dujma u Splitu. Tom je prigodom vjeroučiteljima podijelio kanonske mandate. Tako je, četrdesetak vjeroučitelja primilo privremene ili trajne kanonske mandate, na temelju kojih izvode nastavu katoličkoga vjeronauka u školama. Ovo je treća godina zaredom kako Katehetski ured Splitsko-makarske nadbiskupije organizira zajedničku misu i zaziv Duha Svetoga za sve odgojitelje u predškolskim ustanovama te sve učitelje, nastavnike i profesore u osnovnim i srednjim školama.

Pozdravivši nazočne ravnatelje, učitelje i vjeroučitelje, nadbiskup je školsku godinu koja započela, usporadio s putovanjem koje nam otvara nove horizonte, zahvaljujući kojima rastemo. Na tom putu kroz našu stvarnost bitno je imati orijentire, smjernice koje trebaju voditi ka Gospodinu. Izabrani je narod na svojem putu kroz pustinju savez s Bogom stavio kao putokaz. “Ta težnja za Njim, taj savez pojedinca i Boga, treba biti

urezan u srca sviju nas, kako bi bio zauvijek prisutan u čovjeku, ali i u kući, u obitelji, školi, i na ulici. Vaš savez s Bogom treba biti vidljiv.” Obraćajući se učiteljima, nastavnicima i profesorima, nadbiskup je istaknuo da imaju veoma važnu ulogu u društvu, bez obzira koliko njihov rad bio loše plaćen te koliko se njihovo zvanje polako smješta na margine.”Čovjeka se poznaje kad ga se ljubi, a to je jako zahtjevno. Uza sve vlastite poteš-

koće, imajte ljubavi, pažnje i strpljenja prema toj djeci i mladima. Oni bez toga ne mogu, jer im vaš primjer govori da su dostojni nečije ljubavi, i to ih čini otvorenijima i poletnijima da svu svoju nadarenost spoje u jednu skladnu cjelinu”, kazao je nadbiskup. U duhu blagdane Gospe Velikoga hrvatskog krsnog saveza, svim prosvjetnim djelatnicima nadbiskup je zaželio da na novom putu koji je pred njima osvježe vlastiti savez s Bogom kako bi svojim učenicima mogli biti blagoslov i kako bi ova naša stvarnost odgajala i rađala osobne pune ljudskog i vjerničkog optimizma.

Zahvalu ocu Nadbiskupu na njegovoj prisutnosti i

pastirskoj riječi uputio je predstojnik Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije mr. don Josip Periš. “Ne bih volio da su ovi katehetski mandati samo izvor vaše materijalne egzistencije, nego izraz vaše pozvanosti, da Crkva prepoznaje vaše sposobnosti i prikladnost da u njezino ime naviještate evanđelje Isusa Krista u našim školama”, poručio je mr. Periš vjeroučiteljima kojima je, kao i svim nastavnicima i ravnateljima, zaželio uspješan i blagoslovljen rad. Euharistijsko slavlje završilo je podjelom kanonskih mandata i zazivom Duha Svetoga za blagoslovljen i uspješan početak nove školske i vjeronaučne godine. (KB)

Blagoslovljen križ na Marjanu

Novopostavljeni križ na vrhu Marjana svečano je blagoslovljen u petak 13. rujna u 16 sati. Križ je blagoslovio don Ivan Sučić, župnik Sv. Križa, a program je pjesmom popratio župni zbor iz Velog varaša. Blagoslovu su nazočili bivši gradonačelnik Željko Kerum i njegovi suradnici, gradonačelnik Ivo Baldasar, županijski i gradski vijećnici te nekoliko stotina građana. Željko Kerum iskazao je ponos što je križ postavljen upravo za njegova mandata te je posvjedočio kako je u životu za pomoć molio samo Boga i Majku Mariju. Njegov nasljednik Ivo Baldasar zasluge je prepustio bivšoj upravi te kazao kako ga veseli da se toliko ljudi okupilo zajedno ispred križa koji je simbol zajedništva, ali i kako bi volio da iza njegova mandata Splitu ne ostanu spomenici, nego građevinske dizalice.

Prigodnu propovijed održao je generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Ivan Ćubelić koji je iskazao radost što nas je upravo u ovoj obljetnici 17. stoljeća kršćanske slobode okupilo ponovno podizanje križa blizu mjesta gdje su ga već bili izgradili naši peci prije više od 100 godina. “Najveća poruka u povijesti ljudskog roda došla je upravo s križa. Bog nas ljubi i želi da se svi ljudi spase. Krist nam je brat i prijatelj, pomoćnik i suputnik, put, istina i život. Pod križem njegove ljubavi svoju nadu i utjehu nalaze svi koji padaju pod križem svojih životnih briga i križeva, posebno oni koji trpe društvenu nepravdu, pogrešno osuđene, siromašne i zaboravljene, nezaposlene, bolesnike i umiruće”, kazao je mons. Ćubelić. Zahvalio je prethodnoj upravi Splita na čelu sa g. Željkom Kerumom koji su donijeli odluku o postavljanju križa, kao i sadašnjem gradonačelniku g. Ivi Baldasaru, koji je potaknuo ovo molitveno slavlje pod križem. “Danas smo se okupili prvenstveno u

molitvi za našu Katoličku Crkvu, za domovinu Hrvatsku, grad Split i sve njegove građane, da bi nam Gospodin obnovio vjeru, nadu i ljubav, mir, slogu i marljivu zauzetost za opće dobro svih ljudi.” Mons. Ćubelić je naglasio i kako je ovo teško vrijeme za mnoge stanovnike grada, zbog globalne ekonomske krize, nedostatka radnih mjesta i sve većeg siromaštva te kako je upravo križ poziv na žrtvu, nadu i vjeru u svoje snage i u Božju pomoć. Na samom kraju svoje homilije, mons. Ćubelić je kazao kako svaki križ ima svoju horizontalu ali i još veću vertikalnu, te potaknuo okupljene građane da se zapitaju jesmo li svjesni vertikalne osobnog i društvenog života ili robujemo horizontalnoj filozofiji života. “Neka nam ovaj podignuti znak bude poziv na obnavljanje žive vjere, čvrste nade i ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Želim da nam svima ovaj križ bude poticaj na obraćenje, međusobnu slobodu i ljubav, na svekoliki duhovni i materijalni napredak te put prema vječnom spasenju.” (KB)

Stručni skup vjeroučitelja pripravnika

Na početku svake nove školske godine Katehetski ured Splitsko-makarske nadbiskupije u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje tradicionalno organizira stručni skup za vjeroučitelje pripravnike i njihove mentore, s temom: Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita. Tako se i ove godine, 14. rujna 2013., u prostorijama Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu okupilo pedesetak vjeroučitelja zaposlenih u osnovnim i srednjim školama Splitsko-makarske, Zadarske, Hvarske, Šibenske i Dubrovačke nad/biskupije, s ciljem upoznavanja svih relevantnih informacija vezanih za stažiranje i polaganje stručnog ispita. Osobitost i novina u odnosu na prethodne godine je uključivanje sve većeg broja vjeroučitelja volontera u škole i u pripravnčki staž, u sklopu projekta stručnog osposobljavanja mladih bez zasnivanja radnog odnosa, koji je iniciralo Ministarstvo rada i mirovinskog sustava.

Stručni skup započeo je molitvom koju je predvodio don Josip Periš, predstojnik Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije. Uslijedile su potom pozdravne riječi vjeroučiteljima pripravnici i njihovim mentorima koje su im uputili predstojnik Periš i Tomislav Tomasić, viši savjetnik za vjeronauk u riječkoj podružnici Agencije za odgoj i obrazovanje.

Radni dio stručnog skupa započeo je predavanjem don Josipa Periša s temom "Duhovno-vjernički identitet vjeroučitelja", u kojem je naglasio da je školski vjeronauk jedan od oblika katehetskog poslanja Crkve, dakle, bitno crkveni čin, ali ujedno i proces koji izgrađuje Crkvu. Istaknuo je također važnost osobe i uloge vjeroučitelja, kao najvažnijeg čimbenika katehetskog procesa, stavljajući naglasak na njegovu trostruku dimenziju: biti, znati i znati činiti. Podsjetio je prisutne na obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja s ciljem stjecanja različitih kompetencija potrebnih za kvalitetno obavljanje vjeroučiteljske službe: kompetencije odgojitelja, komunikatora, animatora i programatora.

Nakon toga je Sabina Marunčić, viša savjetnica za vjeronauk u splitskoj podružnici Agencije za odgoj i obrazovanje, održala predavanje s temom "Ostvarenje pripravnčkog staža vjeroučitelja i polaganje stručnog ispita", u kojem je upoznala vjeroučitelje pripravnike i njihove mentore s pravima i obvezama tijekom stažiranja koje proizlaze iz Pravilnika o polaganju stručnog ispita učitelja i stručnih suradnika u osnovnom školstvu i nastavnika u srednjem školstvu. Potaknula je prisutne na ozbiljan, marljiv i ustrajan rad, koji je ujedno jamstvo profesionalnog uspjeha. Potom je uslijedila rasprava u kojoj su vjeroučitelji iznosili upite vezane uz konkretnu situaciju u kojoj se nalaze.

U drugom dijelu stručnog skupa, nakon stanke, održane su pedagoške radionice s temom "Planiranje i izvođenje vjeronaučne nastave", koje su osmislile i predvodile vjeroučiteljica savjetnica Mirjana Vučica i Sabina Marunčić. U malim skupinama vjeroučitelji su izrađivali različite zadatke vezane uz planiranje i izvođenje vjeronaučne nastave te praćenje i analizu izvedenih nastavnih sati. Iznosili su osobne poteškoće i nejasnoće u svom radu te razmjenjivali profesionalno iskustvo. (Sabina Marunčić)

Sudionici Poljsko-hrvatskoga susreta katoličke mladeži kod nadbiskupa Barišića

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić primio je sudionike drugoga po redu Poljsko-hrvatskog susreta katoličke mladeži, u subotu 14. rujna, u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu. Šezdesetak mladih pozdravilo je nadbiskupa pjesmom i plesom, a dio mladih Poljaka nosio je narodne nošnje te su tako u Split donijeli dašak svoje kulture.

Nadbiskup im je izrazio dobrodošlicu u Split i ukratko prepričao povijest grada i katedrale sv. Dujma. Istaknuo je da su Hrvatska i Poljska oduvijek povezane. Na području Krakowa nekoć je živio dio Hrvata, i to se područje nazivalo Bijelom Hrvatskom, a posebnu vezu ostvario je i blaženi Ivan Pavao II., koji je tokom svojega pontifikata neprestano iskazivao ljubav prema Hrvatima, posebno za vrijeme rata. Da je veliki prijatelj Hrvatske, potvrdio je i sa svoja tri posjeta. Čak je i svoje jubilarno, stoto putovanje odabrao Hrvatsku.

Susretu je prisustvovao i gospodin Pawel Włodarczyk, počasni konzul Republike Hrvatske u Kra-

kowu, koji je zahvalio nadbiskupu na gostoprimstvu i prenio pozdrave poljskog kardinala Stanisława Dziwisza, koji je i pokrovitelj ovog susreta. Konzul je nadbiskupu uručio i prigodne darove, album grada Krakowa i poljski sir. "Hvala vam na darovima i posjetu. Dobro se osjećajte u Splitu i nadam se da se vidimo u Krakowu na Svjetskom susretu mladih 2016.", kazao je nadbiskup Barišić.

Drugi susret Poljsko-hrvatske katoličke mladeži održava se od 14. do 15. rujna u Splitu. Prvi je susret održan 2012. godine u Poljskoj, u Wadowicama, rodnome mjestu Ivana Pavla Drugog. Domaćini ovogodišnjeg susreta su splitski dominikanci. (KB)

Križem do vječnosti – proslava Uzvišenja sv. Križa u Okrugu

U župi Karla Boromejskog u Okrugu na otoku Čiovu, u crkvi Uzvišenja sv. Križa, 14. rujna svečano je proslavljen istoimena svetkovina, kojoj je prethodila trodnevna duhovna priprava. Misno slavlje predvodio je don Jozo Gojsalić, župnik Bitelića, uz koncelebraciju župnika don Maria Matkovića, fra Ferde Jukića, don Ante Čulića, don Nikole Galova, don Marina Barišića, don Stipana Bodrožića i ostalih svećenika, među kojima su bila i tri svećenika iz Češke koji se u Okrugu nalaze na odmoru. Pjevao je Župni zbor pod ravnanjem glazbene voditeljice Tončice Josipović, vjeroučiteljice. Misnom je slavlju nazočilo mnoštvo vjernika iz Župe Okrug, otoka Čiova, Trogira i Segeta, među kojima je bio načelnik Općine Tonči Radić sa suradnicima. Župnik don Mario Matković objavio je radosnu vijest da je prije tri dana djevojka Katarina Mikić stupila u samostan Službenica milosrđa - ančela. Ovo duhovno zvanje dar je župe nakon pedeset godina. Ovo je veliki dar Crkvi i župi za sedam

godina nove crkve Uzvišenja sv. Križa kao velebnog zdanja. "Želimo moliti za Katarinin poziv, te da ovo zvanje bude poticaj za druge mlade da se odvaže poći u duhovna zvanja. U sedam godina nove crkve Bog je po svojoj milosti i providnosti darovao to zvanje, pa neka je uistinu Bog blagoslovi - ona je već završila teologiju te ima 26 godina, te je to zvanje ozbiljno i zrelo", napomenuo je don Mario te dodao da će župa za nju moliti da bude ustrajna i ostvarena redovnica.

Don Jozo Gojsalić u propovijedi je napomenuo da je u povijesti bilo mnogo križeva i još više križnih putova. Mnogi pojedinci i narodi nosili su i nose svoj križ na svom životnom putu. Znamo da nas Bog voli i poslao je svoga Sina na križ iz ljubavi prema nama. Ako nas Bog toliko voli, kako je mogao dopustiti toliku nepravdu – tako svatko od nas nosi svoj križ po svojoj mjeri. Veliki broj životnih problema odraz je naše duhovne dimenzije. Ljudi su danas otuđeni jedni od drugih i upadaju u beznade i besmisao. U takvoj situaciji imamo izbor padati u očaj ili rasti u vjeri i povjerenju u Boga. Mnogi ljudi u svojim križevima nalaze utjehu u Bogu i u vjeri. Tada čovjek doživi da patnja jača vjeru i daje čvrsto uporište, a to je križ Isusa Krista. Njegov je križ drugačiji od svih drugih križeva zato što je uzvišen i to slavimo u današnjem blagdanu. Taj je križ usmjeren prema vječnosti kojoj svi mi težimo kao putujuća Crkva. Isus Krist je nosio križ da bi pokazao kako se on po križu približava

čovjeku. Isus Krist nam želi poručiti: “Drago moje dijete, znam da u svom životu mnogo trpiš i da je svaki tvoj dan ispunjen patnjama i problemima. Ja poznajem svaku tvoju patnju, pa i onu najmanju. Svaka tvoja patnja je i moja patnja, i vjeruj, ja te ljubim kao svoje dijete, tako da svaka tvoja bol postaje i moja bol. Vjeruj, svaka tvoja patnja ima duboki smisao i vodi te do konačnog cilja, do tvoje konačne sreće. Zato budi hrabar pod teretom svojega životnog križa i vjeruj da sam ja stalno ovdje s tobom i ni trena ne zatvaram oči pred tvojim patnjama. Vjeruj mi, uvijek ću držati svoju ruku iznad tebe i neću dopustiti da te patnje slome. Vjeruj, ja te ljubim kao svoje dijete i bit ću uvijek s tobom, u sve dane života tvoga.” Mnogi ljudi su u patnji otkrili Boga – moć i snagu vjere. Otkrili su blagodat

svoje patnje jer su doživjeli obraćenje i temeljito promijenili svoj život – našli su smisao života. Zato naš križ ima smisla ako ga doživljavamo i proživljavamo kroz Kristov križ. Križ ostaje kao jedino rješenje, bez obzora na njegovu težinu, jer on samo može povezati zemlju i nebo, odnosno čovjeka i Boga. “Dao Bog da po svom križu uspijemo doći do neba i svoje patnje pretvoriti u blagoslov i na taj način ostvariti vječnost koja nam je svima cilj”, zaključio je don Jozo Gojsalić.

Na kraju misnog slavlja župnik don Mario Matković zahvalio je don Jozi Gojsaliću, svojem župniku u Biteliću, na poticajnim riječima, te braći svećenicima koji su koncelebrirali i svima onima koji su na bilo koji način pridonijeli da se ovaj blagdan što svečanije proslavi. (IM)

XXIX. Redovnički dani u Splitu

“Mistično iskustvo vjere u posvećenom životu” tema je XXIX. Redovničkih dana koji su održani u dominikanskom samostanu u Splitu od 13. do 14. rujna, u organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP). Otvaranju su prisustvovali splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, dubrovački biskup Mate Uzinić, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, provincijal Hrvatske dominikanske provincije o. Ante Gavrić, predsjednik HKVRPP-a o. Vinko Mamić, nadbiskupski delegat za redovnice fra Petar Lubina te oko 150 redovnica i redovnika.

Nakon uvodne molitve Trećega časa, skup je pozdravio predsjednik HKVRPP-a o. Vinko Mamić, OCD, koji je istaknuo kako ova godišnja okupljanja redovnika i redovnica imaju dvostruki cilj. “S jedne strane želimo zajednički promišljati nad aktualnim događanjima u crkvi i svijetu kako bismo spremnije i zrelije odgovorili na izazove koje ti događaji u sebi nose. S druge strane, želimo se bolje upoznati i povezati, izmijeniti osobna i iskustva naših zajednica, jer samo tako, ujedinjeni u vjeri i djelovanju, možemo dati ono svjedočanstvo na koje smo pozvani po našem zavjetovanom životu”, kazao je o. Mamić. Nakon što je pozdravio sve prisutne, mons. Marin Barišić osvrnuo se na temu susreta te kazao kako mistično iskustvo vjere nisu vizije ili ukazanja, već vjera koja je osobna, proživljena, promišljena, življena i svjedočena. Predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života (UPŽ), dubrovački biskup Mate Uzinić, podsjetio je i da su u povijesti redovnici i redovnice uvijek bili oni koji su predvodili obnovu Crkve. U tom duhu, svima je zaželio uspješan

rad i plodove koji će bit korisni ne samo za redovnike i redovnice nego za cijelu Crkvu u našem narodu.

Prvo predavanje, naslovljeno “Doprinos Drugoga vatikanskog koncila obnovi redovničkog života”, održala je franjevka od Bezgrješne dr. s. Valerija Kovač (KBF u Zagrebu). Prijepodnevi dio prvog dana završio je euharistijskim slavljem koje je predvodio nadbiskup Barišić. Poslijepodne predavanje naslovljeno “Čitanje Svetog pisma kao stalni pronalazak sebe - primjer sv. Efrema Sirskog”, održao je fr. Srećko Koralića, OP (Fribourg – Oxford), nakon kojeg je uslijedila rasprava i molitva Večernje. Drugog dana održana su dva predavanja, “Vjera i slušanje riječi (fides ex auditu – Rim 10, 17) izazov monaške duhovnosti redovništva danas” s. Ozane Krajačić, FDC, te “Proces mistične preobrazbe vjernika-molitelja u Krista: ‘Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist’ (Gal 2,20)” o. Vinka Mamića, OCD. Nakon predavanja održan je okrugli stol, koji je moderirala novinarka dr. sc. Tanja Baran, a na kojem su sudjelovali svi predavači. Redovnički dani završili su molitvom Večernje. (KB)

Svetkovina Gospe od Prizidnica u Slatinama na Čiovu

U župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Slatinama, u povijesnom svetištu Gospe od Prizidnica na južnoj strani otoka Čiova, 15. je rujna proslavljen je blagdan Gospe od Prizidnica, koji se slavi prve nedjelje nakon blagdana Male Gospe. To je blagdan mjesta Slatina na otoku Čiovu i svi mještani žive za taj dan, a pomorci iz Slatina pred odlazak na brod zavjetuju se Gospi, Zvizdi Mora. Ona je zaštitnica pomoraca i brodova, što se vidi po darovanim maketama brodova u crkvi. Održane su dvije svečane mise, u 9 i 17 sati. Svečano misno slavlje prijedodne predvodio je mons. don Jure Vrdoljak, uz koncelebraciju župnika don Ante Čulića te pjevanje Župnog zbora kojim ravna glazbeni voditelj Miroslav Miše, dok je fra Šimun Škibola ispovijedao. Misnom su slavlju pribivali brojni štovatelji Gospe od Prizidnica iz Slatina, otoka Čiova, trogirskog i kaštelanskog područja, među kojima su bili predstavnici mjesnog odbora Slatina Tomislav Andriolić, predstavnik Županije splitsko – dalmatinske i Grada Splita te gradonačelnik Trogira Ante Stipčić. Za vrijeme misnog slavlja Jadrolinijin je trajekt Lastovo, koji je plovio na liniji Rogač – Split, promijenio je rutu i doplovio pred samo svetište te brodskim sirenama pozdravio Gospu, zaštitnicu pomoraca.

Svečano popodnevno misno slavlje predvodio je župnik Župe Okrug don Mario Matković, a koncelebrirao je župnik don Ante Čulić. Pjevala je slatinska klapa Korenat, a za klavijaturu je bila članica klape Marija Boras. Misnom slavlju nazočilo je malo manje vjernika, jer se ono prethodnih godina tradicionalno održavalo isključivo u prijedpodnevnim satima.

O svetištu se brine obitelj Nakir pa nam je Marinko, stariji sin oca Tomislava, napomenuo kako se njihova obitelj brine o svetištu već 200 godina i to ide s koljena na koljeno. Prije 30 godina ovo svetište bilo je u lošem stanju, no sad se svake godine nešto popravi. Ove su godine obavljeni tekući radovi te je popravljena gusterina za kišnicu koja se bila probila. Za ovogodišnji blagdan latinsko je jedro, što ga je darovao jedan župljanin, razvučeno između tri čempresa pred crkvom te je poslužilo kao suncobran. Veliki je broj maketa brodova što su ih darovali kapetani brodova kojima je Gospa uslišila prošnje. Na Gospinoj slici – ikoni visi veliki broj zlatnih prstena, lančića i narukvica, što su darovi mladića i djevojaka kojima je Gospa uslišila prošnju pronalaska partnera.

Don Jure se u propovijedi osvrnuo na Godinu vjere, napomenuvši kako ovo drago marijansko svetište očituje svjetlo vjere, kako piše papa Franjo, da je vjera

sposobna osvijetliti sav ljudski život i postojanje. Ona je oblik spoznaje i razumijevanja istine, istine o Božjoj ljubavi koja se tiče svakog čovjeka. Vjera je usko povezana s ljubavlju. U prenošenju vjere posebnu ulogu ima obitelj. Zato don Jure poručuje kršćanskim roditeljima da u svome plemenitom poslanju budu istinski Božji suradnici u usmjeravanju svoje djece prema budućnosti. U tome tražimo moćni zagovor Blažene Djevice Marije – Gospe od Prizidnica, da nam pogne živjeti u vjeri i ljubavi prema Bogu i bližnjima”, rekao je don Jure Vrdoljak.

Don Mario je u propovijedi napomenuo kako u ovo svetište Blažene Djevice Marije dolazimo da po njezinom zagovoru od Boga dobijemo mir u duši i tijelu. Vjerujemo da u ovu oazu mira i tišine ne dolazimo izletnički, nego tražimo istinu života, a to je Isus Krist. “Mi koji smo u crkvi, pokušajmo produbiti svoju vjeru i molimo za one koji su udaljeni od Krista, a kad ga prepoznaju, budimo radosni, onda će to biti znak da smo na pravom kršćanskom putu i pravom putu vjere Isusa Krista”, zaključio je don Mario.

Na kraju misnih slavlja župnik don Ante Čulić pozdravio je sve nazočne, na poseban način zahvalio Bogu i Blaženoj Djevici Mariji, u čije ime smo ovdje sabrani svi zajedno. Zahvalio je predvoditeljima misnih slavlja don Juri Vrdoljaku i don Mariju Matkoviću, braći svećenicima koji su ispovijedali te svim onima koji su pridonijeli da se što bolje osjećamo u oazi Božje nazočnosti. Zahvalio je osobito obitelji Nakir, koja se brine o svetištu, kako bismo ga danas baštinili i ostavili budućim pokoljenjima kao svoj identitet. Nakon završetka misnog slavlja Župni zbor i Pučki pjevači te klapa Korenat otpjevali su ispred oltara nekoliko Gospinih pjesama. (IM)

Započela deveta sezona KMNL-a „Ivan Pavao II.“ u Splitu

Pokorničkim bogoslužjem i euharistijskim slavljem koje je u nedjelju 15. rujna u kapelici Nadbiskupijskog sjemeništa u Splitu predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, započela je deveta sezona Katoličke malonogometne lige Ivan Pavao II. Otvorenju nove sezone odazvao se velik broja igrača, voditelja i župnika, a misno slavlje pjesmom je popratio VIS Dominik.

Nadbiskup je izrazio radost što zajedno s igračima istrčava na teren nove sezone Katoličke malonogometne lige. U svojoj homiliji govorio je kako trebamo biti spremni otvoriti se svim dimenzijama rasta, ne samo

na sportskom terenu već i na terenu života, društva i vremena. Liga zapravo znači savez, a upravo je Gospodin s nama sklopio savez, mi smo u Njegovoj ligi. On želi da se ponašamo tako da nam je stalo do čovjeka, a ne samo do zgoditaka i rezultata. Moramo biti ljudi i u našim životnim suigračima vidjeti čovjeka. “Došli smo se pred Gospodinom pomoliti da bi ovaj početak bio blagoslovljen, da se još više formiramo i kao ljudi i kao vjernici, te na tom polju donesemo plodove duha i tijela, kako bismo mogli biti sposobni živjeti zajedno, surađivati i praštati”, kazao je nadbiskup.

Okupljenima se obratio i povjerenik za mlade don Mihael Prović, koji je zahvalio svima koji sudjeluju u ovom važnom i najbrojnijem projektu Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije. “Devet godina okupljamo mlade da kroz igru slave Gospodina. Ja vjerujem da su tijekom godina ovi mladi postali aktivniji u svojim župnim zajednicama i nadam se da će liga biti dobra kao i do sada, da ćete igrati pošteno, fair play, i da će pobijediti najbolji.” Voditelj KMNL-a Mladen Jurić upoznao je sudionike lige sa sustavnom natjecanja te svima poželio puno sportskog uspjeha i duhovnog razvoja. (KB)

Proslava mjesnog FSR-a u Prološcu

Članovi mjesnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda koji djeluje u župi sv. Mihovila u Prološcu, u zajedništvu s ostalim članovima bratstava FSR-a koja djeluju na području Imotske krajine (Imotski, Podbablje, Runovići, Vinjani i Zmijavci), u utorak 17. rujna proslavili su svoj zavjetni dan mjesnog bratstva OFS-a Rane sv. Franje.

Uoči svečanoga misnog slavlja u središnjoj crkvi sv. Mihovila u Prološcu održana je molitva Gospine krunice koju su predmolili predstavnici pristiglih bratstava Franjevačkoga svjetovnog reda. Nakon toga uslijedilo je svečano misno slavlje koje je predvodio fra Zoran Kutleša, župni vikar župe sv. Franje u Imotskom te duhovni asistent mjesnog bratstva OFS-a u Imotskom, u koncelecijaciji fra Vinka Gudelja, župnika Prološca, fra Rafaela Begića, župnog vikara u Prološcu, kao i duhovnih asistenata FSR-a mjesnih bratstava: runovićkog župnika fra Mladena Prolića, zmijavačkog župnika fra Franu Lacu te fra Jakova Udovičića, župnog vikara u Vinjanima.

Uoči misnog slavlja, za vrijeme kojega su pjevanje predvodili članovi OFS-a u Prološcu, nazočne je pozdravio prološki župnika fra Vinko Gudelj te zaželio dobro-

došlicu svim članovima Franjevačkoga svjetovnog reda.

Predvoditelj misnoga slavlja fra Rafael Begić istaknuo je važnost franjevačke karizme, koja djeluje punih 800 godina, te ljepotu pripadanja franjevačkoj obitelji. Govoreći o ranama sv. Franje, istaknuo je važnost svakog dana i trenutka u kojem čovjek djeluje uz imperativ međusobnog poštovanja te samopoštovanja kao temelj razvijanja odnosa svake vrste, a potom i važnost konstantnog rada i ustrajnosti, koji vode ka osobnom putu svetosti, po primjeru sv. Franje Asiškoga. Nakon misnog slavlja fra Vinko Gudelj je sve okupljene pozvao na zakusku, a prisutni članovi su po završetku misnog slavlja skupljali novčane priloge za siromašnu obitelj iz Prološca. (JŠ)

IMENOVANJA I PREMJEŠTAJI U SPLITSKO-MAKARSKOJ NADBISKUPIJI 2013.

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić objavio je dekrete o razrješenjima i imenovanjima svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije, koji stupaju na snagu u drugoj polovici kolovoza.

Prof. dr. don Nediljko Ante Ančić imenovan je nadbiskupskim vikarom za pastoral, a na mjesto kancelara Splitsko-makarske nadbiskupije imenovan je don Ratimir Vukorepa, dosadašnji župni vikar Sv. Pavla na Pujankama u Splitu. Prof. dr. don Mladen Parlov oslobođen je službe ravnatelja Nadbiskupskog Sjemeništa, koju preuzima mr. don Jenko Bulić, dosadašnji koordinator za permanentno obrazovanje i svećeničke susrete.

Stanje mira, zbog kanonske dobi, prihvatio je župnik Sv. Petra u Cisti Provo don Bogoslav Bartulović, a župu preuzima don Srećko Franić, dosadašnji župnik Sv. Martina u Rudi. Za župnika u Rudi imenovan je don Marin Matijaca, koji je služio kao župnik u župi Presvetog Srca Isusova u Vrpolu - Čačvini i župi Sv. Roka u Strizirepu. Te župe preuzima mladomisnik don Josip Bečić. Mladomisnik don Zvonimir Mijić imenovan je župnikom župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Srijanima i Sv. Luke u Trnbusima, a dosadašnji župnik don Ivan Kovačević imenovan je župnikom župe Presvetog Trojstva u Sitnu Donjem te bolničkim kapelanom na Križinama u Splitu umjesto dosadašnjeg župnika i bolničkog kapelana don Marka Klarića. Don Jure Bjeliš, dosadašnji župni vikar Gospe od Otoka u Solinu, odlazi na postdiplomski studij u Rim, a u Solin dolazi don Franko Prnjak, župni vikar iz župe Sv. Nikole u Metkoviću. Mladomisnik don Domagoj Jelača imenovan je župnim vikarom Sv. Pavla na Pujankama u Splitu umjesto don Ratomira Vukorepe. Mladomisnik don Franjo-Frankopan Velić nastavlja službu nadbiskupova tajnika.

Don Ante Antunović, koji je obnašao službu kancelara Splitsko-makarske nadbiskupije i župnika u župi sv. Jurja u Vojniću - Gardunu premješten je za sužupnika u župu sv. Nikole u Metkoviću. Za župnika župe Vojnić-Gardun imenovan je don Zdravko Vučak, župnik Sv. Josipa u Dugom Ratu, a u Dugi Rat dolazi don Božo Čubelić, dosadašnji župnik Porodenja Blažene Djevice Marije u Tugarima. Župu Tugare preuzima don Mladen Ivišić, koji je do sada služio u župi Krista Kralja u Lokvičićima i župi sv. Ivana Krstitelja u Ričicama. Za župnika u Lokviči-

ćima i Ričicama imenovan je don Neven Vuković, dosadašnji župnik Sv. Mihovila Arkandela u Ravči. Don Carlos Taborda, sužupnik Sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku u Splitu, imenovan je župnikom župe Sv. Petra u Muću Gornjem; don Pavao Pavić iz Muća Gornjeg premješten je za župnika u župu Ravča.

Dekreti i premještaji među redovničkim svećenicima na području Splitsko-makarske nadbiskupije.

U Provinciji Presvetog Otkupitelja: Fra Miljenko Odrlić imenovan je župnikom župe sv. Jeronima Veliko Brdo umjesto dosadašnjeg župnika fra Filipa Milanovića Trapu. Mladomisnik fra Antonio Mravak postaje župni vikar Gospe Sinjske u Sinju zamjenjujući dosadašnjeg župnog vikara fra Jozu Zrnčića. Fra Leo Delaš oslobođen je službe župnog vikara u župi Gospe Ružarice u Vrlici, a fra Rafael Begić razriješen je službe župnog vikara Sv. Mihovila u Prološću. Mladomisnik fra Ivan Vuletić imenovan je župnim vikarom Sv. Franje u Imotskom. U Hrvatskoj provinciji franjevac trećoredac: Župnik fra Petar Grubišić i župni vikar fra Jerko Penava u župi Sv. Obitelji na Sukoišanu u Splitu razriješeni su službe, a za novog župnika Sv. Obitelji imenovan je fra Ive Martinović. Isto tako kod otaca salezijanaca u župi Pomoćnice kršćana na Kmanu u Splitu došlo je do promjena: na mjesto župnog vikara don Filipa Tomića dolaze don Ivan Vargec i don Anto Adžamić.

Oproštaj od župljana nakon 40 godina župnikovanja

Don Bogoslav Bartulović, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije, u 78. je godini života i 52. godini svećeništva odlukom oca Nadbiskupa stavljen u stanje mira.

Rođen je u Kreševu Polju 30. srpnja 1935. U svojoj župi Katuni - Kreševo zaređen je za svećenika godine 1961. U istoj župi 30. srpnja 1961. slavi i svoju mladu misu.

Biskup Frane Franić dekretom imenuje mladomisnika Bartulovića župnikom ispražnjene župe Zasiok i Bitelić. U toj župi ostaje sve do 7. srpnja 1973., kada je premješten za župnika župe Cista Velika, u čijem je sastavu tada bila i Cista Provo.

Dana 4. srpnja 1987. u Cisti Provo osniva se Župa Svetoga Petra Apostola, a prvim je župnikom imenovan don Bogoslav. U toj je župi obavljao župničku službu sve do svojeg umirovljenja u kolovozu 2013. Teško bi bilo nabrojiti sve ono što je ovaj vrijedni svećenik u protekle 52 godine svoje službe učinio.

U svojoj prvoj župi u Biteliću nastavlja i dovršava izgradnju crkve koju je započeo poginuli župnik don Milan Janković. Bila su ona teška i olovna vremena za Crkvu i svećenike, osobito u

mjestima gdje su zajedno živjeli katolici i pravoslavni.

Dana 10. veljače 1960. umro je blaženi Alojzije Stepinac. Neki su nakon toga don Bogoslavu znali podrugljivo dobacivati: "A, pope, di ti je sada tvoj Stepinac?!" Tada je don Bogoslav u sebi čvrsto odlučio da će jednoga dana podignuti spomenik ovom blaženiku. To se poslije i ostvarilo u Cisti Provo, gdje je podignuo veličanstveni spomenik mučeniku kardinalu Stepincu, rad vrsnog kipara Josipa Bosnića.

Dolaskom za župnika u Cistu Veliku (1973.) počeo je raditi na duhovnom i materijalnom uzdizanju svojih vjernika. Dovršio je izgradnju kuće za časne sestre, uređivao je zvonik i unutrašnjost crkve svetoga Jakova. Osobito velik trud uložio je u izgradnju nove župne kuće.

Don Bogoslav je prepoznao veliku potrebu da se zbog udaljenosti od sedam kilometara osnuje nova župa u Cisti Provo.

Nakon što je Ordinarijat razmotrio to pitanje, nadbiskup Frane Franić dekretom od 4. srpnja 1987. osniva Župu svetoga Petra u Cisti Provo i njezinim prvim župnikom imenuje don Bogoslava.

U sljedećih 26 godina don Bogoslav se nije nimalo plašio zahvata i poslova koji su bili pred njim. Dobio je potreban prostor, sagradio novu župnu kuću, uredio okoliš župne crkve i pretvorio ga u prekrasni perivoj, gdje je postavio i spomenik kardinalu Stepincu. Nekoliko puta se daje na obnovu crkve i zvonika. Gradi novu mrtvačnicu. Uvodi grijanje u crkvu i župnu kuću. Uz pomoć vjernih pomagača u nekoliko navrata izdaje pjesmarice za župu, tiska knjige s molitvama krunice i Križnog puta, organizira hodočašća, osniva Župni zbor, potiče rad molitvenih skupina, čuvajući pritom zajedništvo u Župi. Uvijek je provodio djela kršćanske ljubavi (Caritasa) te nikad nije ostao gluh ni na koju potrebu siromašnih. Osobitu brigu vodio je o mladima, znajući kakve zle sile na njih vrebaju.

Sakramentalni život bio mu je najvažniji. Iskreno ga raduje velik broj svetih pričesti, i to svakodnevnih, a osobito nedjeljom i blagdanima. Brižno se odnosi prema bolesnima, koje redovito posjećuje i hrani Tijelom Kristovim. Za svojeg župnikovanja u Cisti don Bogoslav je uspješno organizirao čak tri mlade mise.

Zbog svega se ovoga don Bogoslav želio od svojih župljana oprostiti upravo uz istek četrdesete godine župnikovanja u Cisti Provo. Bilo je to na blagdan Male Gospe, u nedjelju 8. rujna 2013. Gotovo svi vjernici iz Ciste Provo i Ciste Velike te iz okolnih mjesta sabrali su se na ovaj događaj.

Toga dana u srcima svih Provljana bijaše dvo-

jako osjećanje: i tuga i ponos! Tuga jer se opraštaju od svojega vjernoga pastira, a ponos jer su imali tako dobrog i vjernog svećenika, župnika, prijatelja, brata, oca, voditelja, čovjekoljupca i domoljuba. Gotovo da nije bilo oka koje nije pro-suzilo.

U ime vjernika od njega se oprostio član Župnoga pastoralnog vijeća Tomislav Šitum. Župa je organizirala iskren oproštaj, a svojeg su don Bogoslava darovali prigodnim darovima duhovne naravi: kaležom, pliticom, liturgijskim ruhom (četiri misnice darovao mu je župljanin Rade Madunić te jedan Nijemac Klement). Opraštajući se od svojih vjernika, don Bogoslav je između ostaloga kazao: "Ako sam ikad koga u čemu povrijedio ili komu što našao učinio, pitam iskreno oprostjenje. A svim onima koji su nekad mene povrijedili i krivo me možda shvatili, od srca opraštam!" Nakon svete mise za sav prisutni puk priređena je zakuska.

Ova je svečanost još po nečemu značajna: uz odlazećeg župnika don Bogoslava bio je nazočan i novi župnik don Srećko Franić. On je među ostalim kazao da će mu biti jako teško naslijediti ovakvog župnika, a vjernici su s velikom radošću i pljeskom pozdravili svojega novog župnika don Srećka.

Svoje umirovljeničke dane don Bogoslav će provoditi u Katunima – Kreševu, u svojoj obitelji, okružen njihovom pažnjom i skrbi. (Don Nedjeljko Ribičić)

KRONIKA OCA NADBISKUPA

(1. 6. 2013. – 15. 9. 2013.)

LIPANJ 2013.

1. 6.
  - * Trogir – Drid, sveta krizma
  - * Split – Brda, posveta crkve Blažene Djevice Marije i suzaštitnika sv. Ivana Evanđelista
2. 6.
  - * Veliko Brdo, sveta krizma
  - * Tučepi, sveta krizma
3. 6.
  - * Ordinarijat, susret sa sudionicima Katoličke malonogometne lige
4. 6.
  - * Ordinarijat, primio polaznike XV. naraštaja Vojnog učilišta „Ban Josip Jelačić“
5. 6.
  - * Zagreb, redoviti godišnji susret biskupa HBK s redovničkim provincijalima
  - * Zagreb, izvanredna plenarna sjednica HBK
7. 6., Srce Isusovo
  - * Split – Manuš, predsjedao euharistijskim slavljem
  - * Split – Visoka, predsjedao euharistijskim slavljem
8. 6.
  - * Brist, susret s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima
  - * Gradac, susret s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima
9. 6.
  - * Brist, sveta krizma
  - * Gradac, sveta krizma
10. 6.
  - * Sjemenište, susret sa splitskim dobrovoljcima građanske inicijative „U ime obitelji“
12. 6.
  - * Sitno Donje, susret s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima
13. 6.
  - * Split – Sv. Frane na Obali, predsjedao euharistijskim slavljem na blagdan sv. Ante Padovanskoga
14. 6.
  - * Katedrala, predsjedao euharistijskim slavljem za sudionike susreta novaka srednje i istočne Europske asistencije Družbe Isusove
  - * Vid, susret s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima
15. 6.
  - * Vid, sveta krizma
16. 6.
  - * Sitno Donje, sveta krizma
17. 6.
  - * Ordinarijat, primio fr. Antu Gavrića, provincijala Hrvatske dominikanske provincije
  - * Podstrana – Grljevac, posjetio samostan sestara Franjevki od Bezgrješne i slavio svetu misu
18. 6.
  - * Ordinarijat, primio novoizabranoga župana Zlatka Ževrnju s pratnjom
19. 6.
  - * Sjemenište, misa zahvalnica za proteklu školsku godinu te dodjela maturalnih svjedodžbi i nagrada učenicima
20. 6.
  - * Ordinarijat, primio novoizabranoga gradonačelnika Ivu Baldasara s pratnjom
  - * Katedrala, misa zahvalnica na kraju akademske godine za sveučilišnu zajednicu
21. 6.
  - * Ordinarijat, primio članove Europske mreže zajednica
  - * Bagalović – Krvavac, misa zadušnica i pogreb don Stjepana Gnječa
22. 6.
  - * Sjemenište, predsjedao euharistijskim slavljem za sudionike Nadbiskupijskoga ministrantskog susreta
  - * Slime, susret s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima
24. 6., Rođenje sv. Ivana Krstitelja
  - * Slime, sveta krizma

26. 6.

* Trilj, proslava 25. obljetnice misništva don Ivana Čotića, don Stipe Ljubasa, don Jurice Petkovića i don Tomislava Topčića

27. 6.

* Ordinarijat, primio buduće mladomisnike i uručio dekrete o jurisdikciji

29. 6., Sv. Petar i Pavao

* Katedrala, podijelio sveti red prezbiterata četvorici đakona Splitsko-makarske nadbiskupije te trojici franjevacu Provincije Presvetog Otkupitelja

30. 6. – 4. 7.

* Rim, godišnji europski susret za pastoral duhovnih zvanja

SRPANJ 2013.

6. 7.

* Đakovo, ustoličenje novoga đakovačko-osječkog nadbiskupa Đure Hranića

7. 7.

* Srinjine, predvodio euharistijsko slavlje u sklopu proslave 600. obljetnice prvoga spomena stare crkve i 150. obljetnice gradnje nove crkve

8. 7.

* Ordinarijat, primio izaslanstvo Viteškoga alkarskog društva Sinj

12. 7.

* Split – Gospa od zdravlja, podijelio sveti red đakonata franjevcu Provincije Presvetog Otkupitelja

13. 7.

* Bagalović, predvodio obred prijenosa kostiju don Radovana Jerkovića i predsjedao euharistijskom slavlju

14. 7.

* Zagreb, Stalno vijeće HBK

15. 7.

* Blato n/C, susret s krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima

16. 7.

* Blato n/C, sveta krizma

23. 7.

* Ordinarijat, primio mladomisnike i uručio im prve dekrete

* Ordinarijat, primio Borisa Ćurkovića, predsjednika Gradskoga vijeća Grada Splita, te njegove zamjenike Igora Mladinića i Petra Škorića

26. 7.

* Omiš, nazočio završnici *Festivala dalmatinskih klapa*

KOLOVOZ 2013.

1. 8.

* Ordinarijat, primio s. Anamariju Radan, novoizabranu provincijalnu glavaricu splitske provincije Sestara služavki Malog Isusa

2. 8.

* Sjemenište, primopredaja službe ravnatelja Sjemeništa

3. 8.

* Trogir, na blagdan bl. Augustina Kažotića zajedno sa sudionicima Generalnoga kapitula Reda propovjednika koncelebrirao na euharistijskom slavlju pod predsjedanjem zagrebačkoga nadbiskupa Josipa kard. Bozanića

4. 8.

* Split-Kman, predvodio euharistijsko slavlje i krstio šesto dijete u obitelji Stanka i Gabrijele Prcela

* Sinj, nazočio 298. Sinjskoj alci

6. 8.

* Trogir – samostan Sv. Nikole, slavio misu zadušnicu za pokojnu benediktinku s. Mariju Nikolinu

7. 8.

* Sinj, predsjedao euharistijskim slavljem u sklopu susreta duhovnih zvanja Cetinskoga kraja

8. 8.

* Split – samostan Sv. Dominika, na blagdan sv. Dominika predvodio euharistijsko slavlje na završetku Generalnoga kapitula Reda propovjednika

10. 8.

* Solin – Gospa od Otoka, predvodio euharistijsko slavlje za sudionike hodočašća mladih u Sinj

11. 8.

* Split – samostan Sv. Klare, na blagdan sv. Klare predsjedao misnim slavljem

15. 8., Uznesenje Blažene Djevice Marije

- * Sinj, predvodio procesiju gradom i predsjedao euharistijskim slavljem
- * Split, predvodio procesiju od Katedrale do Pojišana i predsjedao euharistijskim slavljem

16. – 25. 8.

- * Godišnji odmor

23. 8.

- * Nova Sela n/N – Šiljegi, predsjedao euharistijskim slavljem na Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih režima

23. – 25. 8.

- * Vepric, sudjelovao na susretu bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije

26. – 27. 8.

- * Sjemenište, nazočio katehetskoj ljetnoj školi za vjeroučitelje osnovnih škola

26. 8.

- * Katedrala, predvodio euharistijsko slavlje za sudionike katehetske ljetne škole za vjeroučitelje osnovnih škola

27. – 30. 8.

- * Zidine (BiH) – Duhovni centar „Karmel“, nazočio permanentom obrazovanju mladih svećenika Splitske metropolije i Franjevačke provincije

29. 8.

- * Prozor (Rama, BiH) – predsjedao euharistijskim slavljem u sklopu permanentnog obrazovanja mladih svećenika

31. 8.

- * Udbina, na blagdan svih svetih hrvatskih mučenika koncelebrirao na euharistijskom slavlju pod predsjedanjem nadbiskupa Nikole Eterovića, generalnoga tajnika Biskupske sinode

RUJAN 2013.**2. 9.**

- * Sjemenište, na početku školske godine predsjedao euharistijskim slavljem za učenike i profesore Nadbiskupijske klasične gimnazije „Don Frane Bulić“

7. 9.

- * Vepric, predsjedao svečanim euharistijskim slavljem i predvodio procesiju sa svijećama uoči blagdana Rođenja Marijina

8. 9.

- * Solin, predvodio procesiju ulicama grada i predsjedao svečanim euharistijskim slavljem na blagdan Rođenja Marijina
- * Solin, predsjedao večernjim euharistijskim slavljem

11. 9.

- * Zagreb, sjednica Stalnoga vijeća HBK

12. 9.

- * Katedrala, predsjedao euharistijskim slavljem za prosvjetne djelatnike te uručio kanonske mandate vjeroučiteljima

13. 9.

- * Split – samostan Sv. Dominika, nazočio otvorenju XXIX. Redovničkih dana u Splitu te predsjedao euharistijskim slavljem za sudionike

14. 9.

- * Ordinarijat, primio sudionike Poljsko-hrvatskoga susreta katoličke mladeži

15. 9.

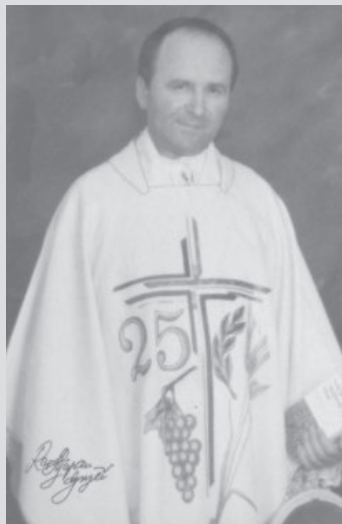
- * Sjemenište, predsjedao euharistijskim slavljem na početku nove sezone Katoličke malonogometne lige „Ivan Pavao II.“

NAŠI POKOJNICI

Don Stjepan Gnječ

IN MEMORIAM

Stjepan Gnječ, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije, rođen je 1. kolovoza 1936. u mjestu Krvavcu, u župi Bagalovićima kod Metkovića, od oca Andrije i majke Ivke rođene Ujdur. Osnovnu četverogodišnju školu završio je u rodnome Krvavcu, trogodišnje školovanje nastavlja u Opuzenu, a potom se upisuje u Sjemenišnu gimnaziju u Splitu, gdje će i maturirati. Filozofsko-teološki studij pohađao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, gdje je i diplomirao. Za svećenika je zaređen u splitskoj katedrali 29. lipnja 1963. Župničku je službu pet godina obavljao u župi Ravča kod Vrgorca, a zatim je pet godina bio župnikom u Rudi kod Sinja.

Dana 1. kolovoza 1973. odlazi hrvatskim iseljenicima u Australiju, gdje kao voditelj Hrvatske katoličke misije u Geelongu, te u gradovima Ballarat - Mildura, u Victoriji, djeluje sve do svojeg umirovljenja 1. ožujka 2012.

Velečasni Stjepan svojih je 39 godina svećeništva posvetio predanom radu u Hrvatskoj inozemnoj pastvi, među australskim Hrvatima i njihovim potomcima, prenoseći im ne samo kršćansku vjeru i pripadnost Katoličkoj Crkvi nego i ljubav prema domovini, prema hrvatskom jeziku i nacionalnoj baštini. Skupljao je narodno blago, zapisivao narodne poslovice, priče i pjesme, koje je sabrao u knjizi *Hoću znati, hoću vjerovati: i molit' se i raditi!*, koja je objavljena u Australiji godine 2007. Unatoč dugom boravku u dalekoj Australiji don Stjepan je ostao trajno i čvrsto vezan uz svoj rodni kraj, svoju Nadbiskupiju i svoju domovinu Hrvatsku. Suosjećao je s našim patnjama, dijelio je naše čežnje i naša zauzimanja za slobodu i nacionalnu samostalnost. Osobito je za vrijeme Domovinskog rata i agresije na Hrvatsku duhovno i materijalno pomagao izbjeglice i ugrožene u domovini.

U nedjelju 24. veljače 2013. u Geelongu je na svečanoj misi u župnoj crkvi Holly family proslavio svoj zlatnomisnički jubilej, 50 godina neumornoga dušobrižničkog djelovanja, uz brojne australske i hrvatske svećenike, predstavnike hrvatskih klubova i udruga, mnogih uglednih gostiju i mnoštvo vjernika. Svećenik Stjepan Gnječ preminuo je 4. lipnja u Australiji, a pokopan je 21. lipnja u svojoj rodnoj župi Bagalovićima u neretvanskom kraju. Misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je nadbiskup splitsko-makarski mons. Marin Barišić.

Sprovod don Stjepana Gnječa u rodnoj župi Bagalovićima

Don Stjepan Gnječ, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije i dugogodišnji hrvatski misionar u Australiji, pokopan je u petak 21. lipnja u svojoj rodnoj župi Bagalovićima, u neretvanskom kraju. Svetu misu zadušnicu i sprovodne obrede predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, u koncelebraciji sa svećenicima Splitsko-makarske nadbiskupije te uz sudjelovanje velikog broja vjernika iz rodne župe i doline Neretve.

Nadbiskup je u propovijedi istaknuo kako se "nakon 77 godina života, 50 godina misništva, koje je netom proslavio, 40 godina misionarskog djelovanja među Hrvatima u Australiji, vraća don Stjepan Gnječ, sin ovoga mjesta, doma", te nastavio: "Vraća se

doma, na putu u vječnu domovinu. Njegovo će tijelo otpočinuti u dolini svoje kolijevke, gdje je ugledao svjetlo dana, učinio svoje prve korake i čuo Gospodinov poziv 'Idi za mnom'. Pokojni don Stjepan doista je ljubio Boga i živio za Boga, Crkvu i svoj narod. U teškim vremenima u domovini i dalekoj Australiji bio je uvijek čvrst i uspravan. Imao je naglašeni osjećaj za glazbu i pjesničku riječ. Tim darovima povezivao je naše ljude u tuđini, želeći tako sačuvati nacionalni identitet, jezik, folklor i običaje. Prije svega, don Stjepan je kao svećenik bio u dalekoj tuđini prisutnost Domovine, oca i majke, Božića i Uskrsa. I ne samo to. Slaveći euharistiju i sakramente, tumačeći riječ Božju, bio je znak i usmjerenje prema Vječnoj domovini. I

tolike koji su svoje zadnje počivalište našli u dalekoj Australiji, pod Južnim križem, ispratio je na put u vječnost. Don Stjepan je ostao trajno povezan sa svojom Splitsko-makarskom nadbiskupijom, Crkvom i Domovinom. Osobito za vrijeme agresije na Hrvatsku on je patio, nadao se i radovao rađanju slobodne i neovisne Hrvatske. Za čitavo to vrijeme on je, osim što je pružao duhovnu pomoć, organizirao i prikupljao pomoć za ugrožene u domovini i izbjeglice iz Bosne i Hercegovine”, naglasio je otac Nadbiskup.

Svoja je promišljanja don Stjepan prikupio u knjizi zanimljiva naslova, Hoću znati, hoću vjerovati: i molit' se i raditi!. Na kraju knjige donosi i razmišljanja o smrti, po kojoj se ostvaruje povratak k Ocu. Nadbiskup je na oproštaju citirao don Stjepanove riječi s kojima je i on ispratio tolke na put u nebesku domovinu: “Čovjek čim se rodi, dovoljno je star da umre. Smrt nije tužan događaj koji nam se slučajno događa, ona je upisana u ljudsko postojanje. To je neizbježnost i nitko ne će moći umrijeti umjesto njega. Čovjek je stvoren na sliku Božju, ima neotuđivo pravo na život.” Posebno je naglasio posljednju rečenicu iz knjige, koja izvršno oslikava cjelovit život don Stjepana Gnječa, a nama ostaje kao njegov testament: “Neka sav moj i tvoj život i rad bude na čast i slavu Bogu i na korist i sreću našem hrvatskom narodu!”

Na završetku misnoga slavlja pročitano je prigodno slovo ravnatelja Hrvatske inozemne pastve fra Josipa Bebića, u kojem on među ostalim ističe: “Dragi Stjepane, moj Neretvanine! Stojimo ovdje na ovome proplanku i gledamo Neretvu kako struji poput vode koja vodi u vječni život, a meni padaju na um Isusove riječi koje je izrekao apostolima: ‘Ako je tko žedan, neka dođe k meni! Neka pije tko vjeruje u me!’ Pili smo, dragi Stjepane, od djetinjstva tu istu vodu,

i stvarno i simbolično! Išli smo zajedno za Kristom, odazvali smo se, primali smo Duha Božjega i širili Kraljevstvo Božje po svoj zemlji. Zato ti na ovome oproštaju mogu samo reći: Hvala!”

Župnik don Augustin Radović također je izrekao prigodnu riječ zahvale u svoje osobno ime i u ime obitelji.

Stjepan Gnječ rođen je 1936. godine u Krvavcu (župa Bagalovići), a za svećenika je zaređen 1963. godine. Bio je pet godina župnik u Ravči te pet godina župnik u Rudi. Godine 1973. kao hrvatski misionar odlazi u Australiju i vodi Hrvatsku katoličku misiju u Geelongu (na slici dolje).

Premинуo je 4. lipnja ove godine u Australiji kratko nakon umirovljenja.

OBAVIJESTI IZ ORDINARIJATA

- Prema izvješću don Alojzija Bavčevića duhovne vježbe u Svetišu Vepric (25.-28. kolovoza) obavili su sljedeći svećenici: Vlado Đuderija, Božo Delić, Ivan Matković, Ante Vrbatović, Mirko Skejić, Krsto Tomić, Stanko Vrnoga, Većeslav Šupuk, Luka Vuco, Jure Marasović, Marko Marasović, Tomislav Brečić i Slavko Kovačić.
- Dekretom br. 381/13 od 11. rujna nadbiskup mons. Marin Barišić imenovao je novi sastav Prezbiterskog vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije koje broji 26 članova.
- Dekretom br. 403/13 od 23. rujna o. Nadbiskup je nakon isteka mandata starim članovima imenovao novi sastav Liturgijskog vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije od pet članova. Ono će davati stručna mišljenja i savjetovati župnike i upravitelje crkava pri zahvatima u obnovi i preuređenju postojećih te oblikovanju novih liturgijskih i crkvenih prostora u našoj Nadbiskupiji.
- Na temelju općeg pastoralnog plana za ovu godinu napravljen je detaljni Pastoralni kalendar naše Splitsko-makarske nadbiskupije za Rujan – prosinac 2013. (preklopnica) i dostavljen svim župnicima.
- Kao pripremu za ovogodišnju misijsku nedjelju dekanima smo dostavili određeni broj kutijica za rad s djecom u animiranju misionarske zauzetosti i prikupljanja priloga za naše misionare i potrebe misija.

VJESNIK SPLITSKO-MAKARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat Split, *Poljana kneza Trpimira 7*

Odgovorni urednik: nadbiskup Marin Barišić

Glavni urednik: Nediljko Ante Ančić, *pastoralni vikar*, tel.: 407-506, *past.ured@nadbiskupija-split.hr*

Uredničko vijeće: Nediljko Ante Ančić, Kristina Bitanga, Ivan Čubelić, Franjo-Frankopan Velić

Lektura: Katja Tresić-Pavičić

Priprema: Ratomir Vukorepa

Tisak: Dalmacija papir, Split

Ovaj je broj zaključen 15. rujna 2013.